M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATA SELECTA

SECVNDVM RECOGNITIONEM

W. M. LINDSAY

IN VNIVERSITATE ANDREANA LITTERARVM HVMANIORVM PROFESSORIS

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

OXONII
Excudebat Horatius Hart
Typographus academicus

Sic Martialis epigrammata in hoc libro exhibere voluimus ut neglectis quae saeculi pravitatem vel poetae impudicitiam nimis oleant omnia quae Musarum amator desiderare possit commode legenda demus.

Quod ad textum attinet recognitionem quae nuper in Scriptorum Classicorum Bibliotheca Oxoniensi a viro cl. W. M. Lindsay confecta prodiit plane secuti sumus. Raro epigrammatis alicuius versus paucos omisimus, bis tantum verba mutavimus. Libri XIII et XIV fere omnino neglecti sunt.

Oxonii

MDCCCCIII

SIGLA

A = Vossianus Leidensis primus (Q 56), saec. xi
*A*ᴬ = archetypum codicum *HTR*
B = Vossianus Leidensis secundus (Q 121), saec. xii
*B*ᴬ = archetypum codicum *LPQfW*
C = Vossianus Leidensis tertius (F 89), saec. xiv
*C*ᴬ = archetypum codicum *EXAV Epored. BGC*
cod. = codex archetypus qui solus est in hac parte testis
codd. = codices archetypi qui soli sunt in hac parte testes
D = Diezianum florilegium Berolinense (60), saec. xiv
E = Edinburgensis bibliothecae Facultatis Advocatorum, saec. x in.
Epored. = Eporediense fragmentum, saec. xi. Continet XIII i–cx
F = Florentinus membranaceus bibliothecae Laurentianae (xxxv 38), saec. xv
f = Florentinus chartaceus bibliothecae Laurentianae (xxxv 39), saec. xv
Fris. = Frisingensia excerpta bibliothecae Monacensis, (6292) saec. xi
G = Gudianus Wolfenbuttelensis (157), saec. xii
H = Hauptii florilegium Vindobonense (277), saec. ix in. Continet Spect. xix–xxx, I iii–iv
Ital. = Italorum doctorum coniecturas codices et libri impressi qui exhibent
L = Lucensis bibliothecae regiae Berolinensis (fol. 612), saec. xii
M = marginalia Bongarsiana in libro impresso bibliothecae publicae Bernensis (G 152)
N = Nostradamensia excerpta Parisina (188), saec. xiii
P = Palatinus Vaticanus (1696), saec. xv
Q = Arondellianus Musei Britannici (136), saec. xv
R = Vossianum florilegium Leidense (Q 86), saec. ix
T = Thuaneum florilegium Parisinum (8071), saec. ix–x
V = Vaticanus (3294), saec. x
W = Wittianum fragmentum Perusiae repertum, saec. xiii. Continet X xxxvii–xxxviii
X = Puteanus Parisinus (8067), saec. x

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON LIBER

I

BARBARA pyramidum sileat miracula Memphis,
  Assyrius iactet nec Babylona labor;
nec Triviae templo molles laudentur Iones,
  dissimulet Delon cornibus ara frequens;
aëre nec vacuo pendentia Mausolea
  laudibus inmodicis Cares in astra ferant.
omnis Caesareo cedit labor Amphitheatro,
  unum pro cunctis fama loquetur opus.

II

Hic ubi sidereus propius videt astra colossus
  et crescunt media pegmata celsa via,
invidiosa feri radiabant atria regis
  unaque iam tota stabat in urbe domus.
hic ubi conspicui venerabilis Amphitheatri
  erigitur moles, stagna Neronis erant.
hic ubi miramur velocia munera thermas,
  abstulerat miseris tecta superbus ager.

Hunc libellum, qui 'spectaculorum' vocatur, non habent B^A C^A*; credo, quia praecesserat titulo* M. Val. Mart. Epigr. lib. I incipit

I *hab. T* 2 Assyrius *Alciatus*: assiduus A^A 3 Iones *Scaliger*: honores A^A 4 Delon *Io. Fr. Gronovius*: deion *T*: que deum *Ital.* 8 loquatur *Ital.* II *hab. T*

Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
ultima pars aulae deficientis erat.
Reddita Roma sibi est et sunt te praeside, Caesar,
deliciae populi, quae fuerant domini.

III

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
ex qua spectator non sit in urbe tua?
venit ab Orpheo cultor Rhodopeïus Haemo,
venit et epoto Sarmata pastus equo,
et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
et quem supremae Tethyos unda ferit;
festinavit Arabs, festinavere Sabaei,
et Cilices nimbis hic maduere suis.
crinibus in nodum torti venere Sicambri,
atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
vox diversa sonat populorum, tum tamen una est,
cum verus patriae diceris esse pater.

IV

Turba gravis paci placidaeque inimica quieti,
quae semper miseras sollicitabat opes,
traducta est †Getulis† nec cepit harena nocentis:
et delator habet quod dabat exilium.
exulat Ausonia profugus delator ab urbe:
haec licet inpensis principis adnumeres.

V

Iunctam Pasiphaen Dictaeo credite tauro:
vidimus, accepit fabula prisca fidem.
nec se miretur, Caesar, longaeva vetustas:
quidquid fama canit, praestat harena tibi.

II 11 sibi *Ital.*: *om. T*
III *hab. T* 7 araps A^{A} 9 tortis *Ital.*
IV *hab. T* 3 tr. e. gerulis *Munro*: tr. e. Geticis *Ital.*: tradita Gaetulis *Panormita* 5-6 *nov. epigr. Schneidewin*
V *hab. T* 4 praestat A^{A}: donat *Ital.*

VII

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
  adsiduam nimio pectore pavit avem,
nuda Caledonio sic viscera praebuit urso
  non falsa pendens in cruce Laureolus.
vivebant laceri membris stillantibus artus
  inque omni nusquam corpore corpus erat.
denique supplicium . . .
  vel domini iugulum foderat ense nocens,
templa vel arcano demens spoliaverat auro,
  subdiderat saevas vel tibi, Roma, faces.
vicerat antiquae sceleratus crimina famae,
  in quo, quae fuerat fabula, poena fuit.

VIII

Daedale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
  quam cuperes pinnas nunc habuisse tuas!

IX

Praestitit exhibitus tota tibi, Caesar, harena
  quae non promisit proelia rhinoceros.
o quam terribilis exarsit pronus in iras!
  quantus erat taurus, cui pila taurus erat!

X

Laeserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
  ausus tam notas contemerare manus,
sed dignas tanto persolvit crimine poenas,
  et qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
  qui iubet ingenium mitius esse feris!

VII *hab. T* 7 dignum tulit; ille parentis *add. Schneidewin*
VIII *hab. T*
IX *hab. T* 4 q. e. cornu *Ital.*
X *hab. R* 6 qui iubet *Ital.* : cui iuuat A^A

XI

Praeceps sanguinea dum se rotat ursus harena,
inplicitam visco perdidit ille fugam.
splendida iam tecto cessent venabula ferro,
nec volet excussa lancea torta manu;
deprendat vacuo venator in aëre praedam,
si captare feras aucupis arte placet.

XII

Inter Caesareae discrimina saeva Dianae
fixisset gravidam cum levis hasta suem,
exiluit partus miserae de vulnere matris.
o Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
pluribus illa mori voluisset saucia telis,
omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
sic genitum numen credite: nata fera est.

XIII

Icta gravi telo confossaque vulnere mater
sus pariter vitam perdidit atque dedit.
o quam certa fuit librato dextera ferro!
hanc ego Lucinae credo fuisse manum.
experta est numen moriens utriusque Dianae,
quaque soluta parens quaque perempta fera est.

XIV

Sus fera iam gravior maturi pignore ventris
emisit fetum, vulnere facta parens;
nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium!

XI *hab. T*
XII *hab. T* 1 saeva *Ital.* : sua *T* 3 matris *Ital.* : mortis *T* 7-8 *nov. epigr. Friedlaender: initium sequentis epigr. Gilbert*
XIII *hab. T* 2 suspirans v. *Ital.* 6 soluta *Ital.* : salute *T* fera *Ital.* : fama *T*
XIV *hab. T.* *Cum* XIII *confl.* A^{A} : *corr. Ital.* 1 pignora *Ital.* 3 partus] fetus *N*

XV

Summa tuae, Meleagre, fuit quae gloria famae,
  quantast Carpophori portio, fusus aper!
ille et praecipiti venabula condidit urso,
  primus in Arctoi qui fuit arce poli,
stravit et ignota spectandum mole leonem,
  Herculeas potuit qui decuisse manus,
et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
  praemia cum †laudem ferre adhuc poteram†.

XVI

Raptus abît media quod ad aethera taurus harena,
  non fuit hoc artis, sed pietatis opus.

XVI b

Vexerat Europen fraterna per aequora taurus:
  at nunc Alciden taurus in astra tulit.
Caesaris atque Iovis confer nunc, fama, iuvencos:
  par onus ut tulerint, altius iste tulit.

XVII

Quod pius et supplex elephas te, Caesar, adorat
  hic modo qui tauro tam metuendus erat,
non facit hoc iussus, nulloque docente magistro,
  crede mihi, nostrum sentit et ille deum.

XVIII

Lambere securi dextram consueta magistri
  tigris, ab Hyrcano gloria rara iugo,

XV *hab. T*   1 famae *Ital.*: sume *T*   2 quanta est *Ital.*: quantum est A^A: quantula *Iunius*: *fort.* tanta est   8 pr. cum laudis (-dum *Ellis*: tandem *Schneidewin*) ferret, adhuc poterat *Ald.*: pr. cui laudem ferre duo (*sc.* ursus et leo) poterant *Buecheler*   XVI *hab. T*   1 ad *Ital.*: *om. T*
XVI b *hab. T*. *Cum* XVI *confl. Ital.*, *fort. recte*   3 confer n. fama *Heinsius*: conferre n. stama A^A: confert n. stegma (*vel* stemma *vel* schema) *Ital.*
XVII *hab. T*   3 *post* iussus *distinxi*   XVIII *hab. T*

saeva ferum rabido laceravit dente leonem:
  res nova, non ullis cognita temporibus.
ausa est tale nihil, silvis dum vixit in altis:
  postquam inter nos est, plus feritatis habet.

XIX

Qui modo per totam flammis stimulatus harenam
  sustulerat raptas taurus in astra pilas,
occubuit tandem cornuto †adore† petitus,
  dum facilem tolli sic elephanta putat.

XX

Cum peteret pars haec Myrinum, pars illa Triumphum,
  promisit pariter Caesar utraque manu.
non potuit melius litem finire iocosam.
  O dulce invicti principis ingenium!

XXI

Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
  dicitur, exhibuit, Caesar, harena tibi.
repserunt scopuli mirandaque silva cucurrit,
  quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
adfuit inmixtum pecori genus omne ferarum
  et supra vatem multa pependit avis,
ipse sed ingrato iacuit laceratus ab urso.
  Haec tantum res est facta *παρ' ἱστορίαν*.

XXI b

Orphea quod subito tellus emisit hiatu,
  mersa—miramur?—venit ab Eurydice.

XIX *hab. H* 3 c. ardore *Ital.* (*i. e.* 'flammis de cornibus' *Buecheler*): cornu maiore *Gilbert*: cornuto ut ab ore *Friedlaender*: *fort.* cornu truciore

XX *hab. H* 2 promisit *Ital.*: promisce *A*[A]: promisti *vir doct. ap. Lemairium*

XXI *hab. H* 8 tantum *Housman* (*Class. Rev.* xv. 154): tamen *H* *παρ' ἱστορίαν Housman*: ita pictoria *H* (*pro* ΠΑΡΙCΤΟΡΙΑ)

XXI b *hab. H* 2 mersa, mir. *Haupt Opp.* iii. 598: versam*is amur *H* (*unde* versa miramur *T*): mersum, mir. *Munro*: miramur? mersa *Gilbert*

XXII

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magistri
  seque diu magnae colligit ira ferae,
desperabantur promissi proelia Martis;
  sed tandem rediit cognitus ante furor.
namque gravem cornu gemino sic extulit ursum,
  iactat ut inpositas taurus in astra pilas:
Norica tam certo venabula dirigit ictu [XXIII
  fortis adhuc teneri dextera Carpophori.
ille tulit geminos facili cervice iuvencos,
  illi cessit atrox bubalus atque vison:
hunc leo cum fugeret, praeceps in tela cucurrit.
  I nunc et lentas corripe, turba, moras.

XXIV

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
  cui lux prima sacri muneris ista fuit,
ne te decipiat ratibus navalis Enyo
  et par unda fretis, hic modo terra fuit.
non credis? specta, dum lassant aequora Martem:
  parva mora est, dices 'Hic modo pontus erat.'

XXV

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda
  desine mirari: Caesaris unda fuit.

XXV b

Cum peteret dulces audax Leandros amores
  et fessus tumidis iam premeretur aquis,
sic miser instantes adfatus dicitur undas:
  'Parcite dum propero, mergite cum redeo.'

XXII *hab. H* 5 gradem *H*: *corr. T* 6 inpositas *Ital.*: inpossita *H* 7–12 *nov. epigr., sed sine lemmate* A^{A}: *corr. Ellis* 7 Dorica quam *Ital.* 12 i *Ital.*: *om.* A^{A}

XXIV *hab. H* 1 adest *Ital.* 2 ipsa *Ital.* 3 ne *Ital.*: nec *H* 5 spectes *Ital.* XXV *hab. HR*

XXV b *hab. HR. Cum superiore confl.* A^{A}: *corr. Ital.* 4 cum (*H*) *vel* dum (*R*) r. A^{A}

XXVI

Lusit Nereïdum docilis chorus aequore toto
  et vario faciles ordine pinxit aquas.
fuscina dente minax recto fuit, ancora curvo:
  credidimus remum credidimusque ratem,
et gratum nautis sidus fulgere Laconum
  lataque perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
  aut docuit lusus hos Thetis aut didicit.

XXVII

Saecula Carpophorum, Caesar, si prisca tulissent,
  non Parthaoniam barbara terra feram,
non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
  Arcas Maenalium non timuisset aprum.
hoc armante manus hydrae mors una fuisset,
  huic percussa foret tota Chimaera semel.
igniferos possit sine Colchide iungere tauros,
  possit utramque feram vincere Pasiphaes.
si sit, ut aequorei revocetur fabula monstri,
  Hesionen solvet solus et Andromedan.
Herculeae laudis numeretur gloria: plus est
  bis denas pariter perdomuisse feras.

XXVIII

Augusti labor hic fuerat committere classes
  et freta navali sollicitare tuba.
Caesaris haec nostri pars est quota? vidit in undis
  et Thetis ignotas et Galatea feras;

XXVI *hab. H*   3 recto *Rooy*: nectho A^A: nexu *Ital.*
XXVII *hab. H*   2 non amarathon cum b. t. fera A^A (*cf.* v. 3): *om. Ital.* (*vers. ficticium exhibent codd. aliquot* 'Iam nullum in monstris orbe fuisset opus'): *corr. Buecheler*   7 ign. A^A: ignipedes *Ital.* iungere *Gronovius*: uincere *H*   7, 8 posset *Ital.*   9 sit ut *Heinsius*: situs A^A
XXVIII *hab. H*

vidit in aequoreo ferventes pulvere currus
et domini Triton isse putavit equos:
dumque parat saevis ratibus fera proelia Nereus,
horruit in liquidis ire pedestris aquis.
quidquid et in Circo spectatur et Amphitheatro,
dives Caesarea praestitit unda tibi.
Fucinus et †tigri† taceantur stagna Neronis:
hanc norint unam saecula naumachiam.

XXIX

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
esset et aequalis Mars utriusque diu,
missio saepe viris magno clamore petita est;
sed Caesar legi paruit ipse suae:—
lex erat, ad digitum posita concurrere parma:—
quod licuit, lances donaque saepe dedit.
inventus tamen est finis discriminis aequi:
pugnavere pares, subcubuere pares.
misit utrique rudes et palmas Caesar utrique:
hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc nullo nisi te sub principe, Caesar:
cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

XXX

Concita veloces fugeret cum damma Molossos
et varia lentas necteret arte moras,
Caesaris ante pedes supplex similisque roganti
constitit, et praedam non tetigere canes.
. . . .
haec intellecto principe dona tulit.

XXVIII 6 domini *Ital.*: domi *H* 8 ire *Ital.*: *om.* *A*[A] 10 Caes.] Caesar, io *Heinsius* tibi] trabe *Senger* (*Filol. Obosr.* v. 1) 11 pigri *Ital.*: diri *Heinsius*: duri (?) *Friedlaender*

XXIX *hab. HR* 5 possita . . . palma (*H*) *vel* positam . . . palmam (*R*) *A*[A]: *corr. Wagner* 9 m. utrisque (*H*: -iusque *R*) *A*[A]: *corr. Scaliger* 11–12 *nov. epigr.* *A*[A]: *corr. Scaliger* 11 te sub *Scaliger*: tibi *A*[A]

XXX *hab. HR* *Inter* XXVII *et* XXVIII *exhibet H*

Numen habet Caesar: sacra est haec, sacra potestas,
  credite: mentiri non didicere ferae.

XXXI (XXXII)

Da veniam subitis: non displicuisse meretur,
  festinat, Caesar, qui placuisse tibi.

XXXII (XXXI)

Cedere maiori virtutis fama secunda est.
  illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

XXXIII

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit heres!
  paene fuit tanti, non habuisse duos.

XXXI-XXXII *hab. florilegia quaedam* XXXII 1 virtutis *edd.*: uirtuti *codd.*

XXXIII *ap. Scholiastam in Iuven. Sat.* iv. 38. *In fine lib. XI^mi collocat Friedlaender*

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER I

SPERO me secutum in libellis meis tale temperamentum ut de illis queri non possit quisquis de se bene senserit, cum salva infimarum quoque personarum reverentia ludant; quae adeo antiquis auctoribus defuit ut nominibus non tantum veris abusi sint sed et magnis. Mihi fama vilius constet et probetur in me novissimum ingenium. Absit a iocorum nostrorum simplicitate malignus interpres nec epigrammata mea scribat: inprobe facit qui in alieno libro ingeniosus est. Lascivam verborum veritatem, id est epigrammaton linguam, excussarem, si meum esset exemplum: sic scribit Catullus, sic Marsus, sic Pedo, sic Gaetulicus, sic quicumque perlegitur. Si quis tamen tam ambitiose tristis est ut apud illum in nulla pagina latine loqui fas sit, potest epistola vel potius titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur qui solent spectare Florales. Non intret Cato theatrum meum, aut si intraverit, spectet. Videor mihi meo iure facturus si epistolam versibus clusero:

Nosses iocosae dulce cum sacrum Florae
festosque lusus et licentiam volgi,
cur in theatrum, Cato severe, venisti?
an ideo tantum veneras, ut exires?

EPIST. *titulum* VALERIVS MARTIALIS LECTORI SVO SALVTEM *exhibet* C^A *fort. recte* 3 infim- *ex* infirm- *ut vid.* B^A 10 scripsit B^A: scribit C^A 13 latina eloqui B^A (*pro* latinae, *i. e.* -ne, loqui)

I

Hic est quem legis ille, quem requiris,
toto notus in orbe Martialis
argutis epigrammaton libellis:
cui, lector studiose, quod dedisti
viventi decus atque sentienti,
rari post cineres habent poetae.

II

Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos
et comites longae quaeris habere viae,
hos eme, quos artat brevibus membrana tabellis:
scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sim venalis et erres
urbe vagus tota, me duce certus eris:
libertum docti Lucensis quaere Secundum
limina post Pacis Palladiumque forum.

III

Argiletanas mavis habitare tabernas,
cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent.
nescis, heu, nescis dominae fastidia Romae:
crede mihi, nimium Martia turba sapit.
maiores nusquam rhonchi: iuvenesque senesque
et pueri nasum rhinocerotis habent.
audieris cum grande sophos, dum basia iactas,
ibis ab excusso missus in astra sago.
sed tu ne totiens domini patiare lituras
neve notet lusus tristis harundo tuos,
aetherias, lascive, cupis volitare per auras:
i, fuge; sed poteras tutior esse domi.

I–II *om.* B^A: *ante Epist.* 18 *exhibet* C^A. *Fort. steterant extra ordinem paginarum* (*cf. IX Epist.* 2) *in recensionibus antiquis*

III *hab. H* 5 rhonchi] runt A^A (*seq.* i, *pro* runci) iuuenesque senesque $A^A B^A$: iuuenesque senesque (*E*) *vel* iuvenisque senisque (*XBG*) C^A 7 aud. tum C^A (t *pro* c) 12 i *om. H* tutius *Q*

IV

Contigeris nostros, Caesar, si forte libellos,
terrarum dominum pone supercilium.
consuevere iocos vestri quoque ferre triumphi,
materiam dictis nec pudet esse ducem.
qua Thymelen spectas derisoremque Latinum,
illa fronte precor carmina nostra legas.
innocuos censura potest permittere lusus:
lasciva est nobis pagina, vita proba.

V

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis:
vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

VI

Aetherias aquila puerum portante per auras
inlaesum timidis unguibus haesit onus:
nunc sua Caesareos exorat praeda leones
tutus et ingenti ludit in ore lepus.
quae maiora putas miracula? summus utrisque
auctor adest: haec sunt Caesaris, illa Iovis.

VII

Stellae delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
vicit, Maxime, passerem Catulli.
tanto Stella meus tuo Catullo
quanto passere maior est columba.

VIII

Quod magni Thraseae consummatique Catonis
dogmata sic sequeris salvos ut esse velis,

IV *hab. H* 8 proba $A^A C^A$ *Ausonius XXVIII* (*cent. nupt.*) 4, 6: proba est B^A
V 1 naumachias B^A: naumachiam C^A
VI 5 utrisque B^A: utrique C^A
VIII *hab. T.* 2 saluos (-uus) $A^A B^A$: talis C^A

pectore nec nudo strictos incurris in ensis,
  quod fecisse velim te, Deciane, facis.
nolo virum facili redemit qui sanguine famam,
  hunc volo, laudari qui sine morte potest.

IX

Bellus homo et magnus vis idem, Cotta, videri:
  sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

X

Petit Gemellus nuptias Maronillae
et cupit et instat et precatur et donat.
Adeone pulchra est? Immo foedius nil est.
Quid ergo in illa petitur et placet? Tussit.

XI

Cum data sint equiti bis quina nomismata, quare
  bis decies solus, Sextiliane, bibis?
iam defecisset portantis calda ministros,
  si non potares, Sextiliane, merum.

XII

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces
  canaque sulphureis Albula fumat aquis,
rura nemusque sacrum dilectaque iugera Musis
  signat vicina quartus ab urbe lapis.
hic rudis aestivas praestabat porticus umbras,
  heu quam paene novum porticus ausa nefas!
nam subito conlapsa ruit, cum mole sub illa
  gestatus biiugis Regulus esset equis.

VIII 5 facili uirum C^A IX *hab. R*
X *hab. T* 1 gemellus $A^A B^A$: gemellus uenustus C^A (*in lemmate* DE GEMELLO A^A: DE VENVSTO $B^A C^A$) 4 petitur $A^A C^A$: appetitur B^A
XI *hab. T* 1 quina $A^A C^A$: bina B^A
XII *hab. T* 1 Itur] Intus *T* herculeas gelidi A^A: herculei gelidas $B^A C^A$ quam *T* (*pro* quá) 4 uicinas *T* 5 umbras $A^A C^A$: auras B^A

nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
  quae par tam magnae non erat invidiae.
Nunc et damna iuvant; sunt ipsa pericula tanti:
  stantia non poterant tecta probare deos.

XIII

Casta suo gladium cum traderet Arria Paeto,
  quem de visceribus strinxerat ipsa suis,
'Si qua fides, vulnus quod feci non dolet,' inquit,
  'sed tu quod facies, hoc mihi, Paete, dolet.'

XIV

Delicias, Caesar, lususque iocosque leonum
  vidimus—hoc etiam praestat harena tibi—
cum prensus blando totiens a dente rediret
  et per aperta vagus curreret ora lupus.
Vnde potest avidus captae leo parcere praedae?
  sed tamen esse tuus dicitur: ergo potest.

XV

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
  si quid longa fides canaque iura valent,
bis iam paene tibi consul tricensimus instat,
  et numerat paucos vix tua vita dies.
non bene distuleris videas quae posse negari,
  et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
exspectant curaeque catenatique labores,
  gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
haec utraque manu conplexuque adsere toto:
  saepe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
non est, crede mihi, sapientis dicere 'Vivam':
  sera nimis vita est crastina: vive hodie.

XII 10 par tam] parta B^A (*seq.* m) 12 deum A^A: deos B^AC^A
XIII *hab. T* *Cum* XII *confl.* B^A 2 strinxerat A^AB^A: traxerat C^A 3 fecit B^A 4 quod tu A^AC^A: tu quod B^A
XIV *hab. T* 2 hoc A^AC^A: hos B^A
XV 1 sodales B^A: sodalis C^A 5 quod B^A: quae C^A 10 fluunt B^A (*cum XC*): fluent C^A (*cum M*)

XVI

Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala plura
quae legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

XVII

Cogit me Titus actitare causas
et dicit mihi saepe 'Magna res est.'
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

XVIII

Quid te, Tucca, iuvat vetulo miscere Falerno
in Vaticanis condita musta cadis?
quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
aut quid fecerunt optima vina mali?
de nobis facile est, scelus est iugulare Falernum
et dare Campano toxica saeva mero.
convivae meruere tui fortasse perire:
amphora non meruit tam pretiosa mori.

XIX

Si memini, fuerant tibi quattuor, Aelia, dentes:
expulit una duos tussis et una duos.
iam secura potes totis tussire diebus:
nil istic quod agat tertia tussis habet.

XX

Dic mihi, quis furor est? turba spectante vocata
solus boletos, Caeciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre gulaque precabor?
Boletum qualem Claudius edit, edas.

XVI *hab. R* 2 fit $A^{A}B^{A}$: sit C^{A} (s *pro* f)
XVIII *hab. R* 6 saeua (scaeua A^{A}) mero $A^{A}B^{A}$: uina cado C^{A}
XX *hab. R* 1 furor est] furorem *R* (-em *pro* ē, *i.e.* est) 3 uentri gulaeque (-leque) B^{A}

XXI

Cum peteret regem, decepta satellite dextra
ingessit sacris se peritura focis.
sed tam saeva pius miracula non tulit hostis
et raptum flammis iussit abire virum:
urere quam potuit contempto Mucius igne,
hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptae fama est et gloria dextrae:
si non errasset, fecerat illa minus.

XXII

Quid nunc saeva fugis placidi lepus ora leonis?
frangere tam parvas non didicere feras.
servantur magnis isti cervicibus ungues
nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
praeda canum lepus est, vastos non implet hiatus:
non timeat Dacus Caesaris arma puer.

XXIV

Aspicis incomptis illum, Deciane, capillis,
cuius et ipse times triste supercilium,
qui loquitur Curios adsertoresque Camillos?
nolito fronti credere: nupsit heri.

XXV

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos
et cultum docto pectore profer opus,
quod nec Cecropiae damnent Pandionis arces
nec sileant nostri praetereantque senes.
ante fores stantem dubitas admittere Famam
teque piget curae praemia ferre tuae?
post te victurae per te quoque vivere chartae
incipiant: cineri gloria sera venit.

XXI *vv.* 1–6 *hab. R* 7 decepta *C*A
XXII *hab. T* 1 nunc] non *Dousa* ore *T*
XXIV *hab. T* XXV 4 nostris *B*A

XXVI

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
solus: aqua totiens ebrius esse potes;
nec consessorum vicina nomismata tantum,
aera sed a cuneis ulteriora petis.
non haec Paelignis agitur vindemia prelis
uva nec in Tuscis nascitur ista iugis,
testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
egerit et nigros Massica cella cados.
A copone tibi faex Laletana petatur,
si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

XXVII

Hesterna tibi nocte dixeramus,
quincunces puto post decem peractos,
cenares hodie, Procille, mecum.
tu factam tibi rem statim putasti
et non sobria verba subnotasti
exemplo nimium periculoso:
μισῶ μνάμονα συμπόταν, Procille.

XXVIII

Hesterno fetere mero qui credit Acerram,
fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

XXIX

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
non aliter populo quam recitare tuos.
mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
si dici tua vis, hoc eme, ne mea sint.

XXVI 4 petis *B*[A]: bibis *C*[A] 9 Laeetana *Friedlaender ad* I. xiix. 22
XXVII 2 qui nunc est *C*[A] 3, 7 procelle *B*[A]: procille *C*[A] 4 faetam *B*[A] (e *pro* c) XXVIII *hab. R*
XXIX *hab. T* 4 hoc *om. T*: haec *Ital.*: en *Schneidewin*

XXX

Chirurgus fuerat, nunc est vispillo Diaulus.
coepit quo poterat clinicus esse modo.

XXXII

Non amo te, Sabidi, nec possum dicere quare:
hoc tantum possum dicere, non amo te.

XXXIII

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem,
si quis adest iussae prosiliunt lacrimae.
non luget quisquis laudari, Gellia, quaerit,
ille dolet vere qui sine teste dolet.

XXXVI

Si, Lucane, tibi vel si tibi, Tulle, darentur
qualia Ledaei fata Lacones habent,
nobilis haec esset pietatis rixa duobus,
quod pro fratre mori vellet uterque prior,
diceret infernas et qui prior isset ad umbras:
'vive tuo, frater, tempore, vive meo.'

XXXVIII

Quem recitas meus est, o Fidentine, libellus:
sed male cum recitas, incipit esse tuus.

XXXIX

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
quales prisca fides famaque novit anus,

XXX 2 quo B^A: quod C^A
XXXII *hab. R*
XXXIII *hab. R* 1, 3 gallia *R* (*cum VX aliis*) 3 luget] licet C^A
XXXVI 5 si qui B^A: et qui C^A
XXXVIII *hab. R* 1 quae citas *R* XXXIX *hab. T*

si quis Cecropiae madidus Latiaeque Minervae
artibus et vera simplicitate bonus,
si quis erit recti custos, mirator honesti
et nihil arcano qui roget ore deos,
si quis erit magnae subnixus robore mentis:
dispeream si non hic Decianus erit.

XL

Qui ducis vultus et non legis ista libenter,
omnibus invideas, livide, nemo tibi.

XLI

Vrbanus tibi, Caecili, videris.
non es, crede mihi. Quid ergo? verna,
hoc quod transtiberinus ambulator,
qui pallentia sulphurata fractis
permutat vitreis, quod otiosae
vendit qui madidum cicer coronae,
quod custos dominusque viperarum,
quod viles pueri salariorum,
quod fumantia qui tomacla raucus
circumfert tepidis cocus popinis,
quod non optimus urbicus poeta,
quod de Gadibus inprobus magister.
Quare desine iam tibi videri,
quod soli tibi, Caecili, videris,
qui Gabbam salibus tuis et ipsum
posses vincere Tettium Caballum.
non cuicumque datum est habere nasum:
ludit qui stolida procacitate,
non est Tettius ille, sed caballus.

XXXIX 3 madius C^A 5 mirator $A^A B^A$: imitator C^A
XL *hab. R* 1 quid *R* (*vix* A^A)
XLI 2 uerna es B^A: uerna C^A 4–20 (*cum* XLII–XLVII) *om.* B^A, *folio amisso* 6 calidum *Heinsius* 11 Urbicus *Scriver.* 12 cadibus *cod.* 17 possis *Scriver.* 18 nasu *cod.*

XLII

Coniugis audisset fatum cum Porcia Bruti
et subtracta sibi quaereret arma dolor,
'Nondum scitis' ait 'mortem non posse negari?
credideram fatis hoc docuisse patrem.'
dixit et ardentis avido bibit ore favillas.
I nunc et ferrum, turba molesta, nega.

XLIII

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati
et positum est nobis nil here praeter aprum,
non quae de tardis servantur vitibus uvae
dulcibus aut certant quae melimela favis,
non pira quae longa pendent religata genesta
aut imitata brevis Punica grana rosas,
rustica lactantis nec misit Sassina metas
nec de Picenis venit oliva cadis:
nudus aper, sed et hic minimus qualisque necari
a non armato pumilione potest.
et nihil inde datum est; tantum spectavimus omnes:
ponere aprum nobis sic et harena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta,
sed tu ponaris cui Charidemus apro.

XLIV

Lascivos leporum cursus lususque leonum
quod maior nobis charta minorque gerit
et bis idem facimus, nimium si, Stella, videtur
hoc tibi, bis leporem tu quoque pone mihi.

XLII *hab.* *T* 1 factum *T* 4 fatis *G*: satis $A^A C^A$ (s *pro* f) 6 i *om.* *T* molestia C^A

XLIII *hab.* *T* 6 grana A^A: mala C^A 7 lactantes A^A: lactantes (*XV*) *vel* lactentes (*EG*) C^A sasina A^A: fuscina C^A (f *pro* s, u *pro* a): fiscina *Scriver.* 10 amato *T* 11 est ut tantum exspectauimus *T*

XLV

Edita ne brevibus pereat mihi cura libellis,
dicatur potius Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

XLVII

Nuper erat medicus, nunc est vispillo Diaulus:
quod vispillo facit, fecerat et medicus.

XLVIII

Rictibus his tauros non eripuere magistri,
per quos praeda fugax itque reditque lepus;
quodque magis mirum, velocior exit ab hoste
nec nihil a tanta nobilitate refert.
tutior in sola non est cum currit harena,
nec cavea tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus inprobe, quaeris,
ad quae confugias ora leonis habes.

XLIX

Vir Celtiberis non tacende gentibus
nostraeque laus Hispaniae,
videbis altam, Liciniane, Bilbilin,
equis et armis nobilem,
senemque Caium nivibus, et fractis sacrum
Vadaveronem montibus,
et delicati dulce Boterdi nemus,
Pomona quod felix amat.
tepidi natabis lene Congedi vadum
mollesque Nympharum lacus,

XLVII *hab. R* 1 qui fuerat medicus *Paul. Fest. p.* 369 *M.*
XLVIII *hab. T* 3 uelociter *L* 4 e A^A: a B^AC^A 6 caueat *T*: caueae B^A (*cum E*) 7 morsus A^AC^A: morsum B^A
XLIX 5 sterilemque B^A: senemque C^A Caium *Voss. ad Melam* iii. 1: caluum B^A (l *pro* j): catum C^A (T *pro* I) et fractis *Iunius*: effractis *codd.* 7 boleti C^A 9 *sqq. nov. epigr. in codd.* AD LINVM (!): *corr. Ital.* 9 tepida C^A congendi B^A

quibus remissum corpus adstringes brevi
  Salone, qui ferrum gelat.
praestabit illic ipsa figendas prope
  Voberca prandenti feras.
aestus serenos aureo franges Tago
  obscurus umbris arborum;
avidam rigens Dercenna placabit sitim
  et Nutha, quae vincit nives.
at cum December canus et bruma impotens
  Aquilone rauco mugiet,
aprica repetes Tarraconis litora
  tuamque Laletaniam.
ibi inligatas mollibus dammas plagis
  mactabis et vernas apros
leporemque forti callidum rumpes equo,
  cervos relinques vilico.
vicina in ipsum silva descendet focum
  infante cinctum sordido;
vocabitur venator et veniet tibi
  conviva clamatus prope;
lunata nusquam pellis et nusquam toga
  olidaeque vestes murice;
procul horridus Liburnus et querulus cliens,
  imperia viduarum procul;
non rumpet altum pallidus somnum reus,
  sed mane totum dormies.
Mereatur alius grande et insanum sophos:
  miserere tu felicium

11 adstringas C^A breue B^A 14 Voberca (*L ut vid.*) *vel* Vobisca (*PQF*, B^A (-bis *pro* ƀ, *i. e.* ber?) : Voberca C^A : Vobesca *Ital.* 17 rigens B^A : recens C^A derceila C^A 18 nutha B^A : nymeam C^A 21 repetens B^A : repetes C^A 22 lacetaniam B^A : laletaniam C^A : Laeetaniam *Friedlaender* 23 dammis plagas C^A 24 vernos B^A 28 cinctum *Ital.* : cinctus *codd.* (*i. e.* focum ; . . . cinctus sordido voc. ven.) 29 venabitur uocatus C^A 37 sanum B^A (*pro* isanum)

veroque fruere non superbus gaudio,
  dum Sura laudatur tuus.
non inpudenter vita quod relicum est petit,
  cum fama quod satis est habet.

L

Si tibi Mistyllos cocus, Aemiliane, vocatur,
  dicatur quare non Taratalla mihi?

LI

Non facit ad saevos cervix, nisi prima, leones.
  quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?
scilicet a magnis ad te descendere tauris
  et quae non cernunt frangere colla velis.
desperanda tibi est ingentis gloria fati:
  non potes hoc tenuis praeda sub hoste mori.

LII

Commendo tibi, Quintiane, nostros—
nostros dicere si tamen libellos
possum, quos recitat tuus poeta—:
si de servitio gravi queruntur,
adsertor venias satisque praestes,
et, cum se dominum vocabit ille,
dicas esse meos manuque missos.
hoc si terque quaterque clamitaris,
inpones plagiario pudorem.

LIII

Vna est in nostris tua, Fidentine, libellis
pagina, sed certa domini signata figura,

42 quem B^A (*pro* quom?)
L *hab. T* 2 dicetur *P*
LI *hab. T* 2 ambitiosa A^A: ambitiose B^AC^A 4 uelis A^A: uelint B^AC^A, *fort. recte* 5 facti *T* LII 2 si t. d. B^A
LIII *vv.* 1–3, 6–12 *hab. T*

quae tua traducit manifesto carmina furto.
sic interpositus villo contaminat uncto
urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus,
sic Arretinae violant crystallina testae,
sic niger in ripis errat cum forte Caystri,
inter Ledaeos ridetur corvus olores,
sic ubi multisona fervet sacer Atthide lucus,
inproba Cecropias offendit pica querelas.
indice non opus est nostris nec iudice libris,
stat contra dicitque tibi tua pagina 'Fur es.'

LIV

Si quid, Fusce, vacas adhuc amari—
nam sunt hinc tibi, sunt et hinc amici—,
unum, si superest, locum rogamus,
nec me, quod tibi sim novus, recuses:
omnes hoc veteres tui fuerunt.
tu tantum inspice qui novus paratur
an possit fieri vetus sodalis.

LV

Vota tui breviter si vis cognoscere Marci,
  clarum militiae, Fronto, togaeque decus,
hoc petit, esse sui nec magni ruris arator,
  sordidaque in parvis otia rebus amat.
quisquam picta colit Spartani frigora saxi
  et matutinum portat ineptus Have,
cui licet exuviis nemoris rurisque beato
  ante focum plenas explicuisse plagas

3 crimina C^A 4 interposito B^A: interpositus C^A uillo *Heinsius*: uilis B^A: uitio C^A (T *pro* L, I *pro* L): vili . . . unco *Scriver.* 7 errant A^A: errat B^AC^A 9 Atthide] alite *T*
LIV 2 hic tibi C^A
LV 3 petet B^A: petit C^A 6 auem C^A 7 exuti C^A beati C^A 8 explicuisse B^A: exposuisse C^A

et piscem tremula salientem ducere saeta
  flavaque de rubro promere mella cado?
pinguis inaequales onerat cui vilica mensas
  et sua non emptus praeparat ova cinis?
non amet hanc vitam quisquis me non amat, opto,
  vivat et urbanis albus in officiis.

LVI

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
  non potes, ut cupias, vendere, copo, merum.

LIX

Dat Baiana mihi quadrantes sportula centum.
  inter delicias quid facit ista fames?
redde Lupi nobis tenebrosaque balnea Grylli:
  tam male cum cenem, cur bene, Flacce, laver?

LX

Intres ampla licet torvi lepus ora leonis,
  esse tamen vacuo se leo dente putat.
quod ruet in tergum vel quos procumbet in armos,
  alta iuvencorum volnera figet ubi?
quid frustra nemorum dominum regemque fatigas?
  non nisi delecta pascitur ille fera.

LXI

Verona docti syllabas amat vatis,
  Marone felix Mantua est,
censetur Aponi Livio suo tellus
  Stellaque nec Flacco minus,

14 urbanus *C*A
LVI *hab. R*
LIX *hab. T*   1 baiona *T*   quadrante *C*A   3 rete *T* luci *C*A   4 lauer *A*A (-es *T*) : lauor (-bor) *B*A*C*A
LX 5 dominum nemorum *B*A : nemorum dominum *C*A
LXI 1 doctis s. mamat *B*A   3 aponi *B*A : apono *C*A : Apona *Ital.*

Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
  Nasone Paeligni sonant,
duosque Senecas unicumque Lucanum
  facunda loquitur Corduba,
gaudent iocosae Canio suo Gades,
  Emerita Deciano meo:
te, Liciniane, gloriabitur nostra
  nec me tacebit Bilbilis.

LXII

Casta nec antiquis cedens Laevina Sabinis
  et quamvis tetrico tristior ipsa viro
dum modo Lucrino, modo se permittit Averno,
  et dum Baianis saepe fovetur aquis,
incidit in flammas: iuvenemque secuta relicto
  coniuge Penelope venit, abît Helene.

LXIII

Vt recitem tibi nostra rogas epigrammata. Nolo.
  non audire, Celer, sed recitare cupis.

LXIV

Bella es, novimus, et puella, verum est,
et dives, quis enim potest negare?
sed cum te nimium, Fabulla, laudas,
nec dives neque bella nec puella es.

LXVI

Erras, meorum fur avare librorum,
fieri poetam posse qui putas tanti,
scriptura quanti constet et tomus vilis:
non sex paratur aut decem sophos nummis.

5 plaudit B^A: gaudet C^A
LXII *hab. T* 6 ueniet C^A *ut vid.*
LXIII *hab. R* 1 nostra rogas] nostras *R*
LXIV *hab. T* 3 cum $A^A C^A$: dum B^A
LXVI 3 constet B^A: constat C^A 4 nummis sophos B^A

secreta quaere carmina et rudes curas
quas novit unus scrinioque signatas
custodit ipse virginis pater chartae,
quae trita duro non inhorruit mento.
mutare dominum non potest liber notus.
sed pumicata fronte si quis est nondum
nec umbilicis cultus atque membrana,
mercare: tales habeo; nec sciet quisquam.
aliena quisquis recitat et petit famam,
non emere librum, sed silentium debet.

LXVII

'Liber homo es nimium,' dicis mihi, Ceryle, semper.
In te qui dicit, Ceryle, liber homo est.

LXVIII

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Naevia Rufo.
si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
cenat, propinat, poscit, negat, innuit: una est
Naevia; si non sit Naevia, mutus erit.
scriberet hesterna patri cum luce salutem,
'Naevia lux' inquit 'Naevia lumen, have.'
Haec legit et ridet demisso Naevia voltu.
Naevia non una est: quid, vir inepte, furis?

LXIX

Coepit, Maxime, Pana qui solebat,
nunc ostendere Canium Tarentos.

LXVI 5 querere B^A 7 pater chartae] partae C^A (*non A*) 8 duo C^A horruit C^A 10 punicata B^A 11 umbilicus C^A
LXVII *hab. T* 1 dicis] disci C^A (*non A*) 1, 2 caerule (cer-) $A^A B^A$: ceryle (-ile) C^A 2 qui degit C^A es C^A, *unde* in te quis dicit, Ceryle, 'liber homo es'? *Ed. Wagner*: *fort. interrogative* l. h. est?, *i.e. impudensne debet vocari?*
LXVIII *hab. T* 1 nisi *om. T* 5 scripserat A^A: scriberet $B^A C^A$ 8 una] uana *T*
LXIX 1 maxima B^A qui *ed. a.* 1473: quae (que) *codd.*

LXX

Vade salutatum pro me, liber: ire iuberis
  ad Proculi nitidos, officiose, lares.
Quaeris iter, dicam. Vicinum Castora canae
  transibis Vestae virgineamque domum;
inde sacro veneranda petes Palatia clivo,
  plurima qua summi fulget imago ducis.
nec te detineat miri radiata colossi
  quae Rhodium moles vincere gaudet opus.
flecte vias hac qua madidi sunt tecta Lyaei
  et Cybeles picto stat Corybante tholus.
protinus a laeva clari tibi fronte Penates
  atriaque excelsae sunt adeunda domus.
hanc pete: ne metuas fastus limenque superbum:
  nulla magis toto ianua poste patet,
nec propior quam Phoebus amet doctaeque sorores.
  si dicet 'Quare non tamen ipse venit?'
sic licet excusses 'Quia qualiacumque leguntur
  ista, salutator scribere non potuit.'

LXXI

Laevia sex cyathis, septem Iustina bibatur,
  quinque Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus.
omnis ab infuso numeretur amica Falerno,
  et quia nulla venit, tu mihi, Somne, veni.

LXXII

Nostris versibus esse te poetam,
Fidentine, putas cupisque credi?

LXX *vv.* 1–16 *hab.* *T*, *vv.* 1–2 *R* 1 prócul B^A 4 uestas C^A 5 uenerando C^A palatio C^A *ut vid.* (-o *EX*, -a *ABC*) 7 miro B^A coloris *T* 9 haec *T* 10 torus A^A: tholus B^AC^A 13 ne A^AB^A: nec C^A lumenque *T* 15 potior A^A: proprior C^A quam *om.* *T* amat B^A 17 sic B^A: si C^A *ut vid.*
LXXI 1 quathis C^A (*pro* quiathis, *i.e.* cyathis) 2 lycis B^A: lycas C^A 3 effuso B^A: infuso C^A

sic dentata sibi videtur Aegle
emptis ossibus Indicoque cornu;
sic quae nigrior est cadente moro,
cerussata sibi placet Lycoris.
hac et tu ratione qua poeta es,
calvus cum fueris, eris comatus.

LXXV

Dimidium donare Lino quam credere totum
qui mavolt, mavolt perdere dimidium.

LXXVI

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes et alumne laris,
Pierios differ cantus citharamque sororum;
aes dabit ex istis nulla puella tibi.
quid petis a Phoebo? nummos habet arca Minervae;
haec sapit, haec omnes fenerat una deos.
quid possunt hederae Bacchi dare? Pallados arbor
inclinat varias pondere nigra comas.
praeter aquas Helicon et serta lyrasque dearum
nil habet et magnum, sed perinane sophos.
quid tibi cum Cirrha? quid cum Permesside nuda?
Romanum propius divitiusque forum est.
illic aera sonant: at circum pulpita nostra
et steriles cathedras basia sola crepant.

LXXVIII

Indignas premeret pestis cum tabida fauces
inque ipsos vultus serperet atra lues,

LXXII 3 sibi B^A : tibi C^A
LXXV *hab. T*
LXXVI 3 cantusque chorosque (-rusque) B^A: cantus citharamque C^A 8 uarios B^A : uario *Schmieder* 9 Hel.] licon C^A deorum C^A 10 semper inane B^A : sed perinane C^A 11 permesside nuda B^A : permessidis unda C^A : parnaside nuda *Q* 12 proprius (-pius *E*) diuitiumque C^A 13 ad *codd.*
LXXVIII 2 ipsos] suos *P*

siccis ipse genis flentes hortatus amicos
  decrevit Stygios Festus adire lacus.
nec tamen obscuro pia polluit ora veneno
  aut torsit lenta tristia fata fame,
sanctam Romana vitam sed morte peregit
  dimisitque animam nobiliore rogo.
Hanc mortem fatis magni praeferre Catonis
  fama potest: huius Caesar amicus erat.

LXXIX

Semper agis causas et res agis, Attale, semper:
  est, non est quod agas, Attale, semper agis.
si res et causae desunt, agis, Attale, mulas.
  Attale, ne quod agas desit, agas animam.

LXXX

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
  occidit puto te, Cane, quod una fuit.

LXXXI

A servo scis te genitum blandeque fateris,
  cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

LXXXII

Haec quae pulvere dissipata multo
longas porticus explicat ruinas,
en quanto iacet absoluta casu!
tectis nam modo Regulus sub illis
gestatus fuerat recesseratque,
victa est pondere cum suo repente,
et postquam domino nihil timebat,
securo ruit incruenta damno.

6 famem C^A 7 sancta (scā) romana B^A: sanctam romanam C^A 8 rogo B^A: uita C^A (cf. v. 7), *unde* uia *Ital.*
LXXIX *hab. R* LXXX *hab. T* LXXXI *hab. T*
LXXXII 3 en quanto B^A: in tanto C^A 8 ruit B^A: cecidit C^A (*gloss. in* ruit)

Tantae, Regule, post metum querelae
quis curam neget esse te deorum,
propter quem fuit innocens ruina?

LXXXV

Venderet excultos colles cum praeco facetus
atque suburbani iugera pulchra soli,
'Errat' ait 'si quis Mario putat esse necesse
vendere: nil debet, fenerat immo magis.'
'Quae ratio est igitur?' 'Servos ibi perdidit omnes
et pecus et fructus, non amat inde locum.'
Quis faceret pretium nisi qui sua perdere vellet
omnia? Sic Mario noxius haeret ager.

LXXXVI

Vicinus meus est manuque tangi
de nostris Novius potest fenestris.
quis non invideat mihi putetque
horis omnibus esse me beatum,
iuncto cui liceat frui sodale?
Tam longe est mihi quam Terentianus,
qui nunc Niliacam regit Syenen.
non convivere, nec videre saltem,
non audire licet, nec urbe tota
quisquam est tam prope tam proculque nobis.
Migrandum est mihi longius vel illi
vicinus Novio vel inquilinus
sit, si quis Novium videre non volt.

LXXXVIII

Alcime, quem raptum domino crescentibus annis
Lavicana levi caespite velat humus,

LXXXVI *hab. T* 5 frui] frigi *T* 7 Nil.] iliacam B^A : miliacam C^A 8 nec u. A^AC^A : non u. B^A 12 vel] ut B^A (*pro* vel)
LXXXVIII *hab. T*

accipe non Pario nutantia pondera saxo,
  quae cineri vanus dat ruitura labor,
sed faciles buxos et opacas palmitis umbras
  quaeque virent lacrimis roscida prata meis
accipe, care puer, nostri monimenta doloris:
  hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
cum mihi supremos Lachesis perneverit annos,
  non aliter cineres mando iacere meos.

LXXXIX

Garris in aurem semper omnibus, Cinna,
garrire et illud teste quod licet turba.
rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
cantas in aurem, iudicas, taces, clamas,
adeoque penitus sedit hic tibi morbus,
ut saepe in aurem, Cinna, Caesarem laudes.

XCI

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Laeli.
  carpere vel noli nostra vel ede tua.

XCIII

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
  qui prior Elysias gaudet adisse domos.
ara duplex primi testatur munera pili:
  plus tamen est, titulo quod breviore legis:
'Iunctus uterque sacro laudatae foedere vitae,
  famaque quod raro novit, amicus erat.'

LXXXVIII 3 accipe $A^A C^A$: aspice B^A Pario] paruo *T* 4 *post v.* 7 C^A (*in archetypi marg. steterat. Simile initium vv.* 3, 7 accipe *causa transpositionis*) 5 faciles $A^A C^A$: fragiles B^A bux' (*i. e.* buxus?) *ut vid.* C^A 7 accipe care] acum pecore *T* 8 uiuit A^A: uiuet $B^A C^A$ 9 supremus La. peruenerit annus A^A

LXXXIX 2 garris *Ital.* 5 adeoque B^A: adeone C^A

XCIII 1 Aquinus] amicus B^A (*sed in lemmate* DE TVMVLO AQVINI, etc.) 2 abisse B^A: adisse C^A 4 pl. t. est B^A: inscriptum C^A (i. est *X*) (*gloss. ut vid.*) legis B^A: leges C^A 5 functus B^A *ut vid.* 6 q. raros B^A, *unde* quos raros *Rooy*

XCV

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis, Aeli,
  non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

XCVII

Cum clamant omnes, loqueris tunc, Naevole, tantum,
  et te patronum causidicumque putas.
hac ratione potest nemo non esse disertus.
  Ecce, tacent omnes: Naevole, dic aliquid.

XCVIII

Litigat et podagra Diodorus, Flacce, laborat.
  sed nil patrono porrigit: haec cheragra est.

XCIX

Non plenum modo vicies habebas,
sed tam prodigus atque liberalis
et tam lautus eras, Calene, ut omnes
optarent tibi centies amici.
Audît vota deus precesque nostras
atque intra, puto, septimas Kalendas
mortes hoc tibi quattuor dederunt.
at tu sic quasi non foret relictum,
sed raptum tibi centies, abisti
in tantam miser esuritionem,
ut convivia sumptuosiora,
toto quae semel apparas in anno,
nigrae sordibus explices monetae,
et septem veteres tui sodales
constemus tibi plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?

XCV *hab. T*
XCVII *hab. T*   1 t. N.] tu gneuule *B*^A (*sed in lemm.* AD NEVOLVM . . .)   4 gneuule *B*^A
XCIX *hab. T*   7 mort (*sic*) est qu. (*om.* hoc tibi) *T*   12 appares *T*

optamus tibi milies, Calene.
hoc si contigerit, fame peribis.

C

Mammas atque tatas habet Afra, sed ipsa tatarum
dici et mammarum maxima mamma potest.

CI

Illa manus quondam studiorum fida meorum
et felix domino notaque Caesaribus,
destituit primos viridis Demetrius annos:
quarta tribus lustris addita messis erat.
ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
ureret inplicitum cum scelerata lues,
cavimus et domini ius omne remisimus aegro:
munere dignus erat convaluisse meo.
sensit deficiens sua praemia meque patronum
dixit ad infernas liber iturus aquas.

CII

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
blanditus, puto, pictor est Minervae.

CIII

'Si dederint superi decies mihi milia centum'
dicebas nondum, Scaevola, iustus eques,
'qualiter o vivam, quam large quamque beate!'
Riserunt faciles et tribuere dei.
sordidior multo post hoc toga, paenula peior,
calceus est sarta terque quaterque cute:
deque decem plures semper servantur olivae,
explicat et cenas unica mensa duas,

17 optamus $A^A C^A$: optemus B^A C *hab. T*
CI 3 viridis] uiridesque C^A 7 aegro] ergo B^A
CIII 4 Aiserunt C^A (Miserunt A^2) 6 et *Heinsius* terque quaterque B^A: bisque quaterque C^A 7 tibi nunc B^A: semper C^A

et Veientani bibitur faex crassa rubelli,
  asse cicer tepidum constat et asse Venus.
In ius, o fallax atque infitiator, eamus:
  aut vive aut decies, Scaevola, redde deis.

CIV

Picto quod iuga delicata collo
pardus sustinet inprobaeque tigres
indulgent patientiam flagello,
mordent aurea quod lupata cervi,
quod frenis Libyci domantur ursi
et, quantum Calydon tulisse fertur,
paret purpureis aper capistris,
turpes esseda quod trahunt visontes
et molles dare iussa quod choreas
nigro belua non negat magistro:
quis spectacula non putet deorum?
Haec transit tamen, ut minora, quisquis
venatus humiles videt leonum,
quos velox leporum timor fatigat.
dimittunt, repetunt, amantque captos,
et securior est in ore praeda,
laxos cui dare perviosque rictus
gaudent et timidos tenere dentes,
mollem frangere dum pudet rapinam,
stratis cum modo venerint iuvencis.
Haec clementia non paratur arte,
sed norunt cuï serviant leones.

CV

In Nomentanis, Ovidi, quod nascitur agris,
  accepit quotiens tempora longa, merum

CIII 10 citer C^A 11 in ius o *Ital.*: illuso (*pro* inl.) B^A: iniusto C^A CIV 5 freno B^A: frenis C^A 10 non B^A: nihil (*i.e.* nil) C^A 11 qui C^A *ut vid.* 20 uenerit B^A: uenerint C^A
CV 1 agris B^A: aruis C^A

exuit annosa mores nomenque senecta :
  et quidquid voluit, testa vocatur anus.

CVII

Saepe mihi dicis, Luci carissime Iuli,
  'Scribe aliquid magnum : desidiosus homo es.'
Otia da nobis, sed qualia fecerat olim
  Maecenas Flacco Vergilioque suo :
condere victuras temptem per saecula curas
  et nomen flammis eripuisse meum.
in steriles nolunt campos iuga ferre iuvenci :
  pingue solum lassat, sed iuvat ipse labor.

CVIII

Est tibi—sitque precor multos crescatque per annos—
  pulchra quidem, verum transtiberina domus :
at mea Vipsanas spectant cenacula laurus,
  factus in hac ego sum iam regione senex.
migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem :
  est tanti, vel si longius illa foret.
sed tibi non multum est, unum si praesto togatum :
  multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
ipse salutabo decuma te saepius hora :
  mane tibi pro me dicet havere liber.

CIX

Issa est passere nequior Catulli,
Issa est purior osculo columbae,
Issa est blandior omnibus puellis,
Issa est carior Indicis lapillis,

CVII *hab. T* 1 clarissime *P* 7 nolunt campos $A^A B^A$ *Fris.* : campos nolunt C^A
CVIII 3 Vipsanias *Rooy* 6 es *X* 9 uel serius B^A (*cf. III xxxvi*, 5) : te saepius C^A 10 auere *corr.* auete *ut vid.* C^A (aueto *CG*)
CIX 4 capillis C^A

Issa est deliciae catella Publi.
hanc tu, si queritur, loqui putabis;
sentit tristitiamque gaudiumque.
collo nixa cubat capitque somnos,
ut suspiria nulla sentiantur;
et desiderio coacta ventris
gutta pallia non fefellit ulla,
sed blando pede suscitat toroque
deponi monet et rogat levari.
castae tantus inest pudor catellae,
ignorat Venerem; nec invenimus
dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
picta Publius exprimit tabella,
in qua tam similem videbis Issam,
ut sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella:
aut utramque putabis esse veram,
aut utramque putabis esse pictam.

CX

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
ipse nihil scribis: tu breviora facis.

CXI

Cum tibi sit sophiae par fama et cura deorum,
ingenio pietas nec minor ipsa suo:
ignorat meritis dare munera, qui tibi librum
et qui miratur, Regule, tura dari.

8 colla B^A nexa C^A 13 monet et rogat l. B^A (*cum M*): rogat et monet eleuari C^A 15–16 *om.* C^A
CX *hab. T*
CXI *cum* CX *confl.* B^A: *post* CXII *colloc.* C^A 1 deorum B^A: laborum C^A 2 tuo *Ital.* 3 quid B^A (*pro* quit; *seq.* t) 4 iura C^A

CXII

Cum te non nossem, dominum regemque vocabam:
nunc bene te novi: iam mihi Priscus eris.

CXIII

Quaecumque lusi iuvenis et puer quondam
apinasque nostras, quas nec ipse iam novi,
male conlocare si bonas voles horas
et invidebis otio tuo, lector,
a Valeriano Pollio petes Quinto,
per quem perire non licet meis nugis.

CXIV

Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos
Faenius et breve rus udaque prata tenet.
condidit hic natae cineres nomenque sacravit
quod legis Antullae, dignior ipse legi.
ad Stygias aequum fuerat pater isset ut umbras:
quod quia non licuit, vivat, ut ossa colat.

CXV

Quaedam me cupit,—invide, Procille!—
loto candidior puella cycno,
argento, nive, lilio, ligustro:
sed quandam volo nocte nigriorem,
formica, pice, graculo, cicada.
Iam suspendia saeva cogitabas:
si novi bene te, Procille, vives.

CXII *hab. R* 2 nunc] dum C^A
CXIII 1 quondam puer B^A 5 Pollio] lopolio B^A 6 nugis *om.* C^A
CXIV 5 et Stygias, sed dum fuerat (*pro* -ras?) pater ire sub umbras B^A: ad Stygias aequum fuerat pater isset ut umbras C^A 6 uiuit *Ital.*
CXV *hab. T* 2 loto] toto B^AC^A (T *pro* L) 4 sed *om. T* quendam A^A: quandam B^AC^A 7 uiuis C^A

CXVI

Hoc nemus aeterno cinerum sacravit honori
  Faenius et culti iugera pulchra soli.
hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulchro,
  hoc erit Antullae mixtus uterque parens.
si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
  perpetuo dominis serviet iste suis.

CXVII

Occurris quotiens, Luperce, nobis,
'Vis mittam puerum' subinde dicis,
'cui tradas epigrammaton libellum,
lectum quem tibi protinus remittam?'
Non est quod puerum, Luperce, vexes.
longum est, si velit ad Pirum venire,
et scalis habito tribus sed altis.
quod quaeris propius petas licebit.
Argi nempe soles subire Letum:
contra Caesaris est forum taberna
scriptis postibus hinc et inde totis,
omnis ut cito perlegas poetas.
illinc me pete. Nec roges Atrectum—
hoc nomen dominus gerit tabernae—:
de primo dabit alterove nido
rasum pumice purpuraque cultum
denarîs tibi quinque Martialem.
'Tanti non es' ais? Sapis, Luperce.

CXVIII

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
  nil illi satis est, Caediciane, mali.

CXVI *hab. T* 1 aeternum A^{A} cinerem B^{A} honore C^{A} 2 pulchra $A^{A}C^{A}$: pauca B^{A} 3 suis *om. T* 5 mones peret *T* 6 suus C^{A}

CXVII occurrit B^{A} 6 uelis C^{A} 8 petas propius C^{A} 13 petes C^{A} arrectum (*pro* adrectum *vel* atr-) C^{A} 15 nido nomen (nido *supra*) B^{A} (*pro* nomen, *i. e.* nomen *corr.* nido)

CXVIII *hab. T* 2 deciliane B^{A}

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER II

Val. Martialis Deciano Svo Sal.

'Qvid nobis' inquis 'cum epistola? parum enim tibi praestamus, si legimus epigrammata? quid hic porro dicturus es quod non possis versibus dicere? Video quare tragoedia atque comoedia epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet: epigrammata curione non egent et contenta sunt sua, id est mala, lingua: in quacumque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculam et in toga saltantis inducere personam. Denique videris an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant.' Puto me hercules, Deciane, verum dicis. Quid si scias cum qua et quam longa epistola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigis fiat. Debebunt tibi si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassi pervenient.

I

Ter centena quidem poteras epigrammata ferre,
  sed quis te ferret perlegeretque, liber?
at nunc succincti quae sint bona disce libelli.
  hoc primum est, brevior quod mihi charta perit;

Epist. *om.* C^A 1 Val. . . . Sal. *secl. Scriver.* 2 parum enim] parumne *Ital.* 3 daturus *PQ* (a *pro* ic) 4 uersibus *Ital.* : uerbis *pro* versib., *i.e.* versibus) 4, 5 q. tr. atque c. *Gilbert* : quare tragoedia aut qua comoedia, *cod. ut vid.* (qua t. aut qua c. *P*, quare t. aut c. *LQ*) : quare tragoedi . . . comoedi *Ital.* 7 id est mala *del. ed. a.* 1473 9 et in *Ital.* : et dein *cod.* saltantis *Pontanus* : saltanti *cod.* : saltantem *Ital.*
I *hab. T* 2 -ue P^2 3 sit *T* : sunt C^A

deinde, quod haec una peragit librarius hora,
nec tantum nugis serviet ille meis;
tertia res haec est, quod si cui forte legeris,
sis licet usque malus, non odiosus eris.
te conviva leget mixto quincunce, sed ante
incipiat positus quam tepuisse calix.
Esse tibi tanta cautus brevitate videris?
Ei mihi, quam multis sic quoque longus eris!

II

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quod victor quodque Metellus habet;
nobilius domito tribuit Germania Rheno,
et puer hoc dignus nomine, Caesar, eras.
frater Idumaeos meruit cum patre triumphos,
quae datur ex Chattis laurea, tota tua est.

III

Sexte, nihil debes, nil debes, Sexte, fatemur.
debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

V

Ne valeam, si non totis, Deciane, diebus
et tecum totis noctibus esse velim.
sed duo sunt quae nos disiungunt milia passum:
quattuor haec fiunt, cum rediturus eam.
saepe domi non es, cum sis quoque, saepe negaris:
vel tantum causis vel tibi saepe vacas.
te tamen ut videam, duo milia non piget ire;
ut te non videam, quattuor ire piget.

I 5 peragit *A*^A^*B*^A^: peraget *C*^A^ 7 legeres *C*^A^ 8 si licet *C*^A^ *ut vid.*
II *hab. T* 3 domino *C*^A^ 4 nomine] munere *prius scripserat B*^A^ III *hab. R*
V *hab. T* 2 *post v.* 4 *ut vid. C*^A^ 3 disiungunt *A*^A^: distingunt (-guunt) *B*^A^*C*^A^

VI

I nunc, edere me iube libellos.
lectis vix tibi paginis duabus
spectas eschatocollion, Severe,
et longas trahis oscitationes.
Haec sunt, quae relegente me solebas
rapta exscribere, sed Vitellianis,
haec sunt, singula quae sinu ferebas
per convivia cuncta, per theatra,
haec sunt aut meliora si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus,
nullo crassior ut sit umbilico,
si totus tibi triduo legatur?
numquam deliciae supiniores.
lassus tam cito deficis viator,
et cum currere debeas Bovillas,
interiungere quaeris ad Camenas?
I nunc, edere me iube libellos.

VII

Declamas belle, causas agis, Attice, belle,
historias bellas, carmina bella facis,
componis belle mimos, epigrammata belle,
bellus grammaticus, bellus es astrologus,
et belle cantas et saltas, Attice, belle,
bellus es arte lyrae, bellus es arte pilae.
Nil bene cum facias, facias tamen omnia belle,
vis dicam quid sis? magnus es ardalio.

VI 2 *post v.* 3 B^A 6 scribere C^A (*pro* escribere, *i. e.* exscribere) 14 deficit C^A

VII vv. 1–5, 8 *hab. R* 1 attice A^A : attale B^AC^A (*et in lemm.* AD ATTALVM B^AC^A) 5 attice A^AB^A : attale C^A 6 bellus (-u's?) a. l. (*om.* es) C^A *ut vid.* b. et a. p. B^A : b. es a. p. C^A 7 facias t. *Fris* : facis t. B^A (facis attamen *Q*) C^A 8 qui A^A : quid B^AC^A hardalio B^A (*ex* ard. *L*)

VIII

Si qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis
sive obscura nimis sive latina parum,
non meus est error: nocuit librarius illis
dum properat versus adnumerare tibi.
quod si non illum sed me peccasse putabis,
tunc ego te credam cordis habere nihil.
'Ista tamen mala sunt.' Quasi nos manifesta negemus!
haec mala sunt, sed tu non meliora facis.

XI

Quod fronte Selium nubila vides, Rufe,
quod ambulator porticum terit seram,
lugubre quiddam quod tacet piger voltus,
quod paene terram nasus indecens tangit,
quod dextra pectus pulsat et comam vellit:
non ille amici fata luget aut fratris,
uterque natus vivit et precor vivat,
salva est et uxor sarcinaeque servique,
nihil colonus vilicusque decoxit.
Maeroris igitur causa quae? Domi cenat.

XIII

Et iudex petit et petit patronus.
solvas censeo, Sexte, creditori.

XIV

Nil intemptatum Selius, nil linquit inausum,
cenandum quotiens iam videt esse domi.
currit ad Europen et te, Pauline, tuosque
laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.

VIII *hab. R* 1 ch.] phastis *R* 7 quae si man. (*om.* nos) C^A negamus *R*

XI *vv.* 1, 4–6, 10 *hab. T* 1 sillum *T* (*pro* Silium) 2 sera B^A, *fort. recte*: seram C^A 4 tangit ind. B^A 9 -ue *Ital.* 10 quae A^A *ut vid.* (*om. T*) C^A: quae est B^A cena est A^A: cenat B^AC^A

XIV 1 inquit C^A (*cum L*)

si nihil Europe fecit, tunc Saepta petuntur,
  si quid Phillyrides praestet et Aesonides.
hinc quoque deceptus Memphitica templa frequentat.
  adsidet et cathedris, maesta iuvenca, tuis.
inde petit centum pendentia tecta columnis,
  illinc Pompei dona nemusque duplex.
nec Fortunati spernit nec balnea Fausti,
  nec Grylli tenebras Aeoliamque Lupi:
nam thermis iterumque iterumque iterumque lauatur.
  omnia cum fecit, sed renuente deo,
lotus ad Europes tepidae buxeta recurrit,
  si quis ibi serum carpat amicus iter.
Per te perque tuam, vector lascive, puellam,
  ad cenam Selium tu, rogo, taure, voca.

XV

Quod nulli calicem tuum propinas
humane facis, Horme, non superbe.

XVI

Zoilus aegrotat: faciunt hanc stragula febrem.
  si fuerit sanus, coccina quid facient?
quid torus a Nilo, quid Sidone tinctus olenti?
  ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnis.
  vis fieri sanus? stragula sume mea.

XVII

Tonstrix Suburae faucibus sedet primis,
cruenta pendent qua flagella tortorum
Argique Letum multus obsidet sutor.

5 tunc B^A: tum C^A 7 hic *Ital.* 13 nam t. iterumque iterumque l. C^A: nam thermis iterum ternis iterumque l. *Gilbert post Heinsium* 15 tepida B^A

XVI *hab. T* 3 olent C^A 4 quis $A^A B^A$ (*sed* qui *PQ ut vid.*) 5 demitte $B^A C^A$ *ut vid.* ones C^A (*pro* ōes, *i. e.* omnes)

sed ista tonstrix, Ammiane, non tondet,
non tondet, inquam. Quid igitur facit? Radit.

XVIII

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, cenam,
  tu captas aliam: iam sumus ergo pares.
mane salutatum venio, tu diceris isse
  ante salutatum: iam sumus ergo pares.
sum comes ipse tuus tumidique anteambulo regis,
  tu comes alterius: iam sumus ergo pares.
Esse sat est servum, iam nolo vicarius esse.
  qui rex est regem, Maxime, non habeat.

XIX

Felicem fieri credis me, Zoile, cena?
  felicem cena, Zoile, deinde tua?
debet Aricino conviva recumbere clivo,
  quem tua felicem, Zoile, cena facit.

XX

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus.
  nam quod emas possis iure vocare tuum.

XXIV

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
  squalidus haerebo pallidiorque reo:
si iubeat patria damnatum excedere terra,
  per freta, per scopulos exulis ibo comes.
dat tibi divitias: ecquid sunt ista duorum?
  das partem? multum est? Candide, das aliquid?

XVIII *vv.* 1–4, 7–8 *hab. T* 7 seruo *f* 8 maxime $A^A B^A$: postume C^A (*sed* maxime *v.* 1, *et in lemmate* AD MAXIMVM) (*fort. et hic et in v. 1* Postume *var. lectio antiqua erat*)

XIX *vv.* 3–4 *hab. T* 2 tuam C^A

XX *hab. R* 2 *om.* B^A iure vocare A^A: dicere iure C^A

XXIV *hab. T*; *vv.* 7–8 *hab. R* 3 patriam *T* 5 deorum C^A 6 'Multum est.' (*sic*) *Schneidewin*

Mecum eris ergo miser: quod si deus ore sereno
  adnuerit, felix, Candide, solus eris.

XXVII

Laudantem Selium cenae cum retia tendit
  accipe, sive legas sive patronus agas:
‘Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
  hoc volui!’ ‘Facta est iam tibi cena, tace.’

XXIX

Rufe, vides illum subsellia prima terentem,
  cuius et hinc lucet sardonychata manus
quaeque Tyron totiens epotavere lacernae
  et toga non tactas vincere iussa nives,
cuius olet toto pinguis coma Marcelliano
  et splendent volso bracchia trita pilo,
non hesterna sedet lunata lingula planta,
  coccina non laesum pingit aluta pedem,
et numerosa linunt stellantem splenia frontem.
  Ignoras quid sit? splenia tolle, leges.

XXX

Mutua viginti sestertia forte rogabam,
  quae vel donanti non grave munus erat.
quippe rogabatur felixque vetusque sodalis
  et cuius laxas arca flagellat opes.
is mihi ‘Dives eris, si causas egeris’ inquit.
  Quod peto da, Gai: non peto consilium.

XXVII 3 cito *om.* B^A: st *Schneidewin* 4 *vel* ‘Hoc v.: f. e.’ *etc.*
XXIX 1 terentem (*Lf*) *vel* tenentem (*PQF*): terentem C^A 3 quotiens B^A: totiens C^A 5 marcellino *G*, *fort. recte* (*cf. L. Mueller* in *de re metr.*[2] *p.* 299): marcelliniano *E* (*pro* -iano?) 8 pingit B^A: cingit C^A 10 qui *Ital.* leges (*EA*) *vel* legas (*XV*) C^A
XXX *hab. T* 3 felixque $A^A C^A$: fidusque B^A uerusque *T*

XXXII

Lis mihi cum Balbo est, tu Balbum offendere non vis
 Pontice: cum Licino est, hic quoque magnus homo est.
vexat saepe meum Patrobas confinis agellum,
 contra libertum Caesaris ire times.
abnegat et retinet nostrum Laronia servum,
 respondes 'Orba est, dives, anus, vidua.'
Non bene, crede mihi, servo servitur amico:
 sit liber, dominus qui volet esse meus.

XXXV

Cum sint crura tibi similent quae cornua lunae,
 in rhytio poteras, Phoebe, lavare pedes.

XXXVI

Flectere te nolim, sed nec turbare capillos;
 splendida sit nolo, sordida nolo cutis;
nec tibi mitrarum nec sit tibi barba reorum:
 nolo virum nimium, Pannyche, nolo parum.
nunc sunt crura pilis et sunt tibi pectora saetis
 horrida, sed mens est, Pannyche, volsa tibi.

XXXVII

Quidquid ponitur hinc et inde verris,
mammas suminis imbricemque porci
communemque duobus attagenam,
mullum dimidium lupumque totum
muraenaeque latus femurque pulli
stillantemque alica sua palumbum.

XXXII *hab. T*; *v.* 1 *hab. post* III xi *R* 3 Patrobas] protas B^A (pro- *pro* prō-, *i. e.* patro-) 5 laronia A^AC^A: letoria (laet-, lect-) B^A

XXXVI *vv.* 1–2, 5–6 *hab. R* 1 sed *om. R* 3 mitharum (my-) *ut vid.* B^A

XXXVII *vv.* 1–2, 4–5, 10–11 *hab. T* 1 uersus B^A (*pro* versis; s *pro* r) 6 stellantemque C^A halica *codd.*

haec cum condita sunt madente mappa,
traduntur puero domum ferenda:
nos accumbimus otiosa turba.
Vllus si pudor est, repone cenam:
cras te, Caeciliane, non vocavi.

XXXVIII

Quid mihi reddat ager quaeris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

XL

Vri Tongilius male dicitur hemitritaeo.
novi hominis fraudes: esurit atque sitit.
subdola tenduntur crassis nunc retia turdis,
hamus et in mullum mittitur atque lupum.
Caecuba saccentur quaeque annus coxit Opimi,
condantur parco fusca Falerna vitro.
omnes Tongilium medici iussere lavari:
o stulti, febrem creditis esse? Gula est.

XLI

'Ride si sapis, o puella, ride'
Paelignus, puto, dixerat poeta.
sed non dixerat omnibus puellis.
verum ut dixerit omnibus puellis,
non dixit tibi: tu puella non es,
et tres sunt tibi, Maximina, dentes,
sed plane piceique buxeique.
quare si speculo mihique credis,
debes non aliter timere risum,

XXXVII 11 uocabo A^A
XXXVIII *hab. T* 2 reddet C^A (*pro* reddit)
XL *hab. T* 2 fraudes $A^A B^A$: mores C^A 3 ceruis A^A: turdis $B^A C^A$ 5 sincentur T: siccentur B^A: saccentur C^A opimus C^A 6 conduntur T: condatur C^A (*cum L*) fusa A^A: fusca $B^A C^A$
XLI *vv.* 6-7, 9-23 *hab. T et quidem hoc ordine dispositos*, 9, 10, 12, 11, 6, 7, 13 *sqq.* 6 et] nam A^A

quam ventum Spanius manumque Priscus
quam cretata timet Fabulla nimbum,
cerussata timet Sabella solem.
voltus indue tu magis severos,
quam coniunx Priami nurusque maior.
mimos ridiculi Philistionis
et convivia nequiora vita
et quidquid lepida procacitate
laxat perspicuo labella risu.
te maestae decet adsidere matri
lugentique virum piumve fratrem,
et tantum tragicis vacare Musis.
at tu iudicium secuta nostrum
plora, si sapis, o puella, plora.

XLIII

Κοινὰ φίλων haec sunt, haec sunt tua, Candide, κοινά,
  quae tu magnilocus nocte dieque sonas:
te Lacedaemonio velat toga lota Galaeso
  vel quam seposito de grege Parma dedit:
at me, quae passa est furias et cornua tauri,
  noluerit dici quam pila prima suam.
misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
  non vendes nummis coccina nostra tribus.
tu Libycos Indis suspendis dentibus orbis:
  fulcitur testa fagina mensa mihi.
inmodici tibi flava tegunt chrysendeta mulli:
  concolor in nostra, cammare, lance rubes.

XLI 10 panius *T* -que $A^{A}C^{A}$: -ue B^{A} 13 saeuos *T* 14 pr$\overset{i}{a}$mi *ut vid.* C^{A} (prami *X*, primi *EAB*) 18 puella C^{A} 20 lu. gentiue A^{A} : lugentique $B^{A}C^{A}$ piumue A^{A} : piumque $B^{A}C^{A}$ 22 aptu C^{A} (*pro* attu, *i. e.* at tu)

XLIII 1 haec sunt (ecsunt) *semel* C^{A} candida B^{A} 1-2 *fort.* Κοινὰ φίλων! haec . . . sonas? *interrogative* 4 terra dedit C^{A} (*cf. xlvi* 6?) 5 furia sed (set) C^{A} 10 texta C^{A}

grex tuus Iliaco poterat certare cinaedo:
  at mihi succurrit pro Ganymede manus.
ex opibus tantis veteri fidoque sodali
  das nihil et dicis, Candide, *κοινὰ φίλων*?

XLIV

Emi seu puerum togamve pexam
seu tres, ut puta, quattuorve libras,
Sextus protinus ille fenerator,
quem nostis veterem meum sodalem,
ne quid forte petam timet cavetque,
et secum, sed ut audiam, susurrat:
'Septem milia debeo Secundo,
Phoebo quattuor, undecim Phileto,
et quadrans mihi nullus est in arca.'
O grande ingenium mei sodalis!
durum est, Sexte, negare, cum rogaris,
quanto durius, antequam rogeris!

XLVI

Florida per varios ut pingitur Hybla colores,
  cum breve Sicaniae ver populantur apes,
sic tua subpositis conlucent prela lacernis,
  sic micat innumeris arcula synthesibus,
atque unam vestire tribum tua candida possunt,
  Apula non uno quae grege terra tulit.
tu spectas hiemem succincti lentus amici
  pro scelus! et lateris frigora trita times.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus—
  quid renuis?—non te, Naevole, sed tineas?

XLIV 2 uel B^A (*pro* ut?): ut C^A 6 sed ut] sicut C^A 11 rogeris B^A: rogaris C^A

XLVI *vv.* 1–4, 7–10 *hab. T* 3 conlucent $A^A C^A$: perlucent (*PQf*) *vel* praelucent (*L*) B^A (*seq.* pre-) prela] prata C^A 8 later *T*: lateri *Ital.* f. tuta times *Ital.*: f. tr. tui *Friedlaender* 9 erat *om. T* 10 quid (*XG*) *vel* quod (*EABC*) C^A metuis A^A: renuis $B^A C^A$

XLVIII

Coponem laniumque balneumque,
tonsorem tabulamque calculosque
et paucos, sed ut eligam, libellos:
unum non nimium rudem sodalem:
haec praesta mihi, Rufe, vel Butuntis,
et thermas tibi habe Neronianas.

LIII

Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
sed fieri si vis, hac ratione potes.
liber eris, cenare foris si, Maxime, nolis,
Veientana tuam si domat uva sitim,
si ridere potes miseri chrysendeta Cinnae,
contentus nostra si potes esse toga,
si plebeia Venus gemino tibi vincitur asse,
si tua non rectus tecta subire potes.
haec tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
liberior Partho vivere rege potes.

LV

Vis te, Sexte, coli: volebam amare.
parendum est tibi: quod iubes, colere:
sed si te colo, Sexte, non amabo.

LVII

Hic quem videtis gressibus vagis lentum,
amethystinatus media qui secat Saepta,
quem non lacernis Publius meus vincit,
non ipse Cordus alpha paenulatorum,

LIII *hab.* *T* 1 l. f. A^A : f. l. B^AC^A libera mentiri C^A 2 potest *T* (*et fort.* A^A) : potes B^AC^A 3 nolis A^AB^A : nolles C^A (*pro* noles ?) : uoles *D* 7 iungitur *Heinsius* 8, 9 *transp.* C^A 8 tecta (*EA*) *vel* tanta (*XVBC*) C^A (*cf. v.* 9)

LV 1 nolebam C^A amari B^A 2 coleris B^A : colere C^A 3 sexte colo B^A

LVII 2 quem sec. saetta (-cta) C^A (*pro* Saepta) 3 cernis C^A

quem grex togatus sequitur et capillatus
recensque sella linteisque lorisque,
oppigneravit modo modo ad Cladi mensam
vix octo nummis anulum, unde cenaret.

LVIII

Pexatus pulchre rides mea, Zoile, trita.
  Sunt haec trita quidem, Zoile, sed mea sunt.

LIX

Mica vocor: quid sim cernis, cenatio parva:
  ex me Caesareum prospicis ecce tholum.
frange toros, pete vina, rosas cape, tinguere nardo:
  ipse iubet mortis te meminisse deus.

LXIV

Dum modo causidicum, dum te modo rhetora fingis
  et non decernis, Laure, quid esse velis,
Peleos et Priami transît et Nestoris aetas
  et fuerat serum iam tibi desinere.
incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
  si quid habes animi, si quid in arte vales.
si schola damnatur, fora litibus omnia fervent,
  ipse potest fieri Marsua causidicus.
heia age, rumpe moras: quo te sperabimus usque?
  dum quid sis dubitas, iam potes esse nihil.

LXV

Cur tristiorem cernimus Saleianum?
'An causa levis est?' inquis, 'extuli uxorem.'
O grande fati crimen! o gravem casum!

7 Cladi *Salmasius*: gladi B^A: claudi C^A LVIII *hab. T*
LXIV *hab. T* 1 Dum te c. *D* tum te *T* 2 non] dum *D* laure A^AC^A: taure B^A quid A^AB^A: quis C^A 4 deserere *D* 7 Discola *T* 8 potes *T* (*et fort.* A^A): potest B^AC^A 9 sperauimus A^AC^A (*pro* -bimus) 10 quid A^AB^A: quis C^A
LXV 2 inquis extuli B^A: extulit inquit C^A (*pro* extuli, inquit?)

illa, illa dives mortua est Secundilla,
centena decies quae tibi dedit dotis?
nollem accidisset hoc tibi, Saleiane.

LXVI

Vnus de toto peccaverat orbe comarum
anulus, incerta non bene fixus acu.
hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est,
et cecidit saevis icta Plecusa comis.
Desine iam, Lalage, tristes ornare capillos,
tangat et insanum nulla puella caput.
hoc salamandra notet vel saeva novacula nudet,
ut digna speculo fiat imago tua.

LXVII

Occurris quocumque loco mihi, Postume, clamas
protinus et prima est haec tua vox 'Quid agis?'
hoc, si me decies una conveneris hora,
dicis: habes puto tu, Postume, nil quod agas.

LXVIII

Quod te nomine iam tuo saluto,
quem regem et dominum prius vocabam,
ne me dixeris esse contumacem:
totis pillea sarcinis redemi.
reges et dominos habere debet
qui se non habet atque concupiscit
quod reges dominique concupiscunt.
servom si potes, Ole, non habere,
et regem potes, Ole, non habere.

LXVI *hab. T* 3 quod *T* (*et fort.* A^A): quo B^AC^A 4 plecusa (-ussa) A^AC^A: phlegusa (-cusa) B^A sectis (*Ital.*)—genis *Markland MS. in exempl. suo* 5 onerare C^A 6 tangit *T*: tangito *Heinsius* sanum B^A (*pro* isanum) 8 ut d. in sp. *Q* tua A^AB^A: tuo C^A

LXVII *hab. R* 1 occursis *R* 2 prima] proxima C^A 4 dicam B^A

LXIX

Invitum cenare foris te, Classice, dicis:
si non mentiris, Classice, dispeream.
ipse quoque ad cenam gaudebat Apicius ire:
cum cenaret, erat tristior ille, domi.
si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
'Cogor' ais: verum est; cogitur et Selius.
En rogat ad cenam Melior te, Classice, rectam.
grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce, nega.

LXXI

Candidius nihil est te, Caeciliane. Notavi,
si quando ex nostris disticha pauca lego,
protinus aut Marsi recitas aut scripta Catulli.
hoc mihi das, tamquam deteriora legas,
ut conlata magis placeant mea? Credimus istud:
malo tamen recites, Caeciliane, tua.

LXXIV

Cinctum togatis post et ante Saufeium,
quanta reduci Regulus solet turba,
ad alta tonsum templa cum reum misit,
Materne, cernis? invidere nolito.
comitatus iste sit precor tuus numquam.
hos illi amicos et greges togatorum
Fuficulenus praestat et Faventinus.

LXXV

Verbera securi solitus leo ferre magistri
insertamque pati blandus in ora manum
dedidicit pacem subito feritate reversa,
quanta nec in Libycis debuit esse iugis.

LXIX *hab. T; vv.* 1–4 *hab. R* 1 dices C^A (*pro* dicis) 6 ait C^A
LXXI *hab. T* 1 gallidius *T* (*pro* call.): candidius $B^A C^A$ 2 lego $A^A B^A$: legis C^A 5 placeat C^A istud $A^A C^A$: illud B^A
LXXIV 2 reducere B^A LXXV *hab. T*

†

nam duo de tenera puerilia corpora turba,
sanguineam rastris quae renovabat humum,
saevos et infelix furiali dente peremit:
Martia non vidit maius harena nefas.
Exclamare libet: 'crudelis, perfide, praedo,
a nostra pueris parcere disce lupa!'

LXXVI

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit,
cui nihil ipse dabas: hic tibi verba dedit?

LXXVII

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
utilis unguendis axibus esse potes.
hac tu credideris longum ratione colosson
et puerum Bruti dixeris esse brevem.
disce quod ignoras: Marsi doctique Pedonis
saepe duplex unum pagina tractat opus.
non sunt longa quibus nihil est quod demere possis,
sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

LXXVIII

Aestivo serves ubi piscem tempore, quaeris?
In thermis serva, Caeciliane, tuis.

LXXIX

Invitas tunc me cum scis, Nasica, vocasse.
Excussatum habeas me rogo: ceno domi.

LXXX

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
hic, rogo, non furor est, ne moriare, mori?

LXXVI *hab. T* 1 relinquit *T* 2 cum *T* dabat C^A
LXXVII *hab. T* 2 urgendis *Ital.* 5 disce] dis *T*
LXXVIII *hab. R*
LXXIX *hab. R* 1 uocasse $A^A B^A$: uocatum C^A
LXXX *hab. R, et quidem ante* LXXVIII *collocatum* 2 haec C^A

LXXXI

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
cum tamen haec tua sit, Zoile, sandapila est.

LXXXII

Abscisa servom quid figis, Pontice, lingua?
nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

LXXXV

Vimine clausa levi niveae custodia coctae,
hoc tibi Saturni tempore munus erit.
dona quod aestatis misi tibi mense Decembri
si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

LXXXVI

Quod nec carmine glorior supino
nec retro lego Sotaden cinaedum,
nusquam Graecula quod recantat echo
nec dictat mihi luculentus Attis
mollem debilitate galliambon:
non sum, Classice, tam malus poeta.
quid si per gracilis vias petauri
invitum iubeas subire Ladan?
turpe est difficiles habere nugas
et stultus labor est ineptiarum.
scribat carmina circulis Palaemon,
me raris iuvat auribus placere.

LXXXVIII

Nil recitas et vis, Mamerce, poeta videri.
quidquid vis esto, dummodo nil recites.

LXXXI *hab. R* 2 scand- *R* (*L ante corr.*)
LXXXII *hab. T* 1 quid figis A^A : quod fugis C^A (*fort. pro* quod figis) : quid fingis C^A 2 nesci *T* : nescin *Beverland*
LXXXV *hab. T* 1 coptae B^A (*pro* coctae) : coeptae C^A 3 aestate B^A 4 queris *T*
LXXXVI 4 dicta B^A 5 debilitatem B^A 8 inuitum *ex* inuictum B^A *ut vid.* 10 inertiarum B^A
LXXXVIII *hab. TR* 2 esto uis *ut vid.* C^A recitas A^A

LXXXIX

Quod nimio gaudes noctem producere vino
ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.
carmina quod scribis Musis et Apolline nullo
laudari debes: hoc Ciceronis habes.
quod vomis, Antoni: quod luxuriaris, Apici.
quod ⟨balatro es⟩ vitium dic mihi cuius habes?

XC

Quintiliane, vagae moderator summe iuventae,
gloria Romanae, Quintiliane, togae,
vivere quod propero pauper nec inutilis annis,
da veniam: properat vivere nemo satis.
differat hoc patrios optat qui vincere census
atriaque inmodicis artat imaginibus.
me focus et nigros non indignantia fumos
tecta iuvant et fons vivus et herba rudis.
sit mihi verna satur, sit non doctissma coniunx,
sit nox cum somno, sit sine lite dies.

XCI

Rerum certa salus, terrarum gloria, Caesar,
sospite quo magnos credimus esse deos,
si festinatis totiens tibi lecta libellis
detinuere oculos carmina nostra tuos,
quod fortuna vetat fieri permitte videri,
natorum genitor credar ut esse trium.
haec, si displicui, fuerint solacia nobis;
haec fuerint nobis praemia, si placui.

LXXXIX *hab. T*; *vv.* 1–2 *hab. R*
XC *hab. T*; *vv.* 9–10 *hab. R* 7 focus] rogus C^{A}
XCI 3 festinantis B^{A}

XCII

Natorum mihi ius trium roganti
Musarum pretium dedit mearum
solus qui poterat. Valebis, uxor.
non debet domini perire munus.

XCIII

'Primus ubi est' inquis 'cum sit liber iste secundus?'
  Quid faciam si plus ille pudoris habet?
tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum,
  unum de titulo tollere iota potes.

XCII *cum* XCI *confl.* B^A 4 pomine *corr.* domini C^A *ut vid.* (pominiae *E*, pominie *BF*, pominte *G*, dominiae *AC*, domine *X*)
XCIII *hab.* *R*

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER III

I

Hoc tibi quidquid id est longinquis mittit ab oris
  Gallia Romanae nomine dicta togae.
hunc legis et laudas librum fortasse priorem :
  illa vel haec mea sunt, quae meliora putas.
plus sane placeat domina qui natus in urbe est :
  debet enim Gallum vincere verna liber.

II

Cuius vis fieri, libelle, munus ?
festina tibi vindicem parare,
ne nigram cito raptus in culinam
cordylas madida tegas papyro
vel turis piperisve sis cucullus.
Faustini fugis in sinum ? sapisti.
cedro nunc licet ambules perunctus
et frontis gemino decens honore
pictis luxurieris umbilicis,
et te purpura delicata velet,
et cocco rubeat superbus index.
illo vindice nec Probum timeto.

I *hab. T* 3 Nunc *F*
II 4 madidas B^{A} : madida C^{A} 5 piperisue B^{A} : piperisque C^{A}
11 rubeas C^{A} 12 uindice B^{A} : iudice C^{A}

IV

Romam vade, liber: si, veneris unde, requiret,
  Aemiliae dices de regione viae.
si, quibus in terris, qua simus in urbe, rogabit,
  Corneli referas me licet esse Foro.
cur absim, quaeret: breviter tu multa fatere:
  'Non poterat vanae taedia ferre togae.'
'Quando venit?' dicet: tu respondeto: 'Poeta
  exierat: veniet, cum citharoedus erit.'

V

Vis commendari sine me cursurus in urbem,
  parve liber, multis, an satis unus erit?
unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
  Iulius, adsiduum nomen in ore meo.
protinus hunc primae quaeres in limine Tectae:
  quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille lares.
est illi coniunx, quae te manibusque sinuque
  excipiet, tu vel pulverulentus eas.
hos tu seu pariter sive hanc illumve priorem
  videris, hoc dices 'Marcus havere iubet,'
et satis est: alios commendet epistola: peccat
  qui commendandum se putat esse suis.

VI

Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,
  Marcelline, tuis bis celebranda sacris.

IV *hab. T* 1 requirit A^A (*pro* -ret) 3 rogarit A^A: rogabit B^A: rogauit C^A (*pro* -bit) 5 absim $A^A C^A$: absit B^A quaeret breviter] quae breviter quaeret *ut vid.* C^A (*sic E*; quae br. *A*; br. quaeret *XBGF*) 7 uenie C^A (E *pro* T) dicit C^A (*pro* dicet) responde poetae C^A (*sed* -ta *XCG*) 8 citharoedis C^A (-is *pro* -us)
V 1 cursus B^A 3 erit h. C^A 5 primae quaeres in limine Tectae *Gronovius*: primi . . . tecti B^A: primaeque in crimine tectae C^A 9 hanc illumue B^A: hunc illamue C^A 10 habere (*pro* hauere) *codd.* libet B^A (li *pro* ju)
VI 2 celebrande C^A

inputat aetherios ortus haec prima parenti,
  libat florentes haec tibi prima genas.
magna licet dederit iucundae munera vitae,
  plus numquam patri praestitit ille dies.

VII

Centum miselli iam valete quadrantes,
anteambulonis congiarium lassi,
quos dividebat balneator elixus.
quid cogitatis, o fames amicorum?
regis superbi sportulae recesserunt.
'Nihil stropharum est: iam salarium dandum est.'

VIII

'Thaida Quintus amat.' 'Quam Thaida?' 'Thaida luscam.'
  Vnum oculum Thais non habet, ille duos.

IX

Versiculos in me narratur scribere Cinna.
  Non scribit, cuius carmina nemo legit.

X

Constituit, Philomuse, pater tibi milia bina
  menstrua perque omnis praestitit illa dies,
luxuriam premeret cum crastina semper egestas
  et vitiis essent danda diurna tuis.
idem te moriens heredem ex asse reliquit.
  exheredavit te, Philomuse, pater.

XI

Si tua nec Thais nec lusca est, Quinte, puella,
  cur in te factum distichon esse putas?

VI 4 negas C^A 6 ulla B^A: ille C^A
VII 2 antambulonis C^A conglarium B^A 3 quas (quos *L*) d. B^A: quod si uidebat C^A
VIII *hab. R* 1 quam th. l. B^A: quam thaidam thaida l. C^A
IX *hab. R*
X 4 essent *Ital.*: esset (ēēt) *codd.* diuturna B^A
XI *vv.* 1-2 *hab. R* 1 sic *R* 2 ecce A^A: esse B^AC^A

Sed simile est aliquid: pro Laide Thaida dixi.
  Dic mihi, quid simile est Thais et Hermione?
tu tamen es Quintus: mutemus nomen amantis:
  si non vult Quintus, Thaida Sextus amet.

XII

Vnguentum, fateor, bonum dedisti
convivis here, sed nihil scidisti.
Res salsa est bene olere et esurire.
qui non cenat et unguitur, Fabulle,
hic vere mihi mortuus videtur.

XIII

Dum non vis pisces, dum non vis carpere pullos,
  et plus quam patri, Naevia, parcis apro,
accussas rumpisque cocum, tamquam omnia cruda
  attulerit. Numquam sic ego crudus ero.

XIV

Romam petebat esuritor Tuccius
  profectus ex Hispania.
occurrit illi sportularum fabula:
  a ponte rediit Mulvio.

XV

Plus credit nemo tota quam Cordus in urbe.
  'Cum sit tam pauper, quomodo?' Caecus amat.

3 similest C^A dixi B^A: dixit C^A: dixti *ed. a.* 1475 6 amet B^A: amat C^A XII *vv.* 3-5 *hab. T* 3 falsa *T* (*cum QFCG*) (f *pro* s) XIII *hab. T* 1 pisces A^A: piscem B^A: pisces *cum v. l.* leporem C^A (*unde* dum non uis pisces leporem *EA*, dum non uis pisces *BG*, dum pisces leporem *XC*) pullos $A^A B^A$: mullos C^A 2 putri *Heinsius* pascis *T* XIV 1 esuritortococius C^A *ut vid.* (*sed* esuritor tuccius *X*) XV 1 credit B^A: credet C^A (*pro* -dit?) quam tota *codd.* (tota quam *G*)

XVI

Das gladiatores, sutorum regule, cerdo,
  quodque tibi tribuit subula, sica rapit.
ebrius es: neque enim faceres hoc sobrius umquam,
  ut velles corio ludere, cerdo, tuo.
lusisti corio: sed te, mihi crede, memento
  nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

XVIII

Perfrixisse tuas questa est praefatio fauces.
  cum te excussaris, Maxime, quid recitas?

XIX

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
  exornant fictae qua platanona ferae.
huius dum patulos adludens temptat hiatus
  pulcher Hylas, teneram mersit in ora manum.
vipera sed caeco scelerata latebat in aere
  vivebatque anima deteriore fera.
non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto
  dum perit. O facinus, falsa quod ursa fuit!

XX

Dic, Musa, quid agat Canius meus Rufus:
utrumne chartis tradit ille victuris
legenda temporum acta Claudianorum?
an quae Neroni falsus adstruit scriptor,
an aemulatur inprobi iocos Phaedri?
lascivus elegis an severus herois?
an in cothurnis horridus Sophocleis?

XVI *hab. R* 2 tribui C^{A} 5 corio $A^{A}C^{A}$: satis est B^{A} tu *R*
XVIII *hab. T* 2 excussare *T*: exuraris C^{A} (r *pro* s)
XIX *hab. T* 2 fictae $A^{A}C^{A}$: pictae B^{A} (p *pro* f) quam *T* (*pro* quá) pare C^{A} (p *pro* f) 3 adludet C^{A} 5 scelata *T*: caelata (cel-) C^{A} iacebat A^{A}: latebat $B^{A}C^{A}$
XX 5 iocos *Ital.*: locos (-cus B^{A}) *codd.* (l *pro* j) 6 hereis C^{A} 7 in] i C^{A} sopheleis B^{A}

an otiosus in schola poetarum
lepore tinctos Attico sales narrat?
hinc si recessit, porticum terit templi
an spatia carpit lentus Argonautarum?
an delicatae sole rursus Europae
inter tepentes post meridie buxos
sedet ambulatve liber acribus curis?
Titine thermis an lavatur Agrippae
an inpudici balneo Tigillini?
an rure Tulli fruitur atque Lucani?
an Pollionis dulce currit ad quartum?
an aestuantis iam profectus ad Baias
piger Lucrino nauculatur in stagno?
'Vis scire quid agat Canius tuus? Ridet.'

XXI

Proscriptum famulus servavit fronte notatus.
  Non fuit haec domini vita, sed invidia.

XXII

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
et adhuc supererat centies tibi laxum.
hoc tu gravatus ut famem et sitim ferre
summa venenum potione perduxti.
Nihil est, Apici, tibi gulosius factum.

XXIII

Omnia cum retro pueris obsonia tradas,
  cur non mensa tibi ponitur a pedibus?

9 tinctus atticos B^A 10 ressit B^A teri B^A (*seq.* t) 12 rufus B^A (*i. e.* Rufus?) : rursus C^A 14 ambulatue B^A : ambulatque C^A 15 Petine C^A 16 inpudicibus in eo C^A (i *pro* l) 17 rura C^A

XXI *hab. R* 1 proscriptus C^A notata A^A : notatus $B^A C^A$

XXII 2 sed (set) B^A : et C^A superat B^A luxum C^A (*sed* laxum *A*) : luxu *Ital.* 3 ferres C^A 4 perduxti *Scriver.* : duxisti B^A : perduxit C^A 5 nihil B^A : nullum C^A

XXIII 1 pueris retro C^A tractas C^A (*pro* traclas; cl *pro* d)

XXV

Si temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Iulianus intraret,
roga lavetur rhetorem Sabineium.
Neronianas is refrigerat thermas.

XXVII

Numquam me revocas, venias cum saepe vocatus:
  ignosco, nullum si modo, Galle, vocas.
invitas alios: vitium est utriusque. 'Quod?' inquis.
  Et mihi cor non est et tibi, Galle, pudor.

XXIX

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, anulos priores.

XXX

Sportula nulla datur; gratis conviva recumbis:
  dic mihi, quid Romae, Gargiliane, facis?
unde tibi togula est et fuscae pensio cellae?
  unde datur quadrans? unde vir es Chiones?
cum ratione licet dicas te vivere summa,
  quod vivis, nulla cum ratione facis.

XXXI

Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi
  urbanique tenent praedia multa lares,
et servit dominae numerosus debitor arcae
  sustentatque tuas aurea massa dapes.

XXV 4 is B^{A} *ut vid.* (is *Lf*: si *P*: *om. Q*): hic C^{A} refrigera B^{A} (*seq.* t)

XXVII *hab. R* 1 uenias cum saepe $A^{A}B^{A}$: cum sis prior ipse C^{A} 3 al. vit.] alio fuit dum C^{A} utrisque B^{A} 4 est t. (*om.* et) *ut vid.* C^{A} (est nec t. *ABC*)

XXIX 1 dicat B^{A} (*praec.* -de) XXX *hab. T*; *v.* 1 *hab. R* 2 dic] quid C^{A} qu. Rom. *om. T* 3 togula] getula *T*

XXXI *hab. T. Om.* C^{A} 2 Albanique A^{A} *N*: urbanique B^{A} 3 domino numerosa A^{A}: dominae numerosus B^{A} 4 massa A^{A}: mensa B^{A}

fastidire tamen noli, Rufine, minores:
plus habuit Didymos, plus Philomelus habet.

XXXIV

Digna tuo cur sis indignaque nomine, dicam.
Frigida es et nigra es: non es et es Chione.

XXXV

Artis Phidiacae toreuma clarum
pisces aspicis: adde aquam, natabunt.

XXXVI

Quod novus et nuper factus tibi praestat amicus,
hoc praestare iubes me, Fabiane, tibi:
horridus ut primo semper te mane salutem
per mediumque trahat me tua sella lutum,
lassus ut in thermas decuma vel serius hora
te sequar Agrippae, cum laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
ut sim tiro tuae semper amicitiae?
hoc merui, Fabiane, toga tritaque meaque,
ut nondum credas me meruisse rudem?

XXXVII

Irasci tantum felices nostis amici.
non belle facitis, sed iuvat hoc: facite.

XXXVIII

Quae te causa trahit vel quae fiducia Romam,
Sexte? quid aut speras aut petis inde? refer.

XXXIV *hab. T* 2 Fr. est C^A non es *om.* C^A (*ob homoeotel.*) et *om. T*
XXXV 1 aris C^A 2 respices aspicis C^A
XXXVI *hab. T*; *vv.* 1–4 *hab. R* 3 te semper A^A: semper te B^AC^A 9 togata tr. B^A meraque C^A
XXXVII 2 facere B^A: facite C^A
XXXVIII *vv.* 1–12 *hab. T* 1 te *om.* C^A

'Causas' inquis 'agam Cicerone disertior ipso
  atque erit in triplici par mihi nemo foro.'
Egit Atestinus causas et Civis—utrumque
  noras—; sed neutri pensio tota fuit.
'Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
  audieris, dices esse Maronis opus.'
Insanis: omnes gelidis quicumque lacernis
  sunt ibi, Nasones Vergiliosque vides.
'Atria magna colam.' Vix tres aut quattuor ista
  res aluit, pallet cetera turba fame.
'Quid faciam? suade: nam certum est vivere Romae.'
  Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

XL (XLI)

Inserta phialae Mentoris manu ducta
lacerta vivit et timetur argentum.

XLI (XL)

Mutua quod nobis ter quinquagena dedisti
  ex opibus tantis, quas gravis arca premit,
esse tibi magnus, Telesine, videris amicus.
  Tu magnus, quod das? immo ego, quod recipis.

XLIII

Mentiris iuvenem tinctis, Laetine, capillis,
  tam subito corvus, qui modo cycnus eras.
non omnes fallis scit te Proserpina canum:
  personam capiti detrahet illa tuo.

XLIV

Occurrit tibi nemo quod libenter,
quod, quacumque venis, fuga est et ingens

XXXVIII 3 disertior A^A (discretior *T*) C^A: disertius B^A 6 non oras sed *T*: norasse B^A 7 tangentur C^A 12 aliud C^A (iu *pro* ui)
XL 1 ductat B^A
XLI *hab. T* 3 e. t. lete si magnus uiueris C^A 4 magnos C^A
XLIII *hab. R* 3 fallis $A^A B^A$: falles C^A (*pro* -is?)
XLIV *hab. T* 1 qui *T*

circa te, Ligurine, solitudo,
quid sit, scire cupis? Nimis poeta es.
hoc valde vitium periculosum est.
non tigris catulis citata raptis,
non dipsas medio perusta sole,
nec sic scorpios inprobus timetur.
nam tantos, rogo, quis ferat labores?
et stanti legis et legis sedenti.
in thermas fugio: sonas ad aurem.
piscinam peto: non licet natare.
ad cenam propero: tenes euntem.
ad cenam venio: fugas sedentem.
lassus dormio: suscitas iacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
vir iustus, probus, innocens timeris.

XLV

Fugerit an Phoebus mensas cenamque Thyestae
  ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
illa quidem lauta est dapibusque instructa superbis,
  sed nihil omnino te recitante placet.
nolo mihi ponas rhombos mullumve bilibrem
  nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

XLVI

Exigis a nobis operam sine fine togatam:
  non eo, libertum sed tibi mitto meum.

4 quod $B^{A}C^{A}$ fit P: *om.* C^{A} *ut vid.* (*sed* quod si sc. *XC et corr. G*) est B^{A} 7 nec C^{A} (*cf. v.* 8) 8 non C^{A} (*cf. v.* 7) 10 tanti *ut vid.* C^{A} 12 sonas ad aurem] tenes euntem C^{A} (*cf. v.* 14) 13 poete *T* (*pro* pete?) licet $A^{A}B^{A}$: sinis C^{A} 14 tenes euntem] sonas ad aurem C^{A} (*cf. v.* 12) 15 fuga TC^{A} 18 probus $A^{A}C^{A}$: bonus B^{A}

XLV *hab. T*; *vv.* 5–6 *hab. R* 1 ph. men. $A^{A}C^{A}$: men. ph. B^{A} 2 non C^{A} 3 illa $A^{A}C^{A}$: ista B^{A} 5 rhombos $A^{A}B^{A}$: rhombum C^{A} -que A^{A}: -ue $B^{A}C^{A}$ 6 bol.] letos C^{A}

XLVI *hab. T*; *vv.* 9–10 *hab. R*

'Non est' inquis 'idem.' Multo plus esse probabo:
  vix ego lecticam subsequar, ille feret.
in turbam incideris, cunctos umbone repellet:
  invalidum est nobis ingenuumque latus.
quidlibet in causa narraveris, ipse tacebo:
  at tibi tergeminum mugiet ille sophos.
lis erit, ingenti faciet convicia voce:
  esse pudor vetuit fortia verba mihi.
'Ergo nihil nobis' inquis 'praestabis amicus?'
  Quidquid libertus, Candide, non poterit.

XLVII

Capena grandi porta qua pluit gutta
Phrygiumque Matris Almo qua lavat ferrum,
Horatiorum qua viret sacer campus
et qua pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in reda,
omnis beati copias trahens ruris.
illic videres frutice nobili caules
et utrumque porrum sessilesque lactucas
pigroque ventri non inutiles betas;
illic coronam pinguibus gravem turdis
leporemque laesum Gallici canis dente
nondumque victa lacteum faba porcum.
nec feriatus ibat ante carrucam,
sed tuta faeno cursor ova portabat.
Vrbem petebat Bassus? immo rus ibat.

XLVI 3 multum p. est *T* este C^A (*pro* ēe, *i. e.* esse) 5 umbo C^A (*seq* re) 7 causa $A^A C^A$: causam B^A 8 addit ibi C^A (*pro* adtibi) 11 nihil] mihi *T*

XLVII 4 pusilli] plusilli B^A 6 trahens ruris *Ital.*: ruris trahent B^A: trahens iuris C^A 9 utiles B^A 10 coram B^A turris C^A *ut vid.* (*sed* turdis *X*) 11 G. c. d. *Ital.*: callicanis dentem B^A: gallicicanis dentes C^A *ut vid.* 12 uictati (uicticti) C^A fabo C^A 15 Vrbem B^A: Romam C^A

XLVIII

Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Olus
  praedia: nunc cellam pauperis Olus habet.

XLIX

Veientana mihi misces, ubi Massica potas:
  olfacere haec malo pocula quam bibere.

L

Haec tibi, non alia, est ad cenam causa vocandi,
  versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
deposui soleas, adfertur protinus ingens
  inter lactucas oxygarumque liber:
alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
  tertius est, nec adhuc mensa secunda venit:
et quartum recitas et quintum denique librum.
  putidus est, totiens si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poemata donas,
  cenabis solus iam, Ligurine, domi.

LII

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
  abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
conlatum est deciens. Rogo, non potes ipse videri
  incendisse tuam, Tongiliane, domum?

LV

Quod quacumque venis Cosmum migrare putamus
  et fluere excusso cinnama fusa vitro,

XLVIII *hab. R* 1 Olus *om. ut vid.* C^A 2 praetia (pre-) C^A paupetusolus C^A *ut vid.* XLIX *hab. T* 2 mallo C^A
L *vv.* 1–2 *hab. R* 3 deusui B^A 4 ostygarumque C^A (*pro* ossy-, *i. e.* oxy-) 5 perlegitur B^A: pergetor C^A *ut vid.* (*sed* porrigitur XCG^2, perlefor G^1) 6 uenit B^A: fuit C^A 7 librum B^A: bruma (*EAGB*) *vel* broma (*XC*) (*i. e.* βρῶμα?) C^A 8 es B^A (*seq.* t)
LII 1 ducenis *Scriver.* 2 hac C^A
LV *hab. T* 1 quamcunque C^A (*pro* quác-?) putamque C^A 2 exc.] effusos B^A

nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
  scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

LVI

Sit cisterna mihi quam vinea malo Ravennae,
  cum possim multo vendere pluris aquam.

LVII

Callidus inposuit nuper mihi copo Ravennae:
  cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

LVIII

Baiana nostri villa, Basse, Faustini
non otiosis ordinata myrtetis
viduaque platano tonsilique buxeto
ingrata lati spatia detinet campi,
sed rure vero barbaroque laetatur.
hic farta premitur angulo Ceres omni
et multa fragrat testa senibus autumnis;
hic post Novembres imminente iam bruma
seras putator horridus refert uvas.
truces in alta valle mugiunt tauri
vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
vagatur omnis turba sordidae chortis,
argutus anser gemmeique pavones
nomenque debet quae rubentibus pinnis
et picta perdix Numidicaeque guttatae
et impiorum phasiana Colchorum;
Rhodias superbi feminas premunt galli;

LV 3 cellia B^A 4 sus C^A (u *pro* ci) LVI *hab. T* 1 mallo $A^A C^A$ LVII *hab. T* 1 caupo A^A LVIII 1 Balana C^A nosti B^A 6 somni C^A (*praec.* s) 7 multas C^A 11 purit C^A *ut vid.* (*pro* p^{u}rit, *i. e.* prurit) 16 phasianae C^A 17 Rhodia superbisminas C^A (s *pro* f) promunt C^A (o *pro* e)

sonantque turres plausibus columbarum,
gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
avidi secuntur vilicae sinum porci
matremque plenam mollis agnus expectat.
cingunt serenum lactei focum vernae
et larga festos lucet ad lares silva.
non segnis albo pallet otio caupo,
nec perdit oleum lubricus palaestrita,
sed tendit avidis rete subdolum turdis
tremulave captum linea trahit piscem
aut inpeditam cassibus refert dammam.
exercet hilares facilis hortus urbanos,
et paedagogo non iubente lascivi
parere gaudent vilico capillati,
et delicatus opere fruitur eunuchus.
nec venit inanis rusticus salutator:
fert ille ceris cana cum suis mella
metamque lactis Sassinate de silva;
somniculosos ille porrigit glires,
hic vagientem matris hispidae fetum,
alius coactos non amare capones.
et dona matrum vimine offerunt texto
grandes proborum virgines colonorum.
facto vocatur laetus opere vicinus;
nec avara servat crastinas dapes mensa,
vescuntur omnes ebrioque non novit
satur minister invidere convivae.

18 columnarum (-mpn-) B^A 21 angnus C^A *ut vid.* (agnus *EAG*, annus *X*, anus *B*, anius *C*) 22 sesenum C^A (s *pro* r) 23 lare silua C^A *ut vid.* (*unde* festo . . . lare s. *EABG*[1], festos . . . lares s. *XCG*[2]) 24 carbo B^A: capo C^A (*sed* caupo *B*) 26 subdole B^A: subdolum C^A 29 urbanus C^A *ut vid.* (*sed* -nos *X*) 32 delicatos C^A *ut vid.* 35 Sassinatis; e silua *Rooy* 37 hinc B^A 38 alios C^A 39 et a m. C^A (*pro* et dā m., *i. e.* et dona m.?) uimine offerunt *Heinsius*: uimineo ferunt *codd.* 42 seruat B^A: struas C^A (*pro* seruas) (T *pro* E) 44 fatus C^A (f *pro* s, s *pro* r): fartus *Ital.* ministri C^A

At tu sub urbe possides famem mundam
et turre ab alta prospicis meras laurus,
furem Priapo non timente securus;
et vinitorem farre pascis urbano
pictamque portas otiosus ad villam
holus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an domus longe?

LIX

Sutor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus,
  fullo dedit Mutinae: nunc ubi copo dabit?

LX

Cum vocer ad cenam non iam venalis ut ante,
  cur mihi non eadem quae tibi cena datur?
ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino,
  sugitur inciso mitulus ore mihi:
sunt tibi boleti, fungos ego sumo suillos:
  res tibi cum rhombo est, at mihi cum sparulo.
aureus inmodicis turtur te clunibus implet,
  ponitur in cavea mortua pica mihi.
cur sine te ceno cum tecum, Pontice, cenem?
  sportula quod non est prosit: edamus idem.

LXI

Esse nihil dicis quidquid petis, inprobe Cinna:
  si nil, Cinna, petis, nil tibi, Cinna, nego.

LXII

Centenis quod emis pueros et saepe ducenis,
  quod sub rege Numa condita vina bibis,

LVIII 46 moras C^A (o *pro* e) 47 eurem C^A (E *pro* F) timentis B^A 48 uinitore C^A pascentis B^A (*cf. ad* timente *v.* 47) urbane C^A (e *pro* o 50 caseus *ut vid.* C^A 51 uocari debet B^A: uocatur C^A

LIX *hab. T* 2 tibi caupo *T*

LX *hab. T* 1 uocer A^A (*cum D*): uocor $B^A C^A$ tam C^A (T *pro* I) 4 sugitur $A^A B^A$: sumitur C^A 5 pusillos $A^A B^A$: suillos C^A 6 *vel* rhombost at $A^A C^A$: et B^A 10 quae *T* (*et fort.* A^A): quod $B^A C^A$

LXI *hab. R* LXII *hab. T*

quod constat decies tibi non spatiosa supellex,
  libra quod argenti milia quinque rapit,
aurea quod fundi pretio carruca paratur,
  quod pluris mula est quam domus empta tibi :
haec animo credis magno te, Quinte, parare?
  falleris : haec animus, Quinte, pusillus emit.

LXIII

Cotile, bellus homo es : dicunt hoc, Cotile, multi.
  audio : sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
'Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines,
  balsama qui semper, cinnama semper olet ;
cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat,
  qui movet in varios bracchia volsa modos ;
inter femineas tota qui luce cathedras
  desidet atque aliqua semper in aure sonat,
qui legit hinc illinc missas scribitque tabellas ;
  pallia vicini qui refugit cubiti ;
qui scit quam quis amet, qui per convivia currit,
  Hirpini veteres qui bene novit avos.'
Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
  res pertricosa est, Cotile, bellus homo.

LXIV

Sirenas hilarem navigantium poenam
blandasque mortes gaudiumque crudele,
quas nemo quondam deserebat auditas,
fallax Vlixes dicitur reliquisse.
Non miror : illud, Cassiane, mirarer,
si fabulantem Canium reliquisset.

LXII 3 deci (*sic*) B^A 7 magno credis $A^A C^A$: credis magno B^A
LXIII *vv.* 1–4 *hab.* *R* 2 dic m. cotile b. h. B^A 5 qui et g. B^A gaditani C^A 6 choros B^A : modos C^A 9 missa C^A 13 hoc est *semel* C^A cot. h. b. C^A
LXIV *hab.* *T* 1 ponam C^A (*pro* poenam) 2 crudelem C^A

LXVI

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:
abscidit voltus ensis uterque sacros.
illud, laurigeros ageres cum laeta triumphos,
hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antoni tamen est peior quam caussa Pothini:
hic facinus domino praestitit, ille sibi.

LXVII

Cessatis, pueri, nihilque nostis,
Vaterno Rasinaque pigriores,
quorum per vada tarda navigantes
lentos tinguitis ad celeuma remos.
iam prono Phaethonte sudat Aethon
exarsitque dies et hora lassos
interiungit equos meridiana.
at vos tam placidas vagi per undas
tuta luditis otium carina.
non nautas puto vos, sed Argonautas.

LXXVII

Nec mullus nec te delectat, Baetice, turdus,
nec lepus est umquam nec tibi gratus aper;
nec te liba iuvant nec sectae quadra placentae,
nec Libye mittit nec tibi Phasis aves:
capparin et putri cepas allece natantis
et pulpam dubio de petasone voras,
teque iuvant gerres et pelle melandrya cana,
resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio quod stomachi vitium secretius esse
suspicor: ut quid enim, Baetice, saprophagis?

LXVI 1 Phariis *Ital.*: fartis (-tus) B^A (t *pro* i): paruis C^A 5 es B^A

LXVII 2 Rasinaque] res inique C^A 9 carinae C^A

LXXVII 3 secta B^A 4 auos C^A (o *pro* e) 5 capparis C^A 7 iuuat C^A

XCIV

Esse negas coctum leporem poscisque flagella.
Mavis, Rufe, cocum scindere quam leporem.

XCIX

Irasci nostro non debes, cerdo, libello.
ars tua non vita est carmine laesa meo.
innocuos permitte sales. Cur ludere nobis
non liceat, licuit si iugulare tibi?

C

Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora
carmina quem madidum nostra tulisse reor:
imbribus inmodicis caelum nam forte ruebat.
non aliter mitti debuit ille liber.

XCIX *hab. T* 3 non nocuos A^{A}: innocuos $B^{A}C^{A}$ ludere $A^{A}B^{A}$: laedere C^{A} 4 non licuit, liceat $A^{A}C^{A}$: non liceat, licuit B^{A}
C 1 misimus C^{A} 4 ille B^{A}: iste C^{A}

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER IV

I

Caesaris alma dies et luce sacratior illa
  conscia Dictaeum qua tulit Ida Iovem,
longa, precor, Pylioque veni numerosior aevo
  semper et hoc voltu vel meliore nite.
hic colat Albano Tritonida multus in auro
  perque manus tantas plurima quercus eat;
hic colat ingenti redeuntia saecula lustro
  et quae Romuleus sacra Tarentos habet.
Magna quidem, superi, petimus sed debita terris:
  pro tanto quae sunt inproba vota deo?

II

Spectabat modo solus inter omnes
nigris munus Horatius lacernis,
cum plebs et minor ordo maximusque
sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repente caelo:
albis spectat Horatius lacernis.

III

Aspice quam densum tacitarum vellus aquarum
  defluat in voltus Caesaris inque sinus.

I 3 aevi *C*[A] 9 sed] et *C*[A] II 1 modos *C*[A]

indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto
  concretas pigro frigore ridet aquas,
sidus Hyperborei solitus lassare Bootae
  et madidis Helicen dissimulare comis.
Quis siccis lascivit aquis et ab aethere ludit?
  suspicor has pueri Caesaris esse nives.

V

Vir bonus et pauper linguaque et pectore verus,
  quid tibi vis urbem qui, Fabiane, petis?
qui nec leno potes nec comissator haberi
  nec pavidos tristi voce citare reos,
vendere nec vanos circa Palatia fumos
  plaudere nec Cano plaudere nec Glaphyro:
unde miser vives? 'Homo certus, fidus amicus—'
  Hoc nihil est: numquam sic Philomelus eris.

VI

Credi virgine castior pudica
et frontis tenerae cupis videri,
cum sis inprobior, Malisiane,
quam qui compositos metro Tibulli
in Stellae recitat domo libellos.

VIII

Prima salutantes atque altera conterit hora,
  exercet raucos tertia causidicos,
in quintam varios extendit Roma labores,
  sexta quies lassis, septima finis erit,

III 3 muto B^A 5 hyperboreis C^A 7 quis *Schneidewin* : qui *codd.*
V *hab. T* 1 uanus C^A (*pro* uonus, *i. e.* bonus) uersus C^A 3 comisator *ut vid.* C^A 4 pauido stricti C^A 5 circum A^A : circa B^AC^A 6 cano] plano A^A 7 certus fidus A^A : fidus certus B^AC^A 8 philomeus A^A : philomerus C^A
VI 1 castiore C^A *ut vid.* 2 teneri C^A
VIII 1 continet B^A : conterit C^A 4 erat C^A

sufficit in nonam nitidis octava palaestris,
  imperat extructos frangere nona toros:
hora libellorum decuma est, Eupheme, meorum,
  temperat ambrosias cum tua cura dapes
et bonus aetherio laxatur nectare Caesar
  ingentique tenet pocula parca manu.
tunc admitte iocos: gressu timet ire licenti
  ad matutinum nostra Thalia Iovem.

X

Dum novus est nec adhuc rasa mihi fronte libellus,
  pagina dum tangi non bene sicca timet,
i puer et caro perfer leve munus amico
  qui meruit nugas primus habere meas.
curre, sed instructus: comitetur Punica librum
  spongea: muneribus convenit illa meis.
non possunt nostros multae, Faustine, liturae
  emendare iocos: una litura potest.

XI

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes
  et Saturninum te, miser, esse pudet,
impia Parrhasia movisti bella sub ursa,
  qualia qui Phariae coniugis arma tulit.
Exciderat ne adeo fatum tibi nominis huius,
  obruit Actiaci quod gravis ira freti?
an tibi promisit Rhenus quod non dedit illi
  Nilus, et Arctois plus licuisset aquis?
ille etiam nostris Antonius occidit armis,
  qui tibi conlatus, perfide, Caesar erat.

VIII 6 excelsos B^A: extructos C^A 11 gr. tim. ire *Ital.*: gressum (-su *Pf*) metire *codd.* (m *pro* ti) 12 matutinos B^A (*seq.* nos-)
X *hab. R* 1 r. nec a. m. A^A: nec a. r. m. B^A: et a. r. m. C^A 3 i] in *R*
XI 2 te m. e. p. B^A: te p. e. m. C^A 5 factum (*L et fort.* B^A)

XIII

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
  macte esto taedis, o Hymenaee, tuis.
tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
  Massica Theseis tam bene vina favis;
nec melius teneris iunguntur vitibus ulmi,
  nec plus lotos aquas, litora myrtus amat.
candida perpetuo reside, Concordia, lecto,
  tamque pari semper sit Venus aequa iugo:
diligat illa senem quondam, sed et ipsa marito
  tum quoque, cum fuerit, non videatur anus.

XIV

Sili, Castalidum decus sororum,
qui periuria barbari furoris
ingenti premis ore perfidosque
astus Hannibalis levisque Poenos
magnis cedere cogis Africanis:
paulum seposita severitate,
dum blanda vagus alea December
incertis sonat hinc et hinc fritillis
et ludit tropa nequiore talo,
nostris otia commoda Camenis,
nec torva lege fronte, sed remissa
lascivis madidos iocis libellos.
sic forsan tener ausus est Catullus
magno mittere Passerem Maroni.

XIII *hab.* *R*   *Post* XIV *colloc.* C^A 1 Cladia *R ante corr.* (*et fort.* A^A): Glaudia *ut vid.* B^A: Claudia C^A nubit $A^A C^A$: nupsit B^A parenti C^A 2 ades A^A: esto $B^A C^A$ o *om.* B^A 4 quam A^A: tam $B^A C^A$ 6 latos B^A 9 diligam B^A ipsa m. A^A (ipse m. *R*) B^A: illa m. C^A maritum B^A

XIV 2 barbaris B^A 4 astus B^A: fastus C^A plenos C^A 5 cede ne cogit C^A 7 uagus piger B^A (*pro* uagus *vel* piger) [piger / uagus written above]: uagus C^A 9 tropa *Brodaeus*: popa B^A: rota C^A 14 marino B^A

XV

Mille tibi nummos hesterna luce roganti
  in sex aut septem, Caeciliane, dies
'Non habeo' dixi: sed tu causatus amici
  adventum lancem paucaque vasa rogas.
Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi
  mille tibi nummos, milia quinque dabo?

XVIII

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis
  et madet adsiduo lubricus imbre lapis,
in iugulum pueri, qui roscida tecta subibat,
  decidit hiberno praegravis unda gelu:
cumque peregisset miseri crudelia fata,
  tabuit in calido volnere mucro tener.
Quid non saeva sibi voluit Fortuna licere?
  aut ubi non mors est, si iugulatis aquae?

XIX

Hanc tibi Sequanicae pinguem textricis alumnam,
  quae Lacedaemonium barbara nomen habet,
sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
  dona, peregrinam mittimus endromida:—
seu lentum ceroma teris tepidumve trigona
  sive harpasta manu pulverulenta rapis,
plumea seu lavi partiris pondera follis
  sive levem cursu vincere quaeris Athan—
ne madidos intret penetrabile frigus in artus
  neve gravis subita te premat Iris aqua.
ridebis ventos hoc munere tectus et imbris
  nec sic in Tyria sindone tutus eris.

XV *hab. T*; *vv.* 1–2 *hab. R* 1 externa C^A 2 meciliane *corr.* cec- C^A *ut vid.* (*in lemm.* AD CAECILIANVM)
XVIII *hab. T* 1 sporta C^A 2 manet C^A 7 qui *T* 8 est *om. T*
XIX *vv.* 1-4, 9–12 *hab. T* 1 Hac . . . alumna C^A 4 -medam *T*: -meda B^A: -mia C^A 8 sive l.] sileuem C^A cursu B^A: fors C^A (forsan BG^2) 12 sidone B^AC^A tutus A^AB^A: cultus C^A

XX

Dicit se vetulam, cum sit Caerellia pupa:
pupam se dicit Gellia, cum sit anus.
ferre nec hanc possis, possis, Colline, nec illam:
altera ridicula est, altera putidula.

XXI

Nullos esse deos, inane caelum
adfirmat Segius: probatque, quod se
factum, dum negat haec, videt beatum.

XXIII

Dum tu lenta nimis diuque quaeris
quis primus tibi quisve sit secundus,
Graium quos epigramma conparavit,
palmam Callimachus, Thalia, de se
facundo dedit ipse Brutiano.
qui si Cecropio satur lepore
Romanae sale luserit Minervae,
illi me facias, precor, secundum.

XXIV

Omnes quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
extulit: uxori fiat amica meae.

XXV

Aemula Baianis Altini litora villis
et Phaethontei conscia silva rogi,
quaeque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
nupsit ad Euganeos Sola puella lacus,

XX *hab. T*; *vv.* 1–2 *hab. R* 2 gallia A^A (*cum L*): gellia $B^A C^A$
XXI 3 hoc *P ex corr. Q ex corr. F*
XXIII 3 Graium quos *Koestlin* (*Philol. xxxvi* 264): gratumque *codd.* conparabit C^A (*i. e.* -uit?) 5 ipsa C^A 6 sic B^A 7 sales C^A luseris B^A 8 facis C^A XXIV *hab. T*
XXV *hab. T*; *vv.* 7–8 *hab. R* 1 altine B^A 2 et phaethon et conscientia s. r. C^A

et tu Ledaeo felix Aquileia Timavo,
hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas:
vos eritis nostrae requies portusque senectae,
si iuris fuerint otia nostra sui.

XXVI

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
vis dicam quantum, Postume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis, vicenos ter, puto, nummos.
Ignosces: togulam, Postume, pluris emo.

XXVII

Saepe meos laudare soles, Auguste, libellos.
invidus ecce negat: num minus ergo soles?
quid quod honorato non sola voce dedisti
non alius poterat quae dare dona mihi?
Ecce iterum nigros conrodit lividus ungues.
da, Caesar, tanto tu magis, ut doleat.

XXIX

Opstat, care Pudens, nostris sua turba libellis
lectoremque frequens lassat et implet opus.
rara iuvant: primis sic maior gratia pomis,
hibernae pretium sic meruere rosae;
sic spoliatricem commendat fastus amicam
ianua nec iuvenem semper aperta tenet.
saepius in libro numeratur Persius uno
quam levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcumque libellis,
esse puta solum: sic tibi pluris erit.

XXV 6 haurit A^A (aur. *T*) C^A: hausit B^A 7 portus requiesque *PQ*

XXVI *hab. T* 2 quantum *om. T* 3 vicenos] denos C^A 4 ignoscen *T*

XXVII *hab. R* 2 non (*ita Q*) *ex* no *R* (*vix* A^A): num $B^A C^A$ 3 quidquid h. *R.* 5 conrodet *R*

XXIX 2 opes B^A 3 pudent B^A: iuuant C^A 8 marcus C^A 10 putas B^A (*seq.* s)

XXX

Baiano procul a lacu, monemus,
piscator, fuge, ne nocens recedas.
sacris piscibus hae natantur undae,
qui norunt dominum manumque lambunt
illam, qua nihil est in orbe maius.
quid quod nomen habent et ad magistri
vocem quisque sui venit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
dum praedam calamo tremente ducit,
raptis luminibus repente caecus
captum non potuit videre piscem,
et nunc sacrilegos perosus hamos
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede
iactis simplicibus cibis in undas,
et pisces venerare delicatos.

XXXI

Quod cupis in nostris dicique legique libellis
et nonnullus honos creditur iste tibi,
ne valeam si non res est gratissima nobis
et volo te chartis inseruisse meis.
sed tu nomen habes averso fonte sororum
inpositum, mater quod tibi dura dedit;
quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit
nec pia cum Phoebo dicere Calliope.
ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta:
non semper belle dicitur 'Hippodame.'

XXX 1 monemus B^A: recede C^A 6 quidquid n. C^A 8 imipus C^A 12 perosos C^A 13 rogatur C^A *ut vid.* 16 bene rare C^A (*i. e.* ue-)

XXXI *hab. T* 2 iste A^A: esse B^AC^A 5 fronte C^A 6 sibi C^A 9 adopta] ad opus C^A 10 bella *T* hippodame (ipp-) A^A: hippodamus (hy-) B^AC^A

XXXII

Et latet et lucet Phaethontide condita gutta,
  ut videatur apis nectare clusa suo.
dignum tantorum pretium tulit illa laborum :
  credibile est ipsam sic voluisse mori.

XXXIII

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
  emittis quare, Sosibiane, nihil?
'Edent heredes' inquis 'mea carmina.' Quando?
  tempus erat iam te, Sosibiane, legi.

XXXIV

Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dicit,
  quisquis te niveam dicit habere togam.

XXXV

Frontibus adversis molles concurrere dammas
  vidimus et fati sorte iacere pari.
spectavere canes praedam, stupuitque superbus
  venator cultro nil superesse suo.
Vnde leves animi tanto caluere furore?
  sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

XXXVI

Cana est barba tibi, nigra est coma : tinguere barbam
  non potes—haec causa est—et potes, Ole, comam.

XXXVII

'Centum Coranus et ducenta Mancinus,
trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,

XXXII *hab. T* 3 laborum $A^A C^A$ (-ri) : malorum B^A

XXXIII *hab. T* 3 me C^A XXXIV *hab. T* 1 dicis C^A 1, 2 dixit *falso ascripserunt codici T edd.*

XXXV *hab. T* 2 fatis arte *T* tacere B^A 3 superbis C^A (-is *pro* -us) 5 animae A^A : animi $B^A C^A$

XXXVI *hab. R* 1 coma] coria *R* 2 est et $A^A B^{A*}$: esset (es sed) C^A : est sed *Ital.*

XXXVII *vv.* 1–2, 6–10 *hab. T* 1 coracinus C^A

decies Sabinus alterumque Serranus;
ex insulis fundisque tricies soldum,
ex pecore redeunt ter ducena Parmensi':
totis diebus, Afer, hoc mihi narras
et teneo melius ista quam meum nomen.
numeres oportet aliquid, ut pati possim:
cotidianam refice nauseam nummis:
audire gratis, Afer, ista non possum.

XXXIX

Argenti genus omne conparasti,
et solus veteres Myronos artes,
solus Praxitelus manum Scopaeque,
solus Phidiaci toreuma caeli,
solus Mentoreos habes labores.
nec desunt tibi vera Gratiana
nec quae Callaico linuntur auro
nec mensis anaglypta de paternis.
argentum tamen inter omne miror
quare non habeas, Charine, purum.

XL

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto
  et docti Senecae ter numeranda domus;
praetulimus tantis solum te, Postume, regnis:
  pauper eras et eques sed mihi consul eras.
tecum ter denas numeravi, Postume, brumas:
  communis nobis lectus et unus erat.
iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
  largus opum: expecto, Postume, quid facias.

3 sabellus *B*^A^: sabinus *C*^A^ 4 triciens *C*^A^ 5 per *C* ducenta *B*^A^ parmeni *C*^A^ 8 numeras et portet *T*, *unde* numerare op. (?) *Schneidewin* 9 retice *T*

XXXIX 3 manus *PQ* 6 Gratiana *Ital.*: grantiana *B*^A^: graniana *C*^A^ 7 gallanico *B*^A^: callaino *C*^A^

XL 7 honorem *B*^A^

nil facis et serum est alium mihi quaerere regem.
Hoc, Fortuna, placet? 'Postumus inposuit.'

XLI

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
conveniunt nostris auribus ista magis.

XLIV

Hic est pampineis viridis modo Vesbius umbris,
presserat hic madidos nobilis uva lacus:
haec iuga, quam Nysae colles plus Bacchus amavit,
hoc nuper Satyri monte dedere choros.
haec Veneris sedes, Lacedaemone gratior illi,
hic locus Herculeo nomine clarus erat.
cuncta iacent flammis et tristi mersa favilla:
nec superi vellent hoc licuisse sibi.

XLV

Haec tibi pro nato plena dat laetus acerra,
Phoebe, Palatinus munera Parthenius,
ut qui prima novo signat quinquennia lustro,
impleat innumeras Burrus Olympiadas.
fac rata vota patris: sic te tua diligat arbor
gaudeat et certa virginitate soror,
perpetuo sic flore mices, sic denique non sint
tam longae Bromio quam tibi, Phoebe, comae.

XLVI

Saturnalia divitem Sabellum
fecerunt: merito tumet Sabellus,

XL 9 serum talium B^{A} (*pro* serumst alium?): serum est alium C^{A}
XLI 2 illa B^{A}: ista C^{A}
XLIV *hab. T* 1 hinc C^{A} 2 oua *ut vid.* C^{A} 3 pl. hac bac. C^{A} 4 chorus C^{A} 5 hoc C^{A} 6 nomine $A^{A}B^{A}$: numine C^{A}
XLV *hab. T* 5 fac rata $A^{A}B^{A}$: ferata C^{A}, *unde* fer rata u. patri *Heinsius* arbor] uxor C^{A} 7 si fl. *T*

nec quemquam putat esse praedicatque
inter causidicos beatiorem.
hos fastus animosque dat Sabello
farris semodius fabaeque fresae,
et turis piperisque tres selibrae,
et Lucanica ventre cum Falisco,
et nigri Syra defruti lagona,
et ficus Libyca gelata testa
cum bulbis cocleisque caseoque.
Piceno quoque venit a cliente
parcae cistula non capax olivae,
et crasso figuli polita caelo
septenaria synthesis Sagunti,
Hispanae luteum rotae toreuma,
et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuosiora
annis non habuit decem Sabellus.

XLVII

Encaustus Phaethon tabula tibi pictus in hac est.
quid tibi vis, dipyrum qui Phaethonta facis?

XLIX

Nescit, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
qui tantum lusus illa iocosque vocat.
ille magis ludit qui scribit prandia saevi
Tereos aut cenam, crude Thyesta, tuam,
aut puero liquidas aptantem Daedalon alas
pascentem Siculas aut Polyphemon ovis.

XLVI 5 faustus animusque C^A 9 defriti (-yti) C^A lacuna B^A 11 bullis C^A (*non A*) cocleisque *Ital.*: calcisque B^A (a *pro* oc): cholceisque C^A 14 caelo] ceno B^A 18 fructusiora C^A
XLVII 1 En castus B^A 2 dipyron *Ital.*
XLIX *hab. T* 1, 2 Nescit . . . uocat $A^A C^A$: Nescis . . . putas B^A 1 sit C^A 2 ista A^A: illa $B^A C^A$ 4 trude C^A *ut vid.* thyeste (thi-) *codd.*, *fort. recte* (-ta *X*) 6 pasc.] parcem *T*

a nostris procul est omnis vesica libellis
  Musa nec insano syrmate nostra tumet.
'Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.'
  Confiteor: laudant illa sed ista legunt.

LI

Cum tibi non essent sex milia, Caeciliane,
  ingenti late vectus es hexaphoro:
postquam bis decies tribuit dea caeca sinumque
  ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis et tantis laudibus optem?
  di reddant sellam, Caeciliane, tibi.

LIII

Hunc, quem saepe vides intra penetralia nostrae
  Pallados et templi limina, Cosme, novi
cum baculo peraque senem, cui cana putrisque
  stat coma et in pectus sordida barba cadit,
cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati,
  cui dat latratos obvia turba cibos,
esse putas Cynicum deceptus imagine ficta:
  non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? Canis.

LIV

O cui Tarpeias licuit contingere quercus
  et meritas prima cingere fronde comas,
si sapis, utaris totis, Colline, diebus
  extremumque tibi semper adesse putes.
lanificas nulli tres exorare puellas
  contigit: observant quem statuere diem.
divitior Crispo, Thrasea constantior ipso
  lautior et nitido sis Meliore licet:

XLIX 9 laudent *T*
LI *hab. T* 1 esset (ēēt) *C*A 3 tribuit decies *C*A
LIII *hab. T* 1 nostra *T*: uestrae *C*A 3 canna *C*A (*i. e.* cana?) 6 das l. *A*A: dat l. *B*A: datus latrat *C*A 7 ficta *A*A*B*A: falsa *C*A LIV 2 tingere *ex* contingere (ctingere) *B*A (*cf. v.* 1) fronte *B*A 5 nullis *B*A: nulli *C*A 6 obseruat *C*A

nil adicit penso Lachesis fusosque sororum
explicat et semper de tribus una negat.

LV

Luci, gloria temporum tuorum,
qui Caium veterem Tagumque nostrum
Arpis cedere non sinis disertis:
Argivas generatus inter urbes
Thebas carmine cantet aut Mycenas,
aut claram Rhodon aut libidinosae
Ledaeas Lacedaemonos palaestras:
nos Celtis genitos et ex Hiberis
nostrae nomina duriora terrae
grato non pudeat referre versu:
saevo Bilbilin optimam metallo,
quae vincit Chalybasque Noricosque,
et ferro Plateam suo sonantem,
quam fluctu tenui sed inquieto
armorum Salo temperator ambit,
tutelamque chorosque Rixamarum,
et convivia festa Carduarum,
et textis Peterin rosis rubentem,
atque antiqua patrum theatra Rigas,
et certos iaculo levi Silaos,
Turgontique lacus Perusiaeque,
et parvae vada pura Tvetonissae,
et sanctum Buradonis ilicetum,
per quod vel piger ambulat viator,

10 neget B^A: negat C^A (necat *F*) *N*: secat *Heinsius*
LV 1 duorum B^A 2 Caium *Ital.*: gaium *codd.* 3 desertis C^A *ut vid.* 4 orbes C^A *ut vid.* 5 aut B^A: et C^A 8 noscentis C^A 9 numina C^A 18 peterem B^A 19 ripas B^A 20 iaculos C^A suaeuos (-bos) B^A (*pro* Suelos ?): sylaos (si-) C^A 21 Turgentisque B^A turasiaeque B^A: perusiaeque C^A 22 paruo B^A toutonissae B^A 23 pura teonis B^A 24 quos B^A

et quae fortibus excolit iuvencis
curvae Manlius arva Vativescae.
Haec tam rustica, delicate lector,
rides nomina? rideas licebit,
haec tam rustica malo, quam Butuntos.

LVI

Munera quod senibus viduisque ingentia mittis,
vis te munificum, Gargiliane, vocem?
sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
qui potes insidias dona vocare tuas:
sic avidis fallax indulget piscibus hamus,
callida sic stultas decipit esca feras.
quid sit largiri, quid sit donare docebo,
si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

LVII

Dum nos blanda tenent lascivi stagna Lucrini
et quae pumiceis fontibus antra calent,
tu colis Argei regnum, Faustine, coloni,
quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
horrida sed fervent Nemeaei pectora monstri,
nec satis est Baias igne calere suo.
ergo sacri fontes et litora grata valete,
Nympharum pariter Nereïdumque domus.
Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

LIX

Flentibus Heliadum ramis dum vipera repit,
fluxit in opstantem sucina gemma feram:

LV 25 quod C^A 27 rustice C^A
LVI *hab. T* 1 uiridisque C^A 5 audis *T*: auidus B^A 6 deceperit *T* (*et fort.* A^A)
LVII *hab. T* 1 neronis A^A: lucrini B^AC^A 2 latent B^A 3 Argei *Heinsius*: argio *T*: argiui *ex* argui (-iu?) *ut vid.* B^A: argoi C^A rerum *T* 6 balas C^A
LIX *hab. T* 2 gutta A^A: gemma B^AC^A

quae dum miratur pingui se rore teneri,
  concreto riguit vincta repente gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro,
  vipera si tumulo nobiliore iacet.

LX

Ardea solstitio Castranaque rura petantur
  quique Cleonaeo sidere fervet ager,
cum Tiburtinas damnet Curiatius auras
  inter laudatas ad Styga missus aquas.
nullo fata loco possis excludere: cum mors
  venerit, in medio Tibure Sardinia est.

LXI

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
nuper superbo laetus ore iactasti.
quartus dies est, in schola poetarum
dum fabulamur, milibus decem dixti
emptas lacernas munus esse Pompullae,
sardonycha verum lineisque ter cinctum
duasque similes fluctibus maris gemmas
dedisse Bassam Caeliamque iurasti.
here de theatro, Pollione cantante,
cum subito abires, dum fugis, loquebaris,
hereditatis tibi trecenta venisse,
et mane centum, et post meridie centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
miserere iam crudelis et sile tandem.
aut, si tacere lingua non potest ista,
aliquando narra quod velimus audire.

3 pinguis errore (erore) $A^A C^A$ *ut vid.*

LX 1 castranaque B^A : paestaque (*pro* Paestanaque) C^A 3 cur latius B^A

LXI *vv.* 1–4, 7–8, 13–16 *hab. T* 4 famulamur B^A (*cum X*) 6 sardonycas (-ni-) C^A unctum C^A (u *pro* ci) 9 polione C^A 11 recenta C^A (*non A*) 12 et post B^A : post C^A 13 facimus C^A mili *T* : male B^A 14 misere tam B^A 16 audire *om.* B^A

LXII

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
omnia dum fieri candida credit ibi.

LXIII

Dum petit a Baulis mater Caerellia Baias,
occidit insani crimine mersa freti.
gloria quanta perit vobis ! haec monstra Neroni
nec iussae quondam praestiteratis, aquae.

LXIV

Iuli iugera pauca Martialis
hortis Hesperidum beatiora
longo Ianiculi iugo recumbunt :
lati collibus eminent recessus
et planus modico tumore vertex
caelo perfruitur sereniore
et curvas nebula tegente valles
solus luce nitet peculiari :
puris leniter admoventur astris
celsae culmina delicata villae.
Hinc septem dominos videre montis
et totam licet aestimare Romam,
Albanos quoque Tusculosque colles
et quodcumque iacet sub urbe frigus,
Fidenas veteres brevesque Rubras,
et quod virgineo cruore gaudet
Annae pomiferum nemus Perennae.
Illinc Flaminiae Salariaeque

LXII *hab. R* Tibur in herculeum A^A (erculeo *R*) : Tibur herculeum B^A : Tiburiae herculeum C^A
LXIII *hab. T* 3 neronis C^A 4 iussa B^A
LXIV 1 Tulli C^A (*sed v.* 36 Iuli) 2 heseridum B^A 4 eminent B^A : imminent C^A 9 admonentur C^A (n *pro* u) 10 uittae B^A (T *pro* L) 11 domino C^A 14 facit B^A : iacet C^A 16 virgine nequiore *Munro* 18 illinc B^A: illic C^A

gestator patet essedo tacente,
ne blando rota sit molesta somno,
quem nec rumpere nauticum celeuma
nec clamor valet helciariorum,
cum sit tam prope Mulvius sacrumque
lapsae per Tiberim volent carinae.
Hoc rus, seu potius domus vocanda est,
commendat dominus: tuam putabis,
tam non invida tamque liberalis,
tam comi patet hospitalitate:
credas Alcinoi pios Penates
aut facti modo divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
centeno gelidum ligone Tibur
vel Praeneste domate pendulamque
uni dedite Setiam colono,
dum me iudice praeferantur istis
Iuli iugera pauca Martialis.

LXV

Oculo Philaenis semper altero plorat.
quo fiat istud quaeritis modo? lusca est.

LXVI

Egisti vitam semper, Line, municipalem,
  qua nihil omnino vilius esse potest.
Idibus et raris togula est excussa Kalendis
  duxit et aestates synthesis una decem.

19 gestatori B^A patet B^A: iacet C^A et sedo C^A 28 tam compatet B^A 29 alcioni C^A 30 factam C^A 31 qui *Ital.*: quae (que) *codd.* 32 contento B^A *ut vid.*: centeno C^A 33 pendulamus B^A (*pro* -mve?) 34 d. Set. *ed. a.* 1473: deditis ediam B^A: dedite sed tamen C^A

LXV 2 quod C^A

LXVI *vv.* 1–2, 5–12, 15–18 *hab. T* 2 uilius $A^A B^A$: dulcius C^A 3 togulae si C^A (I *pro* T) excussa B^A: tibi sumpta C^A

saltus aprum, campus leporem tibi misit inemptum,
  silva gravis turdos exagitata dedit.
captus flumineo venit de gurgite piscis,
  vina ruber fudit non peregrina cadus.
nec tener Argolica missus de gente minister,
  sed stetit inculti rustica turba foci.
vilica vel duri conpressa est nupta coloni,
  incaluit quotiens saucia vena mero.
nec nocuit tectis ignis nec Sirius agris,
  nec mersa est pelago nec fuit ulla ratis.
subposita est blando numquam tibi tessera talo,
  alea sed parcae sola fuere nuces.
dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit.
  Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

LXVII

Praetorem pauper centum sestertia Gaurus
  orabat cana notus amicitia,
dicebatque suis haec tantum desse trecentis,
  ut posset domino plaudere iustus eques.
praetor ait 'Scis me Scorpo Thalloque daturum,
  atque utinam centum milia sola darem.'
Ah pudet ingratae, pudet ah male divitis arcae.
  quod non vis equiti, vis dare, praetor, equo?

LXVIII

Invitas centum quadrantibus et bene cenas.
  Vt cenem invitor, Sexte, an ut invideam?

LXVI 5 ineptum $A^A B^A$ (*cum E*) 7 captus A^A: raptus $B^A C^A$ 8 ruber $A^A C^A$: rubens B^A fundit *T* cadis C^A 9 iussus A^A: missus $B^A C^A$ 12 uena $A^A C^A$: turba B^A (*cf. v.* 10) 13 serius B^A 14 fluit B^A: fuit C^A ulla B^A: illa C^A 15 tessara *L*, *fort. recte* talu C^A 17 auara A^A (auar *T*) C^A: amara B^A

LXVII 1 sitertia B^A gaure C^A 2 cara B^A: cana C^A 4 iussus B^A: iustus C^A 5 thalioque B^A 7 arces C^A 8 non uis B^A: non das C^A

LXVIII *hab. T. Cum* LXVII *confl.* B^A 1 inuitus *T*

LXIX

Tu Setina quidem semper vel Massica ponis,
  Papyle, sed rumor tam bona vina negat:
diceris hac factus caeleps quater esse lagona.
  Nec puto nec credo, Papyle, nec sitio.

LXX

Nihil Ammiano praeter aridam restem
moriens reliquit ultimis pater ceris.
fieri putaret posse quis, Marulline,
ut Ammianus mortuum patrem nollet?

LXXII

Exigis ut donem nostros tibi, Quinte, libellos.
  Non habeo sed habet bybliopola Tryphon.
'Aes dabo pro nugis et emam tua carmina sanus?
  non' inquis 'faciam tam fatue.' Nec ego.

LXXIII

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas
  et iam per Stygias esset iturus aquas,
ultima volventis oravit pensa sorores,
  ut traherent parva stamina pulla mora,
iam sibi defunctus caris dum vivit amicis.
  moverunt tetricas tam pia vota deas.
tunc largas partitus opes a luce recessit
  seque mori post hoc credidit ille senem.

LXIX *hab. T* 1 marsica B^A: mersica C^A potas A^A: ponis B^AC^A 2, 4 Pamphile *Ital.* 2 rumor est tam C^A bona] bene *ut vid.* B^A

LXX 1 mamiano B^A 2 relinquit *Lf* 4 mammianus B^A

LXXII *hab. T*

LXXIII *hab. TR* 3 orabit C^A (*i. e* -uit) 4 pulla A^A (puella *T*, nulla *R*) C^A: nulla B^A 5 caris A^AC^A: carus B^A 6 teas *ut vid.* C^A 7 tunc A^AC^A: tum B^A patitus *ut vid.* C^A 8 deque C^A

LXXIV

Aspicis inbelles temptent quam fortia dammae
proelia? tam timidis quanta sit ira feris?
in mortem parvis concurrere frontibus ardent.
Vis, Caesar, dammis parcere? mitte canes.

LXXV

O felix animo, felix, Nigrina, marito
atque inter Latias gloria prima nurus:
te patrios miscere iuvat cum coniuge census,
gaudentem socio participique viro.
arserit Euhadne flammis iniecta mariti,
nec minor Alcestin fama sub astra ferat:
tu melius: certo meruisti pignore vitae
ut tibi non esset morte probandus amor.

LXXVI

Milia misisti mihi sex bis sena petenti:
ut bis sena feram bis duodena petam.

LXXVII

Numquam divitias deos rogavi
contentus modicis meoque laetus:
paupertas, veniam dabis, recede.
Causast quae subiti novique voti?
Pendentem volo Zoilum videre.

LXXVIII

Condita cum tibi sit iam sexagensima messis
et facies multo splendeat alba pilo,

LXXIV *hab. T* 2 tam $A^{A}B^{A}$: quam C^{A} 3 ardent A^{A}: audent B^{A} C^{A} 4 canis C^{A}

LXXV *hab. T* 2 latices *T* 3 iam A^{A}: te $B^{A}C^{A}$ sensus C^{A} 4 participare A^{A}: participeque (*PfF*) *vel* -pemque (*LQ*) B^{A}: participique C^{A} 5 iniecta *Ital.*: inlecta $A^{A}B^{A}$: intecta C^{A} 6 fera B^{A} 7 certe *Q* pignora C^{A} famam A^{A} (*cf. v.* 6): uitae $B^{A}C^{A}$

LXXVI *hab. T* 1 misistis B^{A}

LXXVII *hab. T* 1 rogaui deos C^{A} 4 causasque B^{A} subito *T*

LXXVIII *vv.* 1–6, 9–10 *hab. T*; *vv.* 1–4 *hab. R* 1 mensis C^{A}

discurris tota vagus urbe, nec ulla cathedra est
  cui non mane feras inrequietus Have;
et sine te nulli fas est prodire tribuno,
  nec caret officio consul uterque tuo;
et sacro decies repetis Palatia clivo
  Sigerosque meros Partheniosque sonas.
Haec faciant sane iuvenes: deformius, Afer,
  omnino nihil est ardalione sene.

LXXIX

Hospes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
  hoc emis. Inposui: rus tibi vendo tuum.

LXXX

Declamas in febre, Maron: hanc esse phrenesin
  si nescis, non es sanus, amice Maron.
declamas aeger, declamas hemitritaeos:
  si sudare aliter non potes, est ratio.
'Magna tamen res est.' Erras; cum viscera febris
  exurit, res est magna tacere, Maron.

LXXXII

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos
  inputet et nobis otia parva roga,
immemor et paulum curarum operumque suorum
  non tetrica nugas exigat aure meas.
sed nec post primum legat haec summumve trientem,
  sed sua cum medius proelia Bacchus amat.

5 prodere B^A (*non L*) 8 sigerosque B^A: sigereosque C^A 9 faciat s. iuuenis B^A: faciant s. iuuenes C^A 10 hardalione B^A (*cum EA*)

LXXIX 2 rus B^A: ius C^A

LXXX *hab. T* *Cum* LXXIX *confl.* B^AC^A (*propter similitudinem nominum* Matho *et* Maron) 3–4 *ante vv.* 1–2 *Bochmann* 4 sudares B^A 5 es terra C^A

LXXXII 1 uenulei B^A (-le *Pf*) 4 tetricas B^A: tetriga C^A exigat (-et *P*) a. mea B^A

si nimis est legisse duos, tibi charta plicetur
altera: divisum sic breve fiet opus.

LXXXIII

Securo nihil est te, Naevole, peius; eodem
sollicito nihil est, Naevole, te melius.
securus nullum resalutas, despicis omnes,
nec quisquam liber nec tibi natus homo est:
sollicitus donas, dominum regemque salutas,
invitas. Esto, Naevole, sollicitus.

LXXXV

Nos bibimus vitro, tu murra, Pontice. Quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix.

LXXXVI

Si vis auribus Atticis probari,
exhortor moneoque te, libelle,
ut docto placeas Apollinari.
nil exactius eruditiusque est,
sed nec candidius benigniusque:
si te pectore, si tenebit ore,
nec rhonchos metues maligniorum,
nec scombris tunicas dabis molestas.
si damnaverit, ad salariorum
curras scrinia protinus licebit,
inversa pueris arande charta.

LXXXVIII

Nulla remisisti parvo pro munere dona,
et iam Saturni quinque fuere dies.

LXXXII 8 opus *B*^A^ : onus *C*^A^
LXXXIII *hab. T* 4 liber *om. B*^A^ *ut. vid.*
LXXXV *hab. TR* 2 perspicuum *B*^A^
LXXXVI 3 docte *B*^A^ (e *pro* o) 6 tenedit *C*^A^
LXXXVIII *vv.* 1–2 *hab. T*

ergo nec argenti sex scripula Septiciani
  missa nec a querulo mappa cliente fuit,
Antipolitani nec quae de sanguine thynni
  testa rubet, nec quae cottana parva gerit,
nec rugosarum vimen breve Picenarum,
  dicere te posses ut meminisse mei?
decipies alios verbis voltuque benigno,
  nam mihi iam notus dissimulator eris.

LXXXIX

Ohe, iam satis est, ohe, libelle,
iam pervenimus usque ad umbilicos.
tu procedere adhuc et ire quaeris,
nec summa potes in schida teneri,
sic tamquam tibi res peracta non sit,
quae prima quoque pagina peracta est.
iam lector queriturque deficitque,
iam librarius hoc et ipse dicit
'Ohe, iam satis est, ohe, libelle.'

vv. 7–10 *hab.* *T*; *vv.* 9–10 *R* 3 *vel* Septitiani 5 Antipolitano *B*A 8 possis *T*
LXXXIX 6 peracta est *B*A : notatur *C*A 7 defecitque *B*A

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER V

I

Hoc tibi, Palladiae seu collibus uteris Albae,
  Caesar, et hinc Triviam prospicis, inde Thetin,
seu tua veridicae discunt responsa sorores,
  plana suburbani qua cubat unda freti,
seu placet Aeneae nutrix seu filia Solis
  sive salutiferis candidus Anxur aquis,
mittimus, o rerum felix tutela salusque,
  sospite quo gratum credimus esse Iovem.
tu tantum accipias: ego te legisse putabo
  et tumidus Galla credulitate fruar.

II

Matronae puerique virginesque,
vobis pagina nostra dedicatur.
tu, quem nequitiae procaciores
delectant nimium salesque nudi,
lascivos lege quattuor libellos:
quintus cum domino liber iocatur;
quem Germanicus ore non rubenti
coram Cecropia legat puella.

I *hab. T; vv.* 7 8 *hab. R*   1 haec A^A : hoc $B^A C^A$ pallidiae (-ie) A^A B^A 2 thitim C^A 4 plena *T*   8 quaerimus C^A
II 6 iocatur *Ital.*: iocetur B^A : uocatur C^A (*pro* ioc-)   8 cecropiam C^A

III

Accola iam nostrae Degis, Germanice, ripae,
  a famulis Histri qui tibi venit aquis,
laetus et attonitus viso modo praeside mundi,
  adfatus comites dicitur esse suos:
'Sors mea quam fratris melior, cui tam prope fas est
  cernere, tam longe quem colit ille deum.'

IV

Fetere multo Myrtale solet vino,
sed fallat ut nos, folia devorat lauri
merumque cauta fronde, non aqua miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
quotiens venire, Paule, videris contra,
dicas licebit 'Myrtale bibit laurum.'

V

Sexte, Palatinae cultor facunde Minervae,
  ingenio frueris qui propiore dei—
nam tibi nascentes domini cognoscere curas
  et secreta ducis pectora nosse licet—:
sit locus et nostris aliqua tibi parte libellis,
  qua Pedo, qua Marsus quaque Catullus erit.
ad Capitolini caelestia carmina belli
  grande cothurnati pone Maronis opus.

VI

Si non est grave nec nimis molestum,
Musae, Parthenium rogate vestrum:
sic te serior et beata quondam
salvo Caesare finiat senectus
et sis invidia favente felix,
sic Burrus cito sentiat parentem:

III 1 Diegis (?) *Gilbert* (*disyllab.*)   6 quem] quam *B*A
IV 1 myrtale *B*A : tuccius *C*A (*sed v.* 6 myrtale)
V 2 fueris *ut vid.* *B*A   5 locus] solus *C*A   7 ad *om.* *C*A
VI 5 fatente *Heinsius*

admittas timidam brevemque chartam
intra limina sanctioris aulae.
nosti tempora tu Iovis sereni,
cum fulget placido suoque vultu,
quo nil supplicibus solet negare.
non est quod metuas preces iniquas:
numquam grandia nec molesta poscit
quae cedro decorata purpuraque
nigris pagina crevit umbilicis.
nec porrexeris ista, sed teneto
sic tamquam nihil offeras agasque.
Si novi dominum novem sororum,
ultro purpureum petet libellum.

VII

Qualiter Assyrios renovant incendia nidos,
una decem quotiens saecula vixit avis,
taliter exuta est veterem nova Roma senectam
et sumpsit vultus praesidis ipsa sui.
iam precor oblitus notae, Vulcane, querelae
parce: sumus Martis turba sed et Veneris:
parce, pater: sic Lemniacis lasciva catenis
ignoscat coniunx et patienter amet.

VIII

Edictum domini deique nostri,
quo subsellia certiora fiunt
et puros eques ordines recepit,
dum laudat modo Phasis in theatro,
Phasis purpureis ruber lacernis,
et iactat tumido superbus ore:
'Tandem commodius licet sedere,

VI 8 aeui C^A (*pro* auie, *pro* aule), *unde* intra lumina s. aevi *Munro* 10 placido B^A: placidus C^A
VII *vv.* 1–4 *hab. TR* 5 notae B^A: nostrae C^A 8 ames C^A
VIII 3 recipit B^A 5 rubens B^A: ruber C^A

nunc est reddita dignitas equestris ;
turba non premimur, nec inquinamur':
haec et talia dum refert supinus,
illas purpureas et adrogantes
iussit surgere Leïtus lacernas.

IX

Languebam : sed tu comitatus protinus ad me
venisti centum, Symmache, discipulis.
centum me tetigere manus aquilone gelatae :
non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

X

'Esse quid hoc dicam vivis quod fama negatur
et sua quod rarus tempora lector amat?'
Hi sunt invidiae nimirum, Regule, mores,
praeferat antiquos semper ut illa novis.
sic veterem ingrati Pompei quaerimus umbram,
sic laudant Catuli vilia templa senes,
Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone;
et sua riserunt saecula Maeoniden,
rara coronato plausere theatra Menandro,
norat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen o nostri ne festinate libelli :
si post fata venit gloria, non propero.

XI

Sardonychas, zmaragdos, adamantas, iaspidas uno
versat in articulo Stella, Severe, meus.
multas in digitis, plures in carmine gemmas
invenies : inde est haec, puto, culta manus.

VIII 11 illa B^A 12 lelius B^A : lectus C^A (leitus *E ex corr.*)
IX *hab. TR*
X *hab. T*; *vv.* 3–4 *hab. R* 1 fame C^A 3 insunt B^A (in *pro* hi) : hae (haec A^1B) s. C^A 4 antiquis C^A
XI *hab. T* 2 portat A^AC^A (*cf.* XII, 7): versat B^A

XII

Quod nutantia fronte perticata
gestat pondera Masclion superbus,
aut grandis Ninus omnibus lacertis
septem quod pueros levat vel octo,
res non difficilis mihi videtur,
uno cum digito vel hoc vel illo
portet Stella meus decem puellas.

XIII

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper
  sed non obscurus nec male notus eques,
sed toto legor orbe frequens et dicitur 'Hic est,'
  quodque cinis paucis hoc mihi vita dedit.
at tua centenis incumbunt tecta columnis
  et libertinas arca flagellat opes,
magnaque Niliacae servit tibi gleba Syenes
  tondet et innumeros Gallica Parma greges.
hoc ego tuque sumus: sed quod sum non potes esse:
  tu quod es e populo quilibet esse potest.

XIV

Sedere primo solitus in gradu semper
tunc, cum liceret occupare, Nanneius
bis excitatus terque transtulit castra,
et inter ipsas paene tertius sellas
post Gaiumque Luciumque consedit.
illinc cucullo prospicit caput tectus
oculoque ludos spectat indecens uno.
et hinc miser deiectus in viam transit,
subsellioque semifultus extremo

XII 1 perticata B^A : pertinaci C^A 2 Maschlion *Ital.* (*a* *μασχάλη* *Gilbert*)   3 linus B^A : ninus C^A XIII *hab.* *T*; *vv.* 1-4 *hab.* *R*   8 callica C^A XIV 2 Cum B^A (*pro* Tum cum ?) : Tunc cum C^A 3 terque] terque quaterque B^A 8 uia C^A

et male receptus altero genu iactat
equiti sedere Leïtoque se stare.

XV

Quintus nostrorum liber est, Auguste, iocorum
et queritur laesus carmine nemo meo,
gaudet honorato sed multus nomine lector,
cui victura meo munere fama datur.
'Quid tamen haec prosunt quamvis venerantia multos?'
Non prosint sane, me tamen ista iuvant.

XVI

Seria cum possim, quod delectantia malo
scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
qui legis et tota cantas mea carmina Roma:
sed nescis quanti stet mihi talis amor.
nam si falciferi defendere templa Tonantis
sollicitisque velim vendere verba reis,
plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas
et fiet vario sordidus aere sinus.
at nunc conviva est comissatorque libellus
et tantum gratis pagina nostra placet.
sed non et veteres contenti laude fuerunt,
cum minimum vati munus Alexis erat.
'Belle' inquis 'dixti: satis et laudabimus usque.'
Dissimulas? facies me, puto, causidicum.

XIV 11 sedere *Scriver.*: se dedere *codd.* letoque B^A
XV *hab. T* 1 locorum $B^A C^A$ *ut. vid.* 3 honorato . . . nomine A^A: honoratus . . . nomine B^A: honorato . . . carmine C^A (*cf. v.* 2; *nisi fort. var. lect. antiq.* honoratus sed multo carmine) 5 multis $A^A C^A$: multos B^A 6 prosint $A^A C^A$: prosunt B^A
XVI *hab. T* 2 causas (*i.e.* causa's?) l. B^A 6 sollicitis uelim B^A (*pro* -isve ve.?) 8 fieri v. sordibus (-dus A) C^A 9 miseratorque (*ex* miseratusque) T: comisatorque C^A libellis C^A 12 nimium B^A 13 velle C^A (*i. e.* belle) inquit $B^A C^A$ dixi *ut vid.* T: dicti C^A iuuat et A^A: satis est B^A: satis C^A laudabimus A^A: laudabimur B^A: -mus (EXG^2) *vel* -mur ($AVBCG^1$) C^A

XVII

Dum proavos atavosque refers et nomina magna,
dum tibi noster eques sordida condicio est,
dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
nubere, nupsisti, Gellia, cistibero.

XVIII

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappae
gracilesque ligulae cereique chartaeque
et acuta senibus testa cum Damascenis,
praeter libellos vernulas nihil misi,
fortasse avarus videar aut inhumanus.
odi dolosas munerum et malas artes:
imitantur hamos dona: namque quis nescit
avidum vorata decipi scarum musca?
Quotiens amico diviti nihil donat,
o Quintiane, liberalis est pauper.

XIX

Si qua fides veris, praeferri, maxime Caesar,
temporibus possunt saecula nulla tuis.
quando magis dignos licuit spectare triumphos?
quando Palatini plus meruere dei?
pulchrior et maior quo sub duce Martia Roma?
sub quo libertas principe tanta fuit?
est tamen hoc vitium sed non leve, sit licet unum,
quod colit ingratas pauper amicitias.
quis largitur opes veteri fidoque sodali,
aut quem prosequitur non alienus eques?
Saturnaliciae ligulam misisse selibrae
flammarisve togae scripula tota decem

XVII *hab. T* 4 cistifero $A^A B^A$: cistibero C^A (*cf. Herm. xxiv*, 106; *Rhein. Mus. liv*, 309) XVIII 5 uidear (*Lf*) *vel* uideor (*PQF*) B^A 7 donamque C^A 8 uoratam B^A muscat C^A 9 n. di. B^A XIX *hab. T*; *vv.* 15-19 *hab. R* 1 ueri C^A 5 maior $A^A C^A$: melior B^A quod TB^A 7 hoc *om. T* 11-16 *nov. epigr.* $B^A C^A$ 12 tolae (-le) C^A e lamnisue Tagi *Munro* scr.] reripala *T*

luxuria est, tumidique vocant haec munera reges:
qui crepet aureolos forsitan unus erit.
quatenus hi non sunt, esto tu, Caesar, amicus:
nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides, Germanice, naso
utile quod nobis do tibi consilium.

XX

Si tecum mihi, care Martialis,
securis liceat frui diebus,
si disponere tempus otiosum
et verae pariter vacare vitae:
nec nos atria nec domos potentum
nec litis tetricas forumque triste
nossemus nec imagines superbas;
sed gestatio, fabulae, libelli,
campus, porticus, umbra, Virgo, thermae,
haec essent loca semper, hi labores.
nunc vivit necuter sibi, bonosque
soles effugere atque abire sentit,
qui nobis pereunt et inputantur.
Quisquam vivere cum sciat, moratur?

XXI

Quintum pro Decimo, pro Crasso, Regule, Macrum
ante salutabat rhetor Apollodotus.
nunc utrumque suo resalutat nomine. Quantum
cura laborque potest! Scripsit et edidicit.

XIX 13 tumideque *ut vid.* C^A regis B^A 17-18 *nov. epigr.* $B^A C^A$ 18 nouiś C^A XX 4 *vel* uere 11 necuter s. b. *Schneidewin*: neuter sibi bonosque B^A: nec ut eius ibo bonosque C^A XXI *hab. T* 1 macrum $A^A C^A$: marcum B^A 2 Apollodotus *Heinsius*: apollodorus *codd.* (*cf. Journ. Phil. xxii*, 1) 4 scripserat et dedicit A^A; scripsit et edidicit $B^A C^A$

XXII

Mane domi nisi te volui meruique videre,
  sint mihi, Paule, tuae longius Esquiliae.
sed Tiburtinae sum proximus accola pilae,
  qua videt anticum rustica Flora Iovem :
alta Suburani vincenda est semita clivi
  et numquam sicco sordida saxa gradu,
vixque datur longas mulorum rumpere mandras
  quaeque trahi multo marmora fune vides.
illud adhuc gravius quod te post mille labores,
  Paule, negat lasso ianitor esse domi.
exitus hic operis vani togulaeque madentis :
  vix tanti Paulum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos :
  rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

XXIII

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
  iura theatralis dum siluere loci.
quae postquam placidi censoris cura renasci
  iussit et Oceanum certior audit eques,
non nisi vel cocco madida vel murice tincta
  veste nites et te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullae sunt, Basse, lacernae
  aut meus ante omnis Cordus haberet equum.

XXIV

Hermes Martia saeculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis
Hermes et gladiator et magister,
Hermes turba sui tremorque ludi,

XXII 3 su^{m}nt *ut vid.* B^A (sunt in *L*, sunt *P*, sum *Q*) 5 Sub. *Ital.* : suburbani *codd.* 7 murorum B^A rumpere B^A : uincere C^A 10 lassa B^A 12 tanti] tandem C^A XXIII 2 iure C^A (*non A*) 3 censotus C^A 5 tinctam *ut vid.* C^A XXIV 3 H. g. (*om.* et) B^A

Hermes, quem timet Helius sed unum,
Hermes, cui cadit Advolans sed uni,
Hermes vincere nec ferire doctus,
Hermes subpositicius sibi ipse,
Hermes divitiae locariorum,
Hermes cura laborque ludiarum,
Hermes belligera superbus hasta,
Hermes aequoreo minax tridente,
Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis universi,
Hermes omnia solus et ter unus.

XXV

'Quadringenta tibi non sunt, Chaerestrate: surge,
  Leïtus ecce venit: sta, fuge, curre, late.'
Ecquis, io, revocat discedentemque reducit?
  ecquis, io, largas pandit amicus opes?
quem chartis famaeque damus populisque loquendum?
  quis Stygios non volt totus adire lacus?
hoc, rogo, non melius quam rubro pulpita nimbo
  spargere et effuso permaduisse croco?
quam non sensuro dare quadringenta caballo,
  aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
O frustra locuples, o dissimulator amici,
  haec legis et laudas? Quae tibi fama perit!

XXVI

Quod alpha dixi, Corde, paenulatorum
te nuper, aliqua cum iocarer in charta,
si forte bilem movit hic tibi versus,
dicas licebit beta me togatorum.

XXIV 8 ipsi B^A: ipse C^A. 12 aequorea C^A
XXV 2 Letus B^A sta] st! *Schneidewin* 6 qui B^A: quis C^A 11 amici B^A: amice C^A
XXVI *hab.* *T* 2 locarer *ut vid.* C^A 4 beatā *T*: betam C^A

XXVII

Ingenium studiumque tibi moresque genusque
  sunt equitis, fateor: cetera plebis habes.
bis septena tibi non sint subsellia tanti,
  ut sedeas viso pallidus Oceano.

XXVIII

Vt bene loquatur sentiatque Mamercus,
efficere nullis, Aule, moribus possis:
pietate fratres Curvios licet vincas,
quiete Nervas, comitate Rusones,
probitate Macros, aequitate Mauricos,
oratione Regulos, iocis Paulos:
robiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas:
ego esse miserum credo, cui placet nemo.

XXIX

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis:
  'Formonsus septem, Marce, diebus eris.'
Si non derides, si verum, lux mea, narras,
  edisti numquam, Gellia, tu leporem.

XXX

Varro, Sophocleo non infitiande cothurno
  nec minus in Calabra suspiciende lyra,
differ opus nec te facundi scaena Catulli
  detineat cultis aut elegia comis;
sed lege fumoso non aspernanda Decembri
  carmina, mittuntur quae tibi mense suo:

XXVII *vv.* 1–2 *hab.* *TR*   2 fateor. Cet. pl. h.? (*interrogative*) *Friedlaender*   phebis (phoe-) C^A 3 sint B^A: sunt C^A
XXVIII *hab.* *T*   1 loquar C^A (*sed* loquatur *A*)   3 Curvios *Friedlaender*: curios *codd.*   uincat C^A 4 qui et [ete] *ut vid.* B^A (quiete et *P*, qui et *LQ*, qui ete *f*)   rusones $A^A C^A$: drusones B^A 7 rodis C^A 8 forsitan *T*   XXIX *hab.* *TR*   1 gallia A^A
XXX 2 suscipiende B^A lyram C^A 6 nouo [suo] B^A

commodius nisi forte tibi potiusque videtur
  Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

XXXI

Aspice quam placidis insultet turba iuvencis
  et sua quam facilis pondera taurus amet.
cornibus hic pendet summis, vagus ille per armos
  currit et in toto ventilat arma bove.
at feritas inmota riget: non esset harena
  tutior et poterant fallere plana magis.
nec trepidant gestus, sed de discrimine palmae
  securus puer est sollicitumque pecus.

XXXII

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
  non dedit uxori. 'Cui dedit ergo?' Sibi.

XXXIII

Carpere causidicus fertur mea carmina: qui sit
  nescio: si sciero, vae tibi, causidice.

XXXIV

Hanc tibi, Fronto pater, genetrix Flaccilla, puellam
  oscula commendo deliciasque meas,
parvola ne nigras horrescat Erotion umbras
  oraque Tartarei prodigiosa canis.
inpletura fuit sextae modo frigora brumae,
  vixisset totidem ni minus illa dies.
inter tam veteres ludat lasciva patronos
  et nomen blaeso garriat ore meum.
mollia non rigidus caespes tegat ossa nec illi,
  terra, gravis fueris: non fuit illa tibi.

XXXI *hab. T* 2 tam B^A amat *T* 3 hinc C^A 7 sed (set) de $A^A B^A$: et ne C^A parmas C^A XXXIII *hab. TR* XXXIV *hab. TR* 3 sqq. *nov. epigr. codd.*: *corr. Ital.* 3 paruula (-uola) ne $A^A C^A$: pallida nec B^A 5 sexto *ut vid.* A^A 6 ne $A^A C^A$ 7 i.t.] interim C^A (*pro* interiam, I *pro* T) 8 blesso A^A 9 non r. $A^A C^A$: nec r. B^A

XXXV

Dum sibi redire de Patrensibus fundis
ducena clamat coccinatus Euclides
Corinthioque plura de suburbano
longumque pulchra stemma repetit a Leda
et suscitanti Leïto reluctatur,
equiti superbo, nobili, locupleti
cecidit repente magna de sinu clavis.
Numquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

XXXVI

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
  dissimulat, quasi nil debeat: inposuit.

XXXVII

Puella senibus dulcior mihi cycnis,
agna Galaesi mollior Phalantini,
concha Lucrini delicatior stagni,
cui nec lapillos praeferas Erythraeos
nec modo politum pecudis Indicae dentem
nivesque primas liliumque non tactum;
quae crine vicit Baetici gregis vellus
Rhenique nodos aureamque nitellam;
fragravit ore quod rosarium Paesti,
quod Atticarum prima mella cerarum,
quod sucinorum rapta de manu gleba;
cui conparatus indecens erat pavo,
inamabilis sciurus et frequens phoenix,
adhuc recenti tepet Erotion busto,
quam pessimorum lex amara fatorum
sexta peregit hieme, nec tamen tota,

XXXV 1 Patr. *Ital.*: patruensibus *codd.* 5 et suscitant si ei tore luctatur B^A 6 equitis urbo B^A XXXVII *vv.* 1–7, 9–14, *hab. T* 4 praeferens B^A (*pro* -res?) 5 indicentem *T*: indicae gentem C^A 7 crimine *T*: nigre C^A vellus *om. T* 8 nitelam *codd.* 12 pauo A^A (-no *T*) B^A: pauus C^A 13 chyrus B^A: scyrus C^A 16 hiemem ec C^A

nostros amores gaudiumque lususque.
et esse tristem me meus vetat Paetus,
pectusque pulsans pariter et comam vellens:
'Deflere non te vernulae pudet mortem?
ego coniugem' inquit 'extuli et tamen vivo,
notam, superbam, nobilem, locupletem.'
Quid esse nostro fortius potest Paeto?
ducentiens accepit et tamen vivit.

XXXVIII

Calliodorus habet censum—quis nescit?—equestrem,
  Sexte, sed et fratrem Calliodorus habet.
'Quadringenta seca' qui dicit σῦκα μερίζει:
  uno credis equo posse sedere duos?
quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
  non esset Pollux si tibi, Castor eras.
unus cum sitis, duo, Calliodore, sedebis?
  surge: σολοικισμόν, Calliodore, facis.
aut imitare genus Ledae— cum fratre sedere
  non potes—: alternis, Calliodore, sede.

XXXIX

Supremas tibi triciens in anno
signanti tabulas, Charine, misi
Hyblaeis madidas thymis placentas.
defeci: miserere iam, Charine:
signa rarius, aut semel fac illud,
mentitur tua quod subinde tussis.
excussi loculosque sacculumque:
Croeso divitior licet fuissem,

17 lesusque *ut vid.* C^A (*non A*) 22 noram C^A, *unde* noram s., n., l. (*poetae, non Paeto, versu dato*) *Schenkl* XXXVIII 3 seca *Rutgers*: secat *codd.* μερίζει *Paley*: μεριζε (merize) *codd.*: 'qu. seca' qui dicis, σ. μέριζε *Postgate* (*Journ. Phil. xx*, 40) 7 duos C^A sedebis *Markland MS. in exempl. suo*: sedetis *codd.*

Iro pauperior forem, Charine,
si conchem totiens meam comesses.

XL

Pinxisti Venerem, colis, Artemidore, Minervam:
et miraris opus displicuisse tuum?

XLII

Callidus effracta nummos fur auferet arca,
prosternet patrios impia flamma lares:
debitor usuram pariter sortemque negabit,
non reddet sterilis semina iacta seges:
dispensatorem fallax spoliabit amica,
mercibus extructas obruet unda rates.
extra fortunam est quidquid donatur amicis:
quas dederis solas semper habebis opes.

XLIII

Thais habet nigros, niveos Laecania dentes.
quae ratio est? Emptos haec habet, illa suos

XLIV

Quid factum est, rogo, quid repente factum,
ad cenam mihi, Dento, quod vocanti,—
quis credat?—quater ausus es negare?
sed nec respicis et fugis sequentem,
quem thermis modo quaerere et theatris
et conclavibus omnibus solebas.
Sic est, captus es unctiore mensa
et maior rapuit canem culina.
iam te, sed cito, cognitum et relictum
cum fastidierit popina dives,
antiquae venies ad ossa cenae.

XXXIX 9 Iro] Pro *C*ᴬ 10 conchen *B*ᴬ
XLII 2 patruos *C*ᴬ 3-4 *nov. epigr. codd.*: *corr. Ital.* 5-8 *nov. epigr. codd.*: *corr. Ital.* 7 quicquid (-dq-) *B*ᴬ: siquid *C*ᴬ
XLIV 1 repeten *ut vid.* *C*ᴬ factum est *B*ᴬ: factum *C*ᴬ: *fort.* factumst 9 sedicito *C*ᴬ

XLVII

Numquam se cenasse domi Philo iurat, et hoc est:
  non cenat, quotiens nemo vocavit eum.

XLIX

Vidissem modo forte cum sedentem
solum te, Labiene, tres putavi.
calvae me numerus tuae fefellit:
sunt illinc tibi, sunt et hinc capilli
quales vel puerum decere possunt;
nudumst in medio caput nec ullus
in longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
tunc cum prandia misit Imperator:
cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonen fuisse credo.
vites censeo porticum Philippi:
si te viderit Hercules, peristi.

L

Ceno domi quotiens, nisi te, Charopine, vocavi,
  protinus ingentes sunt inimicitiae,
meque potes stricto medium transfigere ferro,
  si nostrum sine te scis caluisse focum.
nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
  inprobius nihil est hac, Charopine, gula.
desine iam nostram, precor, observare culinam,
  atque aliquando meus det tibi verba cocus.

XLVII *hab. T*
XLIX *hab. T* 3 numeros B^A 4 sint et *T* 5 uel $A^A B^A$: nec C^A possunt $A^A B^A$: possint C^A 6 nudus est (es P^2) B^A 7 pilus *om. T* 9 tum A^A: tunc $B^A C^A$ inperator *E*
L *hab. T* 1 uocatur *T* (*pro* vocato ?) 3 uelis A^A: putes B^A (*pro* potes): potes C^A 8 focus A^A: cocus $B^A C^A$

LI

Hic, qui libellis praegravem gerit laevam,
notariorum quem premit chorus levis,
qui codicillis hinc et inde prolatis
epistolisque commodat gravem voltum
similis Catoni Tullioque Brutoque,
exprimere, Rufe, fidiculae licet cogant,
have Latinum, χαῖρε non potest Graecum.
si fingere istud me putas, salutemus.

LII

Quae mihi praestiteris memini semperque tenebo.
cur igitur taceo, Postume? Tu loqueris.
incipio quotiens alicui tua dona referre,
protinus exclamat 'Dixerat ipse mihi.'
Non belle quaedam faciunt duo: sufficit unus
huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
crede mihi, quamvis ingentia, Postume, dona
auctoris pereunt garrulitate sui.

LIII

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyesten?
quo tibi vel Nioben, Basse, vel Andromachen?
materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
Deucalion vel, si non placet hic, Phaethon.

LIV

Extemporalis factus est meus rhetor:
Calpurnium non scripsit, et salutavit.

LI *hab. T* 6 expremere A^A 7 potes C^A 8 salutem *TL*
LII *hab. TR* 7 dones C^A
LIII *hab. T* 1 quid scribis quod scribis C^A 2 quod *T* 4 vel $A^A C^A$: aut B^A

LVI

Cui tradas, Lupe, filium magistro
quaeris sollicitus diu rogasque.
Omnes grammaticosque rhetorasque
devites moneo: nihil sit illi
cum libris Ciceronis aut Maronis,
famae Tutilium suae relinquat;
si versus facit, abdices poetam.
artes discere vult pecuniosas?
fac discat citharoedus aut choraules;
si duri puer ingeni videtur,
praeconem facias vel architectum.

LVII

Cum voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
saepe etiam servum sic resaluto tuum.

LVIII

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.
dic mihi, cras istud, Postume, quando venit?
quam longe cras istud, ubi est? aut unde petendum?
numquid apud Parthos Armeniosque latet?
iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
cras istud quanti, dic mihi, posset emi?
cras vives? hodie iam vivere, Postume, serum est:
ille sapit quisquis, Postume, vixit heri.

LIX

Quod non argentum, quod non tibi mittimus aurum
hoc facimus causa, Stella diserte, tua.
quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti;
fictilibus nostris exoneratus eris.

LVI 1 lupem *B*A 4 diuites *B*A (*cum EG*) 6 utilium *C*A relinquat *B*A : relinquas *C*A LVII *hab. TR* 2 resoluto *A*A (*cum L*) tuum *ex* meum *B*A LVIII 1 te] bene *D* 3 longe est *B*A : longe (*om.* est) *C*A : *fort.* longest 6 posset *B*A : possit *C*A 7 vives] uiuis *B*A tardum *B*A : serum *C*A

LX

Adlatres licet usque nos et usque
et gannitibus inprobis lacessas,
certum est hanc tibi pernegare famam,
olim quam petis, in meis libellis
qualiscumque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
ignotus pereas, miser, necesse est.
non derunt tamen hac in urbe forsan
unus vel duo tresve quattuorve,
pellem rodere qui velint caninam:
nos hac a scabie tenemus ungues.

LXII

Iure tuo nostris maneas licet, hospes, in hortis,
si potes in nudo ponere membra solo,
aut si portatur tecum tibi magna supellex:
nam mea iam digitum sustulit hospitibus.
nulla tegit fractos—nec inanis—culcita lectos,
putris et abrupta fascia reste iacet.
sit tamen hospitium nobis commune duobus:
emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

LXIII

'Quid sentis' inquis 'de nostris, Marce libellis?'
sic me sollicitus, Pontice, saepe rogas.
Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
ipse tuo cedet Regulus ingenio.
'Hoc sentis?' inquis 'faciat tibi sic bene Caesar,
sic Capitolinus Iuppiter.' Immo tibi.

LX 4 a B^A : in C^A 5 urbem B^A : orbem C^A 8 derunt] erunt B^A
LXII 4 dicitum C^A 6 fascea B^A 8 instructum m. B^A (tum *pro* tú)

LXIV

Sextantes, Calliste, duos infunde Falerni,
  tu super aestivas, Alcime, solve nives,
pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo
  lassenturque rosis tempora sutilibus.
tam vicina iubent nos vivere Mausolea,
  cum doceant ipsos posse perire deos.

LXV

Astra polumque dedit, quamvis opstante noverca,
  Alcidae Nemees terror et Arcas aper
et castigatum Libycae ceroma palaestrae
  et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx,
silvarumque tremor, tacita qui fraude solebat
  ducere non rectas Cacus in antra boves.
Ista tuae, Caesar, quota pars spectatur harenae?
  dat maiora novus proelia mane dies.
quot graviora cadunt Nemeaeo pondera monstro!
  quot tua Maenalios conlocat hasta sues!
reddatur si pugna triplex pastoris Hiberi,
  est tibi qui possit vincere Geryonen.
saepe licet Graiae numeretur belua Lernae,
  inproba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis caelum tantis, Auguste, dederunt
  Alcidae cito di sed tibi sero dabunt.

LXVI

Saepe salutatus numquam prior ipse salutas:
  sic eris Aeternum, Pontiliane, Vale.

LXIV 1 infundi C^A 4 subtilibus *ut vid.* B^A 5 Tam B^A: Iam C^A

LXV 2 nemee (-eáe) est t. C^A terrore marcas B^A 4 sicula B^A tusus B^A: fusus C^A (*cf. Gilbert ad loc.*) 6 non B^A: nec C^A 9 maiora B^A (*cf. v.* 8) 11 si *om.* B^A 13 quidem B^A: licet C^A

LXVI *hab. TR*

LXVII

Hibernos peterent solito cum more recessus
  Atthides, in nidis una remansit avis.
deprendere nefas ad tempora verna reversae
  et profugam volucres diripuere suae.
sero dedit poenas: discerpi noxia mater
  debuerat, sed tunc cum laceravit Ityn.

LXVIII

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi,
  ut scires quanto sit tua flava magis.

LXIX

Antoni Phario nihil obiecture Pothino
  et levius tabula quam Cicerone nocens:
quid gladium demens Romana stringis in ora?
  hoc admisisset nec Catilina nefas.
impius infando miles corrumpitur auro,
  et tantis opibus vox tacet una tibi.
quid prosunt sacrae pretiosa silentia linguae?
  incipient omnes pro Cicerone loqui.

LXX

Infusum sibi nuper a patrono
plenum, Maxime, centiens Syriscus
in sellariolis vagus popinis
circa balnea quattuor peregit.
O quanta est gula, centiens comesse!
quanto maior adhuc, nec accubare!

LXXI

Vmida qua gelidas summittit Trebula valles
  et viridis cancri mensibus alget ager,

LXVII *hab. T* 2 atthidis B^A 4 deripuere $A^A C^A$ suam $A^A N$: suae $B^A C^A$ 6 lacerauat *L ante corr.*
LXVIII *hab. T* LXIX 2 noces C^A 4 mississet *E*
LXXI 1 quae B^A

rura Cleonaeo numquam temerata leone
  et domus Aeolio semper amica Noto
te, Faustine, vocant: longas his exige messes
  collibus; hibernum iam tibi Tibur erit.

LXXII

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
  ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

LXXIII

Non donem tibi cur meos libellos
oranti totiens et exigenti
miraris, Theodore? Magna causa est:
dones tu mihi ne tuos libellos.

LXXIV

Pompeios iuvenes Asia atque Europa, sed ipsum
  terra tegit Libyes, si tamen ulla tegit.
quid mirum toto si spargitur orbe? Iacere
  uno non poterat tanta ruina loco.

LXXVI

Profecit poto Mithridates saepe veneno
  toxica ne possent saeva nocere sibi.
tu quoque cavisti cenando tam male semper
  ne posses umquam, Cinna, perire fame.

LXXVII

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
  qui te ferre oleum dixit in auricula.

5 fauste *B*^A hic *C*^A
LXXIV *hab. TR* 2 u. uegit *C*^A 4 ruina tanta *B*^A
LXXVI *hab. TR* 1 proficit *A*^A toto *B*^A*C*^A 2 possint *A*^A*B*^A : possent *C*^A 4 possis *A*^A : posses *B*^A*C*^A

LXXVIII

Si tristi domicenio laboras,
Torani, potes esurire mecum.
non derunt tibi, si soles προπίνειν,
viles Cappadocae gravesque porri,
divisis cybium latebit ovis.
ponetur digitis tenendus ustis
nigra coliculus virens patella,
algentem modo qui reliquit hortum,
et pultem niveam premens botellus,
et pallens faba cum rubente lardo.
Mensae munera si voles secundae,
marcentes tibi porrigentur uvae
et nomen pira quae ferunt Syrorum,
et quas docta Neapolis creavit,
lento castaneae vapore tostae:
vinum tu facies bonum bibendo.
Post haec omnia forte si movebit
Bacchus quam solet esuritionem,
succurrent tibi nobiles olivae,
Piceni modo quas tulere rami,
et fervens cicer et tepens lupinus.
Parva est cenula,—quis potest negare?—
sed finges nihil audiesve fictum
et voltu placidus tuo recumbes;
non crassum dominus leget volumen;
sed quod nec grave sit nec infacetum,
parvi tibia Condyli sonabit.
Haec est cenula. Claudiam sequeris.
Quam nobis cupis esse tu priorem?

LXXVIII 7 nigras C^A culiculus L^A 8 qui modo B^A 13 ferunt] perunt B^A 15 testae C^A (*cum L ante corr.*) (e *pro* o) 24 placido *L*: placidis C^A 29 quo nec B^A: quod non C^A 30 *vel* condyli 32 nobis] novi *Duff* turpiorem *ed. a.* 1473 (*sed cf. Greenough Harv. Stud.* i. 191)

LXXIX

Vndecies una surrexti, Zoile, cena,
  et mutata tibi est synthesis undecies,
sudor inhaereret madida ne veste retentus
  et laxam tenuis laederet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, ceno?
  Frigus enim magnum synthesis una facit.

LXXX

Non totam mihi, si vacabis, horam
dones et licet inputes, Severe,
dum nostras legis exigisque nugas.
'Durum est perdere ferias': rogamus
iacturam patiaris hanc ferasque.
quod si legeris ista cum diserto
—sed numquid sumus inprobi?—Secundo,
plus multo tibi debiturus hic est
quam debet domino suo libellus.
nam securus erit, nec inquieta
lassi marmora Sisyphi videbit,
quem censoria cum meo Severo
docti lima momorderit Secundi.

LXXXI

Semper pauper eris, si pauper es, Aemiliane.
  dantur opes nullis nunc nisi divitibus.

LXXXII

Quid promittebas mihi milia, Gaure, ducenta,
  si dare non poteras milia, Gaure, decem?

LXXIX *hab.* *T*; vv. 5–6 *hab.* *R*   1 surrexit B^A (*non Q*) C^A 3 ni B^A

LXXX 1 uacabit *BC*   5 iam turam C^A (*non A*)   6 ipsam C^A (ipsa *A*) : ipse *Schneidewin*

LXXXI *hab.* *TR*   2 nulli A^A *ut vid.* (-li *T*: -lius *R*) *D* (*cum X*) : nullis B^AC^A

LXXXII *hab.* *TR*

an potes et non vis? Rogo, non est turpius istud?
  i, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.

LXXXIV

Iam tristis nucibus puer relictis
clamoso revocatur a magistro,
et blando male proditus fritillo,
arcana modo raptus e popina,
aedilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiere tota,
nec munuscula parva nec minora
misisti mihi, Galla, quam solebas.
Sane sic abeat meus December:
scis certe, puto, vestra iam venire
Saturnalia, Martias Kalendas;
tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

LXXXII 4 i] si A^{A} (*cum X*), *unde* si tibi dispendas, G., p. h. e. (? *Gilbert*) est A^{A} : es $B^{A}C^{A}$

LXXXIV 3 fritillos B^{A} 5 aedilum C^{A} 9 habeat *codd.* (abeat *QF*)

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER VI

I

SEXTVS mittitur hic tibi libellus,
in primis mihi care Martialis:
quem si terseris aure diligenti,
audebit minus anxius tremensque
magnas Caesaris in manus venire.

III

Nascere Dardanio promissum nomen Iulo
vera deum suboles; nascere, magne puer,
cui pater aeternas post saecula tradat habenas,
quique regas orbem cum seniore senex.
ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila
et totam Phrixi Iulia nebit ovem.

IV

Censor maxime principumque princeps,
cum tot iam tibi debeat triumphos,
tot nascentia templa, tot renata,
tot spectacula, tot deos, tot urbes:
plus debet tibi Roma quod pudica est.

I 5 magna B^A
III 2 soboles *codd.* 6 toto (*PQf*) *vel* tota (*L*) B^A nebit *ut vid. ex* nubit B^A
IV 1 principiumque C^A

V

Rustica mercatus multis sum praedia nummis:
  mutua des centum, Caeciliane, rogo.
nil mihi respondes? Tacitum te dicere credo
  'Non reddes': ideo, Caeciliane, rogo.

VI

Comoedi tres sunt, sed amat tua Paula, Luperce,
  quattuor: et κωφὸν Paula πρόσωπον amat.

VIII

Praetores duo, quattuor tribuni,
septem causidici, decem poetae
cuiusdam modo nuptias petebant
a quodam sene. Non moratus ille
praeconi dedit Eulogo puellam.
Dic, numquid fatue, Severe, fecit?

IX

In Pompeiano dormis, Laevine, theatro:
  et quereris si te suscitat Oceanus?

X

Pauca Iovem nuper cum milia forte rogarem,
  'Ille dabit' dixit 'qui mihi templa dedit.'
Templa quidem dedit ille Iovi sed milia nobis
  nulla dedit: pudet, ah, pauca rogasse Iovem.
at quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
  quam placido nostras legerat ore preces!

V *hab. TR* 1 multis sum praedia nummis $A^A B^A$: nummis sum praedia multis C^A
VI *hab. T* 1 luperco C^A
VIII *hab. T* 1 Praecones A^A 4 moratur *T* (*et fort.* A^A) 6 Dic numquid] Digno nequid B^A: Dignum quid C^A fatues C^A (*seq.* s)
X *hab. T* 2 quae *T* 3 ille dedit C^A *ut vid.* se *T* 4 pudet a A^A: pudet B^A (*sed* pud(a)et *L*) C^A 5 at quam] atque C^A

talis supplicibus tribuit diademata Dacis
  et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, o nostri dic conscia virgo Tonantis,
  si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
sic ego: sic breviter posita mihi Gorgone Pallas:
  'Quae nondum data sunt, stulte, negata putas?'

XI

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes
  miraris? Pylades, Marce, bibebat idem,
nec melior panis turdusve dabatur Orestae,
  sed par atque eadem cèna duobus erat.
Tu Lucrina voras, me pascit aquosa peloris:
  non minus ingenua est et mihi, Marce, gula.
te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
  vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
ut praestem Pyladen, aliquis mihi praestet Oresten.
  hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

XIII

Quis te Phidiaco formatam, Iulia, caelo,
  vel quis Palladiae non putet artis opus?
candida non tacita respondet imagine lygdos
  et placido fulget vivus in ore decor.
ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
  quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
ut Martis revocetur amor summique Tonantis,
  a te Iuno petat ceston et ipsa Venus.

7 dicis C^A 9 nostro *T*, *unde* nostro—Tonanti *Rooy* 12 data] taxata C^A (*praec.* dum)

XI *hab. T* 3 turdusve dabatur] turdus videbatur A^A (*cum X*): turdus vedebatur *ut vid.* C^A (*non A*) 7 ne c. t. mea pingus galla ueste *T* 10 non fiat verbis, *om.* hoc *Q* ama] ame *T*

XIII 1 formauit B^A 3 tacitat C^A *ut vid.* (tacitat E^1, tactat *XB*, tacta *ACG*, tacita E^2) respondit B^A 4 decor B^A: liquor C^A 5 nudo B^A 7 renouetur B^A: reuocetur C^A 8 uno B^A

XIV

Versus scribere posse te disertos
adfirmas, Laberi: quid ergo non vis?
versus scribere qui potest disertos,
conscribat, Laberi: virum putabo.

XV

Dum Phaethontea formica vagatur in umbra,
  inplicuit tenuem sucina gutta feram.
sic modo quae fuerat vita contempta manente,
  funeribus facta est nunc pretiosa suis.

XVII

Cinnam, Cinname, te iubes vocari.
non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
tu si Furius ante dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

XVIII

Sancta Salonini terris requiescit Hiberis,
  qua melior Stygias non videt umbra domos.
sed lugere nefas: nam qui te, Prisce, reliquit,
  vivit qua voluit vivere parte magis.

XIX

Non de vi neque caede nec veneno,
sed lis est mihi de tribus capellis:
vicini queror has abesse furto.
hoc iudex sibi postulat probari:
tu Cannas Mithridaticumque bellum

XIV 4 conscribat *Schneidewin*: non scribat *codd.*
XV *hab. TR*   1 uag. form. C^{A}, *sed corr. ut vid.*   3 contenta *TLQ*   madente C^{A}
XVII 1 Cinnam cinnam B^{A} (*sed* Cinname cinam *P*)
XVIII *hab. TR*   2 domus B^{A}
XIX *hab. T*   1 de vi] diui B^{A} 5 Carrhas *Luc. Müller.*

et periuria Punici furoris
et Sullas Mariosque Muciosque
magna voce sonas manuque tota.
Iam dic, Postume, de tribus capellis.

XX

Mutua te centum sestertia, Phoebe, rogavi,
cum mihi dixisses 'Exigis ergo nihil?'
inquiris, dubitas, cunctaris meque diebus
teque decem crucias: iam rogo, Phoebe, nega.

XXIV

Nil lascivius est Charisiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

XXV

Marcelline, boni suboles sincera parentis,
horrida Parrhasio quem tegit ursa iugo,
ille vetus pro te patriusque quid optet amicus
accipe et haec memori pectore vota tene:
cauta sit ut virtus nec te temerarius ardor
in medios enses saevaque tela ferat.
bella velint Martemque ferum rationis egentes,
tu potes et patris miles et esse ducis.

XXVII

Bis vicine Nepos—nam tu quoque proxima Florae
incolis et veteres tu quoque Ficelias—
est tibi, quae patria signatur imagine voltus,
testis maternae nata pudicitiae.
tu tamen annoso nimium ne parce Falerno,
et potius plenos aere relinque cados.

7 syllas B^A
XX *hab. T* 4 teque decem] te quidem *T*
XXV *hab. T* 1 soboles *codd. ut vid.* 2 teget *T* (*i.e.* tegit?), *unde* tenet *Schneidewin* iuga C^A *ut vid.* 7 mortemque *T* 8 patris $A^A C^A$: patriae B^A
XXVII 2 ficetias C^A : Ficuleas (?) *Friedlaender*

sit pia, si locuples, et potet filia mustum:
amphora cum domina nunc nova fiet anus.
Caecuba non solos vindemia nutriat orbos:
possunt et patres vivere, crede mihi.

XXVIII

Libertus Melioris ille notus,
tota qui cecidit dolente Roma,
cari deliciae breves patroni,
hoc sub marmore Glaucias humatus
iuncto Flaminiae iacet sepulchro:
castus moribus, integer pudore,
velox ingenio, decore felix.
bis senis modo messibus peractis
vix unum puer adplicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas, viator.

XXIX

Non de plebe domus nec avarae verna catastae,
sed domini sancto dignus amore puer,
munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat.
moribus hoc formaeque datum: quis blandior illo?
aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Inmodicis brevis est aetas et rara senectus.
quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

XXX

Sex sestertia si statim dedisses,
cum dixti mihi 'Sume, tolle, dono,'

XXVII 7 est pia *Duff*: si pia *Schenkl* si l. (*Pf*) *vel* sit l. (*LQ*) *B*A: sit l. *C*A et *B*A: sed (set) *C*A potem *C*A 8 fiat *Q* anus *B*A: opus *C*A

XXVIII 5 flaminea *B*A 6 innocens *B*A: integer *C*A 8 mensibus *B*A

XXIX *post* XXX *exhibet B*A 1 domos *E* 8 ames *B*A: amas *C*A nimis] mihi *C*A

XXX 2 dixit *C*A tulle *C*A

deberem tibi, Paete, pro ducentis.
at nunc cum dederis diu moratus,
post septem, puto, vel novem Kalendas,
vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia, Paete, perdidisti.

XXXII

Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo
forsitan et posset vincere mollis Otho,
damnavit multo staturum sanguine Martem
et fodit certa pectora tota manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Caesare maior:
dum moritur, numquid maior Othone fuit?

XXXIV

Basia da nobis, Diadumene, pressa. 'Quot' inquis?
Oceani fluctus me numerare iubes
et maris Aegaei sparsas per litora conchas
et quae Cecropio monte vagantur apes,
quaeque sonant pleno vocesque manusque theatro,
cum populus subiti Caesaris ora videt.
nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit qui numerare potest.

XXXV

Septem clepsydras magna tibi voce petenti
arbiter invitus, Caeciliane, dedit.
at tu multa diu dicis vitreisque tepentem
ampullis potas semisupinus aquam.
Vt tandem saties vocemque sitimque, rogamus
iam de clepsydra, Caeciliane, bibas.

3 sibi C^A 4 rogatus B^A: moratus C^A 5 puta *L*
XXXII *vv.* 1-4 *hab. T.* 1 Enyo] enpo B^A: senio C^A 2 possit *T*: posse et C^A 3 saturum C^A 4 et f.] effodit C^A *ut vid.* tota A^A: nuda $B^A C^A$ (iuda XB^1), *fort. recte* 5 Caesare] calacre C^A
XXXIV *hab. TR* 1, 7 quod *codd.* 2 me] mene *R* (*i.e.* men ?)
XXXV *hab. TR* 1 petente C^A 3 dicis (*R*) *vel* ducis (*T*) A^A: dicis B^A (*ex* ducis *L*) C^A 4 potis (EAB^1) *vel* potas C^A

XXXVIII

Aspicis ut parvus nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudet et ipse patrem?
maternosque sinus viso genitore relinquat
et patrias laudes sentiat esse suas?
iam clamor centumque viri densumque corona
volgus et infanti Iulia tecta placent.
acris equi suboles magno sic pulvere gaudet,
sic vitulus molli proelia fronte cupit.
Di, servate, precor, matri sua vota patrique,
audiat ut natum Regulus, illa duos.

XLI

Qui recitat lana fauces et colla revinctus,
hic se posse loqui, posse tacere negat.

XLII

Etrusci nisi thermulis lavaris,
inlotus morieris, Oppiane.
nullae sic tibi blandientur undae,
non fontes Aponi rudes puellis,
non mollis Sinuessa fervidique
fluctus Passeris aut superbus Anxur,
non Phoebi vada principesque Baiae.
nusquam tam nitidum vacat serenum:
lux ipsa est ibi longior, diesque
nullo tardius a loco recedit.
illic Taygeti virent metalla
et certant vario decore saxa,
quae Phryx et Libys altius cecidit.
siccos pinguis onyx anhelat aestus

XXXVIII 3 relinquant B^A 5 coronam B^A (*cum X*) 7 soboles *codd.*
XLI 2 facere B^A
XLII 4 non B^A: nec C^A 6 asseris B^A 7 principique C^A 8 micat B^A: uacat C^A 11 uigent *L ante corr.* 14 *post v.* 10 *transp.* C^A (*propter homoeotel.*)

et flamma tenui calent ophitae:
ritus si placeant tibi Laconum,
contentus potes arido vapore
cruda Virgine Marciave mergi;
quae tam candida, tam serena lucet
ut nullas ibi suspiceris undas
et credas vacuam nitere lygdon.
Non adtendis et aure me supina
iam dudum quasi neglegenter audis.
inlotus morieris, Oppiane.

XLIII

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiae
canaque sulphureis nympha natatur aquis,
me Nomentani confirmant otia ruris
et casa iugeribus non onerosa suis.
hoc mihi Baiani soles mollisque Lucrinus,
hoc vestrae mihi sunt, Castrice, divitiae.
Quondam laudatas quocumque libebat ad undas
currere nec longas pertimuisse vias,
nunc urbis vicina iuvant facilesque recessus,
et satis est pigro si licet esse mihi.

XLIV

Festive credis te, Calliodore, iocari
et solum multo permaduisse sale.
omnibus adrides, dicteria dicis in omnis;
sic te convivam posse placere putas.

17 contetus *ut vid.* C^A (*unde* contentus *EA*, contectus *XB*, conteptus *C*) 18 ue B^A: que C^A

XLIII *hab. T* 1 se ind. *Munro* 2 unda A^A: nympha B^AC^A: limpha *N* 4 onerosa A^AC^A: honera (on-) B^A (honerata *L ex corr. Q*) 5 mol(l)esque C^A (*pro* mollisque) 6 h.m.s. u. A^A: h. uestrae (uestae C^A) mihi sunt B^AC^A 7 quodam B^A 8 ne *ut vid.* B^A 9 urbis A^AB^A: urbi C^A regressus *L ante corr.* 10 si] et *T* (*qui versus initio* e *pro* et *exhibet*)

XLIV *hab. T* 1 uocari *T* 2 sale] sat est C^A (ē, *i.e.* est, *pro* e)

at si ego non belle, sed vere dixero quiddam,
  nemo propinabit, Calliodore, tibi.

XLVI

Vapulat adsidue veneti quadriga flagello
  nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

XLVII

Nympha, mei Stellae quae fonte domestica puro
  laberis et domini gemmea tecta subis,
sive Numae coniunx Triviae te misit ab antris
  sive Camenarum de grege nona venis:
exolvit votis hac se tibi virgine porca
  Marcus, furtivam quod bibit, aeger, aquam.
tu contenta meo iam crimine gaudia fontis
  da secura tui: sit mihi sana sitis.

XLVIII

Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata,
  non tu, Pomponi, cena diserta tua est.

LI

Quod convivaris sine me tam saepe, Luperce,
  inveni noceam qua ratione tibi.
irascor: licet usque voces mittasque rogesque—
  'Quid facies?' inquit. Quid faciam? veniam.

LII

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
  Pantagathus, domini cura dolorque sui,

XLIV 6 propinauit *T* (*pro* -bit)
XLVI *hab. T* 1 adsidue $A^A C^A$: assiduo B^A 2 facis A^A (*cum Q ante corr.*): facit $B^A C^A$
XLVII *hab. T* 1 mei] met C^A (T *pro* I) domestico C^A 2 lauaris *T* 3 ab anna C^A 4 noua B^A 7 m. lacrime C^A (l *pro* j) 8 satis B^A
XLVIII *hab. T*
LI *hab. T* 4 inquit $A^A C^A$: inquis B^A
LII *hab. TR*

vix tangente vagos ferro resecare capillos
doctus et hirsutas excoluisse genas.
sis licet, ut debes, tellus, placata levisque,
artificis levior non potes esse manu.

LIII

Lotus nobiscum est, hilaris cenavit, et idem
inventus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitae mortis causam, Faustine, requiris?
In somnis medicum viderat Hermocraten.

LV

Quod semper casiaque cinnamoque
et nido niger alitis superbae
fragras plumbea Nicerotiana,
rides nos, Coracine, nil olentis:
malo quam bene olere nil olere.

LVII

Mentiris fictos unguento, Phoebe, capillos
et tegitur pictis sordida calva comis.
tonsorem capiti non est adhibere necesse:
radere te melius spongea, Phoebe, potest.

LVIII

Cernere Parrhasios dum te iuvat, Aule, triones
comminus et Getici sidera pigra poli,
o quam paene tibi Stygias ego raptus ad undas
Elysiae vidi nubila fusca plagae!
quamvis lassa tuos quaerebant lumina vultus
atque erat in gelido plurimus ore Pudens.

3 vagus *ut vid.* C^A 5 ut debes] uidebis C^A
LIII *hab. T* 2 andragorus *ut vid.* C^A
LV 4 coricine B^A
LVII *hab. TR* 1 fictis C^A 3 capitis *R*
LVIII 1 parrasio B^A 2 c. es cetici C^A pigra B^A ferre C^A
6 pudor B^A

Si mihi lanificae ducunt non pulla sorores
  stamina nec surdos vox habet ista deos,
sospite me sospes Latias reveheris ad urbes
  et referes pili praemia clarus eques.

LIX

Et dolet et queritur sibi non contingere frigus
  propter sescentas Baccara gausapinas,
optat et obscuras luces ventosque nivesque
  odit et hibernos, si tepuere, dies.
quid fecere mali nostrae tibi, saeve, lacernae
  tollere de scapulis quas levis aura potest?
quanto simplicius, quanto est humanius illud,
  mense vel Augusto sumere gausapinas!

LX (LXI)

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos,
  meque sinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
  hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

LXI (LX)

Rem factam Pompullus habet, Faustine: legetur
  et nomen toto sparget in orbe suum.
'Sic leve flavorum valeat genus Vsiporum
  quisquis et Ausonium non amat imperium.'
Ingeniosa tamen Pompulli scripta feruntur:
  'Sed famae non est hoc, mihi crede, satis:
quam multi tineas pascunt blattasque diserti
  et redimunt soli carmina docta coci!

LVIII 7 polla *C*A (*i.e.* pu-) 9 hospes *C*A 10 philippemia *C*A (P *pro* R)
LIX 3 obtat *C*A 5 fecere] re fecere *C*A
LX *hab. TR* 2 s. omnis *codd.* (-es *X ante corr.*) 4 uobis *B*A
LXI *hab. T* 2 spargit *A*A *B*A : sparget *C*A 3 uisiporum *T* : usipiorum *C*A 4 ausonum *C*A (*non A*) 7 deserti *B*A (*cum E*)

nescioquid plus est, quod donat saecula chartis:
  victurus genium debet habere liber.'

LXII

Amisit pater unicum Salanus:
cessas munera mittere, Oppiane?
heu crudele nefas malaeque Parcae!
cuius vulturis hoc erit cadaver?

LXIII

Scis te captari, scis hunc qui captat, avarum,
  et scis qui captat quid, Mariane, velit.
tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
  scribis et esse tuo vis, furiose, loco.
'Munera magna tamen misit.' Sed misit in hamo;
  et piscatorem piscis amare potest?
hicine deflebit vero tua fata dolore?
  si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

LXV

'Hexametris epigramma facis' scio dicere Tuccam.
  Tucca, solet fieri, denique, Tucca, licet.
'Sed tamen hoc longum est.' Solet hoc quoque, Tucca, licetque:
  si breviora probas, disticha sola legas.
conveniat nobis ut fas epigrammata longa
  sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi.

LXX

Sexagesima, Marciane, messis
acta est et, puto, iam secunda Cottae

9 n. quod plus sit A^A donant B^A (-ent *L ante corr.*) C^A 10 victurum B^A senium *T*

LXII 1 silanus B^A: salanus C^A 2 munera mittere B^A: mit. mun. C^A appiane B^A: oppiane C^A

LXIII *hab. T* 2 capiat C^A *ut vid.* quod *T* 6 piscis] pis *T* 7 defluit *T*: defleuit C^A (*cum L*) (*i.e.* -bit) 8 plores C^A

LXV *hab. TR* 3 licetque $A^A C^A$: licere B^A 5 lunga C^A (*i.e.* longa)

nec se taedia lectuli calentis
expertum meminit die vel uno.
ostendit digitum, sed inpudicum,
Alconti Dasioque Symmachoque.
at nostri bene conputentur anni
et quantum tetricae tulere febres
aut languor gravis aut mali dolores
a vita meliore separentur:
infantes sumus et senes videmur.
Aetatem Priamique Nestorisque
longam qui putat esse, Marciane,
multum decipiturque falliturque.
non est vivere, sed valere vita est.

LXXII

Fur notae nimium rapacitatis
conpilare Cilix volebat hortum,
ingenti sed erat, Fabulle, in horto
praeter marmoreum nihil Priapum.
dum non vult vacua manu redire,
ipsum subripuit Cilix Priapum.

LXXIV

Medio recumbit imus ille qui lecto,
calvam trifilem semitatus unguento,
foditque tonsis ora laxa lentiscis,
mentitur, Aefulane: non habet dentes.

LXXV

Cum mittis turdumve mihi quadramve placentae,
sive femur leporis sive quid his simile est,

LXX 7 at] heu *D* computantur *D* (*cum X*) 10 separantur *D*: -retur *Duff* 15 non hoc u. *D* uita (*om.* est) *P*

LXXIV 1 imus (*L*) *vel* unus (*PQFf*) B^A 2 trifilem] similem B^A semitectus *Buecheler* 3 fuditque B^A

LXXV *hab. T* 1 turdumue $A^A B^A$: turdumque C^A 2 simile est A^A: simile $B^A C^A$

buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
  Has ego non mittam, Pontia, sed nec edam.

LXXVI

Ille sacri lateris custos Martisque togati,
  credita cui summi castra fuere ducis,
hic situs est Fuscus. Licet hoc, Fortuna, fateri:
  non timet hostilis iam lapis iste minas;
grande iugum domita Dacus cervice recepit
  et famulum victrix possidet umbra nemus.

LXXVII

Cum sis tam pauper quam nec miserabilis Iros,
  tam iuvenis quam nec Parthenopaeus erat,
tam fortis quam nec cum vinceret Artemidorus,
  quid te Cappadocum sex onus esse iuvat?
rideris multoque magis traduceris, Afer,
  quam nudus medio si spatiere foro.
non aliter monstratur Atlans cum compare ginno
  quaeque vehit similem belua nigra Libyn.
Invidiosa tibi quam sit lectica requiris?
  Non debes ferri mortuus hexaphoro.

LXXVIII

Potor nobilis, Aule, lumine uno
luscus Phryx erat alteroque lippus.
huic Heras medicus 'Bibas caveto:
vinum si biberis, nihil videbis.'
Ridens Phryx oculo 'Valebis' inquit.
misceri sibi protinus deunces

4 non m. (*E*) *vel* nec m. (*A*) C^A
LXXVI *hab. T* 2 credite C^A
LXXVII *vv.* 1–6 *hab. T* 1 nec *om. T* heros *T* 3 artemidos C^A 4 onu B^A 5 aper B^A 7 ginno *Scriver.*: mulo B^A (*gloss. ut vid.*): gybbo (gi-) C^A
LXXVIII 1 Potator B^A 3 erat C^A (*pro* eras, *i.e.* Heras)

sed crebros iubet. Exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

LXXIX

Tristis es et felix. Sciat hoc Fortuna caveto:
ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

LXXX

Vt nova dona tibi, Caesar, Nilotica tellus
miserat hibernas ambitiosa rosas.
navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
urbis ut intravit limina prima tuae:
tantus veris honos et odorae gratia Florae
tantaque Paestani gloria ruris erat;
sic, quacumque vagus gressumque oculosque ferebat,
tonsilibus sertis omne rubebat iter.
At tu Romanae iussus iam cedere brumae
mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

LXXXII

Quidam me modo, Rufe, diligenter
inspectum, velut emptor aut lanista,
cum vultu digitoque subnotasset,
'Tune es, tune' ait 'ille Martialis,
cuius nequitias iocosque novit
aurem qui modo non habet Batavam?'
Subrisi modice, levique nutu
me quem dixerat esse non negavi.
'Cur ergo' inquis 'habes malas lacernas?'
Respondi: 'quia sum malus poeta.'
Hoc ne saepius accidat poetae,
mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

LXXIX 2 dicit B^A (*pro* -cet?) LXXX *hab. TR* 1 tibi *in fine versus* C^A 4 orbis A^A 5 uenis C^A (n *pro* r) 7 uagus (*R*) *vel* uagos (*T*) A^A : uagus B^AC^A 8 tonsilibus A^AB^A : textilibus C^A

LXXXII 2 inspector B^A : inspectum C^A 5 notauit C^A (*cf. v.* 3) 6 habebat auam B^A 12 mihi rufe B^A

LXXXIII

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
nam tu missa tua revocasti fulmina dextra:
hos cuperem mores ignibus esse Iovis;
si tua sit summo, Caesar, natura Tonanti,
utetur toto fulmine rara manus.
muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
esse quod et comiti contigit et reduci.

LXXXIV

Octaphoro sanus portatur, Avite, Philippus.
hunc tu si sanum credis, Avite, furis.

LXXXV

Editur en sextus sine te mihi, Rufe Camoni,
nec te lectorem sperat, amice, liber:
impia Cappadocum tellus et numine laevo
visa tibi cineres reddit et ossa patri.
Funde tuo lacrimas orbata Bononia Rufo,
et resonet tota planctus in Aemilia:
heu qualis pietas, heu quam brevis occidit aetas!
viderat Alphei praemia quinta modo.
Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
tu solitus totos, Rufe, tenere iocos,
accipe cum fletu maesti breve carmen amici
atque haec apsentis tura fuisse puta.

LXXXVI

Setinum dominaeque nives densique trientes,
quando ego vos medico non prohibente bibam?

LXXXIII 5 sit t. *AF* summa C^A *ut vid.* 7 etruscos B^A
LXXXIV *hab. TR* 1 Phil.] libellus *R* 2 amice A^A : auite B^AC^A
LXXXV *hab. T* 1 Editur en A^AC^A : Editus est (ē) B^A mihi (*vel* mi) *om. ut vid.* B^A amoni B^A 3 lumine C^A 4 sedit *T* patris C^A 6 resonat *T* 8 quinta A^A : quanta B^A : quinque C^A 11 amici *om.* B^A 12 plure *T* LXXXVI *hab. T* 2 uos *om.* C^A mediconprohibente C^A uiuam B^A (*i. e.* bib-)

stultus et ingratus nec tanto munere dignus
qui mavult heres divitis esse Midae.
possideat Libycas messis Hermumque Tagumque,
et potet caldam, qui mihi livet, aquam.

LXXXVII

Di tibi dent et tu, Caesar, quaecumque mereris:
di mihi dent et tu quae volo, si merui.

LXXXVIII

Mane salutavi vero te nomine casu
nec dixi dominum, Caeciliane, meum.
Quanti libertas constat mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

XCII

Caelatus tibi cum sit, Anniane,
serpens in patera Myronos arte,
Vaticana bibis: bibis venenum.

XCIV

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano
sive foris seu cum cenat in urbe domi.
sic etiam in stabulo semper, sic cenat in agro.
Non habet ergo aliud? Non habet immo suum.

LXXXVI 3 digni C^A 5 sagumque C^A 6 libet *codd.* (*i.e.* liv-)

LXXXVIII *hab. T* 1 numine C^A 2 caeciliane $A^A C^A$: sosibiane B^A 3 constat A^A: constet B^A (*sed* constat *L ante corr.*): constet (*EACG*) *vel* constat (*XB*) C^A

XCII 2 semper in pateram pronos a. B^A arte B^A: artes C^A, *fort. recte*

XCIV 1 palpetano *ut vid.* C^A (calpetano B^2C, *fort. recte*) 2 fortis C^A *ut vid.*

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER VII

I

ACCIPE belligerae crudum thoraca Minervae,
  ipsa Medusaeae quem timet ira comae.
dum vacat, haec, Caesar, poterit lorica vocari :
  pectore cum sacro sederit, aegis erit.

II

Invia Sarmaticis domini lorica sagittis
  et Martis Getico tergore fida magis,
quam vel ad Aetolae securam cuspidis ictus
  texuit innumeri lubricus unguis apri :
felix sorte tua, sacrum cui tangere pectus
  fas erit et nostri mente calere dei.
i comes et magnos inlaesa merere triumphos
  palmataeque ducem, sed cito, redde togae.

III

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos ?
  Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

IV

Esset, Castrice, cum mali coloris,
versus scribere coepit Oppianus.

I 2 medusae C^{A} que(-ae) C^{A} comae B^{A} : deae C^{A} 4 aegit erit C^{A} (*sed* aegida erit *XC*) II *hab. R* *Cum* I *confl.* B^{A} 3 ad *om. R* 7 mergere C^{A} III *hab. R* 2 nec . . . mittas A^{A} : ne . . . mittas B^{A} : nec . . . mittis C^{A} IV 2 appianus B^{A} : oppianus C^{A}

V

Si desiderium, Caesar, populique patrumque
respicis et Latiae gaudia vera togae,
redde deum votis poscentibus. invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licet:
terrarum dominum propius videt ille tuoque
terretur vultu barbarus et fruitur.

VI

Ecquid Hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Caesar iam parat ire vias?
certus abest auctor sed vox hoc nuntiat omnis:
credo tibi, verum dicere, Fama, soles.
publica victrices testantur gaudia chartae,
Martia laurigera cuspide pila virent.
rursus, io, magnos clamat tibi Roma triumphos
INVICTVSque tua, Caesar, in urbe sonas.
sed iam laetitiae quo sit fiducia maior,
Sarmaticae laurus nuntius ipse veni.

VII

Hiberna quamvis Arctos et rudis Peuce
et ungularum pulsibus calens Hister
fractusque cornu iam ter inprobo Rhenus
teneat domantem regna perfidae gentis
te, summe mundi rector et parens orbis:
abesse nostris non tamen potes votis.
illic et oculis et animis sumus, Caesar,
adeoque mentes omnium tenes unus
ut ipsa magni turba nesciat Circi
utrumne currat Passerinus an Tigris.

V 1 populumque C^A 3 hosti *Ital.*: hostis (*acc. plur.* ?) *codd.* VI *vv.* 3–10 *hab.* *T* *Null. lemma in* B^A (*confl. cum* V *L*) 1 Et quid C^A (*cum L*) (*pro* Ecq-) 5 sqq. *nov. epigr.* A^A 5 puplica *T* 6 laurigerae C^A 8 inuitusque A^A: inuictusque $B^A C^A$ VII 3 fractumque C^A cornu iam] coruiam B^A improbus B^A: inprobo C^A 5 *om.* B^A summe *Ital.*: summi *cod.* et *Ital.*: te *cod.* 10 passarinus B^A an B^A: aut C^A

VIII

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite, Musae:
  victor ab Odrysio redditur orbe deus.
certa facis populi tu primus vota, December:
  iam licet ingenti dicere voce 'Venit!'
felix sorte tua! poteras non cedere Iano,
  gaudia si nobis quae dabit ille dares.
festa coronatus ludet convicia miles,
  inter laurigeros cum comes ibit equos.
fas audire iocos levioraque carmina, Caesar,
  et tibi, si lusus ipse triumphus amat.

IX

Cum sexaginta numeret Cascellius annos,
  ingeniosus homo est: quando disertus erit?

XI

Cogis me calamo manuque nostra
emendare meos, Pudens, libellos.
o quam me nimium probas amasque
qui vis archetypas habere nugas!

XII

Sic me fronte legat dominus, Faustine, serena
  excipiatque meos qua solet aure iocos,
ut mea nec iuste quos odit pagina laesit
  et mihi de nullo fama rubore placet.
quid prodest, cupiant cum quidam nostra videri,
  si qua Lycambeo sanguine tela madent,
vipereumque vomat nostro sub nomine virus,
  qui Phoebi radios ferre diemque negat?

VIII 2 drisio C^{A} redditur (*E*) *vel* redditus (*XA*) C^{A} 3 facies C^{A} *ut vid.* 5 poteris *L* 6 dabat B^{A} IX *hab. R*
XI 1 manu n. (*L*) *vel* manuque n. (*Qf*) *vel* manuque sinistra (*P*) B^{A}
XII *vv.* 1–4, 9–12 *hab. T*; *vv.* 1–2 *hab. R* 7 uomat B^{A} : uomant C^{A} nomine] pectore *L ante corr.*

ludimus innocui: scis hoc bene: iuro potentis
per genium Famae Castaliumque gregem
perque tuas aures, magni mihi numinis instar,
lector inhumana liber ab invidia.

XIII

Dum Tiburtinis albescere solibus audit
antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
venit in Herculeos colles. quid Tiburis alti
aura valet! parvo tempore nigra redit.

XVI

Aera domi non sunt, superest hoc, Regule, solum
ut tua vendamus munera: numquid emis?

XVII

Ruris bibliotheca delicati,
vicinam videt unde lector urbem,
inter carmina sanctiora si quis
lascivae fuerit locus Thaliae,
hos nido licet inseras vel imo,
septem quos tibi misimus libellos
auctoris calamo sui notatos:
haec illis pretium facit litura.
at tu munere delicata parvo
quae cantaberis orbe nota toto,
pignus pectoris hoc mei tuere,
Iuli bibliotheca Martialis.

XII 9 innocuis h. C^A (*per haplogr.*) 12 liber *om.* *T*
XIII 1 tiburnis B^A solibus B^A: collibus C^A 3 qui C^A *ut vid.* (*cum L*)
XVI *hab.* *R*
XVII 1 Rudis C^A bibliothecae C^A 9 dedicata B^A: delicata C^A 10 cantaueris C^A (*i.e.* -beris?)

XIX

Fragmentum quod vile putas et inutile lignum,
  haec fuit ignoti prima carina maris,
quam nec Cyaneae quondam potuere ruinae
  frangere nec Scythici tristior ira freti.
saecula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
  sanctior est salva parva tabella rate.

XX

Nihil est miserius neque gulosius Santra.
rectam vocatus cum cucurrit ad cenam,
quam tot diebus noctibusque captavit,
ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
et utramque coxam leporis et duos armos,
nec erubescit peierare de turdo
et ostreorum rapere lividos cirros.
buccis placentae sordidam linit mappam;
illic et uvae conlocantur ollares
et Punicorum pauca grana malorum
et excavatae pellis indecens volvae
et lippa ficus debilisque boletus.
sed mappa cum iam mille rumpitur furtis,
rosos tepenti spondylos sinu condit
et devorato capite turturem truncum.
colligere longa turpe nec putat dextra
analecta quidquid et canes reliquerunt.
nec esculenta sufficit gulae praeda,

XIX *hab.* *T*   1 et *om.* *T*   2 ignotum C^A *ut vid.*   3 cineae C^A 5 sed] et *T*   annis] nauis B^A

XX 2 cucurrit *Ital.*: currit *codd.*   8 bucc. plac. *Scriver.*: buccis plangentem B^A: dulcis placenta C^A pappam *ut vid.* C^A 9 oliares B^A (I *pro* L)   13 furtis] uirus *L*, hirus *P*, hircus *Q*, lurris (? iurus) *f*   14 tepentis phondulos (fon-) B^A 15 et deuoratos B^A: indeuorato (*om.* et) C^A turturum (*EX*) *vel* -rem (*A*) C^A 16 putat] pudet *ut vid.* C^A 18 aesculentes C^A praederit C^A (*cf.* *v.* 17 *fin.* -erunt)

mixto lagonam replet ad pedes vino.
Haec per ducentas cum domum tulit scalas
seque obserata clusit anxius cella
gulosus ille, postero die vendit.

XXI

Haec est illa dies, magni quae conscia partus
  Lucanum populis et tibi, Polla, dedit.
heu! Nero crudelis nullaque invisior umbra,
  debuit hoc saltem non licuisse tibi.

XXII

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
  lux redit: Aonidum turba, favete sacris.
haec meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
  mixtus Castaliae Baetis ut esset aquae.

XXIII

Phoebe, veni, sed quantus eras cum bella tonanti
  ipse dares Latiae plectra secunda lyrae.
Quid tanta pro luce precer? Tu, Polla, maritum
  saepe colas et se sentiat ille coli.

XXV

Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper
  et cerussata candidiora cute,
nullaque mica salis nec amari fellis in illis
  gutta sit, o demens, vis tamen illa legi!
nec cibus ipse iuvat morsu fraudatus aceti,
  nec grata est facies cui gelasinus abest.
infanti melimela dato fatuasque mariscas:
  nam mihi, quae novit pungere, Chia sapit.

20 domo C^A 21 obsecrata C^A
XXI *hab. R* 1 quae magni $A^A C^A$: magni quae B^A
XXII *cum* XXI *confl.* C^A 1 ortus C^A
XXIII *cum* XXII *confl.* B^A 1 uenus et C^A canenti B^A: tonanti C^A 3 precor *ut vid.* B^A: precer C^A
XXV *hab. T* 2 candidiore C^A 4 guttas o C^A 6 es C^A 7 data *T ante corr.*: da B^A

XXVI

Apollinarem conveni meum, scazon,
et si vacabit—ne molestus accedas—,
hoc qualecumque, cuius aliqua pars ipse est,
dabis: haec—facetum carmen—inbuant aures.
si te receptum fronte videris tota,
noto rogabis ut favore sustentet.
quanto mearum, scis, amore nugarum
flagret: nec ipse plus amare te possum.
contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, scazon.

XXVII

Tuscae glandis aper populator et ilice multa
  iam piger, Aetolae fama secunda ferae,
quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
  praeda iacet nostris invidiosa focis.
pinguescant madido laeti nidore penates
  flagret et exciso festa culina iugo.
Sed cocus ingentem piperis consumet acervum
  addet et arcano mixta Falerna garo:
ad dominum redeas, noster te non capit ignis,
  conturbator aper: vilius esurio.

XXVIII

Sic Tiburtinae crescat tibi silva Dianae
  et properet caesum saepe redire nemus,
nec Tartesiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
  cedat et inmodici dent bona musta lacus;

XXVI 2 uacauit C^{A} *ut vid.* (*i.e.* -bit) nemo mol. C^{A} 3 haec C^{A} ipsa C^{A} 4 hae *Gilbert*: hoc *Ital.* facetae *Gronovius* 8 flagraret B^{A} i. templum a. te C^{A} (*pro* i. [te] plus a. te) 9 cupis B^{A}: potes C^{A} tuus (*EX*) *vel* tutus (*A*) C^{A} XXVII 2 iam p.] impiger B^{A} foret C^{A} (*pro* fore; o *pro* e) 3 quam B^{A} 5 laeti *Ital.*: tetri (*LPQ*) *vel* teti (*f*) B^{A} (T *pro* L): laeto C^{A} 7 consumit C^{A} (*pro* -et) 10 conturbatur B^{A} XXVIII 2 cessum *E ante corr.* (*i.e.* caessum) 3 tartis iaces B^{A}: tarpesiacis C^{A} fauce C^{A} *ut vid.* (*sed* fauste *AG*) 4 cedet et C^{A}

sic fora mirentur, sic te Palatia laudent,
  excolat et geminas plurima palma fores:
otia dum medius praestat tibi parva December,
  exige, sed certa, quos legis, aure iocos.
'Scire libet verum? res est haec ardua.' Sed tu
  quod tibi vis dici dicere, Fusce, potes.

XXXI

Raucae chortis aves et ova matrum
et flavas medio vapore Chias
et fetum querulae rudem capellae
nec iam frigoribus pares olivas
et canum gelidis holus pruinis
de nostro tibi missa rure credis?
o quam, Regule, diligenter erras!
nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
quidquid vilicus Vmber aut colonus
aut rus marmore tertio notatum
aut Tusci tibi Tusculive mittunt,
id tota mihi nascitur Subura.

XXXII

Attice, facundae renovas qui nomina gentis
  nec sinis ingentem conticuisse domum,
te pia Cecropiae comitatur turba Minervae,
  te secreta quies, te sophos omnis amat.
at iuvenes alios fracta colit aure magister
  et rapit inmeritas sordidus unctor opes.

XXVIII 8 exiges et C^A (*pro* exige set. *i.e.* e. sed) quod B^A 10 potest C^A

XXXI *vv.* 1–3, 5–8 *hab.* *T* 2 et fl.] effluas C^A uatore C^A 3 rodem B^A 4 paras C^A 6 demonstro *T* missa rure A^A: rure missa B^AC^A 9 Calenus *Heinsius* 10 *post v.* 11 C^A (*prius om. propter homoeoarch.*) natatum *ut vid.* C^A 12 in B^A: id C^A

XXXII 1 renouat C^A 3 mineruam B^A 4 ^{so}phos C^A *ut vid.* (phos *E*, phosus *X*, sophos *A*, chorus *C*) 5 at] a C^A

non pila, non follis, non te paganica thermis
praeparat aut nudi stipitis ictus hebes,
vara nec in lento ceromate bracchia tendis,
non harpasta vagus pulverulenta rapis,
sed curris niveas tantum prope Virginis undas
aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area servit,
ludere, cum liceat currere, pigritia est.

XXXIII

Sordidior caeno cum sit toga, calceus autem
candidior prima sit tibi, Cinna, nive:
deiecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

XXXVI

Cum pluvias madidumque Iovem perferre negaret
et rudis hibernis villa nataret aquis,
plurima, quae posset subitos effundere nimbos,
muneribus venit tegula missa tuis.
horridus, ecce, sonat Boreae stridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

XXXVIII

Tantus es et talis nostri, Polypheme, Severi
ut te mirari possit et ipse Cyclops.
sed nec Scylla minor. Quod si fera monstra duorum
iunxeris, alterius fiet uterque timor.

XXXIX

Discursus varios vagumque mane
et fastus et have potentiorum

9 inlecto C^A cerome B^A 10 lapis B^A 13 fervet *Rutgers*
XXXIII *hab. T* 2 tibi *om. T* 3 deiecto A^A: neglecto B^A: delecto C^A (l *pro* j)
XXXVI *hab. T* 6 stilla *T*
XXXVIII 1 nostris C^A
XXXIX 1 martem C^A (*pro* mãe, *i.e.* mane?) 2 faustus C^A (*i.e.* fas-)

cum perferre patique iam negaret,
coepit fingere Caelius podagram.
quam dum volt nimis adprobare veram
et sanas linit obligatque plantas
inceditque gradu laborioso,
—quantum cura potest et ars doloris!—
desît fingere Caelius podagram.

XL

Hic iacet ille senex Augusta notus in aula,
pectore non humili passus utrumque deum;
natorum pietas sanctis quem coniugis umbris
miscuit: Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata iuventa:
hic prope ter senas vixit Olympiadas.
sed festinatis raptum tibi credidit annis,
aspexit lacrimas quisquis, Etrusce, tuas.

XLI

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
cosmica, Semproni, tam mala quam bona sunt.

XLII

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
nos tenues in utroque sumus vincique parati:
inde sopor nobis et placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quaeris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

XLIII

Primum est ut praestes, si quid te, Cinna, rogabo;
illud deinde sequens ut cito, Cinna, neges.

XXXIX 5 uult dum *B*^A 6 sanat *C*^A

XL *hab. T* 2 utroque *B*^A 3 que *T*: quam *C*^A 6 propter s. *T* denas *C*^A uit *C*^A *ut vid.* (uidit *EBC*, uixit *X*, uiuit *AGF*) 7 festis natum r. te *C*^A XLII *hab. T* *Cum XLI confl.* *C*^A (*non A*) 2 audeat hic] audebit *B*^A (b *pro* h) 5 dederis *B*^A XLIII *hab. R* 1 Primo *C*^A rogauo (*i.e.* -bo) *B*^A (rogaro *QFf*, -ato *P*)

diligo praestantem; non odi, Cinna, negantem:
 sed tu nec praestas nec cito, Cinna, negas.

XLIV

Maximus ille tuus, Ovidi, Caesonius hic est,
 cuius adhuc vultum vivida cera tenet.
hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem
 ausus es et profugi, non tua, fata sequi:
aequora per Scyllae magnus comes exulis isti,
 qui modo nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis
 et fas est cineri me superesse meo:
audiet hoc praesens venturaque turba fuisse
 illi te, Senecae quod fuit ille suo.

XLV

Facundi Senecae potens amicus,
caro proximus aut prior Sereno,
hic est Maximus ille, quem frequenti
felix littera pagina salutat.
hunc tu per Siculas secutus undas,
o nullis, Ovidi, tacende linguis,
sprevisti domini furentis iras.
Miretur Pyladen suum vetustas,
haesit qui comes exuli parentis.
quis discrimina conparet duorum?
haesisti comes exuli Neronis.

XLVI

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus
 Maeonioque cupis doctius ore loqui,
excrucias multis pariter me teque diebus,
 et tua de nostro, Prisce, Thalia tacet.

XLIV 4 ausus (*i.e.* -u's?) et non p. n. *B*A 5 manus *B*A 7 Si *Ital.*: Sic *codd.* XLV 2 *om.* *B*A 6 o nul. Ov.] o nulli uis *B*A 9 quae c. exulis *B*A 11 *om.* *B*A (*fort. secutus erat versum* 9) XLVI *hab. R* 4 et uade *B*A pisce *B*A placet *B*A

divitibus poteris musas elegosque sonantes
mittere: pauperibus munera πεζά dato.

XLVII

Doctorum Licini celeberrime Sura virorum,
cuius prisca gravis lingua reduxit avos,
redderis—heu, quanto fatorum munere!—nobis
gustata Lethes paene remissus aqua.
perdiderant iam vota metum securaque flebat
†tristitia et lacrimis iamque peractus eras†:
non tulit invidiam taciti regnator Averni
et raptas Fatis reddidit ipse colus.
Scis igitur quantas hominum mors falsa querelas
moverit et frueris posteritate tua.
vive velut rapto fugitivaque gaudia carpe:
perdiderit nullum vita reversa diem.

XLVIII

Cum mensas habeat fere trecentas,
pro mensis habet Annius ministros:
transcurrunt gabatae volantque lances.
Has vobis epulas habete, lauti:
nos offendimur ambulante cena.

XLIX

Parva suburbani munuscula mittimus horti:
faucibus ova tuis, poma, Severe, gulae.

L

Fons dominae, regina loci quo gaudet Ianthis,
gloria conspicuae deliciumque domus,

XLVI 6 πεζά *Palmer*: pisce *corr.* prisce *R*: pexa B^A: plena C^AN XLVII 1 sumine u. C^A 3 reddideris C^A futurum B^A munera C^A 4 aquam C^A 6 tristia *PQ* et l.] a l. *Munro*: illacrimans *Gilbert* *fort.* iam reparatus 8 ruptas *Gronovius* solus C^A 10 mouitur C^A *ut vid.* (mouitur *E*, molitur *X*, moritur *A*) 11 raptor B^A: rapto C^A XLVIII 1 trecentes *ut vid.* B^A 4 cauete B^A XLIX 1 Pauca B^A: Parua C^A L 1 loqui g. (*om.* quo) B^A

cum tua tot niveis ornetur ripa ministris
  et Ganymedeo luceat unda choro:
quid facit Alcides silva sacratus in ista?
  tam vicina tibi cur tenet antra deus?
numquid Nympharum notos observat amores,
  tam multi pariter ne rapiantur Hylae?

LI

Mercari nostras si te piget, Vrbice, nugas
  et lasciva tamen carmina nosse libet,
Pompeium quaeres—et nosti forsitan—Auctum;
  ultoris prima Martis in aede sedet:
iure madens varioque togae limatus in usu
  non lector meus hic, Vrbice, sed liber est.
sic tenet absentes nostros cantatque libellos
  ut pereat chartis littera nulla meis:
denique, si vellet, poterat scripsisse videri;
  sed famae mavult ille favere meae.
hunc licet a decuma—neque enim satis ante vacabit—
  sollicites, capiet cenula parva duos;
ille leget, bibe tu; nolis licet, ille sonabit:
  et cum 'Iam satis est' dixeris, ille leget.

LII

Gratum est quod Celeri nostros legis, Aucte, libellos,
  si tamen et Celerem quod legis, Aucte, iuvat.
ille meas gentes et Celtas rexit Hiberos,
  nec fuit in nostro certior orbe fides.
maior me tanto reverentia turbat et aures
  non auditoris, iudicis esse puto.

3 ornetur ripa *ex* ornentur ripi *ut vid.* C^A 4 unde C^A (*non A*) 6 tibi B^A: tui C^A deos *ut vid.* C^A LI 3 quaeris B^A (*pro* -res?) autum B^A: auctum (*A*) *vel* actum (*EX*) C^A 11 a dec.] ad ecum B^A uacauit C^A (*i.e.* -bit) 13 nolis B^A: nolles C^A (*pro* nollis, *i.e.* nolis) LII *vv.* 1–2, 5–6 *hab.* *T* 1 leges B^A 3 lexi C^A 5 tanta C^A 6 auditores iudires iudicis *T*

LIII

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
  munera, contulerant quae tibi quinque dies:
bis senos triplices et dentiscalpia septem;
  his comes accessit spongea, mappa, calix,
semodiusque fabae cum vimine Picenarum
  et Laletanae nigra lagona sapae;
parvaque cum canis venerunt cottana prunis
  et Libycae fici pondere testa gravis.
vix puto triginta nummorum tota fuisse
  munera quae grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
  argenti potuit pondera quinque puer!

LIV

Semper mane mihi de me mera somnia narras,
  quae moveant animum sollicitentque meum.
iam prior ad faecem, sed et haec vindemia venit,
  exorat noctes dum mihi saga tuas;
consumpsi salsasque molas et turis acervos;
  decrevere greges, dum cadit agna frequens;
non porcus, non chortis aves, non ova supersunt.
  aut vigila aut dormi, Nasidiane, tibi.

LVI

Astra polumque pie cepisti mente, Rabiri,
  Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Iovi dare templa parabit,
  has petet a nostro Pisa Tonante manus.

LIII 5 semodius f. c. uimide picearum B^A 6 Lacetanae *Friedlaender ad* I, xlix, 22 7 pruni C^A 8 fice (-ae) C^A 10 Syri] sui C^A LIV *hab. T* 1 mihi de me mihi s. *B*: mihi de me mala s. *Gilbert* 5 cumsumpsis salsaque C^A 7 auis *T* non noua B^A

LVI 1 pie cepisti *ut vid.* B^A (*sed* pia *PQf*) : precepisti *ut vid.* C^A (prec- *E*, praec- *FG*, perc- *XAB*) 2 pharrasia (parr-) C^A 3 parauit *codd.* (*i.e.* -bit ?) 4 petet B^A: petat C^A

LIX

Non cenat sine apro noster, Tite, Caecilianus.
bellum convivam Caecilianus habet.

LX

Tarpeiae venerande rector aulae,
quem salvo duce credimus Tonantem,
cum votis sibi quisque te fatiget
et poscat dare quae dei potestis:
nil pro me mihi, Iuppiter, petenti
ne suscensueris velut superbo.
te pro Caesare debeo rogare:
pro me debeo Caesarem rogare.

LXI

Abstulerat totam temerarius institor urbem
inque suo nullum limine limen erat.
iussisti tenuis, Germanice, crescere vicos,
et modo quae fuerat semita, facta via est.
nulla catenatis pila est praecincta lagonis
nec praetor medio cogitur ire luto,
stringitur in densa nec caeca novacula turba
occupat aut totas nigra popina vias.
tonsor, copo, cocus, lanius sua limina servant.
nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

LXIII

Perpetui numquam moritura volumina Sili
qui legis et Latia carmina digna toga,
Pierios tantum vati placuisse recessus
credis et Aoniae Bacchica serta comae?

LIX *hab. T* 2 bellicum *T* LX 3 se C^A 4 potest his C^A (*non A*) 5 mihi *om.* B^A LXI *vv.* 1–4, 9–10 *hab. T* 3 germani C^A 5 praetincta (-nta) C^A (*non A*) 7 densas C^A 9 caupo A^A 10 est nuper] ero nuae *T* LXIII 1 soli B^A 4 credi C^A

sacra cothurnati non attigit ante Maronis
  implevit magni quam Ciceronis opus:
hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum,
  hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
postquam bis senis ingentem fascibus annum
  rexerat adserto qui sacer orbe fuit,
emeritos Musis et Phoebo tradidit annos
  proque suo celebrat nunc Helicona foro.

LXIV

Qui tonsor fueras tota notissimus urbe
  et post hoc dominae munere factus eques,
Sicanias urbes Aetnaeaque regna petisti,
  Cinname, cum fugeres tristia iura fori.
qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
  quid facit infelix et fugitiva quies?
non rhetor, non grammaticus ludive magister,
  non Cynicus, non tu Stoicus esse potes,
vendere nec vocem Siculis plaussumque theatris:
  quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

LXV

Lis te bis decumae numerantem frigora brumae
  conterit una tribus, Gargiliane, foris.
ah miser et demens! viginti litigat annis
  quisquam cui vinci, Gargiliane, licet?

LXVI

Heredem Fabius Labienum ex asse reliquit:
  plus meruisse tamen se Labienus ait.

LXIII 5 coturni B^A 6 cum C^A 9 facibus C^A 10 urbe B^A 11 et *om.* B^A Phoebo] phocho (-co) C^A (c *pro* e, h *pro* b)

LXIV *hab.* *T* 1 tota fueras A^A: f. t. B^AC^A 3 atheniaque B^A: aeternaque C^A 4 fugies B^A 5 inutilis] inotiis *ut vid.* B^A (inociis *PL*, motus *Q*) 9 u. siculum *T*: uoces singulis C^A

LXV *hab.* *T* 1 Licebis dec. C^A frigore *ut vid.* C^A brumam C^A 2 focis B^A LXVI 1 labe numerasse B^A

LXVIII

Commendare meas, Instanti Rufe, Camenas
parce precor socero: seria forsan amat.
quod si lascivos admittit et ille libellos,
haec ego vel Curio Fabricioque legam.

LXIX

Haec est illa tibi promissa Theophila, Cani,
cuius Cecropia pectora dote madent.
hanc sibi iure petat magni senis Atticus hortus,
nec minus esse suam Stoica turba velit.
vivet opus quodcumque per has emiseris aures;
tam non femineum nec populare sapit.
non tua Pantaenis nimium se praeferat illi,
quamvis Pierio sit bene nota choro.
carmina fingentem Sappho laudabat amatrix:
castior haec et non doctior illa fuit.

LXXII

Gratus sic tibi, Paule, sit December
nec vani triplices brevesque mappae
nec turis veniant leves selibrae,
sed lances ferat et scyphos avorum
aut grandis reus aut potens amicus:
seu quod te potius iuvat capitque,
sic vincas Noviumque Publiumque
mandris et vitreo latrone clusos;
sic palmam tibi de trigone nudo

LXVIII 3 et *om.* B^A
LXIX 2 dote B^A : uoce C^A manent B^A 3–10 *nov. epigr.* B^A 3 putat B^A ortis (ho-) C^A 4 tuum B^A 5 per quemcumque per has emiserit aures (*ex* -ras *ut vid.*) B^A has B^A : istas C^A 6 iam B^A 9 laudabat B^A : laudauit C^A amtrix *ut vid.* C^A (*non A*)
LXXII 1 sit dec. paule C^A 3 turpes B^A : turis C^A leuessue (-esue) librae B^A : breues s. C^A (*cf. v.* 2) 4 et] aut C^A 6 sed (set B^A 7 nouosque (*L*) *corr.* nouomque (*f*) B^A *ut vid.* (nouom *Q*, nouumque *P*) (*pro* Noviosque?)

unctae det favor arbiter coronae
nec laudet Polybi magis sinistras:
si quisquam mea dixerit malignus
atro carmina quae madent veneno,
ut vocem mihi commodes patronam
et quantum poteris, sed usque, clames:
'Non scripsit meus ista Martialis.'

LXXIII

Esquiliis domus est, domus est tibi colle Dianae,
et tua patricius culmina vicus habet;
hinc viduae Cybeles, illinc sacraria Vestae,
inde novum, veterem prospicis inde Iovem.
dic ubi conveniam, dic qua te parte requiram:
quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

LXXVII

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
non faciam: nam vis vendere, non legere.

LXXVIII

Cum Saxetani ponatur coda lacerti
et, bene si cenas, conchis inuncta tibi:
sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
mittis: habes nec cor, Papyle, nec genium.

LXXIX

Potavi modo consulare vinum.
Quaeris quam vetus atque liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse
qui ponebat erat, Severe, consul.

LXXII 14 patrona C^A LXXIII *hab. T*; *vv.* 5–6 *hab. R* 1 Esquiliis A^AC^A (-lis): Esquilie (-liae) B^A domus est *semel* B^A colla C^A 3 biduae C^A
LXXVII *hab. R* LXXVIII 2 isuncta tibi est C^A: inunctatis *L* 4 pamphile B^A: papyle (-pile, -phile, *sed in lemm.* AD PAPHILVM) C^A LXXIX 1 Putaui B^A

LXXX

Quatenus Odrysios iam pax Romana triones
temperat et tetricae conticuere tubae,
hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
mittere: iam chartis, iam vacat ille iocis.
sed si parva tui munuscula quaeris amici
commendare, ferat carmina nostra puer:
non qualis Geticae satiatus lacte iuvencae
Sarmatica rigido ludit in amne rota,
sed Mitylenaei roseus mangonis ephebus
vel non caesus adhuc matre iubente Lacon.
at tibi captivo famulus mittetur ab Histro
qui Tiburtinas pascere possit oves.

LXXXI

'Triginta toto mala sunt epigrammata libro.'
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.

LXXXIII

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci
expingitque genas, altera barba subit.

LXXXIV

Dum mea Caecilio formatur imago Secundo
spirat et arguta picta tabella manu,
i, liber, ad Geticam Peucen Histrumque iacentem:
haec loca perdomitis gentibus ille tenet.
parva dabis caro sed dulcia dona sodali:
certior in nostro carmine vultus erit;
casibus hic nullis, nullis delebilis annis
vivet, Apelleum cum morietur opus.

LXXX 5 amicae C^A 6 feret B^A : ferat C^A 8 rigido B^A : gelido C^A ludet B^A (*i.e.* -it ?) 10 caecus C^A uiuente (iuu-) B^A 12 posset C^A (*i.e.* -it ?)

LXXXIV 2 manum C^A 3 i *om.* C^A tacentem B^A 7 nullis *semel* C^A (*cum LP*) debilis flebilis C^A (*pro* debilis ?) [s. le]

LXXXV

Quod non insulse scribis tetrasticha quaedam,
  disticha quod belle pauca, Sabelle, facis,
laudo nec admiror. Facile est epigrammata belle
  scribere, sed librum scribere difficile est.

LXXXVI

Ad natalicias dapes vocabar,
essem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum est,
post tot pignora nostra, post tot annos
quod sum praeteritus vetus sodalis?
Sed causam scio. Nulla venit a me
Hispani tibi libra pustulati
nec levis toga nec rudes lacernae.
Non est sportula quae negotiatur;
pascis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi 'Vapulet vocator.'

LXXXVII

Si meus aurita gaudet lagalopece Flaccus,
  si fruitur tristi Canius Aethiope;
Publius exiguae si flagrat amore catellae,
  si Cronius similem cercopithecon amat;
delectat Marium si perniciosus ichneumon,
  pica salutatrix si tibi, Lause, placet;
si gelidum collo nectit Glaucilla draconem,
  luscinio tumulum si Telesilla dedit:

LXXXV *hab. R* 3 felle B^A
LXXXVI 3 est *alt. om. Ital.* 6 causa C^A *ut vid.* ad me C^A (*pro* amme, *pro* á me ?) 7 Hispani bilibra B^A : argenti t. libram C^A postulati C^A (*i. e.* pust- ?) 8 tenuis B^A : leuis C^A 9 quae neg.] neque negotiator B^A 11 dicis B^A : dices C^A uapule B^A uocatur *codd.* (-tor *E ex corr.*)
LXXXVII 1 melius C^A lagagocepe B^A : lagaopece C^A 4 chronius C^A 5 icaneumo B^A : ichemon C^A 7 Glaucilla *Heinsius* : gadilla B^A : glacia C^A : Gladilla *Friedlaender* : Claudilla (?) *Gilbert* 8 telesilla B^A : telesina C^A facit B^A : dedit C^A

blanda Cupidinei cur non amet ora Labycae
  qui videt haec dominis monstra placere suis?

LXXXVIII

Fertur habere meos, si vera est fama, libellos
  inter delicias pulchra Vienna suas.
me legit omnis ibi senior iuvenisque puerque
  et coram tetrico casta puella viro.
hoc ego maluerim quam si mea carmina cantent
  qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt;
quam meus Hispano si me Tagus impleat auro
  pascat et Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Non nihil ergo sumus nec blandae munere linguae
  decipimur: credam iam, puto, Lause, tibi.

LXXXIX

I, felix rosa, mollibusque sertis
nostri cinge comas Apollinaris.
quas tu nectere candidas, sed olim,
sic te semper amet Venus, memento.

XC

Iactat inaequalem Matho me fecisse libellum:
  si verum est, laudat carmina nostra Matho.
aequales scribit libros Calvinus et Vmber:
  aequalis liber est, Cretice, qui malus est.

9 ora] ta (*A*) *vel* te (*EX*) C^A labyrtae (-irte) B^A: labycae C^A 10 domini C^A sua C^A

LXXXVIII *hab. T* 1 uere *T* 6 ipso] illo C^A 7 hispanus B^A tagos *T* 9 magnae A^A: blandae (-de) B^A: blandi C^A linguas (*ex* -es?) C^A LXXXIX 1 I *om.* C^A 2 nostris C^A 3 candida B^A

XC *hab. T* 1 Lactat C^A 3 caluianus *T*: Cluvienus *Schneidewin* (*Philol.* iii. 331)

XCII

‘Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum’
uno bis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigida tristis me voce Secundus:
audis et nescis, Baccara, quid sit opus.
pensio te coram petitur clareque palamque:
audis et nescis, Baccara, quid sit opus.
esse queror gelidasque mihi tritasque lacernas:
audis et nescis, Baccara, quid sit opus.
Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus,
dicere ne possis, Baccara: ‘si quid opus.’

XCIII

Narnia, sulphureo quam gurgite candidus amnis
circuit, ancipiti vix adeunda iugo,
quid tam saepe meum nobis abducere Quintum
te iuvat et lenta detinuisse mora?
quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
propter vicinum qui pretiosus erat?
sed iam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quinto:
perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

XCIV

Vnguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat:
olfecit postquam Papylus, ecce, garumst.

XCII *hab.* *T* 1 scis $A^{A}C^{A}$: tibi B^{A} 2 uno bis $A^{A}C^{A}$: bis nobis B^{A} dicis] decies *T* (*pro* dices ?) 5–8 *om.* B^{A} (*propter homocoteleuton*) 5 te coram A^{A}: curante C^{A} (*pro* coram te) 6, 8 et] sed (set) C^{A} 9 est *om.* *T* mutes C^{A} 10 nec A^{A}: ne $B^{A}C^{A}$ (*sed* non *E*, nec *VB*) si quid opus *Gilbert*: quid sit opus *codd.*
XCIII *hab.* *T* 1 annis *ut vid.* B^{A} 4 detenuisse *T* 7 quanto C^{A}
XCIV *hab.* *T* *Cum* XCIII *confl.* B^{A} 1 ferebat A^{A}: gerebat $B^{A}C^{A}$ 2 papylus (-pil-) $A^{A}C^{A}$: pamphilus B^{A} garum (*om.* est) *T* (*et fort.* A^{A}) (*cum* *E*): garum est C^{A} *et ut vid.* B^{A} (carum e. *PL*, gratum e. *Q*)

XCVI

Conditus hic ego sum Bassi dolor, Vrbicus infans,
  cui genus et nomen maxima Roma dedit.
sex mihi de prima derant trieteride menses,
  ruperunt tetricae cum male pensa deae.
quid species, quid lingua mihi, quid profuit aetas?
  da lacrimas tumulo, qui legis ista, meo:
sic ad Lethaeas, nisi Nestore serior, undas
  non eat, optabis quem superesse tibi.

XCVII

Nosti si bene Caesium, libelle,
montanae decus Vmbriae Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis,
illi tu dabis haec vel occupato:
instent mille licet premantque curae,
nostris carminibus tamen vacabit:
nam me diligit ille proximumque
Turni nobilibus legit libellis.
O quantum tibi nominis paratur!
o quae gloria! quam frequens amator!
te convivia, te forum sonabit,
aedes, compita, porticus, tabernae.
uni mitteris, omnibus legeris.

XCVIII

Omnia, Castor, emis: sic fiet ut omnia vendas.

XCVI *vv.* 1–6 *hab.* *R*   1 hinc C^{A} *ut vid.*   2 maxime *R*   3 dederant C^{A} trientide *ut vid.* B^{A} (ent *pro* ēt, *i.e.* eter)   4 male *Heinsius*: mala *codd.*   pense *R*   7 serior B^{A}: serius C^{A} 8 nonne adoptatauis C^{A} obtabis *L*

XCVII 7 diligit B^{A}: diliget C^{A} proximusque C^{A} *ut vid.*   8 curni C^{A} legit B^{A}: leget C^{A} (liget AG^{1})   9 tibi B^{A}: mihi C^{A} numinis C^{A} 11 sonauit C^{A} (*i.e.* -bit)

XCVIII fiat *L*

XCIX

Sic placidum videas semper, Crispine, Tonantem
  nec te Roma minus quam tua Memphis amet:
carmina Parrhasia si nostra legentur in aula,
  —namque solent sacra Caesaris aure frui—
dicere de nobis ut lector candidus aude:
  'Temporibus praestat non nihil iste tuis,
nec Marso nimium minor est doctoque Catullo.'
  hoc satis est: ipsi cetera mando deo.

XCIX *hab. T* 3 parrhasiam *B*^A leguntur *A*^A : legentur *B*^A*C*^A auram *B*^A (*cf. v.* 4) 6 ille *P* 8 ipsa *C*^A

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER VIII

Imperatori Domitiano Caesari Avgvsto Germanico Dacico Valerivs Martialis S.

Omnes quidem libelli mei, domine, quibus tu famam, id est vitam, dedisti, tibi supplicant; et, puto, propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat: quam quidem subinde aliqua iocorum mixtura variare temptavimus, ne caelesti verecundiae tuae laudes suas, quae facilius te fatigare possint quam nos satiare, omnis versus ingereret. Quamvis autem epigrammata a severissimis quoque et summae fortunae viris ita scripta sint ut mimicam verborum licentiam adfectasse videantur, ego tamen illis non permisi tam lascive loqui quam solent. Cum pars libri et maior et melior ad maiestatem sacri nominis tui alligata sit, meminerit non nisi religiosa purificatione lustratos accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

I

Laurigeros domini, liber, intrature penates
  disce verecundo sanctius ore loqui.

Epist. *om.* B^A 12, 13 mimica u. licentia *cod.* (-am u. -am *C*) 15 allegata *X* 16 lustratos *ed. a.* 1471 : lustratus *cod.* 18 nomine *cod.* (*sed* limine *XC*) I *hab. R*

nuda recede Venus; non est tuus iste libellus:
tu mihi, tu Pallas Caesariana, veni.

II

Fastorum genitor parensque Ianus
victorem modo cum videret Histri,
tot vultus sibi non satis putavit
optavitque oculos habere plures:
et lingua pariter locutus omni
terrarum domino deoque rerum
promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Iane pater, tuam rogamus.

III

'Quinque satis fuerant: nam sex septemve libelli
est nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuvat?
sit pudor et finis: iam plus nihil addere nobis
fama potest: teritur noster ubique liber;
et cum rupta situ Messalae saxa iacebunt
altaque cum Licini marmora pulvis erunt,
me tamen ora legent et secum plurimus hospes
ad patrias sedes carmina nostra feret.'
Finieram, cum sic respondit nona sororum,
cui coma et unguento sordida vestis erat:
'Tune potes dulcis, ingrate, relinquere nugas?
dic mihi, quid melius desidiosus ages?
an iuvat ad tragicos soccum transferre cothurnos
aspera vel paribus bella tonare modis,
praelegat ut tumidus rauca te voce magister
oderit et grandis virgo bonusque puer?

II 2 histri B^A : histro C^A 7 pater C^A (*cf. v.* 8) 8 sane C^A
III *hab. T* 2 est] et C^A 4 potest poterit n. C^A 6 linici *T* : licinia B^A : lini C^A 11 potes (*XV*; *cf. B*) *vel* -is (*EA*) C^A 12 qui *T* (*et fort.* A^A) ages] cites A^A : agis C^A 13 annuat . . . transire A^A 14 patribus B^A 15 ut] in *T* 16 que *om. T*

scribant ista graves nimium nimiumque severi,
  quos media miseros nocte lucerna videt.
at tu Romano lepidos sale tinge libellos:
  adgnoscat mores vita legatque suos.
angusta cantare licet videaris avena,
  dum tua multorum vincat avena tubas.'

IV

Quantus, io, Latias mundi concentus ad aras
  suscipit et solvit pro duce vota suo!
non sunt haec hominum, Germanice, gaudia tantum,
  sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

VI

Archetypis vetuli nihil est odiosius Aucti
  —ficta Saguntino cymbia malo luto—;
argenti furiosa sui cum stemmata narrat
  garrulus et verbis mucida vina facit:
'Laomedonteae fuerant haec pocula mensae:
  ferret ut haec muros struxit Apollo lyra.
hoc cratere ferox commisit proelia Rhoetus
  cum Lapithis: pugna debile cernis opus.
hi duo longaevo censentur Nestore fundi:
  pollice de Pylio trita columba nitet.

17 ista] stant B^A nimium *om.* B^A 19 romanos lepidos A^A: romano lepidos B^A: romano lepidos (*X*) *vel* romano lepido (*EA*) C^A (romanos lepido *G*) tingue C^A 21 angustare c. B^A 22 cum A^A: dum $B^A C^A$ tubas $A^A B^A$: tubam C^A IV 1 concentos B^A *ut vid.* (concentus *f*, concentos *L*, contentos *P ex corr.*, comtentus *Q*): conuentus C^A iadaras (*P*) *vel* ladaras (*L*) B^A 3 nam non haec B^A (nam *pro* n̄, *i. e.* non, *scriptum nec deletum*?): non sunt haec C^A
VI *vv.* 3–4, 7–8, 11–12 *hab.* *T* 1 est studiosius C^A eucti B^A: illo C^A (*gloss. in* αὐτῷ, *i. e.* Aucto?) (*in lemmate* DE AVTI CRATERA A^A: DE AVCTI CRATERA C^A) 2 mallo C^A 3 fumosa *Lipsius* sui] cui C^A 5 laomedontea C^A 7 hacratere *T* Rhoetus] chrocos (cr-, -us) B^A (*pro* Rhoecos?) 9 hic B^A 10 columpna B^A

hic scyphus est in quo misceri iussit amicis
  largius Aeacides vividiusque merum.
hac propinavit Bitiae pulcherrima Dido
  in patera, Phrygio cum data cena viro est.'
Miratus fueris cum prisca toreumata multum,
  in Priami calathis Astyanacta bibes.

VII

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte,
  horis, Cinna, decem dicere verba novem?
sed modo clepsydras ingenti voce petisti
  quattuor. O quantum, Cinna, tacere potes!

VIII

Principium des, Iane, licet velocibus annis
  et renoves voltu saecula longa tuo,
te primum pia tura rogent, te vota salutent,
  purpura te felix, te colat omnis honos:
tu tamen hoc mavis, Latiae quod contigit urbi
  mense tuo reducem, Iane, videre deum.

IX

Solvere dodrantem nuper tibi, Quinte, volebat
  lippus Hylas, luscus vult dare dimidium.
accipe quam primum; brevis est occasio lucri:
  si fuerit caecus, nil tibi solvet Hylas.

X

Emit lacernas milibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi. Lucrifecit.
'Adeo bene emit?' inquis. Immo non solvet.

11 est] et C^A 12 uiuiusque C^A 13 uitiae C^A (*i.e.* bit-) 15 pueris B^A 16 chalitis (-lat-) C^A biles C^A

VII *hab. T* 4 potest C^A

VIII 3 turba roget B^A: tura rogent C^A uoce salutet B^A: uota salutent C^A 5 urbis C^A

IX *hab. R* 2 luscus] lucius C^A

X 1 militibus C^A 3 soluit B^A (*pro* -et?): soluet C^A

XI

Pervenisse tuam iam te scit Rhenus in urbem ;
nam populi voces audit et ille tui :
Sarmaticas etiam gentes Histrumque Getasque
laetitiae clamor terruit ipse novae.
dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, nec te sic, Caesar, amavit :
te quoque iam non plus, ut velit ipsa, potest.

XII

Vxorem quare locupletem ducere nolim
quaeritis? Vxori nubere nolo meae.
inferior matrona suo sit, Prisce, marito :
non aliter fiunt femina virque pares.

XIII

Morio dictus erat : viginti milibus emi.
redde mihi nummos, Gargiliane : sapit.

XIV

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam
mordeat et tenerum fortior aura nemus,
hibernis obiecta notis specularia puros
admittunt soles et sine faece diem.
at mihi cella datur non tota clusa fenestra,
in qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare iubes veterem crudelis amicum?
arboris ergo tuae tutior hospes ero.

XV

Dum nova Pannonici numeratur gloria belli,
omnis et ad reducem dum litat ara Iovem,

XI *hab.* *T* 6 sentit *T* (*et fort.* *A*^A) : sensit *ex* sentis *L* 8 uelis *C*^A XII *hab.* *T* 1 quaere *C*^A noli *C*^A 3 Prisce] queque *D* (*i. e.* quaeque) XIV *hab.* *R* 3 noctis *ut vid.* *C*^A specuralia *B*^A 4 soles] sole *C*^A sine sole *A*^A : sine faece *B*^A*C*^A 5 cella datur] cedatur *B*^A XV 1 gloria] roriga *B*^A 2 ad *om.* *B*^A

dat populus, dat gratus eques, dat tura senatus,
et ditant Latias tertia dona tribus:
hos quoque secretos memoravit Roma triumphos,
nec minor ista tuae laurea pacis erat,
quod tibi de sancta credis pietate tuorum.
Principis est virtus maxima nosse suos.

XVI

Pistor qui fueras diu, Cypere,
causas nunc agis et ducena quaeris:
sed consumis et usque mutuaris.
A pistore, Cypere, non recedis:
et panem facis et facis farinam.

XVII

Egi, Sexte, tuam pactus duo milia causam.
misisti nummos quod mihi mille quid est?
'Narrasti nihil' inquis 'et a te perdita causa est.'
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

XVIII

Si tua, Cerrini, promas epigrammata vulgo,
vel mecum possis vel prior ipse legi:
sed tibi tantus inest veteris respectus amici
carior ut mea sit quam tua fama tibi.
sic Maro nec Calabri temptavit carmina Flacci,
Pindaricos nosset cum superare modos,
et Vario cessit Romani laude cothurni,
cum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum et opes et rura frequens donabit amicus:
qui velit ingenio cedere rarus erit.

XV 4 latiae C^A 5 memorabit B^A: memorauit C^A 6 erit B^A: erat C^A 8 maxima (*Lf*) *vel* maxime (*PQ*) B^A: maxima (*A*) *vel* maxime (*E*) C^A: maxima *ex* maxime *D* XVI 4 A (*E*) *vel* E (*X*) C^A 5 rapinam B^A: farinam C^A XVII *hab. T* 2 quid ē C^A *ut vid.* (quid est *EA*, quidem *XBC*) XVIII *vv.* 1–6, 9–10 *hab. T* 1 Sic C^A 2 poscis B^A 6 possit A^A (*pro* posset?) (*cf. v.* 8): nosset B^AC^A 9 donauit C^A (*cum L ante corr.*) (*i.e.* -bit)

XIX

Pauper videri Cinna vult; et est pauper.

XX

Cum facias versus nulla non luce ducenos,
  Vare, nihil recitas. Non sapis, atque sapis.

XXI

Phosphore, redde diem: quid gaudia nostra moraris?
  Caesare venturo, Phosphore, redde diem.
Roma rogat. Placidi numquid te pigra Bootae
  plaustra vehunt, lento quod nimis axe venis?
Ledaeo poteras abducere Cyllaron astro:
  ipse suo cedet nunc tibi Castor equo.
Quid cupidum Titana tenes? Iam Xanthus et Aethon
  frena volunt, vigilat Memnonis alma parens.
tarda tamen nitidae non cedunt sidera luci,
  et cupit Ausonium luna videre ducem.
Iam, Caesar, vel nocte veni: stent astra licebit,
  non derit populo te veniente dies.

XXII

Invitas ad aprum, ponis mihi, Gallice, porcum.
  hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.

XXIII

Esse tibi videor saevus nimiumque gulosus,
  qui propter cenam, Rustice, caedo cocum.
si levis ista tibi flagrorum causa videtur,
  ex qua vis causa vapulet ergo cocus?

XX *hab. R* 1 ducentas *R* (*pro* -ntos?): ducentos *Q* (*et fort.* B^A) 2 vare $A^A B^A$: quare C^A XXI *vv.* 1-4, 9-12 *hab. T*; *vv.* 1-2 *hab. R* 4 axe A^A: igne $B^A C^A$ 5 poteris C^A abducere (*EA*) *vel* add- (*XBC*) C^A 6 tunc C^A 7 et *om.* C^A (*per haplogr.*) 8 uigilant C^A 10 luna] roma *T* (*et fort.* A^A) ausoniam . . . lucem B^A 11 uenis tenet *T*: ueni (*L*) *vel* ueni sint (*PQf*) B^A: uenient C^A (ueni stent *G*) 12 derit] erit *T* XXII 2 sum] sunt B^A XXIII *hab. R*

XXIV

Si quid forte petam timido gracilique libello,
  inproba non fuerit si mea charta, dato.
et si non dederis, Caesar, permitte rogari:
  offendunt numquam tura precesque Iovem.
qui fingit sacros auro vel marmore vultus,
  non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

XXV

Vidisti semel, Oppiane, tantum
aegrum me: male saepe te videbo.

XXVI

Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis
  raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres:
  delicias potuit nec numerare suas.
Vincit Erythraeos tua, Caesar, harena triumphos
  et victoris opes divitiasque dei:
nam cum captivos ageret sub curribus Indos,
  contentus gemina tigride Bacchus erat.

XXVII

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique,
  si sapis et sentis, hoc tibi ait 'Morere.'

XXVIII

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
  esse velis cuius fama decusque gregis?
Apula Ledaei tibi floruit herba Phalanthi,
  qua saturat Calabris culta Galaesus aquis?

XXIV 6 illeos C^{A} *ut vid.* (*sed* ille deos *X*, i. eos *G*)
XXVI 1 Eois *Ital.*: eis *codd.* armis B^{A} 3 romano quas C^{A} (*pro* romano uas, *i.e.* roma nouas) G. t.] germani crescet B^{A} 6 deo C^{A}
XXVII *hab. R* 2 tibi gaure more (*om.* ait) *R*

an Tartesiacus stabuli nutritor Hiberi
  Baetis in Hesperia te quoque lavit ove?
an tua multifidum numeravit lana Timavum,
  quem pius astrifero Cyllarus ore bibit?
te nec Amyclaeo decuit livere veneno
  nec Miletos erat vellere digna tuo.
lilia tu vincis nec adhuc delapsa ligustra
  et Tiburtino monte quod alget ebur;
Spartanus tibi cedet olor Paphiaeque columbae,
  cedet Erythraeis eruta gemma vadis:
sed licet haec primis nivibus sint aemula dona,
  non sunt Parthenio candidiora suo.
non ego praetulerim Babylonos picta superbae
  texta Samiramia quae variantur acu;
non Athamanteo potius me mirer in auro,
  Aeolium dones si mihi, Phrixe, pecus.
O quantos risus pariter spectata movebit
  cum Palatina nostra lacerna toga!

XXIX

Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere.
  quid prodest brevitas, dic mihi, si liber est?

XXX

Qui nunc Caesareae lusus spectatur harenae,
  temporibus Bruti gloria summa fuit.
aspicis ut teneat flammas poenaque fruatur
  fortis et attonito regnet in igne manus!
ipse sui spectator adest et nobile dextrae
  funus amat: totis pascitur illa sacri;

XXVIII 5 Tart. *Ital.*: artesiacus B^A: tarpesiacus C^A hiberni C^A 6 ove] ooe B^A 7 multa fidum C^A 8 orbe C^A 9 libere B^A (*i.e.* liv-): liere C^A 12 albet *Ital.* 14 uadit C^A 15 primi C^A 18 testa B^A sameramia B^A: sameraia C^A *ut vid.* (-aia *pro* -āia, *i. e.* -amia) XXIX 1 vult *om.* B^A 2 si *om.* C^A XXX 3 aspicit B^A: aspicis C^A: aspicite *Gruter.* 4 manos B^A

quod nisi rapta foret nolenti poena, parabat
  saevior in lassos ire sinistra focos.
Scire piget post tale decus quid fecerit ante:
  quam vidi satis hanc est mihi nosse manum.

XXXII

Aëra per tacitum delapsa sedentis in ipsos
  fluxit Aratullae blanda columba sinus.
luserat hoc casus, nisi inobservata maneret
  permissaque sibi nollet abire fuga.
Si meliora piae fas est sperare sorori
  et dominum mundi flectere vota valent,
haec a Sardois tibi forsitan exulis oris,
  fratre reversuro, nuntia venit avis.

XXXIII

De praetoricia folium mihi, Paule, corona
  mittis et hoc phialae nomen habere iubes.
hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
  pallida quam rubri diluit unda croci.
an magis astuti derasa est ungue ministri
  brattea, de fulcro quam reor esse tuo?
illa potest culicem longe sentire volantem
  et minimi pinna papilionis agi;
exiguae volitat suspensa vapore lucernae
  et leviter fuso rumpitur icta mero.
hoc linitur sputo Iani caryota Kalendis,
  quam fert cum parco sordidus asse cliens.

XXX 7 rapto *EA* (*et fort.* C^A)   10 est *om. ut vid.* C^A (*sed* est hanc *A*)
XXXII *hab. T.*   2 afluit C^A (*pro* fluait, A *pro* X)   aretullae B^A 3 l. occasus *TLE*   manere B^A 4 sibi n. A^AC^A : diu n. (*PQf*) *vel* n. (*om.* sibi) (*L*) B^A 5 pia B^A 8 fratereuersuro C^A
XXXIII *vv.* 1–10, 13–18, 21–26 *hab. T*; *vv.* 23–26 *hab. R*   4 rubris C^A 5 an⌉ in *T*, *unde* ni *Rooy*   6 fulcho B^A : pulcro (-chro) C^A 11 liniturus puto iam C^A 12 *om.* B^A parcos *cod.* (-co *CG*) asc C^A (*i. e.* asse)

lenta minus gracili crescunt colocasia filo,
plena magis nimio lilia sole cadunt;
nec vaga tam tenui discurrit aranea tela,
tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
crassior in facie vetulae stat creta Fabullae,
crassior offensae bulla tumescit aquae;
fortior et tortos servat vesica capillos
et mutat Latias spuma Batava comas.
hac cute Ledaeo vestitur pullus in ovo,
talia lunata splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere possis,
mittere cum possis vel cocleare mihi,—
magna nimis loquimur—cocleam cum mittere possis,
denique cum possis mittere, Paule, nihil?

XXXIV

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod sine te factum est hoc magis archetypum est?

XXXV

Cum sitis similes paresque vita,
uxor pessima, pessimus maritus,
miror non bene convenire vobis.

XXXVI

Regia pyramidum, Caesar, miracula ride;
iam tacet Eoum barbara Memphis opus:
pars quota Parrhasiae labor est Mareoticus aulae?
clarius in toto nil videt orbe dies.

15 tecum (*PQf*) *vel* tenui (*L*) B^A 20 spumabat flaua C^A (*pro* spumabat aua, *i.e.* spuma bataua) 21 hoc *T* 22 sedet C^A 23, 24, 25, 26 posses C^A 25 coclea C^A

XXXIV 2 *fort.* Q. scite f. e.

XXXV *hab. T*

XXXVI 3 cota C^A (*i.e.* quota) Mareoticus aulae] mareauleoticus B^A (aulae *supra additum erat*) 4 clarius *Ital.* : carius B^A : clarior C^A

septenos pariter credas adsurgere montes,
  Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit;
aethera sic intrat nitidis ut conditus astris
  inferiore tonet nube serenus apex
et prius arcano satietur numine Phoebi
  nascentis Circe quam videt ora patris.
Haec, Auguste, tamen, quae vertice sidera pulsat,
  par domus est caelo sed minor est domino.

XXXVII

Quod Caietano reddis, Polycharme, tabellas,
  milia te centum num tribuisse putas?
'Debuit haec' inquis. Tibi habe, Polycharme, tabellas
  et Caietano milia crede duo.

XXXVIII

Qui praestat pietate pertinaci
sensuro bona liberalitatis,
captet forsitan aut vicem reposcat:
at si quis dare nomini relicto
post manes tumulumque perseverat,
quaerit quid nisi parcius dolere?
Refert sis bonus an velis videri.
praestas hoc, Melior, sciente fama,
qui sollemnibus anxius sepulti
nomen non sinis interire Blaesi,
et de munifica profusus arca
ad natalicium diem colendum
scribarum memori piaeque turbae
quod donas, facis ipse Blaesianum.

XXXVI 9 lumine *B*^A : numine *C*^A 10 ore *C*^A *ut vid.*
XXXVII 1, 4 caletano *C*^A 2 num *Ital.* : non *B*^A : nunc *C*^A
XXXVIII 6 dolore *B*^A 7 si *C*^A 8 fame *C*^A *ut vid.* (*sed* fama *A*) 9 sollemnius *C*^A

hoc longum tibi, vita dum manebit,
hoc et post cineres erit tributum.

XXXIX

Qui Palatinae caperet convivia mensae
ambrosiasque dapes non erat ante locus:
hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar
et Ganymedea pocula mixta manu.
Esse velis, oro, serus conviva Tonantis:
at tu si properas, Iuppiter, ipse veni.

XL

Non horti neque palmitis beati
sed rari nemoris, Priape, custos,
ex quo natus es et potes renasci,
furaces, moneo, manus repellas
et silvam domini focis reserves:
si defecerit haec, et ipse lignum es.

XLI

'Tristis Athenagoras non misit munera nobis
quae medio brumae mittere mense solet.'
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
me certe tristem fecit Athenagoras.

XLII

Si te sportula maior ad beatos
non corruperit, ut solet, licebit
de nostro, Matho, centies laveris.

XXXIX 3 audire B^A (*pro* aurire) 5 oro (*EA*) *vel* ore (*XB*, C^A) 6 aut *ABG*
XL 5 foci C^A
XLI *hab. T*
XLII 3 laberis C^A

XLIII

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,
funereamque toris quassat uterque facem.
victores committe, Venus: quos iste manebit
exitus una duos ut Libitina ferat.

XLIV

Titulle, moneo, vive: semper hoc serum est;
sub paedagogo coeperis licet, serum est.
at tu, miser Titulle, nec senex vivis,
sed omne limen conteris salutator
et mane sudas urbis osculis udus,
foroque triplici sparsus ante equos omnis
aedemque Martis et colosson Augusti
curris per omnis tertiasque quintasque.
rape, congere, aufer, posside: relinquendum est.
superba densis arca palleat nummis,
centum explicentur paginae Kalendarum,
iurabit heres te nihil reliquisse,
supraque pluteum te iacente vel saxum,
fartus papyro dum tibi torus crescit,
flentis superbus basiabit eunuchos.

XLV

Priscus ab Aetnaeis mihi, Flacce, Terentius oris
redditur: hanc lucem lactea gemma notet;

XLIII *hab. T* 1 fauius C^A (*i.e.* Fab-) 2 funereamque *vel* fen- C^A 3 committit B^A XLIV 3 uiues *ut vid.* B^A (*i.e.* -is) 5 oculis C^A *ut vid.* (*sed* osculis A) 6 quos C^A 8 omnes B^A: omnia C^A 9 coger C^A (co *pro* con) est *om.* B^A *fort.* relinquendumst 10 pallea mummis C^A 12 iurauit C^A (*i.e.* -bit) 14 fatus C^A 15 superbum B^A
XLV 1 etheneis B^A 2 nocet B^A

defluat et lento splendescat turbida lino
  amphora centeno consule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida mensis?
  tam iusto dabitur quando calere mero?
Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cypros,
  luxuriae fiet tam bona causa meae.

XLVII

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
  pars vulsa est. Vnum quis putat esse caput?

XLVIII

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
  dum mutat cultus induiturque togam.
quisquis habes, umeris sua munera redde, precamur:
  non hoc Crispinus te sed abolla rogat.
non quicumque capit saturatas murice vestes
  nec nisi deliciis convenit iste color.
si te praeda iuvat foedique insania lucri,
  qua possis melius fallere, sume togam.

XLIX (L)

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi
  quantaque nox superis omnibus illa fuit,
qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum
  et licuit Faunis poscere vina Iovem:
tanta tuas celebrant, Caesar, convivia laurus;
  exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
vescitur omnis eques tecum populusque patresque
  et capit ambrosias cum duce Roma dapes.

XLV 3 limo *codd. ut vid.* (*sed* lino *XG*) 5 contingit C^{A} (*pro* -et?) 7 cytheria B^{A} : cytherea C^{A} 8 tum *Heinsius*

XLVII *hab. R*. 1 rasa est $A^{A}C^{A}$: rasa B^{A} : *fort.* rasast 2 p. uulsa est $A^{A}B^{A}$: p. tibi uulsa C^{A} putat $A^{A}C^{A}$: putet B^{A}

XLVIII 1 Nescis B^{A} 5 sapit *L* scurtatas (*Pf*, scitantas *Q*) *vel* saturatas (-ta *L*) B^{A} 8 quo *L* possit C^{A}

XLIX 5 caesar (ce-) celebrant B^{A} : celebrat caesar (ce-) C^{A}

grandia pollicitus quanto maiora dedisti!
  promissa est nobis sportula, recta data est.

L (LI)

Quis labor in phiala? docti Myos anne Myronos?
  Mentoris haec manus est an, Polyclite, tua?
livescit nulla caligine fusca nec odit
  exploratores nubila massa focos;
vera minus flavo radiant electra metallo
  et niveum felix pustula vincit ebur.
materiae non cedit opus: sic alligat orbem,
  plurima cum tota lampade luna nitet.
stat caper Aeolio Thebani vellere Phrixi
  cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror;
hunc nec Cinyphius tonsor violaverit et tu
  ipse tua pasci vite, Lyaee, velis.
terga premit pecudis geminis Amor aureus alis,
  Palladius tenero lotos ab ore sonat:
sic Methymnaeo gavisus Arione delphin
  languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
  non grege de domini sed tua, Ceste, manus;
Ceste, decus mensae, misce Setina: videtur
  ipse puer nobis, ipse sitire caper.
det numerum cyathis Istanti littera Rufi:
  auctor enim tanti muneris ille mihi:
  Telethusa venit promissaque gaudia portat,
  servabor dominae, Rufe, triente tuo;
si dubia est, septunce trahar; si fallit amantem,
  ut iugulem curas, nomen utrumque bibam.

L 1 docetimios C^A 2 a C^A (*pro* ā, *i.e.* an?) 3 lagine B^A: calligine C^A 4 focus B^A 6 punsula B^A 7 urbem B^A 12 uitelia ue. C^A 13 pecus C^A geminus B^A 15 orione B^A 16 anus B^A 18 dominis s. (*PQf*) *vel* domini s. (*L*) B^A: dominis et C^A 21 instanti B^A: instantis C^A: *vix* Instani (*cf. ad* LXXIII, 1) 23 permissaque *E* 25 thar C^A

LII

Tonsorem puerum sed arte talem
qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Drusorum cuï contigere barbae,
aequandas semel ad genas rogatus
Rufo, Caediciane, commodavi.
dum iussus repetit pilos eosdem,
censura speculi manum regente,
expingitque cutem facitque longam
detonsis epaphaeresin capillis,
barbatus mihi tonsor est reversus.

LIII (LV)

Auditur quantum Massyla per avia murmur,
  innumero quotiens silva leone furit,
pallidus attonitos ad Poena mapalia pastor
  cum revocat tauros et sine mente pecus:
tantus in Ausonia fremuit modo terror harena.
  quis non esse gregem crederet? unus erat,
sed cuius tremerent ipsi quoque iura leones,
  cui diadema daret marmore picta Nomas.
o quantum per colla decus, quem sparsit honorem
  aurea lunatae, cum stetit, umbra iubae!
grandia quam decuit latum venabula pectus
  quantaque de magna gaudia morte tulit!
Vnde tuis, Libye, tam felix gloria silvis?
  a Cybeles numquid venerat ille iugo?

LII *vv.* 6-10 *hab. T* 3 contingere *codd.* 4 aequanda C^A in genas B^A : ad caenas C^A rogatum *Heinsius* 6 petit *T* 7 manu *T* (*et fort.* A^A) C^A 8 facitque] facito B^A 9 sepaph(a)eresin C^A (*praec.* s)

LIII *vv.* 1-12 *hab. T* 1 quantum] quam *P*: quanto *Q* : per *L* massylam B^A 3 attonitus C^A plena A^AC^A : pena (*i.e.* Poena ?) B^A 8 ret *T*: dare C^A comas C^A 9 spargit C^A 10 iuuae *ut vid.* B^A 14 iugis B^A : iugo C^A

an magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
hanc tibi vel frater vel pater ipse feram?

LV (LVI)

Temporibus nostris aetas cum cedat avorum
creverit et maior cum duce Roma suo,
ingenium sacri miraris desse Maronis
nec quemquam tanta bella sonare tuba.
sint Maecenates, non derunt, Flacce, Marones
Vergiliumque tibi vel tua rura dabunt.
iugera perdiderat miserae vicina Cremonae
flebat et abductas Tityrus aeger oves:
risit Tuscus eques paupertatemque malignam
reppulit et celeri iussit abire fuga.
'Accipe divitias et vatum maximus esto;
tu licet et nostrum' dixit 'Alexin ames.'
adstabat domini mensis pulcherrimus ille
marmorea fundens nigra Falerna manu,
et libata dabat roseis carchesia labris
quae poterant ipsum sollicitare Iovem.
excidit attonito pinguis Galatea poetae
Thestylis et rubras messibus usta genas;
protinus ITALIAM concepit et ARMA VIRVMQVE,
qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.
quid Varios Marsosque loquar ditataque vatum
nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ego Vergilius, si munera Maecenatis
des mihi? Vergilius non ero, Marsus ero.

LIII 16 hunc C^A (u *pro* a?)

LV *hab. T*; *vv.* 19–20 *hab. R* 1 cum] ci *T* 4 nequiquam *T* 5 sunt *T* (*et fort.* A^A) : sint B^AC^A 7 perdiderat (-ded-) A^AC^A : dederat B^A (dedederat *f*) miserate C^A 8 ager C^A (*cum T*) 11 et] set C^A 12 monstrum *T* 13 abstabat B^A 17 accedit *T* 18 usta] ta B^A 21 uaros *T* : uaros *corr.* uarios *ut vid.* B^A : uarios (*AC*) *vel* uaros (*E*) C^A loquor A^A (-cor *T*) : loquar B^AC^A dicataque *T* : dictataque C^A (*cum LQ*) (*pro* dit-) 23 e. ego A^A : e. ero B^AC^A : ipse ego *N*

LVI (LIV)

Magna licet totiens tribuas, maiora daturus
dona, ducum victor, victor et ipse tui,
diligeris populo non propter praemia, Caesar,
te propter populus praemia, Caesar, amat.

LVII

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
ad tumulum Picens dum sedet ipse suum;
collegitque sinu fragmenta novissima laxi
oris et adgesta contumulavit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat heres:
hoc sibi iam Picens praestitit officium.

LVIII

Cum tibi tam crassae sint, Artemidore, lacernae,
possim te Sagarim iure vocare meo.

LIX

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
lippa sub adtrita fronte lacuna patet?
ne contemne caput, nihil est furacius illo;
non fuit Autolyci tam piperata manus.
hunc tu convivam cautus servare memento:
tunc furit atque oculo luscus utroque videt:
pocula solliciti perdunt ligulasque ministri
et latet in tepido plurima mappa sinu;
lapsa nec a cubito subducere pallia nescit
et tectus laenis saepe duabus abit;

LVI *hab. R* 3 praemia] munera $A^A D$ 4 propter te $A^A C^A$: et propter B^A (*pro* te p.) populos B^A

LVII 1 expulit B^A: expuit C^A 3 sinum C^A 5 legat *om.* B^A (*non Qf*)

LVIII 2 possum B^A: possim C^A meum *Ital.*

LIX *hab. T* 3 nec C^A 4 confuit B^A piceata *DN* (*cum Ital.*) 8 et] a *T* trepido *T*

nec dormitantem vernam fraudare lucerna
  erubuit fallax, ardeat illa licet.
si nihil invasit, puerum tunc arte dolosa
  circuit et soleas subripit ipse suas.

LX

Summa Palatini poteras aequare Colossi,
  si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

LXI

Livet Charinus, rumpitur, furit, plorat
et quaerit altos unde pendeat ramos:
non iam quod orbe cantor et legor toto,
nec umbilicis quod decorus et cedro
spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
sed quod sub urbe rus habemus aestivum
vehimurque mulis non ut ante conductis.
Quid inprecabor, o Severe, liventi?
hoc opto: mulas habeat et suburbanum.

LXII

Scribit in aversa Picens epigrammata charta,
  et dolet averso quod facit illa deo.

LXIV

Vt poscas, Clyte, munus exigasque,
uno nasceris octiens in anno
et solas, puto, tresve quattuorve
non natalicias habes Kalendas.
sit vultus tibi levior licebit
tritis litoris aridi lapillis,

11 lucernam C^A 12 ardea C^A 14 circumit C^A
LX *hab. R* 2 sesquipedem (sexq·) B^A
LXI 4 umbilicus C^A 5 per *om.* B^A tene C^A *ut vid.* 7 ut *om.* B^A 8 imprecamur B^A: inprecabor C^A libenti C^A LXII 2 facit] decet *L* LXIV *vv.* 1-6, 8-9, 12-18 *hab. T* 3 tresue quattuorque *T* (*pro* tresque quattuorque?) 6 tristi C^A aridi *Ital.*: aridis A^AB^A: aride C^A

sit moro coma nigrior caduco,
vincas mollitia tremente plumas
aut massam modo lactis alligati,
tu nobis, Clyte, iam senex videris:
tam multos quis enim fuisse credat
natalis Priamive Nestorisve?
Sit tandem pudor et modus rapinis.
quod si ludis adhuc semelque nasci
uno iam tibi non sat est in anno,
natum te, Clyte, nec semel putabo.

LXV

Hic ubi Fortunae Reducis fulgentia late
templa nitent, felix area nuper erat:
hic stetit Arctoi formonsus pulvere belli
purpureum fundens Caesar ab ore iubar;
hic lauru redimita comas et candida cultu
Roma salutavit voce manuque ducem.
grande loci meritum testantur et altera dona:
stat sacer et domitis gentibus arcus ovat;
hic gemini currus numerant elephanta frequentem,
sufficit inmensis aureus ipse iugis.
Haec est digna tuis, Germanice, porta triumphis;
hos aditus urbem Martis habere decet.

LXVI

Augusto pia tura victimasque
pro vestro date Silio, Camenae.
bis senos iubet en redire fasces,

LXIV 8 trementes B^A 9 allegati B^A : aggelati *Heinsius* 12 dum s. C^A

LXV 3 arctor farmosus *ut vid.* B^A (famosus *Q*) 4 orbe B^A : ore C^A 5 lauro B^A culto C^A *ut vid.* 6 ducum C^A 8 ouans B^A : ouat C^A 9 frequenter B^A : frequenter (*EA*) *an* frequentem C^A *incert.* 12 mardis C^A *ut vid.* (*sed* martis *A*) LXVI 1 pietura C^A *ut vid.* (pietura XCB^2, pictura EB^1, pio tura *A*) uictimaque C^A

nato consule, nobilique virga
vatis Castaliam domum sonare
rerum prima salus et una Caesar.
Gaudenti superest adhuc quod optet,
felix purpura tertiusque consul.
Pompeio dederit licet senatus
et Caesar genero sacros honores,
quorum pacificus ter ampliavit
Ianus nomina: Silius frequentes
mavult sic numerare consulatus.

LXVII

Horas quinque puer nondum tibi nuntiat et tu
  iam conviva mihi, Caeciliane, venis,
cum modo distulerint raucae vadimonia quartae
  et Floralicias lasset harena feras.
curre, age, et inlotos revoca, Calliste, ministros;
  sternantur lecti: Caeciliane, sede.
caldam poscis aquam: nondum mihi frigida venit;
  alget adhuc nudo clusa culina foco.
mane veni potius; nam cur te quinta moretur?
  ut iantes, sero, Caeciliane, venis.

LXVIII

Qui Corcyraei vidit pomaria regis,
  rus, Entelle, tuae praeferet ille domus.
invida purpureos urat ne bruma racemos
  et gelidum Bacchi munera frigus edat,
condita perspicua vivit vindemia gemma
  et tegitur felix nec tamen uva latet:

LXVI 5 castalia C^A 7 optet B^A : optat C^A
LXVII *vv.* 1–2, 5–10 *hab.* *R* 3 parce (-cae) B^A: raucae C^A 10 ut antes B^A : uti ante C^A ueni *R*
LXVIII *post* LXIX *in* B^A 1 Quis C^A 5 perspicuam uidit u. gemmam B^A

femineum lucet sic per bombycina corpus,
calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
autumnum sterilis ferre iubetur hiems.

LXIX

Miraris veteres, Vacerra, solos
nec laudas nisi mortuos poetas.
ignoscas petimus, Vacerra: tanti
non est, ut placeam tibi, perire.

LXX

Quanta quies placidi tantast facundia Nervae,
sed cohibet vires ingeniumque pudor.
cum siccare sacram largo Permessida posset
ore, verecundam maluit esse sitim,
Pieriam tenui frontem redimire corona
contentus famae nec dare vela suae.
sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
carmina qui docti nota Neronis habet.

LXXI

Quattuor argenti libras mihi tempore brumae
misisti ante annos, Postumiane, decem;
speranti plures—nam stare aut crescere debent
munera—venerunt plusve minusve duae;
tertius et quartus multo inferiora tulerunt;
libra fuit quinto Septiciana quidem;
besalem ad scutulam sexto pervenimus anno;
post hunc in cotula rasa selibra data est;

LXVIII 7 super C^A (u *pro* ic)
LXIX *hab. T* 1 solus B^A 4 est A^AC^A : es B^A
LXX 1 tanta est B^A : tanta si C^A uernae (-ne) *ut vid.* B^A (*sed in lemm.* LAVS NERVAE) 3 siccare B^A : saciare C^A sacra C^A possent C^A cum satiare sacra large Permesside posset Ora *Heinsius* 4 verecunda C^A malluit *P* 5 frondem C^A redimita C^A coronam B^A 8 nostra C^A
LXXI *hab. T* 6 *vel* Septitiana

octavus ligulam misit sextante minorem;
nonus acu levius vix cocleare tulit.
quod mittat nobis decumus iam non habet annus:
quattuor ad libras, Postumiane, redi.

LXXII

Nondum murice cultus asperoque
morsu pumicis aridi politus
Arcanum properas sequi, libelle,
quem pulcherrima iam redire Narbo,
docti Narbo Paterna Votieni,
ad leges iubet annuosque fasces:
votis quod paribus tibi petendum est,
continget locus ille et hic amicus.
Quam vellem fieri meus libellus!

LXXIII

Istanti, quo nec sincerior alter habetur
pectore nec nivea simplicitate prior,
si dare vis nostrae vires animosque Thaliae
et victura petis carmina, da quod amem.
Cynthia te vatem fecit, lascive Properti;
ingenium Galli pulchra Lycoris erat;
fama est arguti Nemesis formonsa Tibulli;
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi:
non me Paeligni nec spernet Mantua vatem,
si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

LXXI 10 aculeole sui c. C^A (*unde* aculeolae seu c. *XCG*)
LXXII 3 Archanum B^A (*cum X*) 4 ridere B^A 5 uoti enim C^A 8 hinc C^A
LXXIII 1 Instani B^A: Stant C^A (*cf. ad* L, 21) 2 uinea *L* (*et fort.* B^A *EX* (*et fort.* C^A) 3 animumque B^A: animosque C^A 4 da *om.* C^A 5-10 *novum epigr.* C^A 5 lasciua B^A: lasciue C^A propertim C^A *ut vid.* 9 peligni *ut vid. codd.* spernit B^A (*pro* -net?) 10 erat *ut vid.* B^A

LXXV

Dum repetit sera conductos nocte penates
  Lingonus a Tecta Flaminiaque recens,
expulit offenso vitiatum pollice talum
  et iacuit toto corpore fusus humi.
quid faceret Gallus, qua se ratione moveret?
  ingenti domino servulus unus erat,
tam macer ut minimam posset vix ferre lucernam:
  succurrit misero casus opemque tulit.
quattuor inscripti portabant vile cadaver,
  accipit infelix qualia mille rogus;
hos comes invalidus summissa voce precatur,
  ut quocumque velint corpus inane ferant:
permutatur onus stipataque tollitur alte
  grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur
  cui merito dici 'mortue Galle' potest.

LXXVI

'Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
nil est quod magis audiam libenter.'
sic et cum recitas tuos libellos,
et causam quotiens agis clientis,
oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi quod petis negare.
vero verius ergo quid sit audi:
verum, Gallice, non libenter audis.

LXXVIII

Quos cuperet Phlegraea suos victoria ludos,
  Indica quos cuperet pompa, Lyaee, tuos,

LXXV 1 conductuś B^A (*cum AG*[1]) 3 uitiato C^A 4 fuscus C^A 7 posse *ut vid.* C^A 10 rogos *ut vid.* B^A 13 opus C^A 15 lucarne B^A 16 qui C^A potes B^A LXXVI 1 Dic B^A : Quid C^A 4 ages C^A (*i.e.* -is?) 7 quod (*Lf*) *vel* quid (*PQ*) B^A LXXVIII 1 uiatoria C^A 2 cupere B^A lyae C^A

fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi,
  o pudor! o pietas! et putat esse parum.
non illi satis est turbato sordidus auro
  Hermus et Hesperio qui sonat orbe Tagus.
omnis habet sua dona dies: nec linea dives
  cessat et in populum multa rapina cadit;
nunc veniunt subitis lasciva nomismata nimbis,
  nunc dat spectatas tessera larga feras,
nunc implere sinus securos gaudet et absens
  sortitur dominos, ne laceretur, avis.
quid numerem currus ter denaque praemia palmae,
  quae dare non semper consul uterque solet?
omnia sed, Caesar, tanto superantur honore,
  quod spectatorem te tua laurus habet.

LXXIX

Omnis aut vetulas habes amicas
aut turpis vetulisque foediores.
has ducis comites trahisque tecum
per convivia, porticus, theatra.
sic formonsa, Fabulla, sic puella es.

LXXX

Sanctorum nobis miracula reddis avorum
  nec pateris, Caesar, saecula cana mori,
cum veteres Latiae ritus renovantur harenae
  et pugnat virtus simpliciore manu.
sic priscis servatur honos te praeside templis
  et casa tam culto sub Iove numen habet;

LXXVIII 3 stilla C^A 4 et pi. *P* 6 urbe pagus C^A 9 nunc B^A: tunc C^A subiti C^A 10 tessera] -ara *L fort. recte* 11 securus B^A 12 dominus B^A *ut vid.* 13 numere (numer̄ ?) *ut vid.* B^A (numerum *L*, numeret *Q*, numeretur *P*, numerem *f*) 15 amore *L*: honores C^A 16 habet B^A: amet C^A (*pro* abet, *i.e.* habet?) LXXIX 3 duces C^A *ut vid.* (*i.e.* -cis) LXXX 2 poteris C^A 4 et pugnat *Gilbert*: et pugnet B^A: et pugna et C^A, *fort. recte*: ut pugnet *Gruter* 5 seruatur B^A: seruatus C^A honor te B^A: honos te (*A*) *vel* honeste (-tae) (*EX*) C^A 6 nomen B^A

sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora:
 debentur quae sunt quaeque fuere tibi.

LXXXI

Non per mystica sacra Dindymenes
nec per Niliacae bovem iuvencae,
nullos denique per deos deasque
iurat Gellia, sed per uniones.
hos amplectitur, hos perosculatur,
hos fratres vocat, hos vocat sorores,
hos natis amat acrius duabus.
his si quo careat misella casu,
victuram negat esse se nec horam.
Eheu, quam bene nunc, Papiriane,
Annaei faceret manus Sereni!

LXXXII

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos
 nos quoque quod domino carmina parva damus,
posse deum rebus pariter Musisque vacare
 scimus et haec etiam serta placere tibi.
fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
 nos tua cura prior deliciaeque sumus.
non quercus te sola decet nec laurea Phoebi:
 fiat et ex hedera civica nostra tibi.

LXXXI 4 gallia C^A 6 hos u. s. B^A: et u. s. C^A 7 duobus B^A: duabus C^A 9 negat B^A: neget C^A hora B^A 10 papia iane B^A

LXXXII 3 uocare B^A (*i.e.* vac-) 5 ducis C^A

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER IX

Have, mi Torani, frater carissime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares Avitus iste quis vocaretur. Vale et para hospitium.

Note, licet nolis, sublimi pectore vates,
  cui referet serus praemia digna cinis,
hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat,
  quam non obscuris iungis, Avite, viris:
'Ille ego sum nulli nugarum laude secundus,
  quem non miraris sed puto, lector, amas.
maiores maiora sonent: mihi parva locuto
  sufficit in vestras saepe redire manus.'

I

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit aestates,
dum grande famuli nomen adseret Rheni

Epist. *om.* C^{A} *fort. intercidit epistulae titulus* (*cf. ad init. libri I*) have (aue) . . . car. (kar.) *cum Torquati Gennadii subscriptione confl. cod.* Dedic. *vv.* 5–8 *hab. R* 1 licet nobis B^{A}: licebis C^{A} 2 refert B^{A} 4 obscurus unctus au. C^{A} 7 sonant A^{A} : sonant (*L ante corr.*) *vel* sonent (*L ex corr. PQf*) B^{A} : sonent C^{A} I 1 autumnus C^{A} (*cum L ante corr.*) 2 commodauit *codd.* (*i.e.* -bit) aestas C^{A}

Germanicarum magna lux Kalendarum,
Tarpeia summi saxa dum patris stabunt,
dum voce supplex dumque ture placabit
matrona divae dulce Iuliae numen:
manebit altum Flaviae decus gentis
cum sole et astris cumque luce Romana.
invicta quidquid condidit manus, caeli est.

III

Quantum iam superis, Caesar, caeloque dedisti
si repetas et si creditor esse velis,
grandis in aetherio licet auctio fiat Olympo
coganturque dei vendere quidquid habent,
conturbabit Atlans et non erit uncia tota
decidat tecum qua pater ipse deum:
pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
quid pro Tarpeiae frondis honore potest?
quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada praetereo: res agit illa tuas.
quid loquar Alciden Phoebumque piosque Laconas?
addita quid Latio Flavia templa polo?
Expectes et sustineas, Auguste, necesse est:
nam tibi quod solvat non habet arca Iovis.

VI (VII)

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
continuis volui quinque diebus Have:
'Non vacat' aut 'dormit' dictum est bis terque reverso.
Iam satis est: non vis, Afer, havere: vale.

I 5 patri C^A 6 placebit *ut vid.* C^A 7 numen *Ital.*: nomen *codd.* 8 gentis *om.* C^A 10 caelum B^A: caeli C^A
III 4 habet C^A 6 decedat B^A tecum] totum C^A (*cf. v.* 5) 12 addit C^A 14 quo *Duff*
VI 3 dictum (*om.* est) C^A (*pro* dictumst?) histerque C^A 4 afer nonuis (nouis C^A) habere A^AC^A

VIII (IX)

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
  annua, si memini, milia sena dabas.
plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
  annua legavit milia sena tibi.

IX (X)

Cenes, Canthare, cum foris libenter,
clamas et maledicis et minaris.
deponas animos truces monemus:
liber non potes et gulosus esse.

X (V)

Nubere vis Prisco: non miror, Paula; sapisti.
  ducere te non vult Priscus: et ille sapit.

XI

Nomen cum violis rosisque natum,
quo pars optima nominatur anni,
Hyblam quod sapit Atticosque flores,
quod nidos olet alitis superbae;
nomen nectare dulcius beato,
quo mallet Cybeles puer vocari
et qui pocula temperat Tonanti,
quod si Parrhasia sones in aula,
respondent Veneres Cupidinesque;
nomen nobile, molle, delicatum
versu dicere non rudi volebam:
sed tu syllaba contumax rebellas.
dicunt Eiarinon tamen poetae,
sed Graeci quibus est nihil negatum

VIII 1 negauit B^A cultu C^A 4 legabit B^A (*pro* -uit?)
IX *hab. T*
X *hab. R* 1 prisco $A^A C^A$: crispo B^A 2 priscus $A^A C^A$: crispus B^A ille $A^A C^A$: ipse B^A
XI 2 non p. C^A (*pro* ⟨Q⟩uó p.?) 4 nidus C^A 9 respondet B^A 10 molle *om.* B^A *ut vid.* 12 sylla C^A (*non X*) rebellas B^A : repugnas C^A

et quos Ἄρες Ἄρες decet sonare:
nobis non licet esse tam disertis
qui Musas colimus severiores.

XII (XIII)

Nomen habes teneri quod tempora nuncupat anni,
cum breve Cecropiae ver populantur apes:
nomen Acidalia meruit quod harundine pingi,
quod Cytherea sua scribere gaudet acu;
nomen Erythraeis quod littera facta lapillis,
gemma quod Heliadum pollice trita notet;
quod pinna scribente grues ad sidera tollant;
quod decet in sola Caesaris esse domo.

XIII (XII)

Si daret autumnus mihi nomen, Oporinos essem,
horrida si brumae sidera, Chimerinos;
dictus ab aestivo Therinos tibi mense vocarer:
tempora cui nomen verna dedere quis est?

XIV

Hunc quem mensa tibi, quem cena paravit amicum
esse putas fidae pectus amicitiae?
aprum amat et mullos et sumen et ostrea, non te.
tam bene si cenem, noster amicus erit.

XV

Inscripsit tumulis septem scelerata virorum
'Se fecisse' Chloe. Quid pote simplicius?

16 desertis C^{A}
XII 2 breue B^{A}: bene C^{A} auis B^{A}: apes C^{A} 3 acidalium C^{A} 4 q. est heréa C^{A} 5 erythrei (-tr-) C^{A} 6 nocet (te) *ut vid.* B^{A} 7 tollant B^{A}: tollent C^{A}
XIV *hab. R* 1 Nunc *R* 3 et sumen] sumen *R* non te] nocte C^{A} 4 caene nostrae *R* erit A^{A} *ut vid.* (-is *R in ras.*) B^{A}: eris C^{A}
XV 1 tumulis B^{A}: tumulo C^{A}

XVI

Consilium formae speculum dulcisque capillos
Pergameo posuit dona sacrata deo
ille puer tota domino gratissimus aula,
nomine qui signat tempora verna suo.
Felix quae tali censetur munere tellus!
nec Ganymedeas mallet habere comas.

XVII

Latonae venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa brevesque colos,
hos tibi laudatos domino, rata vota, capillos
ille tuus Latia misit ab urbe puer;
addidit et nitidum sacratis crinibus orbem,
quo felix facies iudice tuta fuit.
Tu iuvenale decus serva, ne pulchrior ille
in longa fuerit quam breviore coma.

XVIII

Est mihi—sitque precor longum te praeside, Caesar—
rus minimum, parvi sunt et in urbe lares.
sed de valle brevi quas det sitientibus hortis
curva laboratas antlia tollit aquas:
sicca domus queritur nullo se rore foveri,
cum mihi vicino Marcia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste, penatibus undam,
Castalis haec nobis aut Iovis imber erit.

XVI *cum* XV *confl.* C^A 2 Pergamea B^A 3 tota] tanto C^A (*pro* tato) domine *L* 4 nomina *ut vid.* B^A signat B^A: signet C^A

XVII *hab. T. Cum* XVI *confl.* C^A 3 domi *T* (*pro* domini?) d. r. uota A^A: d. sua uota B^A: d. r. uoce C^A 6 quod *T* faciet C^A tota C^A 8 fuerint C^A

XVIII 3 quas det] quam de B^A 4 tollit B^A: ducit C^A 6 sonat C^A 8 nubis C^A

XIX

Laudas balnea versibus trecentis
cenantis bene Pontici, Sabelle.
vis cenare, Sabelle, non lavari.

XX

Haec, quae tota patet tegiturque et marmore et auro,
infantis domini conscia terra fuit,
felix o, quantis sonuit vagitibus et quas
vidit reptantis sustinuitque manus:
hic steterat veneranda domus quae praestitit orbi
quod Rhodos astrifero, quod pia Creta polo.
Curetes texere Iovem crepitantibus armis,
semiviri poterant qualia ferre Phryges:
at te protexit superum pater et tibi, Caesar,
pro iaculo et parma fulmen et aegis erat.

XXII

Credis ob haec me, Pastor, opes fortasse rogare
propter quae populus crassaque turba rogat,
ut Setina meos consumat gleba ligones
et sonet innumera compede Tuscus ager;
ut Mauri Libycis centum stent dentibus orbes
et crepet in nostris aurea lamna toris,
nec labris nisi magna meis crystalla terantur
et faciant nigras nostra Falerna nives;
ut canusinatus nostro Surus assere sudet
et mea sit culto sella cliente frequens;

XIX 2 cenant si C^A 3 et non B^A labari C^A *ut vid.* (*i. e.* lav-)
XX *vv.* 1–6 *hab. T* 1 Hae C^A tot B^A patet $A^A C^A$: late B^A (*pro* latet?) 3 f. o. q. A^A: o. f. q. B^A: f. q. (*om.* o) C^A (f. quae tantis *X*, etc.) 4 treptantis C^A 5 ueranda C^A urbi $B^A C^A$ 6 pia creta polo] placeret apolo B^A (L *pro* I) 7 Cureexere (*EA*) *vel* Curti texere (*X*) C^A
XXII 1 rogare *om.* B^A 2 populus B^A: uulgus C^A 3 vos et ina C^A, *unde* quo Setina *Oudendorp* 5 mari C^A 7 nisi] misi C^A 9 canusianatus C^A 10 cultu *ut vid.* B^A

aestuet ut nostro madidus conviva ministro,
  quem permutatum nec Ganymede velis;
ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas
  et Massyla meum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos ac sidera testor.
  Ergo quid? Vt donem, Pastor, et aedificem.

XXIII

O cui virgineo flavescere contigit auro,
  dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus.
'Aspicis en domini fulgentes marmore vultus?
  venit ad has ultro nostra corona comas.'
Albanae livere potest pia quercus olivae,
  cinxerit invictum quod prior illa caput.

XXIV

Quis Palatinos imitatus imagine vultus
  Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
haec mundi facies, haec sunt Iovis ora sereni:
  sic tonat ille deus cum sine nube tonat.
Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam;
  effigiem domini, quam colis, illa dedit.

XXVI

Audet facundo qui carmina mittere Nervae,
  pallida donabit glaucina, Cosme, tibi,
Paestano violas et cana ligustra colono,
  Hyblaeis apibus Corsica mella dabit:
sed tamen et parvae nonnulla est gratia Musae;
  appetitur posito vilis oliva lupo.

XXII 14 M. meum] massyleum B^A (*pro* -lāeum, *i.e.* -la meum) ecum C^A 15 Et C^A sideraque et supera B^A (*pro* superosque et sidera ?) : superos ad sidera C^A (*pro* s. at s.; t *pro* c)
XXIII *cum* XXII *confl.* B^A 5 libere (-ae) *codd.* (*i.e.* liv-)
XXIV *cum* XXIII *confl.* C^A 1 imitatur B^A (ur *pro* us)
XXVI *vv.* 1–4, 7–10 *hab.* *T* 2 pallida A^A : pallia B^A : pallio C^A donauit C^A (*i.e.* -bit) 3 Prestano C^A 5 nonnullae si C^A musa (*EA*) *vel* musae C^A 6 uigis C^A (*pro* uiiis; i *pro* l ?)

nec tibi sit mirum modici quod conscia vatis
  iudicium metuit nostra Thalia tuum :
ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
  lascivum iuvenis cum tibi lusit opus.

XXVIII

Dulce decus scaenae, ludorum fama, Latinus
  ille ego sum, plausus deliciaeque tuae,
qui spectatorem potui fecisse Catonem,
  solvere qui Curios Fabriciosque graves.
Sed nihil a nostro sumpsit mea vita theatro
  et sola tantum scaenicus arte feror :
nec poteram gratus domino sine moribus esse :
  interius mentes inspicit ille deus.
Vos me laurigeri parasitum dicite Phoebi,
  Roma sui famulum dum sciat esse Iovis.

XXIX

Saecula Nestoreae permensa, Philaeni, senectae
  rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas ?
Euboicae nondum numerabas longa Sibyllae
  tempora : maior erat mensibus illa tribus.
Heu quae lingua silet ! non illam mille catastae
  vincebant, nec quae turba Sarapin amat,
nec matutini cirrata caterva magistri,
  nec quae Strymonio de grege ripa sonat.
quae nunc Thessalico lunam deducere rhombo,
  quae sciet hos illos vendere lena toros ?

XXVI 7 modico . . . uati B^{A} 8 metuit A^{A} : metuat B^{A} : meruit C^{A} 10 lasciuus C^{A}

XXVIII 3 potuit B^{A} : potui C^{A} 5 uestro *L* (u *pro* n) 6 feror] fui *N* 8 inspicit B^{A} : suspicit (ci) C^{A} *ut vid.* (suscipicit E^1, suscipit E^2XA, suspicit *CG*)

XXIX *vv.* 1–4, 11–12 *hab.* *T* 2 tam $A^{A}C^{A}$: nam B^{A} 4 est *T* 6 vincebat neque t. C^{A} serapin B^{A} : sarapin C^{A} 7 ministri B^{A} 9 tombo (th-) *corr.* rhombo *ut vid.* B^{A} : rhombi C^{A}

Sit tibi terra levis mollique tegaris harena,
ne tua non possint eruere ossa canes.

XXX

Cappadocum saevis Antistius occidit oris
Rusticus. O tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti
et questa est longas non satis esse vias;
cumque daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
visa sibi est rapto bis viduata viro.

XXXI

Cum comes Arctois haereret Caesaris armis
Velius, hanc Marti pro duce vovit avem;
luna quater binos non tota peregerat orbes,
debita poscebat iam sibi vota deus:
ipse suas anser properavit laetus ad aras
et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere nomismata rostro
alitis? haec extis condita nuper erant:
quae litat argento pro te, non sanguine, Caesar,
victima iam ferro non opus esse docet.

XXXIV

Iuppiter Idaei risit mendacia busti,
dum videt Augusti Flavia templa poli,
atque inter mensas largo iam nectare fusus,
pocula cum Marti traderet ipse suo,
respiciens Phoebum pariter Phoebique sororem,
cum quibus Alcides et pius Arcas erat:

XXX *hab. T* 5 dare sanctis C^A urna C^A 6 uis uideatur u. C^A
XXXI *hab. T* 1 archadis *T* (*et fort.* A^A): arctis B^A 2 verius C^A nouit *T* (*et fort.* A^A) B^A 6 hospita B^A 7 patula C^A 8 altis *T* 9 litata B^A (*seq.* a) 10 ferre C^A decet (*EA*) *vel* docet C^A
XXXIV 1 idae C^A 3 intermissas B^A largiam C^A

'Gnosia vos' inquit 'nobis monumenta dedistis:
cernite quam plus sit Caesaris esse patrem.'

XXXV

Artibus his semper cenam, Philomuse, mereris,
plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras Sarmaticamque manum,
verba ducis Daci chartis mandata resignas,
victricem laurum quam venit ante vides,
scis quotiens Phario madeat Iove fusca Syene,
scis quota de Libyco litore puppis eat,
cuius Iuleae capiti nascantur olivae,
destinet aetherius cui sua serta pater.
Tolle tuas artes; hodie cenabis apud me
hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

XXXVIII

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas,
non tamen efficies ut tibi parma cadat.
nolentem sequitur tenuisque reversa per auras
vel pede vel tergo, crine vel ungue sedet;
lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo
et rapiant celeres vela negata Noti,
securos pueri neglecta perambulat artus,
et nocet artifici ventus et unda nihil.
Vt peccare velis, cum feceris omnia, falli
non potes: arte opus est ut tibi parma cadat.

XXXIV 8 sic (*EA*) *vel* sit C^{A}
XXXV *vv.* 1–8, 11–12 *hab.* *T* 1 semper] sem *T* 3 arsicia B^{A} paucorum *T* aura *T* 4 Rheni manum (Rhemma-) numera C^{A} 7 uario B^{A} maneat *T* (*et fort.* A^{A}) C^{A}, *unde* manet *Heinsius* 8 quod C^{A} erat *T* 9 nascuntur B^{A} 10 detinet C^{A} sui (*EA*) *vel* sua C^{A} parat C^{A} (*pro* pār, *i.e.* pater?) 11 quas *T* artes $A^{A}C^{A}$: partes B^{A}
XXXVIII 1 laudas C^{A} 4 crine B^{A}: pingue (-es?) C^{A} 5 lubrico (*EA*) *vel* -ca C^{A} sit C^{A} 6 celeres *om.* C^{A}

XXXIX

Prima Palatino lux est haec orta Tonanti,
  Optasset Cybele qua peperisse Iovem;
hac et sancta mei genita est Caesonia Rufi:
  plus debet matri nulla puella suae.
Laetatur gemina votorum sorte maritus,
  contigit hunc illi quod bis amare diem.

XLII

Campis dives Apollo sic Myrinis,
sic semper senibus fruare cycnis,
doctae sic tibi serviant sorores
nec Delphis tua mentiatur ulli,
sic Palatia te colant amentque:
bis senos cito te rogante fasces
det Stellae bonus adnuatque Caesar.
felix tunc ego debitorque voti
casurum tibi rusticas ad aras
ducam cornibus aureis iuvencum.
Nata est hostia, Phoebe; quid moraris?

XLIII

Hic qui dura sedens porrecto saxa leone
  mitigat, exiguo magnus in aere deus,
quaeque tulit spectat resupino sidera vultu,
  cuius laeva calet robore, dextra mero:
non est fama recens nec nostri gloria caeli;
  nobile Lysippi munus opusque vides.

XXXIX 1 lux haec est *L* : haec lux est *f*   3 haec B^A sanctumeugenita C^A (u *pro* a, ug *pro* ig)   caelonia (ce-) B^A 4 d. [esse] C^A, *sed corr. ut vid.*   5 maritum C^A 6 uis C^A *ut vid.* (*i. e.* bis)

XLII 1 se B^A murinis B^A : murinus C^A : Myrines *Buecheler*   3 seruant B^A *ut vid.*   4 ne (*Lf*) *vel* nec (*PQ*) B^A mentulatur C^A 6 te B^A : me C^A faces C^A 11 Vota *Heinsius*   qui C^A

hoc habuit numen Pellaei mensa tyranni,
qui cito perdomito victor in orbe iacet;
hunc puer ad Libycas iuraverat Hannibal aras;
iusserat hic Sullam ponere regna trucem.
Offensus variae tumidis terroribus aulae
privatos gaudet nunc habitare lares,
utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
sic voluit docti Vindicis esse deus.

XLIV

Alciden modo Vindicis rogabam
esset cuius opus laborque felix.
Risit, nam solet hoc, levique nutu
'Graece numquid' ait 'poeta nescis?
inscripta est basis indicatque nomen.'
Λυσίππου lego, Phidiae putavi.

XLV

Miles Hyperboreos modo, Marcelline, triones
et Getici tuleras sidera pigra poli:
ecce Promethei rupes et fabula montis
quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis!
videris inmensis cum conclamata querelis
saxa senis, dices 'Durior ipse fuit.'
et licet haec addas: 'Potuit qui talia ferre,
humanum merito finxerat ille genus.'

XLVI

Gellius aedificat semper: modo limina ponit,
nunc foribus claves aptat emitque seras,

XLIII 8 urbe C^A 10 syllam *codd.* 11 Offensum C^A 12 priuatus C^A 14 uindices B^A (*i.e.* -cis): uincis C^A
XLIV 1 uindicis B^A: uindicem C^A (*pro* -ces?) Alcides . . . Vindicem *ed. a.* 1473 2 cesset c. C^A (*anticipaverat scriba sequentem vocem*) 4 ais C^A 6 Lysippum (Li-) *codd.* (*pro* -u, *i.e.* -ου?)
XLV 2 getici B^A: getica C^A poli B^A: polo C^A 3 prometheae B^A: -thei C^A 6 sana B^A 7 quae (que) C^A
XLVI *hab. R* 1 modolamina *R*

nunc has, nunc illas reficit mutatque fenestras:
dum tantum aedificet, quidlibet ille facit,
oranti nummos ut dicere possit amico
unum illud verbum Gellius 'Aedifico.'

XLVIII

Heredem cum me partis tibi, Garrice, quartae
per tua iurares sacra caputque tuum,
credidimus—quis enim damnet sua vota libenter?—
et spem muneribus fovimus usque datis;
inter quae rari Laurentem ponderis aprum
misimus: Aetola de Calydone putes.
at tu continuo populumque patresque vocasti;
ructat adhuc aprum callida Roma meum:
ipse ego—quis credat?—conviva nec ultimus haesi,
sed nec costa data est caudave missa mihi.
De quadrante tuo quid sperem, Garrice? Nulla
de nostro nobis uncia venit apro.

XLIX

Haec est illa meis multum cantata libellis,
quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit quondam, memorabile vatis
munus: in hac ibam conspiciendus eques,
dum nova, dum nitida fulgebat splendida lana,
dumque erat auctoris nomine digna sui:
nunc anus et tremulo vix accipienda tribuli,
quam possis niveam dicere iure tuo.
Quid non longa dies, quid non consumitis anni?
haec toga iam non est Partheniana, mea est.

XLVI 3 nunc i *A*^A^*C*^A^ : aut i. *B*^A^ mutatque *A*^A^ : mutatue *B*^A^ : que (*om.* mutat) *C*^A^ 4 quodlibet *ut vid. R*

XLVIII *hab. T* 1, 11 gallice *C*^A^ (*sed in lemm.* DE GARRICO) 3 quis enim damnet *A*^A^*C*^A^ : damnet quis enim *B*^A^ 5 interim q. *B*^A^ 6 putas *C*^A^ 8 pallida *Dousa* 9 haesit *T*

XLIX 2 q. m. didicit *B*^A^ (*unde* quamque m. d. *PQ*) 4 achiuam *C*^A^ (*pro* hac ibam)

L

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
carmina quod faciam quae brevitate placent.
confiteor. Sed tu bis senis grandia libris
qui scribis Priami proelia, magnus homo es?
nos facimus Bruti puerum, nos Langona vivum:
tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

LI

Quod semper superos invito fratre rogasti,
hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
invidet ille tibi; Stygias nam Tullus ad umbras
optabat, quamvis sit minor, ire prior.
tu colis Elysios nemorisque habitator amoeni
esse tuo primum nunc sine fratre cupis;
et si iam nitidis alternus venit ab astris,
pro Polluce mones Castora ne redeat.

LII

Si credis mihi, Quinte, quod mereris,
natalis, Ovidi, tuas Aprilis
ut nostras amo Martias Kalendas.
felix utraque lux diesque nobis
signandi melioribus lapillis!
hic vitam tribuit sed hic amicum.
plus dant, Quinte, mihi tuae Kalendae.

LIII

Natali tibi, Quinte, tuo dare parva volebam
munera; tu prohibes: inperiosus homo es.

L *hab. T* 1 proba C^A 2 placet C^A 3 Sed tu *om.* C^A uis C^A (*i. e.* bis) senis $A^A C^A$: denis B^A 5 facies *T* lingona C^A

LI 3 nam tullus B^A : modo raptus C^A 4 quauis (*EA*) *vel* quamuis C^A 7 alternis C^A 7, 8 *vel sic distingue*, astris pro Polluce, mones castor B^A LII 2 uidii *ut vid.* B^A (*pro* Ovidii, *i. e.* Ovidi) aprilis *bis* (*in fine huius versus et initio sequentis*) B^A LIII *hab. T* 1 tibi *om.* C^A quinte (*om.* tuo) B^A : tuo quinte C^A

parendum est monitis, fiat quod uterque volemus
 et quod utrumque iuvat: tu mihi, Quinte, dato.

LIV

Si mihi Picena turdus palleret oliva,
 tenderet aut nostras silva Sabina plagas,
aut crescente levis traheretur harundine praeda
 pinguis et inplicitas virga teneret avis:
cara daret sollemne tibi cognatio munus
 nec frater nobis nec prior esset avus.
nunc sturnos inopes fringillorumque querelas
 audit et arguto passere vernat ager;
inde salutatus picae respondet arator,
 hinc prope summa rapax milvus ad astra volat.
mittimus ergo tibi parvae munuscula chortis,
 qualia si recipis, saepe propinquus eris.

LV

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
 dum Stellae turdos, dum tibi, Flacce, paro,
succurrit nobis ingens onerosaque turba,
 in qua se primum quisque meumque putat.
demeruisse duos votum est; offendere plures
 vix tutum; multis mittere dona grave est.
qua possum sola veniam ratione merebor:
 nec Stellae turdos nec tibi, Flacce, dabo.

LIII 3 uolenti *T*: iubemus B^A : uolemus C^A

LIV *hab. T.* *Cum* LIII *confl.* C^A 1 tur C^A (*om.* -d', *i. e.* -dus) 2 sauina C^A (*i. e.* Sab-) 3 uelis C^A 5 care (Care) *T*: cara B^AC^A sollemnati *T*: s. mihi C^A 6 n. f. n. haec frater (*corr.* prior) e. a. C^A 7 inopem C^A fringillorumque A^AC^A: fringuillarumque B^A 9 iñ (*i. e.* inde) B^A (in *LP*) 10 ad A^AC^A : in B^A : *del. Palmer* (*Hermath.* xxi. 167) *ut* miluus *trisyll. fiat* 12 sae prop. TC^A (*per haplogr.*?)

LV *hab. T*

LVIII

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus
  et mansura pio munere templa dedit,
sic montana tuos semper colat Vmbria fontes
  nec tua Baianas Sassina malit aquas:
excipe sollicitos placide, mea dona, libellos;
  tu fueris Musis Pegasis unda meis.—
'Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
  quid fieri libris debeat ipse monet.'

LIX

In Saeptis Mamurra diu multumque vagatus,
  hic ubi Roma suas aurea vexat opes,
inspexit molles pueros oculisque comedit,
  non hos quos primae prostituere casae,
sed quos arcanae servant tabulata catastae
  et quos non populus nec mea turba videt.
inde satur mensas et opertos exuit orbes
  expositumque alte pingue poposcit ebur,
et testudineum mensus quater hexaclinon
  ingemuit citro non satis esse suo.
consuluit nares an olerent aera Corinthon,
  culpavit statuas et, Polyclite, tuas,
et turbata brevi questus crystallina vitro
  murrina signavit seposuitque decem.
expendit veteres calathos et si qua fuerunt
  pocula Mentorea nobilitata manu,
et viridis picto gemmas numeravit in auro,
  quidquid et a nivea grandius aure sonat.

LVIII 1 sacris (*EA*) *vel* -ri *C*A   sabanus *C*A   5 placida *B*A   6 unde *C*A   8 monet *B*A : docet *C*A

LIX *cum* LVIII *confl.* *C*A   1 manurra *vel* mamirra *B*A   2 aurea *vel* aures *EA*) *C*A   4 quos *om.* *B*A   5 seruat *C*A   7 in se s. *B*A   9 testudineo *B*A   mensis *C*A   10 ingenuit *C*A   12 polucite *B*A   13 brui *C*A   cristana *B*A   nitro *B*A : uitro *C*A   15 expedit *B*A *ut vid.*   17 num. gem. *B*A

sardonychas vero mensa quaesivit in omni
et pretium magnis fecit iaspidibus.
undecima lassus cum iam discederet hora,
asse duos calices emit et ipse tulit.

LX

Seu tu Paestanis genita es seu Tiburis arvis,
seu rubuit tellus Tuscula flore tuo,
seu Praenestino te vilica legit in horto,
seu modo Campani gloria ruris eras:
pulchrior ut nostro videare corona Sabino,
de Nomentano te putet esse meo.

LXI

In Tartesiacis domus est notissima terris,
qua dives placidum Corduba Baetin amat,
vellera nativo pallent ubi flava metallo
et linit Hesperium brattea viva pecus.
aedibus in mediis totos amplexa penates
stat platanus densis Caesariana comis,
hospitis invicti posuit quam dextera felix,
coepit et ex illa crescere virga manu.
auctorem dominumque nemus sentire videtur:
sic viret et ramis sidera celsa petit.
saepe sub hac madidi luserunt arbore Fauni
terruit et tacitam fistula sera domum;
dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
saepe sub hac latuit rustica fronde Dryas.

19 uiro C^A : ueros *Ald.* omnis B^A (s *fort. correctura marginalis ad* vero *spectans*), *unde* mensas q. in omnis *Ital.*

LX *hab. T.* *Cum* LIX *confl.* C^A 1 Scutum *T* (tum *pro* tú) puestani *T*: pestani C^A es seu] esse ut C^A auis *T*: aures C^A 5 ut] ua *T* Sabino *om. T* 6 pudet *T*: putat C^A LXI *cum* LX *confl.* C^A 1 tarpesiacis C^A 5 in B^A : et C^A totas (*EA*) *vel* totos C^A 9 nemus B^A : suum C^A 10 et *om.* C^A 11, 12, 13, 14 B^A : 11, 14 (*vel* 14, 11), 13, 12 C^A : 13, 14, 11, 12 *Munro* 13 solus (*pro* -los) *codd.* 14 latuit B^A : placuit C^A

atque oluere lares comissatore Lyaeo
  crevit et effuso laetior umbra mero;
hesternisque rubens deiecta est herba coronis
  atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, o magni Caesaris arbor,
  ne metuas ferrum sacrilegosque focos.
perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
  non Pompeianae te posuere manus.

LXII

Tinctis murice vestibus quod omni
et nocte utitur et die Philaenis,
non est ambitiosa nec superba:
delectatur odore, non colore.

LXIV

Herculis in magni voltus descendere Caesar
  dignatus Latiae dat nova templa viae,
qua Triviae nemorosa petit dum regna, viator
  octavum domina marmor ab urbe legit.
ante colebatur votis et sanguine largo,
  maiorem Alciden nunc minor ipse colit.
hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores;
  illi securus vota minora facit.

LXV

Alcide, Latio nunc agnoscende Tonanti,
  postquam pulchra dei Caesaris ora geris,
si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
  cesserunt manibus cum fera monstra tuis:

17 rubes C^A *ut vid.* delecta C^A (*cum Lf*) (l *pro* j) 18 *post* 19 C^A *ut vid.* (*EA, non XV*) 19 dei C^A 20 nec B^A 21 perpetuo C^A LXII 4 odere n. colere C^A (e *pro* o)
LXIV *cum* LXIII *confl.* C^A 2 datiae dat C^A 4 octauium C^A 5 colebatur B^A: colebatis C^A LXV *cum* LXIV *confl.* C^A 2 geris] reges C^A 3 fuissent B^A: fuisset C^A

Argolico famulum non te servire tyranno
  vidissent gentes saevaque regna pati,
sed tu iussisses Eurysthea; nec tibi fallax
  portasset Nessi perfida dona Lichas,
Oetaei sine lege rogi securus adisses
  astra patris summi, quae tibi poena dedit;
Lydia nec dominae traxisses pensa superbae
  nec Styga vidisses Tartareumque canem.
nunc tibi Iuno favet, nunc te tua diligit Hebe;
  nunc te si videat Nympha, remittet Hylan.

LXVIII

Quid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister,
  invisum pueris virginibusque caput?
nondum cristati rupere silentia galli:
  murmure iam saevo verberibusque tonas.
tam grave percussis incudibus aera resultant,
  causidicum medio cum faber aptat equo:
mitior in magno clamor furit amphitheatro,
  vincenti parmae cum sua turba favet.
vicini somnum—non tota nocte—rogamus:
  nam vigilare leve est, pervigilare grave est.
discipulos dimitte tuos. Vis, garrule, quantum
  accipis ut clames, accipere ut taceas?

LXX

Dixerat 'o mores! o tempora!' Tullius olim,
  sacrilegum strueret cum Catilina nefas,
cum gener atque socer diris concurreret armis
  maestaque civili caede maderet humus.

LXV 8 nec si C^A 9 rogis C^A 10 poena tibi C^A 14 si te *X* LXVIII *hab. T* 4 tam B^A tonas A^A: sonas B^A: tonos C^A *ut vid.* 5 percussus *T* 6 causidico medium . . . equum A^A: causidicum medio (medico B^A) . . . equo B^AC^A 8 per armae *T* 9 uicino *T* 11 mitte B^A tantum *T*
LXX *hab. T* 4 maneret *T*

cur nunc 'o mores!' cur nunc 'o tempora!' dicis?
quod tibi non placeat, Caeciliane, quid est?
nulla ducum feritas, nulla est insania ferri;
pace frui certa laetitiaque licet.
Non nostri faciunt tibi quod tua tempora sordent,
sed faciunt mores, Caeciliane, tui.

LXXI

Massyli leo fama iugi pecorisque maritus
lanigeri mirum qua coiere fide.
ipse licet videas, cavea stabulantur in una
et pariter socias carpit uterque dapes:
nec fetu nemorum gaudent nec mitibus herbis,
concordem satiat sed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles,
ut niteant celsi lucida signa poli?
sidera si possent pecudesque feraeque mereri,
hic aries astris, hic leo dignus erat.

LXXII

Liber, Amyclaea frontem vittate corona,
qui quatis Ausonia verbera Graia manu,
clusa mihi texto cum prandia vimine mittas,
cur comitata dapes nulla lagona venit?
atqui digna tuo si nomine munera ferres,
scis, puto, debuerint quae mihi dona dari.

LXXIII

Dentibus antiquas solitus producere pelles
et mordere luto putre vetusque solum,

6, 10 maeciliane (mec-) B^A 7 ducum] dum *T* 8 pate C^A (t *pro* c) 9 tibi quod tua $A^A C^A$: tua quod tibi B^A

LXXI *hab. T.* *Cum* LXX *confl.* B^A 1 pecorique C^A 2 lanigeni *T* coiere A^A (coire *T*) B^A: posuere C^A 4 capit *T* 6 feram $A^A C^A$: famem B^A 7 portitor $A^A C^A$: proditor B^A 9 pecudes (*om.* que) *T*

LXXII *cum* LXXI *confl.* C^A 5 atquin C^A

LXXIII *hab. T* 2 morde C^A

Praenestina tenes defuncti rura patroni,
in quibus indignor si tibi cella fuit;
rumpis et ardenti madidus crystalla Falerno
et pruris domini cum Ganymede tui.
at me litterulas stulti docuere parentes:
quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
Frange leves calamos et scinde, Thalia, libellos,
si dare sutori calceus ista potest.

LXXIV

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
servat et infantis parva figura manet.
florentes nulla signavit imagine voltus,
dum timet ora pius muta videre pater.

LXXV

Non silice duro structilive caemento,
nec latere cocto, quo Samiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
sed strage nemorum pineaque conpage,
ut navigare Tucca balneo possit.
idem beatas lautus extruit thermas
de marmore omni, quod Carystos invenit,
quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas misit
et quod virenti fonte lavit Eurotas.
sed ligna desunt: subice balneum thermis.

LXXVI

Haec sunt illa mei quae cernitis ora Camoni,
haec pueri facies primaque forma fuit.

LXXIII 3 defuncti rura $A^{A}C^{A}$: decepti regna B^{A} 6 p^{u}ris (*i. e.* pruris) C^{A} *ut vid.* (pruris *XV*, pluris *E*, puris *AG*) 8 mihi] meis C^{A} 10 tare sutor C^{A} *ut vid.* LXXIV *hab. T* 1 t. pu. $A^{A}C^{A}$: pu. t. B^{A} 2 manus (*ex* minus) *T* (*et fort.* A^{A}): manet $B^{A}C^{A}$ LXXV 1 dura *L* 2 sameramis *codd.* 5 posset B^{A}: possit C^{A} 8 misit B^{A}: mittit C^{A}

creverat hic vultus bis denis fortior annis
gaudebatque suas pingere barba genas,
et libata semel summos modo purpura cultros
sparserat. Invidit de tribus una soror
et festinatis incidit stamina pensis
apsentemque patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
haec erit in chartis maior imago meis.

LXXVII

Quod optimum sit disputat convivium
facunda Prisci pagina,
et multa dulci, multa sublimi refert,
sed cuncta docto pectore.
Quod optimum sit quaeritis convivium?
in quo choraules non erit.

LXXVIII

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: sequi vult, puto, Galla viros.

LXXIX

Oderat ante ducum famulos turbamque priorem
et Palatinum Roma supercilium:
at nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum est
ut sit cuique suae cura secunda domus.
tam placidae mentes, tanta est reverentia nostri,
tam pacata quies, tantus in ore pudor.
nemo suos—haec est aulae natura potentis—,
sed domini mores Caesarianus habet.

LXXVI 4 cingere B^{A}: pingere C^{A}
LXXVII 2 prisca C^{A} 3 multi d. C^{A} 5 optimus C^{A} 6 nouerit C^{A} (u *pro* n)
LXXVIII *hab. R* 1 n. t.] nupsisti (-bs-) C^{A} (*pro* nupsit t^{i}, *i. e.* nupsit tibi) 2 uirum A^{A}
LXXIX *vv.* 1–6 *hab. T* 1 Opera tante C^{A} 2 et] atque *N* 3 est *om.* C^{A}: *fort.* tuorumst 4 quaeque C^{A} 6 pagana C^{A}

LXXXI

Lector et auditor nostros probat, Aule, libellos,
sed quidam exactos esse poeta negat.
non nimium curo: nam cenae fercula nostrae
malim convivis quam placuisse cocis.

LXXXII

Dixerat astrologus periturum te cito, Munna,
nec, puto, mentitus dixerat ille tibi.
nam tu dum metuis ne quid post fata relinquas,
hausisti patrias luxuriosus opes
bisque tuum deciens non toto tabuit anno:
dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito?

LXXXIII

Inter tanta tuae miracula, Caesar, harenae,
quae vincit veterum munera clara ducum,
multum oculi, sed plus aures debere fatentur
se tibi quod spectant qui recitare solent.

LXXXIV

Cum tua sacrilegos contra, Norbane, furores
staret pro domino Caesare sancta fides,
haec ego Pieria ludebam tutus in umbra,
ille tuae cultor notus amicitiae.
me tibi Vindelicis Raetus narrabat in oris
nescia nec nostri nominis Arctos erat:
o quotiens veterem non inficiatus amicum
dixisti 'Meus est iste poeta, meus!'
omne tibi nostrum quod bis trieteride iuncta
ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

LXXXI *hab. T* 1 aure B^A 3 coronam *T* 4 malim $A^A C^A$: mallem B^A: malo *DN* LXXXII *hab. T* 1 perituru *T* munnam *T* 4 ausisti B^A 5 tum C^A 6 nonne *N* LXXXIII 3 oculis et (*i. e.* oculi set) C^A 4 setibi (*sic, ut vid.*) qui sp. C^A LXXXIV 3 hac C^A umbram C^A *ut vid.* 5 Raetus (*vel* Moesus) *Rutgersius et Heinsius*: mestus B^A: raptas C^A 6 nostris C^A 9 quo C^A iuncta *vel* iuncto B^A: *om.* C^A 10 lictor *vel* lector C^A

LXXXV

Languidior noster si quando est Paulus, Atili,
non se, convivas abstinet ille suos.
Tu languore quidem subito fictoque laboras,
sed mea porrexit sportula, Paule, pedes.

LXXXVI

Festinata sui gemeret quod fata Severi
Silius, Ausonio non semel ore potens,
cum grege Pierio maestus Phoeboque querebar.
'Ipse meum flevi' dixit Apollo 'Linon':
respexitque suam quae stabat proxima fratri
Calliopen et ait: 'Tu quoque vulnus habes.
aspice Tarpeium Palatinumque Tonantem:
ausa nefas Lachesis laesit utrumque Iovem.
numina cum videas duris obnoxia fatis,
invidia possis exonerare deos.'

LXXXVII

Septem post calices Opimiani
denso cum iaceam triente blaesus,
adfers nescio quas mihi tabellas
et dicis 'Modo liberum esse iussi
Nastam—servolus est mihi paternus—
signa.' Cras melius, Luperce, fiet:
nunc signat meus anulus lagonam.

LXXXVIII

Cum me captares, mittebas munera nobis:
postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.

LXXXV *hab. T* 1 nostri *C*^A paule satili *T* 2 conbibas *C*^A (*i. e.* -uiuas) 3 languorem (-re) cito subito *C*^A labores *C*^A 4 paulo *C*^A pedem *B*^A LXXXVI 1 si *C*^A cum *B*^A: quod *C*^A facta *B*^A 2 potest *C*^A 4 fleuit *B*^A linen *C*^A 7–10 *nov. epigr.* *C*^A 9 factis *B*^A LXXXVII 5 zonas tam *C*^A 6 cras] sacra *C*^A 7 melius (*cf. v.* 6) angulus *B*^A LXXXVIII *hab. R* 1 Cumine ca. *R* captare *C*^A 2 cepisti *A*^A (coep- *R*) *B*^A: desisti *C*^A

ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
  de cavea fugiat ne male pastus aper.

LXXXIX

Lege nimis dura convivam scribere versus
  cogis, Stella? 'Licet scribere nempe malos.'

XC

Sic in gramine florido reclinis,
qua gemmantibus hinc et inde rivis
curva calculus excitatur unda,
exclusis procul omnibus molestis,
pertundas glaciem triente nigro,
frontem sutilibus ruber coronis;
infamem nimio calore Cypron
observes moneo precorque, Flacce,
messes area cum teret crepantis
et fervens iuba saeviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte, nostris
inlaesum iuvenem remitte votis.
sic Martis tibi serviant Kalendae
et cum ture meroque victimaque
libetur tibi candidas ad aras
secta plurima quadra de placenta.

XCI

Ad cenam si me diversa vocaret in astra
  hinc invitator Caesaris, inde Iovis,

LXXXVIII 3 captoque m. C^A LXXXIX 1 conuiua C^A 2 *vel sic distingue*, Stella : l. s. n. m.? XC 1 gramineo B^A 4 exosis C^A 5 pertundas B^A : perfunda (-das) C^A 6 subtilibus B^A uber C^A (*praec.* s) 12 feruens B^A : fului C^A uua C^A seui B^A (*fuerat* saevi et l.) leoni C^A 13 at tu diu papyre mitte C^A 14 iuuenem B^A : puerum C^A

astra licet propius, Palatia longius essent,
responsa ad superos haec referenda darem:
'Quaerite qui malit fieri conviva Tonantis:
me meus in terris Iuppiter ecce tenet.'

XCIII

Addere quid cessas, puer, inmortale Falernum?
quadrantem duplica de seniore cado.
nunc mihi dic, quis erit cui te, Calacisse, deorum
sex iubeo cyathos fundere? 'Caesar erit.'
Sutilis aptetur deciens rosa crinibus, ut sit
qui posuit sacrae nobile gentis opus.
nunc bis quina mihi da basia, fiat ut illud
nomen ab Odrysio quod deus orbe tulit.

XCIV

Sardonica medicata dedit mihi pocula virga:
os hominis! mulsum me rogat Hippocrates.
tam stupidus numquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
χάλκεα donanti *χρύσεα* qui dederas.
dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
accipiat, sed si potat in elleboro.

XCVI

Clinicus Herodes trullam subduxerat aegro:
deprensus dixit 'Stulte, quid ergo bibis?'

XCVII

Rumpitur invidia quidam, carissime Iuli,
quod me Roma legit, rumpitur invidia.

XCIII 2 cadu C^A (*pro* cado) 3 quis] ciuis C^A (*pro* cuis, *i. e.* quis) galacisse B^A: calacisse C^A (*in lemm.* AD CALACISVM C^A): Calocisse *Scaliger*: Calathisce *Heinsius* 8 urbe B^A (*pro* orbe): ore C^A XCIV *hab. T* 1 Sardonica $A^A C^A$: Santonica B^A 2 homines C^A (*i. e.* -nis) mulsit C^A, *unde* mulsum et *Friedlaender* 3 stupidus $A^A B^A$: cupidus C^A 4 donasti C^A XCVI 2 uiuis B^A (*i. e.* bibis) XCVII *hab. R*

rumpitur invidia quod turba semper in omni
  monstramur digito, rumpitur invidia.
rumpitur invidia tribuit quod Caesar uterque
  ius mihi natorum, rumpitur invidia.
rumpitur invidia quod rus mihi dulce sub urbe est
  parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
rumpitur invidia quod sum iucundus amicis,
  quod conviva frequens, rumpitur invidia.
rumpitur invidia quod amamur quodque probamur:
  rumpatur quisquis rumpitur invidia.

XCVIII

Vindemiarum non ubique proventus
cessavit, Ovidi; pluvia profuit grandis.
centum Coranus amphoras aquae fecit.

XCIX

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
  charta salutatrix si modo vera refert:
Marcus Palladiae non infitianda Tolosae
  gloria, quem genuit Pacis alumna Quies.
tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
  i, liber, absentis pignus amicitiae.
vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor;
  grande tui pretium muneris auctor erit:
multum, crede mihi, refert a fonte bibatur
  quae fluit an pigro quae stupet unda lacu.

C

Denarîs tribus invitas et mane togatum
  observare iubes atria, Basse, tua,

XCVII 11 amamus *R* : amamur *B*ᴬ*C*ᴬ
XCVIII 3 corinui *C*ᴬ
XCIX 3 pallidiae (*EA*) *vel* -ad- *C*ᴬ   inficiande *B*ᴬ   iocosae *C*ᴬ
4 quam *Friedlaender*   gemuit (*EA*) *vel* genuit *C*ᴬ   6 i *om.* *B*ᴬ
7 nunc te *B*ᴬ : te nunc *C*ᴬ   mittere tempto *C*ᴬ   10 fuit (*EA*) *vel* fluit (*X*) *C*ᴬ

deinde haerere tuo lateri, praecedere sellam,
  ad viduas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est vilisque vetusque :
  denarîs tamen hanc non emo, Basse, tribus.

CI

Appia, quam simili venerandus in Hercule Caesar
  consecrat, Ausoniae maxima fama viae,
si cupis Alcidae cognoscere facta prioris,
  disce : Libyn domuit raraque poma tulit,
peltatam Scythico discinxit Amazona nodo,
  addidit Arcadio terga leonis apro,
aeripedem silvis cervum, Stymphalidas astris
  abstulit, a Stygia cum cane venit aqua,
fecundam vetuit reparari mortibus hydram,
  Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Haec minor Alcides : maior quae gesserit audi,
  sextus ab Albana quem colit arce lapis.
adseruit possessa malis Palatia regnis,
  prima suo gessit pro Iove bella puer ;
solus Iuleas cum iam retineret habenas,
  tradidit inque suo tertius orbe fuit ;
cornua Sarmatici ter perfida contudit Histri,
  sudantem Getica ter nive lavit equum ;
saepe recusatos parcus duxisse triumphos
  victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit ;
templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
  astra suis, caelo sidera, serta Iovi.

C 4 uiduas B^{A}: uetulas C^{A} 5 uetusque B^{A} : putrisque C^{A} 6 non *om.* C^{A} CI 1 in *om.* C^{A} 3 si (*EA*) *vel* sic C^{A} 4 raraque B^{A} : aurea C^{A} 7 ceruam *Ital.* 8 a B^{A} : ab C^{A} 10 l. namne uobes (*i. e.* bov-) C^{A} *ut vid.* 13 adserut C^{A} 15 iulias C^{A} harenas C^{A} 16 ore C^{A} 17 ter *om.* C^{A} perfidia C^{A} condidit C^{A} 18 equum] aqua C^{A} 19 partos C^{A} 20 ab orbe] abe C^{A} (*per haplogr.*) 21 populis B^{A} : populo C^{A} 22 templa B^{A} (*cf. v.* 21) ; serta C^{A}

Herculeum tantis numen non sufficit actis:
  Tarpeio deus hic commodet ora patri.

CII

Quadringentorum reddis mihi, Phoebe, tabellas:
  centum da potius mutua, Phoebe, mihi.
quaere alium cui te tam vano munere iactes:
  quod tibi non possum solvere, Phoebe, meum est.

CI 23 nomen *B*[A]: numen *C*[A]   astris *C*[A]
CII *cum* CI *confl.* *C*[A]

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER X

I

Si nimius videor seraque coronide longus
  esse liber, legito pauca: libellus ero.
terque quaterque mihi finitur carmine parvo
  pagina: fac tibi me quam cupis ipse brevem.

II

Festinata prior, decimi mihi cura libelli
  elapsum manibus nunc revocavit opus.
nota leges quaedam sed lima rasa recenti;
  pars nova maior erit: lector, utrique fave,
lector, opes nostrae: quem cum mihi Roma dedisset,
  'Nil tibi quod demus maius habemus' ait.
'pigra per hunc fugies ingratae flumina Lethes
  et meliore tui parte superstes eris.
marmora Messallae findit caprificus et audax
  dimidios Crispi mulio ridet equos:
at chartis nec furta nocent et saecula prosunt,
  solaque non norunt haec monumenta mori.'

III

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
et foeda linguae probra circulatricis,

I 2 lecto C^{A} 4 facta tibi C^{A} ipse B^{A} : esse C^{A}
II *vv.* 9–12 *hab. T, v.* 11 *hab. R* 4 ubique B^{A} : utrique C^{A}
7 fugiens C^{A} 11 et s. A^{A} : nec s. $B^{A}C^{A}$

quae sulphurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
poeta quidam clancularius spargit
et volt videri nostra. Credis hoc, Prisce?
voce ut loquatur psittacus coturnicis
et concupiscat esse Canus ascaules?
Procul a libellis nigra sit meis fama,
quos rumor alba gemmeus vehit pinna:
cur ego laborem notus esse tam prave,
constare gratis cum silentium possit?

IV

Qui legis Oedipoden caligantemque Thyesten,
  Colchidas et Scyllas, quid nisi monstra legis?
quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopaeus et Attis,
  quid tibi dormitor proderit Endymion?
exutusve puer pinnis labentibus? aut qui
  odit amatrices Hermaphroditus aquas?
quid te vana iuvant miserae ludibria chartae?
  hoc lege, quod possit dicere vita 'Meum est.'
non hic Centauros, non Gorgonas Harpyiasque
  invenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores
  nec te scire: legas Aetia Callimachi.

V

Quisquis stolaeve purpuraeve contemptor
quos colere debet laesit impio versu,
erret per urbem pontis exul et clivi,

III 4 vatinorum proxineta fragrorum C^A 5 poeta *om.* C^A 7 loquat (-tur?) spittacus C^A 8 co. qui secanus aut caules C^A 9 faxa C^A (X *pro* M) 10 rubor C^A 12 constrare C^A

IV 6 dit C^A *ut vid.* (Edit *EXC*, Audit *AG*) 7 iuuat C^A *ut vid.* 8 vita *om.* C^A 9 nec gor. B^A : non gor. C^A harpatiasque (-aci-) B^A 12 Aetia] etiam B^A V *vv.* 1–5 *hab.* *T* 1 Q. isto leue C^A (*pro* Q. istolaeue, *i. e.* Q. stolaeue) C^A purpureque *T* 3 urbis A^A : urbem B^AC^A cliuos *T* (*et fort.* A^A) : cliuis C^A

interque raucos ultimus rogatores
oret caninas panis inprobi buccas.
illi December longus et madens bruma
clususque fornix triste frigus extendat:
vocet beatos clamitetque felices
Orciniana qui feruntur in sponda.
At cum supremae fila venerint horae
diesque tardus, sentiat canum litem
abigatque moto noxias aves panno.
Nec finiantur morte supplicis poenae,
sed modo severi sectus Aeaci loris,
nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
nunc inter undas garruli senis siccus
delasset omnis fabulas poetarum:
et cum fateri Furia iusserit verum,
prodente clamet conscientia 'Scripsi.'

VI

Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
  solibus Arctois sideribusque ducem.
quando erit ille dies quo campus et arbor et omnis
  lucebit Latia culta fenestra nuru?
quando morae dulces longusque a Caesare pulvis
  totaque Flaminia Roma videnda via?
quando eques et picti tunica Nilotide Mauri
  ibitis et populi vox erit una 'Venit'?

VII

Nympharum pater amniumque, Rhene,
quicumque Odrysias bibunt pruinas,
sic semper liquidis fruaris undis

4 ultimos T 5 canina B^A bacas T (a *pro* u) 7 fornex *codd.* 9 Orciuiana C^A, *item ut vid.* B^A (-ini- PQ) in *om.* C^A (sponda *pro* isponda, *i. e.* in s.) 11 canus B^A (-nis Q) 16 seni C^A
VI *hab.* T 1 una T (*et fort.* A^A) C^A 4 latiae $A^A C^A$ 5 mora T duces C^A a *om.* C^A 6 tota (E) *vel* totaque (X) C^A
VII 1 omniumque C^A

nec te barbara contumeliosi
calcatum rota conterat bubulci;
sic et cornibus aureis receptis
et Romanus eas utraque ripa:
Traianum populis suis et urbi,
Thybris te dominus rogat, remittas.

VIII

Nubere Paula cupit nobis, ego ducere Paulam
nolo: anus est. Vellem, si magis esset anus.

IX

Vndenis pedibusque syllabisque
et multo sale, nec tamen protervo
notus gentibus ille Martialis
et notus populis—quid invidetis?—
non sum Andraemone notior caballo.

X

Cum tu, laurigeris annum qui fascibus intras,
mane salutator limina mille teras,
hic ego quid faciam? quid nobis, Paule, relinquis,
qui de plebe Numae densaque turba sumus?
qui me respiciet dominum regemque vocabo?
hoc tu—sed quanto blandius!—ipse facis.
lecticam sellamve sequar? nec ferre recusas,
per medium pugnas et prior isse lutum.
saepius adsurgam recitanti carmina? tu stas
et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper cui non licet esse clienti?
dimisit nostras purpura vestra togas.

VII 5 contera (*EA*) *vel* -at C^A 6 aureus B^A *ut vid.* (-eis *PQ*): aureis C^A 8 populisuis C^A orbi *ut vid.* C^A 9 dominum C^A VIII *hab. TR* IX 2 nec m. C^A X 1 intrat C^A (*cum L*) 3 relinquis *cum var. lect.* relinquas *ut vid.* C^A 5 quis B^A: qui C^A respicies C^A 6 quantu C^A ipsa C^A 7 recusa C^A 8 et B^A: set (*i. e.* sed) C^A ire B^A: iste C^A (isse *C*) 9 tostas C^A 12 dimisi C^A vestra togas] uestratos C^A

XII

Aemiliae gentes et Apollineas Vercellas
  et Phaethontei qui petis arva Padi,
ne vivam, nisi te, Domiti, dimitto libenter,
  grata licet sine te sit mihi nulla dies :
sed desiderium tanti est ut messe vel una
  urbano releves colla perusta iugo.
i precor et totos avida cute conbibe soles—
  o quam formonsus, dum peregrinus eris !
et venies albis non adgnoscendus amicis
  livebitque tuis pallida turba genis.
sed via quem dederit rapiet cito Roma colorem,
  Niliaco redeas tu licet ore niger.

XIII (XX)

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
  pendula quod patriae visere tecta libet,
tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis
  et praetextata cultus amicitia,
tu facis ; in terris quo non est alter Hiberis
  dulcior et vero dignus amore magis.
tecum ego vel sicci Gaetula mapalia Poeni
  et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
  in quocumque loco Roma duobus erit.

XII 3 nec B^A : ne C^A admitto C^A 5 ut] ui C^A (I *pro* T) 6 urbane C^A 7 totis auidae C^A conuiue C^A (*i. e.* -bibe) 8 o *om.* C^A 9 ueniet C^A cognoscendus B^A (co *pro* a ?) : adnoscendus C^A 10 libebitque *codd.* (*i.e.* liv-) 11 te duce quem dederis rapte totorum auorum C^A XIII *vv.* 7–10 *hab.* *T* 1 oras] urse C^A 3 mani dilectus B^A : mansuetus C^A (*pro* Mani consuetus ?) 4 praetextateculius *ut vid.* C^A (praetexta cecilius (caec.) *EAV*, praetextate uiciis *X*, praetextatae ciuis *C*) amicitiae C^A (*cum L*) 5 quod C^A mater C^A 6 dulcius C^A 7 sicci] sic et C^A 8 Scythicas] setubias *ut vid.* C^A (se tibias *EAV*, secubas *XC*) hos et A^A : hospes B^A : hoste *ut vid.* C^A (hostis *X*) 9 eadem] caelum C^A

XIV (XIII)

Cum †cathedrataliost† portet tibi raeda ministros
et Libys in longo pulvere sudet eques,
strataque non unas cingant triclinia Baias
et Thetis unguento palleat uncta tuo,
candida Setini rumpant crystalla trientes,
dormiat in pluma nec meliore Venus:
ad nocturna iaces fastosae limina moechae
et madet heu! lacrimis ianua surda tuis,
urere nec miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam male sit cur tibi, Cotta? bene est.

XVI (XV)

Dotatae uxori cor harundine fixit acuta,
sed dum ludit Aper: ludere novit Aper.

XVII (XVI)

Si donare vocas promittere nec dare, Gai,
vincam te donis muneribusque meis.
accipe Callaicis quidquid fodit Astur in arvis,
aurea quidquid habet divitis unda Tagi,
quidquid Erythraea niger invenit Indus in alga,
quidquid et in nidis unica servat avis,
quidquid Agenoreo Tyros inproba cogit aheno:
quidquid habent omnes, accipe, quomodo das.

XVIII (XVII)

Saturnalicio Macrum fraudare tributo
frustra, Musa, cupis: non licet: ipse petit;

XIV *vv.* 1-2, 7-10 *hab.* *T* 1 cotathedratos *T*: cathedratalios B^A : cathedras alius C^A : cathedralicios *Ital.*, *Turnebus* portat *T*C^A praeda C^A 2 sedet *T* 3 linas pingat B^A (*pro* unas pingant) : una tingat C^A : *corr. Ital.* 4 toro C^A 7 iaces] uenis *N* fastus ac l. C^A lumina *T* moethe C^A (et *pro* ec) 10 cotta $A^A B^A$: tucca C^A (*sed in lemm.* AD COTTAM) XVI *hab.* *T* 1 cur B^A 2 cum *P* XVII *hab.* *T* 3 gallaciis *corr.* gallaicis *ut vid.* C^A (gallas *EXV*, gallaciis *A*) 5 intus C^A (*non* *A*) 6 et *om.* C^A nitidis *corr.* nidis *ut vid.* C^A 7 aheno] aegna C^A

sollemnesque iocos nec tristia carmina poscit
et queritur nugas obticuisse meas.
mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, si legit ista Macer?

XIX (XVIII)

Nec vocat ad cenam Marius, nec munera mittit,
nec spondet, nec volt credere, sed nec habet.
turba tamen non dest sterilem quae curet amicum.
Eheu! quam fatuae sunt tibi, Roma, togae!

XX (XIX)

Nec doctum satis et parum severum,
sed non rusticulum tamen libellum
facundo mea Plinio Thalia
i perfer: brevis est labor peractae
altum vincere tramitem Suburae.
illic Orphea protinus videbis
udi vertice lubricum theatri
mirantisque feras avemque regis,
raptum quae Phryga pertulit Tonanti;
illic parva tui domus Pedonis
caelata est aquilae minore pinna.
Sed ne tempore non tuo disertam
pulses ebria ianuam videto:
totos dat tetricae dies Minervae,
dum centum studet auribus virorum
hoc quod saecula posterique possint
Arpinis quoque conparare chartis.

XVIII 4 obtacuisse C^A 5 bellis *ut vid.* C^A 6 leget *Q*
XIX *hab. TR* 1 uacat C^A 2 spondit A^A redere A^A (reddere T^2R) XX 2 tamen B^A: talia C^A (*cf. v.* 3) 5 *post v.* 6 C^A 12 diserta B^A: disertam C^A 13 pulsae febria C^A (f *pro* s) 15 studet B^A *Plinius Epp.* iii. 21: uacat C^A 16 hoc s. (*om.* quod) C^A (*pro* hoc si s.?) posserique C^A

Seras tutior ibis ad lucernas :
haec hora est tua, cum furit Lyaeus,
cum regnat rosa, cum madent capilli :
tunc me vel rigidi legant Catones.

XXI

Scribere te quae vix intellegat ipse Modestus
et vix Claranus quid rogo, Sexte, iuvat?
non lectore tuis opus est sed Apolline libris :
iudice te maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur sane : mea carmina, Sexte,
grammaticis placeant, ut sine grammaticis.

XXIII

Iam numerat placido felix Antonius aevo
quindecies actas Primus Olympiadas
praeteritosque dies et tutos respicit annos
nec metuit Lethes iam propioris aquas.
nulla recordanti lux est ingrata gravisque ;
nulla fuit cuius non meminisse velit.
Ampliat aetatis spatium sibi vir bonus : hoc est
vivere bis, vita posse priore frui.

XXIV

Natales mihi Martiae Kalendae,
lux formonsior omnibus Kalendis,
qua mittunt mihi munus et puellae,
quinquagensima liba septimamque
vestris addimus hanc focis acerram.

XX 20 regna C^A eum C^A
XXI 1 quaeque (E^1A) *vel* quae C^A 2, 5 crispe B^A : sexte C^A 3 tuis] tunc C^A 6 ut B^A : et C^A XXIII *hab.* *T* 2 aetas *T* 3 totos A^A : tutos $B^A C^A$ 4 metui C^A *ut vid.* propiores B^A : proprioris C^A *ut vid.* 5 recordati C^A XXIV 2 formosiorum nibus C^A 3 et] e C^A 4 libra B^A 5 hac C^A

his vos, si tamen expedit roganti,
annos addite bis precor novenos,
ut nondum nimia piger senecta
sed vitae tribus areis peractis
lucos Elysiae petam puellae.
post hunc Nestora nec diem rogabo.

XXV

In matutina nuper spectatus harena
  Mucius, inposuit qui sua membra focis,
si patiens durusque tibi fortisque videtur,
  Abderitanae pectora plebis habes.
nam cum dicatur tunica praesente molesta
  'Vre manum,' plus est dicere 'Non facio.'

XXVI

Vare, Paraetonias Latia modo vite per urbes
  nobilis et centum dux memorande viris,
at nunc Ausonio frustra promisse Quirino,
  hospita Lagei litoris umbra iaces.
spargere non licuit frigentia fletibus ora
  pinguia nec maestis addere tura rogis.
sed datur aeterno victurum carmine nomen:
  numquid et hoc, fallax Nile, negare potes?

XXIV 6 reuocanti (uo *superscr.*) C^A *ut vid.* (*pro* rocanti?) 7 nouemus C^A 9 areis *Ald.*: aureis *codd.* 10 potam C^A (o *pro* e) 11 hoc (?) *Friedlaender* Nestora *Heinsius*: nethora (*f*) *vel* nechora B^A: nec hora C^A (*pro* nesthora, *i. e.* Nestora) XXV *hab. T* 3 durusque tibi fortisque A^AB^A: fortisque tibi durusque C^A 6 ducere *T* nunc C^A (*pro* ñ, *i. e.* non) XXVI *hab. T* 1 paraetonias *etiam* C^A *ut vid.* (praetonias *E*, per aetonias *XA*) latio m. uecte A^A: latias m. rite B^A: lata m. uite (-tae) C^A: *corr. Ital.* per undas A^A 2 tenium C^A (t *pro* c, I *pro* T) 3 promississe A^A: promisi (si *superscr.*) C^A (*pro* promisse, *i. e.* promisisse?) 4 lagei *corr.* legei *ut vid.* B^A: lagae C^A 5 fulgentia A^A: prigentia (*EA*) *vel* fri- C^A 6 focis A^A: rogis B^AC^A 7 nomen A^AB^A: munus C^A 8 putes C^A

XXVII

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
  accubat et rarus non adhibetur eques,
et tua tricenos largitur sportula nummos.
  nemo tamen natum te, Diodore, putat.

XXVIII

Annorum nitidique sator pulcherrime mundi,
  publica quem primum vota precesque vocant,
pervius exiguos habitabas ante penates,
  plurima qua medium Roma terebat iter:
nunc tua Caesareis cinguntur limina donis
  et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
at tu, sancte pater, tanto pro munere gratus,
  ferrea perpetua claustra tuere sera.

XXX

O temperatae dulce Formiae litus,
vos, cum severi fugit oppidum Martis
et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis praefert.
non ille sanctae dulce Tibur uxoris,
nec Tusculanos Algidosve secessus,
Praeneste nec sic Antiumque miratur;
non blanda Circe Dardanisve Caieta
desiderantur, nec Marica nec Liris,
nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic summa leni stringitur Thetis vento;

XXVII *hab. T*   1 diodori C^A suo C^A 3 at *T* (*pro* ac?) : et $B^A C^A$ 4 te] e C^A

XXVIII 2 que C^A *ut vid.*   3 peruius *Ital.* : praevius (pre-) *codd.*   6 et *om.* B^A 8 pertetua C^A

XXX 1 Io B^A : O C^A temperante *codd.* (*pro* -ate, *i. e.* -atae) (-atae *C*, *etc.*)   4 iocis C^A (j *pro* l)   8 dare lanis C^A (d. ianis *XC*) (*pro* darclanis; cl *pro* d)   10 lucerna C^A uenena C^A (uena *A*)

nec languet aequor, viva sed quies ponti
pictam phaselon adiuvante fert aura,
sicut puellae non amantis aestatem
mota salubre purpura venit frigus.
nec seta longo quaerit in mari praedam,
sed a cubili lectuloque iactatam
spectatus alte lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sentit Aeoli regnum,
ridet procellas tuta de suo mensa:
piscina rhombum pascit et lupos vernas,
natat ad magistrum delicata murena,
nomenculator mugilem citat notum
et adesse iussi prodeunt senes mulli.
Frui sed istis quando, Roma, permittis?
quot Formianos inputat dies annus
negotiosis rebus urbis haerenti?
o ianitores vilicique felices!
dominis parantur ista, serviunt vobis.

XXXI

Addixti servum nummis here mille ducentis,
  ut bene cenares, Calliodore, semel.
nec bene cenasti: mullus tibi quattuor emptus
  librarum cenae pompa caputque fuit.
exclamare libet: 'Non est hic, inprobe, non est
  piscis: homo est; hominem, Calliodore, comes.'

XXXII

Haec mihi quae colitur violis pictura rosisque,
  quos referat voltus, Caediciane, rogas?
talis erat Marcus mediis Antonius annis
  Primus: in hoc iuvenem se videt ore senex.

12 uina C^A 13 phaseon C^A 14 agitantis C^A 15 muta C^A 16 praeda C^A 17 cubili B^A: cubiculo C^A 20 sue (-ae) C^A (e *pro* o) 21 lupus C^A 23 nomenclatori C^A 25 permittit B^A: permittis C^A

XXXI *hab. T* 1 ducentis A^AC^A: trecentis B^A 6 comes A^AC^A: uoras B^A

Ars utinam mores animumque effingere posset!
  pulchrior in terris nulla tabella foret.

XXXIII

Simplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
  Cecropium superas qui bonitate senem,
sic tibi consoceri claros retinere penates
  perpetua natae det face casta Venus:
ut tu, si viridi tinctos aerugine versus
  forte malus livor dixerit esse meos,
ut facis, a nobis abigas, nec scribere quemquam
  talia contendas carmina qui legitur.
Hunc servare modum nostri novere libelli,
  parcere personis, dicere de vitiis.

XXXIV

Di tibi dent quidquid, Caesar Traiane, mereris
  et rata perpetuo quae tribuere velint:
qui sua restituis spoliato iura patrono
  —libertis exul non erit ille suis—,
dignus es ut possis totum servare clientem:
  ut—liceat tantum vera probare—potes.

XXXV

Omnes Sulpiciam legant puellae
uni quae cupiunt viro placere;
omnes Sulpiciam legant mariti
uni qui cupiunt placere nuptae.
non haec Colchidos adserit furorem,

XXXII 5 posset *B*A : possis *C*A : posses *Ital.*
XXXIII 4 perpetuam *B*A   6 liuor *B*A : lector *C*A   7 facias *C*A   scribere *B*A : strinxere (*EA*) *vel* stringere (*X*) *C*A (fingere *F*)
XXXIV 1 Caesar *om.* *C*A   3 cui *Rooy*   tua resutuis *C*A (u *pro* ti)   iura *om.* *C*A   5 tutum *Ital., fort. recte*
XXXV 5 hac *C*A

diri prandia nec refert Thyestae;
Scyllam, Byblida nec fuisse credit:
sed castos docet et probos amores,
lusus, delicias facetiasque.
cuius carmina qui bene aestimarit,
nullam dixerit esse nequiorem,
nullam dixerit esse sanctiorem.
Tales Egeriae iocos fuisse
udo crediderim Numae sub antro.
Hac condiscipula vel hac magistra
esses doctior et pudica, Sappho:
sed tecum pariter simulque visam
durus Sulpiciam Phaon amaret.
frustra: namque ea nec Tonantis uxor
nec Bacchi nec Apollinis puella
erepto sibi viveret Caleno.

XXXVI

Inproba Massiliae quidquid fumaria cogunt,
  accipit aetatem quisquis ab igne cadus,
a te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
  per freta, per longas toxica saeva vias;
nec facili pretio sed quo contenta Falerni
  testa sit aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam
  haec puto causa tibi est, ne tua vina bibas.

XXXV 6 thistee C^A *ut vid.* 8 doceret C^A pios amores B^A: probos amicos C^A 10 aestimauit *corr.* -rit *ut vid.* B^A (-uerit *L*) 12 *post* 11 C^A 13 egregiae C^A 14 Numae] nudo de C^A (*pro* nū ae?) 15 Hae C^A 16 esses *Ital.*: esse (*Lf ante corr. ut vid.*) *vel* esset (*PQ*)′B^A: esset C^A 18 amaret B^A (-it *L ante corr.*): amarat C^A 20 bacchis C^A puellae B^A 21 uideret C^A
XXXVI *vv.* 7–8 *hab. TR* 1 quodquid C^A 4 saeua B^A: uina C^A suas C^A *pro* iuas, *i. e.* uias?) 6 sint aucellis tecta c. s. C^A 8 tibi] tua C^A

XXXVII

Iuris et aequarum cultor sanctissime legum,
  veridico Latium qui regis ore forum,
municipi, Materne, tuo veterique sodali
  Callaïcum mandas si quid ad Oceanum—.
An Laurentino turpis in litore ranas
  et satius tenues ducere credis acos
ad sua captivum quam saxa remittere mullum,
  visus erit libris qui minor esse tribus?
et fatuam summa cenare pelorida mensa
  quosque tegit levi cortice concha brevis
ostrea Baianis quam non liventia testis,
  quae domino pueri non prohibente vorent?
hic olidam clamosus ages in retia volpem
  mordebitque tuos sordida praeda canes:
illic piscoso modo vix educta profundo
  inpedient lepores umida lina meos.—
Dum loquor ecce redit sporta piscator inani,
  venator capta maele superbus adest:
omnis ab urbano venit ad mare cena macello.
  Callaïcum mandas si quid ad Oceanum—.

XXXIX

Consule te Bruto quod iuras, Lesbia, natam,
  mentiris. Nata es, Lesbia, rege Numa?

XXXVII 2 uiridico (iur-) C^A 3 municipii C^A 6 acus B^A: acos C^A 7 captiuos C^A 8 minus B^A: minor C^A 9 fatuum B^A 10 quosque B^A: quoque C^A: quodque *ed. a.* 1473 legit C^A (L *pro* T) 11 libentia *codd.* (*i. e.* liv-) 13 Cholchidam (Co-) C^A (*pro* H^c^ olidam, *i. e.* hic o.) 17 uenit B^A: redit C^A porta (*EA*) *vel* sporta C^A 18 capto B^A: capta C^A maele *Salmasius*: male B^A (melle *Q*): meate C^A (T*pro* L) 19 macelli C^A 20 andas (*EA*) *vel* mandas C^A
XXXIX *hab. T* 1 quod A^AB^A: quid C^A

sic quoque mentiris. Namque, ut tua saecula narrant,
  ficta Prometheo diceris esse luto.

XLI

Mense novo Iani veterem, Proculeia, maritum
  deseris atque iubes res sibi habere suas.
quid, rogo, quid factum est? subiti quae causa doloris?
  Nil mihi respondes? Dicam ego, praetor erat:
constatura fuit Megalensis purpura centum
  milibus, ut nimium munera parca dares,
et populare sacrum bis milia dena tulisset.
  Discidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

XLIII

Septima iam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
  Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.

XLIV

Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos
  et viridem Tethyn Oceanumque patrem,
ergo Numae colles et Nomentana relinquis
  otia nec retinet rusque focusque senem?
gaudia tu differs, at non et stamina differt
  Atropos atque omnis scribitur hora tibi.
Praestiteris caro—quis non hoc laudet?—amico
  ut potior vita sit tibi sancta fides;
sed reddare tuis tandem mansure Sabinis
  teque tuas numeres inter amicitias.

3 namque ut $A^A C^A$: nam qui (*pro* quid?) B^A narrant $A^A B^A$: narres C^A

XLI *hab. T* 1 Mensam noui *T* 6 parua *T* (*et fort.* A^A) : parca $B^A C^A$ 7 bis *om.* C^A

XLIII *hab. T; v.* 2 *hab. R in fine epigr.* II. 2 reddet *R*

XLIV 1 calidonio C^A ouidisure B^A *ut vid.* 2 thetyn (-in) *codd.* 3 relinquis B^A (-es *Q*) : relinquas C^A 4 otio (*EA*) C^A 5 st. differs C^A 7–10 *nov. epigr.* C^A

XLV

Si quid lene mei dicunt et dulce libelli,
  si quid honorificum pagina blanda sonat,
hoc tu pingue putas et costam rodere mavis,
  ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
  non facit ad stomachum nostra lagona tuum.

XLVI

Omnia vis belle, Matho, dicere. Dic aliquando
  et bene; dic neutrum; dic aliquando male.

XLVII

Vitam quae faciant beatiorem,
iucundissime Martialis, haec sunt:
res non parta labore sed relicta;
non ingratus ager, focus perennis;
lis numquam, toga rara, mens quieta;
vires ingenuae, salubre corpus;
prudens simplicitas, pares amici;
convictus facilis, sine arte mensa;
nox non ebria sed soluta curis;
non tristis torus et tamen pudicus;
somnus qui faciat breves tenebras:
quod sis esse velis nihilque malis;
summum nec metuas diem nec optes.

XLVIII

Nuntiat octavam Phariae sua turba iuvencae,
  et pilata redit iamque subitque cohors.

XLV *hab. T* 1 pene C^A mihi *T* 3 hoc linguae (*om.* tu) C^A (hoc elingue *C*) maui C^A 4 illa laurenti cum ti (*vel* tibi) d. C^A XLVI *hab. R* XLVII *vv.* 1–2, 5–13 *hab. T* 1 faciant $A^A C^A$: faciunt B^A beatorum *T* (*pro* beatiorum ?) : iocundiorem B^A (*cf. v.* 2) : beatiorem C^A 5 quietas *T* 10 torus set C^A *ut vid.* (t. sed *EA* : t. et *X*) 12 malis $A^A C^A$: malus (*L* : -lis *f*) *vel* maius (*PQ*) B^A 13 metuas] tuas *T* (*pro* me tuas ?) XLVIII *vv.* 7–14, 17–24 *hab. T* 1 turum C^A 2 redit iam subiitque *Paley*

temperat haec thermas, nimios prior hora vapores
 halat, et inmodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerialis, Flacce, venitis?
 septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.
exoneraturas ventrem mihi vilica malvas
 adtulit et varias quas habet hortus opes.
in quibus est lactuca sedens et tonsile porrum,
 nec dest ructatrix mentha nec herba salax;
secta coronabunt rutatos ova lacertos
 et madidum thynni de sale sumen erit.
Gustus in his; una ponetur cenula mensa,
 haedus inhumani raptus ab ore lupi,
et quae non egeant ferro structoris ofellae
 et faba fabrorum prototomique rudes;
pullus ad haec cenisque tribus iam perna superstes
 addetur. Saturis mitia poma dabo,
de Nomentana vinum sine faece lagona,
 quae bis Frontino consule prima fuit.
accedent sine felle ioci nec mane timenda
 libertas et nil quod tacuisse velis:
de prasino conviva meus venetoque loquatur,
 nec faciunt quemquam pocula nostra reum.

XLIX

Cum potes amethystinos trientes
et nigro madeas Opimiano,
propinas modo conditum Sabinum

3 nimios . . . uapores B^A: nimio . . . uapore C^A 4 alat B^A 5 Stella nicepealis fl. C^A 6 signa C^A 7 exoneraturas] exonerat C^A 9 est *om.* T 10 et destupratrix (-pa-) m. et C^A menta *codd.* 11 ructatos T: roctatos L, roratos P, r**atos Q, rutaceos f 13 Gustus A^A: Gastus B^A (a *pro* u): Paruus C^A 14 haec dos C^A 15 ofella C^A 17 frena C^A (f *pro* p) 19 uirum T fine A^A: faece (fe-) $B^A C^A$ 20 trima *Heinsius* 21 accedunt A^A: accedent (PQf) *vel* accedant (L) B^A: accedent C^A 23 de prasino conuiua meus uenetoque l. A^A: de p. scutoque (Scorpoque *Gruterus*) meus conuiua l. B^A: de prasino conuiua meus scipioque (*pro* Scorpoque?) l. C^A loquar T 24 faciunt $A^A C^A$: facient B^A

et dicis mihi, Cotta, 'Vis in auro?'
Quisquam plumbea vina volt in auro?

L

Frangat Idumaeas tristis Victoria palmas,
plange, Favor, saeva pectora nuda manu;
mutet Honor cultus, et iniquis munera flammis
mitte coronatas, Gloria maesta, comas.
Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, iuventa
occidis et nigros tam cito iungis equos.
curribus illa tuis semper properata brevisque
cur fuit et vitae tam prope meta tuae?

LI

Sidera iam Tyrius Phrixei respicit agni
taurus et alternum Castora fugit hiems;
ridet ager, vestitur humus, vestitur et arbor,
Ismarium paelex Attica plorat Ityn.
quos, Faustine, dies, quales tibi Roma † Ravennae †
abstulit! o soles, o tunicata quies!
o nemus, o fontes solidumque madentis harenae
litus et aequoreis splendidus Anxur aquis,
et non unius spectator lectulus undae,
qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed nec Marcelli Pompeianumque, nec illic
sunt triplices thermae nec fora iuncta quater,
nec Capitolini summum penetrale Tonantis
quaeque nitent caelo proxima templa suo.
Dicere te lassum quotiens ego credo Quirino:
'Quae tua sunt, tibi habe: quae mea, redde mihi.'

L 2 fauore C^A 5 primae C^A 7 tues C^A 8 cur] cui C^A uisae C^A LI 5 qualem tibi B^A: quale sit tibi C^A (quales tibi C) rauennam B^A: -nae C^A (*pro* Ravenne *nom. propr. voc. casu*?) 6 tunicate B^A 7 madentis] dentis C^A 8 Anxur] axis B^A 10 maris B^A: rates C^A 11 Sed neque B^A 13 penetra B^A

LIII

Ille ego sum Scorpus, clamosi gloria Circi,
plausus, Roma, tui deliciaeque breves,
invida quem Lachesis raptum trieteride nona,
dum numerat palmas, credidit esse senem.

LIV

Mensas, Ole, bonas ponis, sed ponis opertas.
Ridiculum est: possum sic ego habere bonas.

LVI

Totis, Galle, iubes tibi me servire diebus
et per Aventinum ter quater ire tuum.
eximit aut reficit dentem Cascellius aegrum,
infestos oculis uris, Hygine, pilos;
non secat et tollit stillantem Fannius uvam,
tristia saxorum stigmata delet Eros;
enterocelarum fertur Podalirius Hermes:
qui sanet ruptos dic mihi, Galle, quis est?

LVII

Argenti libram mittebas; facta selibra est,
sed piperis. Tanti non emo, Sexte, piper.

LVIII

Anxuris aequorei placidos, Frontine, recessus
et propius Baias litoreamque domum,
et quod inhumanae cancro fervente cicadae
non novere nemus, flumineosque lacus
dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas; nunc nos maxima Roma terit.

LIII *hab. T* 2 lausus C^A LIV *hab. T* 1 ponis bonas B^A apertas *T* LVI 3 cascellus C^A 4 oris C^A 6 saxorum B^A (seruorum *P*): saxonum C^A: noxarum *Heinsius* 7–8 *om.* C^A (*vid. infra*) LVII–LXXII (*cum* LVI 7–8) *om.* C^A (*pluribus foliis amissis*) LVII *hab. T et* (*post* LIX, *quocum conflat*) *R*

Hic mihi quando dies meus est? iactamur in alto
  urbis, et in sterili vita labore perit,
dura suburbani dum iugera pascimus agri
  vicinosque tibi, sancte Quirine, lares.
Sed non solus amat qui nocte dieque frequentat
  limina nec vatem talia damna decent.
per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
  iuro deos: Et non officiosus amo.

LIX

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
  et breviora tibi, non meliora placent.
dives et ex omni posita est instructa macello
  cena tibi, sed te mattea sola iuvat.
Non opus est nobis nimium lectore guloso;
  hunc volo, non fiat qui sine pane satur.

LX

Iura trium petiit a Caesare discipulorum
  adsuetus semper Munna docere duos.

LXI

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
  crimine quam fati sexta peremit hiems.
quisquis eris nostri post me regnator agelli,
  manibus exiguis annua iusta dato:
sic lare perpetuo, sic turba sospite solus
  flebilis in terra sit lapis iste tua.

LXII

Ludi magister, parce simplici turbae:
sic te frequentes audiant capillati
et delicatae diligat chorus mensae,

LIX *vv.* 5-6 *hab. R* 6 qui fiat non B^A pane A^A : pene B^A
LX 2 assuetus *cod.*
LXI 2 quam *Ital.* : quem *cod.*

nec calculator nec notarius velox
maiore quisquam circulo coronetur.
albae leone flammeo calent luces
tostamque fervens Iulius coquit messem.
cirrata loris horridis Scythae pellis,
qua vapulavit Marsyas Celaenaeus,
ferulaeque tristes, sceptra paedagogorum,
cessent et Idus dormiant in Octobres:
aestate pueri si valent, satis discunt.

LXV

Cum te municipem Corinthiorum
iactes, Charmenion, negante nullo,
cur frater tibi dicor, ex Hiberis
et Celtis genitus Tagique civis?
An voltu similes videmur esse?
tu flexa nitidus coma vagaris,
Hispanis ego contumax capillis;
levis dropace tu cotidiano,
hirsutis ego cruribus genisque;
os blaesum tibi debilisque lingua est,
nobis filia fortius loquetur:
tam dispar aquilae columba non est
nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
ne te, Charmenion, vocem sororem.

LXVI

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus
qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?
hanc aliquis faciem nigra violare culina
sustinet, has uncto polluit igne comas?

LXII *vv.* 10–11 *hab. T*
LXV 2, 15 carmenion *cod.* 11 fistula *Schneidewin* 15 nc *Ital.*: nec *cod.*
LXVI *hab. R* 4 palluit *R* ille *A*[A]: igne *B*[A]

quis potius cyathos aut quis crystalla tenebit?
  qua sapient melius mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
  Iuppiter utatur iam Ganymede coco.

LXIX

Custodes das, Polla, viro, non accipis ipsa.
  hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

LXX

Quod mihi vix unus toto liber exeat anno
  desidiae tibi sum, docte Potite, reus.
iustius at quanto mirere quod exeat unus,
  labantur toti cum mihi saepe dies.
non resalutantis video nocturnus amicos,
  gratulor et multis; nemo, Potite, mihi.
nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam,
  nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
nunc consul praetorve tenet reducesque choreae,
  auditur toto saepe poeta die.
sed nec causidico possis inpune negare,
  nec si te rhetor grammaticusve rogent:
balnea post decumam lasso centumque petuntur
  quadrantes. Fiet quando, Potite, liber?

LXXI

Quisquis laeta tuis et sera parentibus optas
  fata, brevem titulum marmoris huius ama.
condidit hac caras tellure Rabirius umbras;
  nulli sorte iacent candidiore senes:
bis sex lustra tori nox mitis et ultima clusit,
  arserunt uno funera bina rogo.

LXX 5 nunc *Ital.* 9 coronae *Munro* 12 grammaticusque *Ital.* reget *corr.* roget *Q*: roget *f* LXXI *vv.* 1–4 *hab. R* 4 nulla *A*[A] 5 et unica *Gilbert*: at ultima *Schenkl*

Hos tamen ut primis raptos sibi quaerit in annis.
  inprobius nihil his fletibus esse potest.

LXXII

Frustra, Blanditiae, venitis ad me
adtritis miserabiles labellis:
dicturus dominum deumque non sum.
iam non est locus hac in urbe vobis;
ad Parthos procul ite pilleatos
et turpes humilesque supplicesque
pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus sed imperator,
sed iustissimus omnium senator,
per quem de Stygia domo reducta est
siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto
verbis, Roma, prioribus loquaris.

LXXIII

Littera facundi gratum mihi pignus amici
  pertulit, Ausoniae dona severa togae,
qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
  vellet Maecenas Caesarianus eques.
vilior haec nobis alio mittente fuisset;
  non quacumque manu victima caesa litat:
a te missa venit: possem nisi munus amare,
  Marce, tuum, poteram nomen amare meum.
munere sed plus est et nomine gratius ipso
  officium docti iudiciumque viri.

LXXIV

Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
lasso clienti. Quamdiu salutator

LXXI 7 maeret *Heinsius* LXXII 2 attritis (atr.) *cod.* LXXIII 1 pignus B^A: munus C^A 2 severa] sera C^A (*unde* serena *C*) 5 v. ne h. C^A 9 nomine] munere B^A gratior C^A LXXIV 1 parte C^A (t *pro* c)

anteambulones et togatulos inter
centum merebor plumbeos die toto,
cum Scorpus una quindecim graves hora
ferventis auri victor auferat saccos?
Non ego meorum praemium libellorum
—quid enim merentur?—Apulos velim campos;
non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
nec quae paludes delicata Pomptinas
ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam quaeris ergo? Dormire.

LXXVI

Hoc, Fortuna, tibi videtur aequum?
civis non Syriaeve Parthiaeve,
nec de Cappadocis eques catastis,
sed de plebe Remi Numaeque verna,
iucundus, probus, innocens amicus,
lingua doctus utraque, cuius unum est,
sed magnum vitium quod est poeta,
pullo Maevius alget in cucullo,
cocco mulio fulget Incitatus.

LXXVII

Nequius a Caro nihil umquam, Maxime, factum est
quam quod febre perît: fecit et illa nefas.
Saeva nocens febris saltem quartana fuisses!
servari medico debuit ille suo.

LXXVIII

Ibis litoreas, Macer, Salonas,
ibit rara fides amorque recti

LXXIV 11 cliuis C^A
LXXVI 3 equis C^A (*pro* -es?) 4 *post v.* 7 B^A (*transp. propter homoeoarch.* sed)
LXXVII 3 artem quarta f. C^A fuisses B^A : fuisset C^A 4 illa *Ital.*
LXXVIII 1 alonas C^A

et quae, cum comitem trahit pudorem,
semper pauperior redit potestas:
felix auriferae colone terrae,
rectorem vacuo sinu remittes
optabisque moras, et exeuntem
udo Dalmata gaudio sequeris.
nos Celtas, Macer, et truces Hiberos
cum desiderio tui petemus.
Sed quaecumque tamen feretur illinc
piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit:
sic inter veteres legar poetas,
nec multos mihi praeferas priores,
uno sed tibi sim minor Catullo.

LXXIX

Ad lapidem Torquatus habet praetoria quartum;
ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
extruxit; cucumam fecit Otacilius.
Disposuit daphnona suo Torquatus in agro;
castaneas centum sevit Otacilius.
Consule Torquato vici fuit ille magister,
non minor in tanto visus honore sibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,
sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

LXXX

Plorat Eros, quotiens maculosae pocula murrae
inspicit aut pueros nobiliusve citrum,

LXXVIII 3 etecum C^A : et secum *Ital.* trahi B^A (-hit *Qf*) (*pro*
i
trahet, *i. e.* trahet, *corr.* trahit?) : trahet C^A 6 remittis B^A : remittet (-tes *C, etc.*) C^A 8 uda C^A 9 certas C^A 11 illic C^A 12 tacis C^A 15 praeferat C^A LXXIX 2 brebe C^A (*i.e.* -ue) 7 consul torquatus C^A 8 minore C^A (*sed* minor *X*) 9 uox C^A (*pro* bos) 10 rumpet B^A : rumpit C^A (*pro* -et?) otacilius C^A LXXX *hab. T* 1 murrae] tere A^A : murra (*EA*) *vel* -rae (-re) C^A 2 puero C^A

et gemitus imo ducit de pectore quod non
tota miser coëmat Saepta feratque domum.
Quam multi faciunt quod Eros sed lumine sicco!
pars maior lacrimas ridet et intus habet.

LXXXII

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
mane vel a media nocte togatus ero
stridentesque feram flatus aquilonis iniqui
et patiar nimbos excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno
per gemitus nostros ingenuasque cruces,
parce, precor, fesso vanosque remitte labores
qui tibi non prosunt et mihi, Galle, nocent.

LXXXIII

Raros colligis hinc et hinc capillos
et latum nitidae, Marine, calvae
campum temporibus tegis comatis;
sed moti redeunt iubente vento
redduntur que sibi caputque nudum
cirris grandibus hinc et inde cingunt:
inter Spendophorum Telesphorumque
Cydae stare putabis Hermerotem.
Vis tu simplicius senem fateri,
ut tandem videaris unus esse?
calvo turpius est nihil comato.

LXXXV

Iam senior Ladon Tiberinae nauta carinae
proxima dilectis rura paravit aquis.

LXXX 3 quid C^A 4 misecemat *T*: miser (-fer) coema C^A 5, 6 *vel sic distingue*, Eros! sed l. si. pars LXXXII *hab. T* 2 eroo *T ante corr.* (*pro* eo *corr.* ero?) 5 si *om. T* 7 fesso $A^A B^A$: lassos C^A (*pro* lasso) LXXXIII 3 tegit C^A 4 iuuente C^A (*i. e.* iub-) (*unde* iuuante *C*) 9 te *L* LXXXV *hab.* T 2 dilecti C^A

quae cum saepe vagus premeret torrentibus undis
  Thybris et hiberno rumperet arva lacu,
emeritam puppim, ripa quae stabat in alta,
  inplevit saxis obposuitque vadis.
sic nimias avertit aquas. Quis credere posset?
  auxilium domino mersa carina tulit.

LXXXVI

Nemo nova caluit sic inflammatus amica
  flagravit quanto Laurus amore pilae.
sed qui primus erat lusor dum floruit aetas,
  nunc postquam desît ludere prima pila est.

LXXXVII

Octobres age sentiat Kalendas
facundi pia Roma Restituti:
linguis omnibus et favete votis;
natalem colimus, tacete lites.
apsit cereus aridi clientis,
et vani triplices brevesque mappae
expectent gelidi iocos Decembris.
certent muneribus beatiores:
Agrippae tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas;
pugnorum reus ebriaeque noctis
cenatoria mittat advocato;
infamata virum puella vicit,
veros sardonychas, sed ipsa tradat;

LXXXV 3 cum *om.* *T* 4 lacu $A^A B^A$: gelu C^A 5 alto *T*: aula C^A 6 imple uix C^A 7 possit A^A : posset B^A : posse C^A (*pro* -set ?) 8 mersaque crina *T*
LXXXVI *hab.* *T* 3 plurimus *T* lusus C^A
LXXXVII *vv.* 4, 17–18 *hab.* *T* 2 pila C^A (*cf.* LXXXVI, 4) 5 adsit B^A 6 uanni B^A (*pro* uani) 7 iocus C^A 12 cenatoriam (cae-, coe-) B^A 13 imparata C^A (*pro* impamata ; p *pro* f ?) 14 tradit C^A

mirator veterum senex avorum
donet Phidiaci toreuma caeli;
venator leporem, colonus haedum,
piscator ferat aequorum rapinas.
Si mittit sua quisque, quid poetam
missurum tibi, Restitute, credis?

LXXXVIII

Omnes persequeris praetorum, Cotta, libellos;
accipis et ceras. Officiosus homo es.

LXXXIX

Iuno labor, Polyclite, tuus et gloria felix,
Phidiacae cuperent quam meruisse manus,
ore nitet tanto quanto superasset in Ide
iudice convictas non dubitante deas.
Iunonem, Polyclite, suam nisi frater amaret,
Iunonem poterat frater amare tuam.

XCII

Marri, quietae cultor et comes vitae,
quo cive prisca gloriatur Atina,
has tibi gemellas barbari decus luci
conmendo pinus ilicesque Faunorum
et semidocta vilici manu structas
Tonantis aras horridique Silvani,
quas pinxit agni saepe sanguis aut haedi,

LXXXVII 17 edem *T* 18 rapinas $A^A B^A$: rapinam C^A 20 *om.* C^A (*vid. infra*) petis *P* LXXXVIII–XCI (*cum* LXXXVII, 20) *om.* C^A LXXXVIII *hab. R* 1–2 *sic distinguit Gilbert*, o pe.: pr. C. l. acc. et ce. 1 praetorem *R* libellos A^A: locellos B^A 2 caenas A^A: ceras B^A

LXXXIX 1 tuus, Pol., labos *Heinsius* 2 peperisse *Heinsius* 3 nitet] manet *L* 4 conuinctas *Q*: coniunctas *Ital.*

XCII 1 Mari *Q*, *alii* 2 *post v.* 3 C^A 5 semel docta B^A 7 sanguis] anguis C^A

dominamque sancti virginem deam templi,
et quem sororis hospitem vides castae
Martem mearum principem Kalendarum,
et delicatae laureum nemus Florae,
in quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
seu tu cruore sive ture placabis:
'Vbicumque vester Martialis est,' dices,
'hac ecce mecum dextera litat vobis
apsens sacerdos; vos putate praesentem
et date duobus quidquid alter optabit.'

XCIII

Si prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras
  pictaque pampineis videris arva iugis,
perfer Atestinae nondum vulgata Sabinae
  carmina, purpurea sed modo culta toga.
Vt rosa delectat metitur quae pollice primo,
  sic nova nec mento sordida charta iuvat.

XCIV

Non mea Massylus servat pomaria serpens,
  regius Alcinoi nec mihi servit ager,
sed Nomentana securus germinat hortus
  arbore, nec furem plumbea mala timent.
Haec igitur media quae sunt modo nata Subura
  mittimus autumni cerea poma mei.

12 quo B^A persequentem C^A (-te *V*) 13 mitte C^A (*pro* mite) 16 hac *Ital.*: haec (hec) *codd.*, *fort. recte* 17 potate C^A (*i. e.* putate) 18 optarit (obtarit *L*, optauerit *F*) *vel* optabit (*Pf.* -uit *Q*) B^A: optabit C^A

XCIII 4 culta (*cum var. lect.* suta) toga C^A *ut vid.* (succ- *EAF*, c-su *XV*[1], suta CV^2 *etc.*) (*pro* culta ?): *om.* B^A 5 mettius C^A (ti *pro* it, s *pro* r) XCIV 1 mica C^A (*pro* mca ? c *pro* e) 3 isterminat C^A

XCVI

Saepe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas
miraris, Latia factus in urbe senex,
auriferumque Tagum sitiam patriumque Salonem
et repetam saturae sordida rura casae.
Illa placet tellus in qua res parva beatum
me facit et tenues luxuriantur opes:
pascitur hic, ibi pascit ager; tepet igne maligno
hic focus, ingenti lumine lucet ibi;
hic pretiosa fames conturbatorque macellus,
mensa ibi divitiis ruris operta sui;
quattuor hic aestate togae pluresve teruntur,
autumnis ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges, quidquid non praestat amicus
cum praestare tibi possit, Avite, locus.

XCVII

Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
dum murram et casias flebilis uxor emit,
iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato,
heredem scripsit me Numa: convaluit.

XCIX

Si Romana forent haec Socratis ora, fuissent
Iulius in Saturis qualia Rufus habet.

C

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
cum litigante quid tibi, miser, libro?
quid congregare cum leonibus volpes

XCVI 4 et re tam B^A 7 cibi C^A 9 macellus B^A: macelli C^A 14 posset C^A amice B^A (*cf. v. 13*)

XCVII *hab. T* 1 arsuro A^A 2 casias A^A: casias (*f*, cassias *L*) *vel* casiam (*PQ*) B^A: casiam C^A fleuilis *ut vid.* C^A (*ita E*, fleilis *A*, fletibus *X*) 3 pollinctore A^A: collectore B^A (*pro* pol-): pollectore C^A

XCIX 1 foret C^A fuisse B^A (-ent *Q*): fuisset C^A 2 satyris *PQ* C *vv.* 3-6 *hab. T* 2 litigantem C^A

aquilisque similes facere noctuas quaeris?
habeas licebit alterum pedem Ladae,
inepte, frustra crure ligneo curres.

CI

Elysio redeat si forte remissus ab agro
  ille suo felix Caesare Gabba vetus,
qui Capitolinum pariter Gabbamque iocantes
  audierit dicet: 'Rustice Gabba, tace.'

CIII

Municipes, Augusta mihi quos Bilbilis acri
  monte creat, rapidis quem Salo cingit aquis,
ecquid laeta iuvat vestri vos gloria vatis?
  nam decus et nomen famaque vestra sumus,
nec sua plus debet tenui Verona Catullo
  meque velit dici non minus illa suum.
Quattuor accessit tricesima messibus aestas,
  ut sine me Cereri rustica liba datis,
moenia dum colimus dominae pulcherrima Romae:
  mutavere meas Itala regna comas.
Excipitis placida reducem si mente, venimus;
  aspera si geritis corda, redire licet.

CIV

I nostro comes, i, libelle, Flavo
longum per mare, sed faventis undae,
et cursu facili tuisque ventis

C 4 aliquis quie C^A *ut vid.* (*pro* qui[e]) 5 licet *T* pede (*LF*) *vel* pedem B^A: pedes C^A laedae (le-) B^A (*cum X*) 6 frustrae C^A *ut vid.* l. curres B^A: *om.* A^A (*propter homoeotel.*): l. curris C^A
CI *hab. T* 1 Elysios credat C^A 2 uotas *T* 3 quo C^A uocantes C^A
CIII 1 angusta B^A Bilbilis] bilbilitanos C^A (*cf. lemm.* AD MVNICIPES BILBILITANOS) acri *Ital.*: agri *codd.* 2 sola C^A 7 mestibus C^A 8 cereris C^A (*seq.* r) 9 roma (*EA*) *vel* romae C^A
CIV 1 libelle (*EA*) *vel* i libelle C^A

Hispanae pete Tarraconis arces:
illinc te rota tollet et citatus
altam Bilbilin et tuum Salonem
quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quaeris? Vt sodales
paucos, sed veteres et ante brumas
triginta mihi quattuorque visos
ipsa protinus a via salutes
et nostrum admoneas subinde Flavum
iucundos mihi nec laboriosos
secessus pretio paret salubri,
qui pigrum faciant tuum parentem.
Haec sunt. Iam tumidus vocat magister
castigatque moras, et aura portum
laxavit melior: vale, libelle:
navem, scis puto, non moratur unus.

CIV 4 petet *corr.* pete B^A *ut vid.* (*seq.* t) 6 tuam salonam B^A 8 quaeriscit s. C^A (ci *pro* u) 9 sed *Ital.*: et *codd.* brumam C^A 15 faciunt C^A 16 tumidus B^A: timidos C^A 19 non B^A: nec C^A

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER XI

I

Qvo tu, quo, liber otiose, tendis
cultus Sidone non cotidiana?
numquid Parthenium videre? Certe:
vadas et redeas inevolutus:
libros non legit ille sed libellos;
nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis aestimas beatum,
contingunt tibi si manus minores?
vicini pete porticum Quirini:
turbam non habet otiosiorem
Pompeius vel Agenoris puella,
vel primae dominus levis carinae.
sunt illic duo tresve qui revolvant
nostrarum tineas ineptiarum,
sed cum sponsio fabulaeque lassae
de Scorpo fuerint et Incitato.

II

Triste supercilium durique severa Catonis
frons et aratoris filia Fabricii
et personati fastus et regula morum
quidquid et in tenebris non sumus, ite foras.

I 2 sindone B^A: sidone C^A 4 ineuouolutus C^A 8 contiguunt C^A si *om.* C^A 9 uicinum B^A: uicini C^A
II 2 Fabricia *Wagner, Gilbert*

clamant ecce mei 'Io Saturnalia' versus:
et licet et sub te praeside, Nerva, libet.
Lectores tetrici salebrosum ediscite Santram:
nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

III

Non urbana mea tantum Pimpleïde gaudent
otia nec vacuis auribus ista damus,
sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
a rigido teritur centurione liber,
dicitur et nostros cantare Britannia versus.
Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
At quam victuras poteramus pangere chartas
quantaque Pieria proelia flare tuba,
cum pia reddiderint Augustum numina terris,
et Maecenatem si tibi, Roma, darent!

IV

Sacra laresque Phrygum, quos Troiae maluit heres
quam rapere arsuras Laomedontis opes,
scriptus et aeterno nunc primum Iuppiter auro
et soror et summi filia tota patris,
et qui purpureis iam tertia nomina fastis,
Iane, refers Nervae; vos precor ore pio:
hunc omnes servate ducem, servate senatum;
moribus hic vivat principis, ille suis.

V

Tanta tibi est recti reverentia, Caesar, et aequi
quanta Numae fuerat: sed Numa pauper erat.

II 5 metio C^A (T *pro* I) 6 libet... licet *Ital.* 7–8 *nov. epigr.* B^A 7 tetricu (-cii) C^A edicite santrum B^A III 1 pieride B^A: pipeide C^A: *corr. Ital.* 3 genicis C^A 6 iste *LQ* 7 tangere C^A 8 quamtaque C^A 10 darent *Heinsius*: daret *codd.* IV 1 troia C^A 2 laumedontis C^A 3 et] es B^A 4 nota B^A 6 refers (*V ex corr. X*) *vel* referas (*EA*) C^A pia (o above) C^A *ut vid.* (pica *EA*) V 1 est tibi (*EA*) *vel* tibi est (*X*) C^A

ardua res haec est, opibus non tradere mores
et, cum tot Croesos viceris, esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:
te colet invictus pro libertate Camillus,
aurum Fabricius te tribuente volet;
te duce gaudebit Brutus, tibi Sulla cruentus
imperium tradet, cum positurus erit;
et te privato cum Caesare Magnus amabit,
donabit totas et tibi Crassus opes.
ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris
si Cato reddatur, Caesarianus erit.

VI

Vnctis falciferi senis diebus,
regnator quibus inperat fritillus,
versu ludere non laborioso
permittis, puto, pilleata Roma.
Risisti; licet ergo, non vetamur.
Pallentes procul hinc abite curae;
quidquid venerit obvium loquamur
morosa sine cogitatione.
Misce dimidios, puer, trientes,
quales Pythagoras dabat Neroni,
misce, Dindyme, sed frequentiores:
possum nil ego sobrius; bibenti
succurrent mihi quindecim poetae.
Da nunc basia, sed Catulliana:
quae si tot fuerint quot ille dixit,
donabo tibi Passerem Catulli.

V 4 croceos (*EA*) *vel* creceos (*X*) *C*A 7 te colet] tholet *C*A *ut vid.* (tholet *EA*, tollet *V*, te uolet *X*) (H *pro* EC) 9 sylla *codd.*
VI 5 non *B*A: nec *C*A 16 *vel* passerem

IX

Clarus fronde Iovis, Romani fama cothurni,
spirat Apellea redditus arte Memor.

X

Contulit ad saturas ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? Frater erat.

XI

Tolle, puer, calices tepidique toreumata Nili
et mihi secura pocula trade manu
trita patrum labris et tonso pura ministro;
anticus mensis restituatur honor.
Te potare decet gemma qui Mentora frangis
in scaphium moechae, Sardanapalle, tuae.

XII

Ius tibi natorum vel septem, Zoile, detur,
dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

XIII

Quisquis Flaminiam teris, viator,
noli nobile praeterire marmor.
Vrbis deliciae salesque Nili,
ars et gratia, lusus et voluptas,
Romani decus et dolor theatri
atque omnes Veneres Cupidinesque
hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.

XIV

Heredes, nolite brevem sepelire colonum:
nam terra est illi quantulacumque gravis.

IX *cum* VIII *confl.* C^A
X 2 Cui C^A eat C^A
XI *cum* X *confl.* C^A 3 tonsor B^A 4 restituitur C^A (*pro* -etur?) 5 portare B^A XII 2 nemo det nemo tibi p. C^A *ut vid.*

XVII

Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
invenies et quod mane, Sabine, legas.

XVIII

Donasti, Lupe, rus sub urbe nobis;
sed rus est mihi maius in fenestra.
rus hoc dicere, rus potes vocare?
in quo ruta facit nemus Dianae,
argutae tegit ala quod cicadae,
quod formica die comedit uno,
clusae cui folium rosae corona est;
in quo non magis invenitur herba
quam Cosmi folium piperve crudum;
in quo nec cucumis iacere rectus
nec serpens habitare tota possit.
urucam male pascit hortus unam,
consumpto moritur culix salicto,
et talpa est mihi fossor atque arator.
non boletus hiare, non mariscae
ridere aut violae patere possunt.
finis mus populatur et colono
tamquam sus Calydonius timetur,
et sublata volantis ungue Prognes
in nido seges est hirundinino;
et cum stet sine falce mentulaque,
non est dimidio locus Priapo.
vix implet cocleam peracta messis,
et mustum nuce condimus picata.
Errasti, Lupe, littera sed una:

XVII *hab. T. Cum* XVI *confl.* B^A
XVIII *vv.* 1-18, 21-27 *hab. T* 2 magis *T* 4 rupta B^A 9 quas *T* costi C^A 10 nec *om.* C^A *ut vid.* 12 urucam $A^A C^A$: erucam B^A 19 ungues B^A 23 parata B^A (par *pro* per)

nam quo tempore praedium dedisti,
mallem tu mihi prandium dedisses.

XXIV

Dum te prosequor et domum reduco,
aurem dum tibi praesto garrienti,
et quidquid loqueris facisque laudo,
quot versus poterant, Labulle, nasci!
hoc damnum tibi non videtur esse,
si quod Roma legit, requirit hospes,
non deridet eques, tenet senator,
laudat causidicus, poeta carpit,
propter te perit—hoc, Labulle, verum est—?
hoc quisquam ferat? ut tibi tuorum
sit maior numerus togatulorum,
librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope iam diebus una est
nobis pagina vix peracta. Sic fit
cum cenare domi poeta non vult.

XXXI

Atreus Caecilius cucurbitarum
sic illas quasi filios Thyestae
in partes lacerat secatque mille.
gustu protinus has edes in ipso,
has prima feret alterave cena,
has cena tibi tertia reponet,
hinc seras epidipnidas parabit.
hinc pistor fatuas facit placentas,
hinc et multiplices struit tabellas

XXIV 3 et *om.* B^A 4, 9 fabulle B^A : labulle C^A 14 fit B^A : est (*pro* sit; s *pro* f?) C^A 15 poeta non vult *Gruterus* : non vult p. *codd.* : neuult p. (?) *Schneidewin*

XXXI 5 alteraque *L ante corr.* 7 epidipniclas C^A (cl *pro* d) parauit C^A (*i. e.* -bit) 8 placidas facit pl. B^A : facit fatuas pl. C^A : *corr. Ital.*

et notas caryotidas theatris.
hinc exit varium coco minutal,
ut lentem positam fabamque credas;
boletos imitatur et botellos,
et caudam cybii brevesque maenas.
hinc cellarius experitur artes,
ut condat vario vafer sapore
in rutae folium Capelliana.
sic inplet gabatas paropsidesque,
et leves scutulas cavasque lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
unum ponere ferculis tot assem.

XXXII

Nec toga nec focus est nec tritus cimice lectus
nec tibi de bibula sarta palude teges,
nec puer aut senior, nulla est ancilla nec infans,
nec sera nec clavis nec canis atque calix.
tu tamen adfectas, Nestor, dici atque videri
pauper et in populo quaeris habere locum.
mentiris vanoque tibi blandiris honore.
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

XXXIII

Saepius ad palmam prasinus post fata Neronis
pervenit et victor praemia plura refert.
i nunc, livor edax, dic te cessisse Neroni:
vicit nimirum non Nero, sed prasinus.

XXXIV

Aedes emit Aper sed quas nec noctua vellet
esse suas; adeo nigra vetusque casa est.

14 cybili C^A
XXXII *hab. T* 1 *om.* B^A (*propter homoeoarch.* nec) cimile C^A
2 tegas *T* 5 noster *T* XXXIV *hab. T* 1 Sedes *T*
(*pro* ⟨A⟩edes?) 2 ideo *T*

vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
  Cenabit belle, non habitabit Aper.

XXXV

Ignotos mihi cum voces trecentos,
quare non veniam vocatus ad te
miraris quererisque litigasque.
Solus ceno, Fabulle, non libenter.

XXXVI

Gaius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
  signat, io, votis redditus ecce meis:
desperasse iuvat veluti iam rupta sororum
  fila; minus gaudent qui timuere nihil.
Hypne, quid expectas, piger? inmortale Falernum
  funde, senem poscunt talia vota cadum:
quincunces et sex cyathos besemque bibamus,
  GAIVS ut fiat IVLIVS et PROCVLVS.

XXXVII

Zoile, quid tota gemmam praecingere libra
  te iuvat et miserum perdere sardonycha?
anulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus:
  non eadem digitis pondera conveniunt.

XXXVIII

Mulio viginti venît modo milibus, Aule.
  miraris pretium tam grave? surdus erat.

XXXIV 3 illic *T* (*et fort.* A^A): illi $B^A C^A$ nitidos *T* (*et fort.* A^A) B^A: nitidus C^A 4 Caenauit *T* (*i. e.* -bit) habitauit *T* (*i. e.* -bit)
XXXV 2 a te *Ital.*
XXXVI 5 falerno C^A 7 quicunces C^A bessemque C^A
XXXVII *hab. T*; *vv.* 3-4 *hab. R* 1 totam B^A gemma *T* libram C^A 2 sardonicam (-ich-, -yc-) *T*C^A 3 tuis (*R*) *vel* tuus (*T*) A^A: tuis *ex* tuus *ut vid.* B^A (*ita L*, tuus *P*, tuis *Qf*): tuis C^A
XXXVIII 1 aucte C^A (*non X*), *sed in lemm.* AD AVLVM

XXXIX

Cunarum fueras motor, Charideme, mearum
et pueri custos adsiduusque comes.
iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba
et queritur labris puncta puella meis;
sed tibi non crevi: te noster vilicus horret,
te dispensator, te domus ipsa pavet.
ludere nec nobis nec tu permittis amare;
nil mihi vis et vis cuncta licere tibi.
corripis, observas, quereris, suspiria ducis,
et vix a ferulis temperat ira tua.
si Tyrios sumpsi cultus unxive capillos,
exclamas 'Numquam fecerat ista pater';
et numeras nostros adstricta fronte trientes,
tamquam de cella sit cadus ille tua.
Desine; non possum libertum ferre Catonem.
esse virum iam me dicet amica tibi.

XLI

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas
et gaudet fama luxuriaque gregis,
cedentes oneri ramos silvamque fluentem
vicit, concussas ipse secutus opes.
triste nemus dirae vetuit superesse rapinae
damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, sues habeat vicinus Iollas:
te satis est nobis adnumerare pecus.

XLII

Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis
lemmata. Qui fieri, Caeciliane, potest?

XXXIX *hab. T* 2 adsiduisque *T* 4 iuncta A^A: puncta $B^A C^A$ puellis (-āeis ?) C^A *ut vid.* (puella tuis *X*, puella suis *V*) 5 crevit $A^A B^A$: crevi C^A 6 ipse *T* 9 queris *T* 10 temperat ira sua A^A (tua *Beverland*): abstinet ira manum $B^A C^A$ 13 triantis *T*
XLI 5 ruinae *Rooy* XLII *hab. T* 2 quid $A^A C^A$: qui B^A fleri C^A

mella iubes Hyblaea tibi vel Hymettia nasci,
  et thyma Cecropiae Corsica ponis api!

XLIV

Orbus es et locuples et Bruto consule natus:
  esse tibi veras credis amicitias?
sunt verae, sed quas iuvenis, quas pauper habebas.
  qui novus est, mortem diligit ille tuam.

XLVIII

Silius haec magni celebrat monimenta Maronis,
  iugera facundi qui Ciceronis habet.
heredem dominumque sui tumulive larisve
  non alium mallet nec Maro nec Cicero.

XLIX (L)

Nulla est hora tibi qua non me, Phylli, furentem
  despolies: tanta calliditate rapis.
nunc plorat speculo fallax ancilla relicto,
  gemma vel a digito vel cadit aure lapis;
nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt,
  profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx;
amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni,
  expiet ut somnos garrula saga tuos;
nunc ut emam grandemve lupum mullumve bilibrem,
  indixit cenam dives amica tibi.
Sit pudor et tandem veri respectus et aequi:
  nil tibi, Phylli, nego; nil mihi, Phylli, nega.

L (XLIX)

Iam prope desertos cineres et sancta Maronis
  nomina qui coleret pauper et unus erat.

XLII 4 et] ea *T*   XLIV *hab. T*   3 uerae] iure *T*   XLVIII 3 tumulique larisue C^{A} XLIX *vv.* 1–6, 11–12 *hab. T*   2 dispolias A^{A}: despolies $B^{A}C^{A}$ 8 somno B^{A} 10 et dixit B^{A} (*pro* edixit?): indixit C^{A} 12 Phylli *alt.*] phylle C^{A} (*et in lemm.* AD PYLLVM)   L *om.* B^{A} (*Idem lemma atque* XLVIII *habuisse videtur*): *post* XLVIII *Ital., fort. recte*

Silius †optatae† succurrere censuit umbrae,
  Silius et vatem, non minor ipse, colit.

LII

Cenabis belle, Iuli Cerialis, apud me;
  conditio est melior si tibi nulla, veni.
octavam poteris servare; lavabimur una:
  scis quam sint Stephani balnea iuncta mihi.
prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
  utilis, et porris fila resecta suis,
mox vetus et tenui maior cordyla lacerto,
  sed quam cum rutae frondibus ova tegant;
altera non derunt tenui versata favilla,
  et Velabrensi massa coacta foco,
et quae Picenum senserunt frigus olivae.
  haec satis in gustu. Cetera nosse cupis?
mentiar, ut venias: pisces, conchylia, sumen,
  et chortis saturas atque paludis aves,
quae nec Stella solet rara nisi ponere cena.
  Plus ego polliceor: nil recitabo tibi,
ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas
  Rura vel aeterno proxima Vergilio.

LIII

Claudia caeruleis cum sit Rufina Britannis
  edita, quam Latiae pectora gentis habet!
quale decus formae! Romanam credere matres
  Italides possunt, Atthides esse suam.

L 3 *fort.* illius orbatae *Ribbeck* (*Proll. ad Verg. p.* 123): en tantae *vel* o tantae *Gilbert*: *fort.* optato (*adverb.*) *vel* o pietas censuit umbrae *Heinsius*: cenis ut cliabrae (diabrae) *cod.* 4 filius ut *Ribbeck* fatum *Young* (*Class. Rev.* VI, 307) non minus i. tulit *cod.*: *corr. Heinsius* LII 6 resecta] secata *L ante corr.* 10 uela brendisi massica cocta C^{A} 13 coloephia B^{A}: conchylia (-chi- r(equire) C^{A} 18 rara B^{A} (a *pro* u) aecerno *ut vid.* C^{A} (arecerno *EXA*, acerno *V*) LIII 2 cur . . . gentis B^{A}: quam . . . plebis C^{A} 3 matres B^{A}: matrem C^{A}

Di bene quod sancto peperit fecunda marito,
  quod sperat generos quodque puella nurus.
Sic placeat superis ut coniuge gaudeat uno
  et semper natis gaudeat illa tribus.

LIV

Vnguenta et casias et olentem funera murram
  turaque de medio semicremata rogo
et quae de Stygio rapuisti cinnama lecto,
  inprobe, de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare protervae.
  non miror furem, qui fugitivus eras.

LV

Hortatur fieri quod te Lupus, Vrbice, patrem,
  ne credas; nihil est quod minus ille velit.
ars est captandi quod nolis velle videri;
  ne facias optat quod rogat ut facias.
dicat praegnantem tua se Cosconia tantum:
  pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu consilio videaris ut usus amici,
  sic morere ut factum te putet esse patrem.

LVI

Quod nimium mortem, Chaeremon Stoice, laudas,
  vis animum mirer suspiciamque tuum?
hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
  et tristis nullo qui tepet igne focus,

LIII 7 si B^A: sic C^A LIV *hab.* (*post* LV) *T* 4 de turpi] detur C^A 5 proteruam B^A 6 eras $A^A B^A$: erat C^A LV *hab. T* 1 H. tibi f. *T* quod te] quo die C^A (quotidie *A*, cotidie *V*) 3 nobis C^A 4 nec faciat *T* 6 pariete C^A LVI *vv.* 1–10. 13–16 *hab. T* 1 mortem . . . laudas $A^A B^A$: laudas . . . mortem C^A dieremon *T* stoi C^A (*non X*) 2 miser B^A (s *pro* r)

et teges et cimex et nudi sponda grabati,
  et brevis atque eadem nocte dieque toga.
O quam magnus homo es qui faece rubentis aceti
  et stipula et nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis
  constringatque tuos purpura pexa toros:
o quam tu cupies ter vivere Nestoris annos
  et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in angustis facile est contemnere vitam:
  fortiter ille facit qui miser esse potest.

LVII

Miraris docto quod carmina mitto Severo,
  ad cenam cum te, docte Severe, vocem?
Iuppiter ambrosia satur est et nectare vivit;
  nos tamen exta Iovi cruda merumque damus.
omnia cum tibi sint dono concessa deorum,
  si quod habes non vis, ergo quid accipies?

LIX

Senos Charinus omnibus digitis gerit
  nec nocte ponit anulos
nec cum lavatur. Causa quae sit quaeritis?
  Dactyliothecam non habet.

LXIV

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
  hoc scio, quod scribit nulla puella tibi.

7 qui] que *T*   r. acer *C*A
LVII 1 seuero *B*A: severe *C*A   3 ambrosias *C*A   uiuet *C*A
4 cruda] cura *C*A (*corr.* tura *EB*)
LXIV *hab. T*   1 cum *A*A (*pro* cur?): quid *B*A*C*A

LXV

Sescenti cenant a te, Iustine, vocati
  lucis ad officium quae tibi prima fuit.
inter quos, memini, non ultimus esse solebam;
  nec locus hic nobis invidiosus erat.
postera sed festae reddis sollemnia mensae:
  sescentis hodie, cras mihi natus eris.

LXVII

Nil mihi das vivus; dicis post fata daturum.
  Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

LXVIII

Parva rogas magnos; sed non dant haec quoque magni.
  Vt pudeat levius te, Matho, magna roga.

LXIX

Amphitheatrales inter nutrita magistros
  venatrix, silvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima Dextro,
  qui non Erigones mallet habere canem,
nec qui Dictaea Cephalum de gente secutus
  luciferae pariter venit ad astra deae.
Non me longa dies nec inutilis abstulit aetas,
  qualia Dulichio fata fuere cani:
fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
  quantus erat, Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
nec queror infernas quamvis cito rapta sub umbras.
  non potui fato nobiliore mori.

LXV *hab. T* 1 ad te A^A : a te B^AC^A 4 hinc *T* (*et fort.* A^A) : hic B^AC^A 5 reddis] sed his *T* mensae A^AB^A : cenae (cae-) C^A

LXVII *hab. T* 2 mare C^A (*sed in lemm.* AD MARONEM)

LXVIII *hab. T* 2 leuis *T*

LXIX *vv.* 1–4, 7–12 *hab. T* 4 canem A^AC^A : canes B^A 5 dictama C^A 11 umbras A^AB^A : undas C^A

LXXVI

Solvere, Paete, decem tibi me sestertia cogis,
  perdiderit quoniam Bucco ducenta tibi.
ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
  bis centena potes perdere, perde decem.

LXXIX

Ad primum decuma lapidem quod venimus hora,
  arguimur lentae crimine pigritiae.
non est ista quidem, non est mea, sed tua culpa est
  misisti mulas qui mihi, Paete, tuas.

LXXX

Litus beatae Veneris aureum Baias,
Baias superbae blanda dona Naturae,
ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
laudabo digne non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quam Baias.
optare utrumque pariter inprobi votum est.
quod si deorum munere hoc tibi detur,
quid gaudiorum est Martialis et Baiae!

LXXXII

A Sinuessanis conviva Philostratus undis
  conductum repetens nocte iubente larem
paene imitatus obît saevis Elpenora fatis,
  praeceps per longos dum ruit usque gradus.
Non esset, Nymphae, tam magna pericula passus
  si potius vestras ille bibisset aquas.

LXXVI *hab. T* 1 pede *T* 3 crimi *T*: carmina B^A 4 pede *T*

LXXIX 3 est (*Pf*) *vel om.* (*LQ*) B^A uiae B^A (*pro* quidem?): quidem C^A culpa, *om.* est, *Q* LXXX 1 Letus C^A 2 dature (-rae) B^A 3 uers. flacce C^A 4 tamen satis B^A: satis tamen C^A 5 mallo C^A 6 obtare *L* (*et fort.* B^A) inprobum B^A: inprobi C^A LXXXII 3 *vel* obit

LXXXIII

Nemo habitat gratis nisi dives et orbus apud te.
  nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

LXXXIV

Qui nondum Stygias descendere quaerit ad umbras
  tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
alba minus saevis lacerantur bracchia cultris,
  cum furit ad Phrygios enthea turba modos;
mitior implicitas Alcon secat enterocelas
  fractaque fabrili dedolat ossa manu.
tondeat hic inopes Cynicos et Stoica menta
  collaque pulverea nudet equina iuba.
hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat,
  carnificem duro pectore poscet avem;
ad matrem fugiet Pentheus, ad Maenadas Orpheus,
  Antiochi tantum barbara tela sonent.
Haec quaecumque meo numeratis stigmata mento,
  in vetuli pyctae qualia fronte sedent,
non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
  Antiochi ferrum est et scelerata manus.
Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:
  barbatus vivit ne ferat Antiochum.

LXXXVI

Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
  adsidue tussis, Parthenopaee, tibi,
mella dari nucleosque iubet dulcesque placentas
  et quidquid pueros non sinit esse truces.

LXXXIII *hab. T* LXXXIV *hab. T. Post* LXXVIII *in* B^{A} 1 umbras $A^{A}N$ (*cum Q*) : undas $B^{A}C^{A}$ 2 fugiat $A^{A}B^{A}$: fugiet C^{A} (-at *A*) 3 alba $A^{A}B^{A}$: orba C^{A} 4 furit A^{A} (fuerit *T*), *ex* fugit B^{A} : fugit C^{A} frigiose *T* 5 mitius $A^{A}N$: mitior $B^{A}C^{A}$ 6 delolat C^{A} 8 iuua A^{A} (iuuat *T*) B^{A} 9 stycha (sti-) (*EA*) *vel* scythica C^{A} 10 duro A^{A} : nudo $B^{A}C^{A}$ pascat (*pro* poscat) A^{A} : poscet $B^{A}C^{A}$ 11 meanada C^{A} 13 numerati C^{A} (*seq.* s) 14 uituli picta *T* 16 et *om. T* 17 habet cor] habetur B^{A}
LXXXVI *hab. T. Post* LXXX *in* B^{A} 3 iubes *T* 4 sinis C^{A}

at tu non cessas totis tussire diebus.
  Non est haec tussis, Parthenopaee, gula est.

LXXXIX

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
  a te vexatas malo tenere rosas.

XCI

Aeolidos Canace iacet hoc tumulata sepulchro,
  ultima cui parvae septima venit hiems.
ah scelus, ah facinus! properas qui flere, viator,
  non licet hic vitae de brevitate queri:
tristius est leto leti genus: horrida vultus
  apstulit et tenero sedit in ore lues,
ipsaque crudeles ederunt oscula morbi
  nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam praecipiti fuerant ventura volatu,
  debuerant alia fata venire via.
sed mors vocis iter properavit cludere blandae,
  ne posset duras flectere lingua deas.

XCII

Mentitur qui te vitiosum, Zoile, dicit.
  non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.

XCIII

Pierios vatis Theodori flamma penates
  abstulit. Hoc Musis et tibi, Phoebe, placet?
O scelus, o magnum facinus crimenque deorum,
  non arsit pariter quod domus et dominus!

LXXXVI 6 haec (hec) $A^A B^A$: hoc C^A LXXXIX 1 quere (quaere) C^A mihí mittis *Q* (*cf. F*)   2 uexatas a te B^A : a te uexatas C^A mallo C^A XCI 1 Aeolidos] Aeolis heu *N*   canache *codd.*   2 ultimas (*EA*) *vel* ultima C^A 3 ah *bis om.* B^A quid B^A : qui C^A (quia *E*)   6 aptilit C^A teneros C^A (*seq.* s)   10 facta C^A XCIII *hab. TR*

XCVI

Marcia, non Rhenus, salit hic, Germane: quid opstas
et puerum prohibes divitis imbre lacus?
barbare, non debet, summoto cive, ministro
captivam victrix unda levare sitim.

XCVIII

Effugere non est, Flacce, basiatores.
instant, morantur, persecuntur, occurrunt
et hinc et illinc, usquequaque, quacumque.
non ulcus acre pusulaeve lucentes,
nec triste mentum sordidique lichenes,
nec labra pingui delibuta cerato,
nec congelati gutta proderit nasi.
et aestuantem basiant et algentem,
et nuptiale basium reservantem.
non te cucullis adseret caput tectum,
lectica nec te tuta pelle veloque,
nec vindicabit sella saepius clusa:
rimas per omnis basiator intrabit.
non consulatus ipse, non tribunatus
senive fasces nec superba clamosi
lictoris abiget virga basiatorem:
sedeas in alto tu licet tribunali
et e curuli iura gentibus reddas,
ascendet illa basiator atque illa.
febricitantem basiabit et flentem,
dabit oscitanti basium natantique.
Effugere non est, Flacce, basiatores.

XCVI *om.* C^A (*cum Q*) 1 non Rhenus] inrenum *L* (*vix* B^A) (*cf. lemm.* DE MARTIA CAPTIVA MERSA IN RENVM) obstas *cod.* 3 ministri *Gronovius* XCVIII 1 flacce B^A: basse C^A (*sed in lemm.* AD FLACCVM) 4 nol (*EA*) *vel* non C^A pusisulaeue (*EA*) *vel* pustulaeue (*X*)C^A 5 sordidaeque *L* 6 dilibus acerato C^A 10 asserit B^A: adseret C^A 11 te *om.* C^A 12 uindicauit *codd.* (*pro* -bit) 18 et te B^A *ut vid.* (et te *P*, et de *Qf*; *versum om. L*) 19 *om.* B^A

CI

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
  tu, puto, quod non est, Flacce, videre potes.

CII

Non est mentitus qui te mihi dixit habere
  formonsam carnem, Lydia, non faciem.
est ita, si taceas et si tam muta recumbas
  quam silet in cera vultus et in tabula.
sed quotiens loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis
  et sua plus nulli quam tibi lingua nocet.
Audiat aedilis ne te videatque caveto:
  portentum est, quotiens coepit imago loqui.

CV

Mittebas libram, quadrantem, Garrice, mittis.
  saltem semissem, Garrice, solve mihi.

CVI

Vibi Maxime, si vacas havere,
hoc tantum lege: namque et occupatus
et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quattuor? sapisti.

CVII

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum
  et quasi perlectum, Septiciane, refers.
omnia legisti. Credo, scio, gaudeo, verum est.
  perlegi libros sic ego quinque tuos.

CII *hab. T* 6 et si (*pro* sibi?) plus nulla *T*
CV *hab. T* 1, 2 carice A^A (*sed in lemm.* AD GARRICVM) B^A CVI
1 Vbi C^A habuére (u) B^A (*pro* habere, *i. e.* hab- *corr.* hav-): habere C^A 2 hoc] H *ut vid.* B^A (*ita L*: Non *Q*: Hoc *Pf*) 4 hoc C^A sapisti] si sapis B^A (*pro* sapissi?)
CVII 2 perlectum B^A: perfectum C^A
CVII 4 Quinte *Heinsius*

CVIII

Quamvis tam longo possis satur esse libello,
  lector, adhuc a me disticha pauca petis.
sed Lupus usuram puerique diaria poscunt.
  Lector, solve. Taces dissimulasque? Vale.

CVIII 4 salue *B*[A]

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATON

LIBER XII

Valerivs Martialis Prisco svo Salvtem.

Scio me patrocinium debere contumacissimae trienni desidiae; quo absolvenda non esset inter illas quoque urbicas occupationes, quibus facilius consequimur ut molesti potius quam ut officiosi esse videamur; nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studemus, et sine solacio et sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem. In qua hoc maximum et primum est, quod civitatis aures quibus adsueveram quaero, et videor mihi in alieno foro litigare; si quid est enim quod in libellis meis placeat, dictavit auditor: illam iudiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, convictus, in quibus studere se voluptates non sentiunt, ad summam omnium illa quae delicati reliquimus desideramus quasi destituti. Accedit his municipalium robigo dentium et iudici loco livor, et unus aut alter mali, in pusillo loco multi; adversus quod difficile est habere cotidie bonum stomachum: ne mireris igitur abiecta ab indignante quae a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen et advenienti

Epist. 2 quo C^{A}: *om.* B^{A} 4 ut B^{A}: *om.* C^{A} nedum] dum C^{A} 5 sollicitudine B^{A} 9 litigasse *PQ* 10 suptilitatem C^{A} 12 conuentus *PQ* in quibus] omnibus C^{A} voluptates *Ital.*: uoluptatibus B^{A}: uolun(m)tates C^{A} (*pro* volumptates) 13 delicati B^{A}: delicate C^{A} rel . . . dest. *om.* B^{A} (*propter homoeotel.* -ti) 15 iudicis B^{A}: iudicii C^{A} mali] alii B^{A}

tibi ab urbe et exigenti negarem—cui non refero gratiam, si tantum ea praesto quae possum—, inperavi mihi, quod indulgere consueram, et studui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoria sua. Tu velim ista, quae tantum apud te non periclitantur, diligenter aestimare et excutere non graveris; et, quod tibi difficillimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito, ne Romam, si ita decreveris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

I

Retia dum cessant latratoresque Molossi
  et non invento silva quiescit apro,
otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
  hora nec aestiva est nec tibi tota perit.

II (III)

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
  ibis io Romam nunc peregrine liber
auriferi de gente Tagi tetricique Salonis,
  dat patrios manes quae mihi terra potens.
non tamen hospes eris nec iam potes advena dici,
  cuius habet fratres tot domus alta Remi.
iure tuo veneranda novi pete limina templi,
  reddita Pierio sunt ubi templa choro.
vel si malueris, prima gradiere Subura;
  atria sunt illic consulis alta mei:

19 non refero (*EA*) *vel* refero (*XV*) C^{A} 20 possum B^{A} : possim C^{A} imperabo C^{A} (*pro* -bi, *i. e.* -vi) 21 consueueram B^{A} 22 adventoria sua] aduentoriam C^{A} 23 t. non a. te non C^{A} 25 nidore B^{A} 26 decreuer̄ (*i. e.* decreveris) C^{A} (decreueris *X*, decreuer *EA*, decreuerer *F*, decreuero *BV*, decreuerunt *C*) librum B^{A} : *om.* C^{A} II *vv.* 17-18 *hab. T* 1 populos B^{A} : populum C^{A} mittit (*E ante corr. A*) *vel* mitti (*X*) C^{A} 2 io *om.* C^{A} 4 amnes quos *Housman* (*Class. Rev.* iii. 200) : armis quos *Gilbert* quae B^{A} : quod C^{A} tibi B^{A} : mihi C^{A} 8 ubi] tibi B^{A} templa] tecta *Heinsius* thoro C^{A} (t *pro* c) 10 illic B^{A} : illinc C^{A} (*cf. Gilbert in notis criticis*)

laurigeros habitat facundus Stella penatis,
  clarus Iantheae Stella sititor aquae;
fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
  unde novem dominas saepe bibisse ferunt:
ille dabit populo patribusque equitique legendum
  nec nimium siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? versus duo tresve legantur,
  clamabunt omnes te, liber, esse meum.

III (IV)

Quod Flacco Varioque fuit summoque Maroni
  Maecenas, atavis regibus ortus eques,
gentibus et populis hoc te mihi, Prisce Terenti,
  fama fuisse loquax chartaque dicet anus.
tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur;
  tu das ingenuae ius mihi pigritiae.

IV (V)

Longior undecimi nobis decimique libelli
  artatus labor est et breve rasit opus.
plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
  haec lege tu, Caesar; forsan et illa leges.

V (II)

Quae modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,
  ite sacra—iam non pulverulenta—via.

VI

Contigit Ausoniae procerum mitissimus aulae
  Nerva: licet toto nunc Helicone frui:

12 petitor B^A : sititor C^A 13 superbit B^A : superbis (-b̄ ?) *ut vid.* C^A (superbis *EAV*, superbus *X*)   14 uiuisse C^A (*i.e.* bib-) ferunt B^A : ferant C^A 16 ipse B^A : ista C^A 17 leguntur *T*   18 clamabant *T*   III 4 dicit B^A (*pro* -et?) : dicet C^A 5 uidentur C^A 6 mihi] minus C^A peritiae B^A

IV-V *cum* VI 1-6 *om.* C^A

V 1 pyrgas *cod.* : *corr. Ital.*

VI *cum* III *confl.* (*om. vv.* 1-6) C^A 2 tuto (?) *Friedlaender*

recta Fides, hilaris Clementia, cauta Potestas
  iam redeunt; longi terga dedere Metus.
hoc populi gentesque tuae, pia Roma, precantur:
  dux tibi sit semper talis, et iste diu.
Macte animi, quem rarus habes, morumque tuorum,
  quos Numa, quos hilaris possit habere Cato.
largiri, praestare, breves extendere census
  et dare quae faciles vix tribuere dei,
nunc licet et fas est. Sed tu sub principe duro
  temporibusque malis ausus es esse bonus.

VII

Toto vertice quot gerit capillos
annos si tot habet Ligeia, trima est.

VIII

Terrarum dea gentiumque Roma,
cui par est nihil et nihil secundum,
Traiani modo laeta cum futuros
tot per saecula conputaret annos,
et fortem iuvenemque Martiumque
in tanto duce militem videret,
dixit praeside gloriosa tali:
'Parthorum proceres ducesque Serum,
Thraces, Sauromatae, Getae, Britanni,
possum ostendere Caesarem; venite.'

IX

Palma regit nostros, mitissime Caesar, Hiberos,
  et placido fruitur Pax peregrina iugo.

VI 7 habes *B*^A : habet *C*^A 8 posset *Ital.* 11 hunc *C*^A (H *pro* N) 12 es *om.* *C*^A (*non X*) VII *hab. T. Post* III *in B*^A 1 Tota *T* 2 ligia *T*: legeia *B*^A : ligea *C*^A VIII 5 maritumque *B*^A 6 ducem (*EA*) *vel* duce (*X*)*C*^A IX 1 gerit *C*^A (*non E*)

ergo agimus laeti tanto pro munere grates:
  misisti mores in loca nostra tuos.

X

Habet Africanus miliens, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

XI

Parthenio dic, Musa, tuo nostroque salutem:
  nam quis ab Aonio largius amne bibit?
cuius Pimpleo lyra clarior exit ab antro?
  quem plus Pierio de grege Phoebus amat?
et si forte—sed hoc vix est sperare—vacabit,
  tradat ut ipse duci carmina nostra roga,
quattuor et tantum timidumque brevemque libellum
  commendet verbis 'Hunc tua Roma legit.'

XII

Omnia promittis cum tota nocte bibisti;
  mane nihil praestas. Pollio, mane bibe.

XIII

Genus, Aucte, lucri divites habent iram:
odisse quam donare vilius constat.

XIV

Parcius utaris moneo rapiente veredo,
  Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
saepe satisfecit praedae venator et acri
  decidit excussus nec rediturus equo.
insidias et campus habet: nec fossa nec agger
  nec sint saxa licet, fallere plana solent.

IX 3 tanti (*XV*) *vel* tanto (*E*)C^A X 2 nulli satis B^A
XI *om.* C^A 5 uocabit *cod.* (*i.e.* vac-)   8 commenda *PQ*
XII *hab. TR*   2 pollio (polio) A^AB^A: postume C^A (*sed in lemm.* AD POLLAM)   XIV *hab. T*; *vv.* 5–12 *hab. R*   3 agri B^A 5 ager B^AC^A

non derit qui tanta tibi spectacula praestet
  invidia fati sed leviore cadat.
si te delectant animosa pericula, Tuscis
  —tutior est virtus—insidiemur apris.
Quid te frena iuvant temeraria? saepius illis,
  Prisce, datum est equitem rumpere quam leporem.

XV

Quidquid Parrhasia nitebat aula
donatum est oculis deisque nostris.
miratur Scythicas virentis auri
flammas Iuppiter et stupet superbi
regis delicias gravesque lusus:
haec sunt pocula quae decent Tonantem,
haec sunt quae Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Iove nunc sumus beati;
at nuper—pudet, ah pudet fateri—
omnes cum Iove pauperes eramus.

XVII

Quare tam multis a te, Laetine, diebus
  non abeat febris quaeris et usque gemis.
Gestatur tecum pariter tecumque lavatur;
  cenat boletos, ostrea, sumen, aprum;
ebria Setino fit saepe et saepe Falerno
  nec nisi per niveam Caecuba potat aquam;

XIV 7 deerit (derit) . . . praestet (*ex* -at *R*) A^{A}: deerunt (derunt) . . . praestent (-ant *Q*) $B^{A}C^{A}$ 8 satis et B^{A} (s *pro* f): fatis et C^{A} leviore] uiore C^{A} (leuiore *A*) cadat A^{A}: cadant B^{A}: cadit C^{A} 9 delectat C^{A} XV *om.* C^{A} 1 nitebat *Ital*: nitebit *cod.* 5 luxus *Iunius*, *fort. recte* 9 at (*Lf*) *vel* ac (*PQ*) B^{A} ah *edd.*: at *cod.* XVII *hab. T* 3 tecum pariter tecumque A^{A}: t. pariter pariterque (*PQf*) *vel* t. pariterque (*L*) B^{A}: tectum (tecum *A*) pariterque C^{A}: tecum sella tecumque *N* lauauit A^{A} (*i.e.* -bit?): lauatur $B^{A}C^{A}$ (lab-) 6 uineam (niueam *A*) C^{A} (*cum L*)

circumfusa rosis et nigra recumbit amomo
dormit et in pluma purpureoque toro.
Cum recubet pulchre, cum tam bene vivat apud te,
ad Damam potius vis tua febris eat?

XVIII

Dum tu forsitan inquietus erras
clamosa, Iuvenalis, in Subura
aut collem dominae teris Dianae;
dum per limina te potentiorum
sudatrix toga ventilat vagumque
maior Caelius et minor fatigant:
me multos repetita post Decembres
accepit mea rusticumque fecit
auro Bilbilis et superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Boterdum Plateamque—Celtiberis
haec sunt nomina crassiora terris—:
ingenti fruor inproboque somno
quem nec tertia saepe rumpit hora,
et totum mihi nunc repono quidquid
ter denos vigilaveram per annos.
Ignota est toga, sed datur petenti
rupta proxima vestis a cathedra.
surgentem focus excipit superba
vicini strue cultus iliceti,
multa vilica quem coronat olla.
dispensat pueris rogatque longos
levis ponere vilicus capillos.
Sic me vivere, sic iuvat perire.

XVII 9 recubet *A*^A : sit ei *B*^A : si te *C*^A (*pro* sit ei, *vix pro* scite): sit tam *N* cum tamen bibat *C*^A (*pro* vivat) 10 vis] uir *C*^A erat *C*^A XVIII 1 eras (*LQ*) *vel* erras *B*^A 7 multos *Ital.*: multas *codd.* 10 columus *C*^A 20 iluceti *C*^A 24 dispensant pueri *B*^A : dispensat pueris *C*^A

XIX

In thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
  et cenare domi se negat Aemilius.

XXI

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis
  et genitam nostris quis putet esse locis?
tam rarum, tam dulce sapis. Palatia dicent,
  audierint si te vel semel, esse suam;
nulla nec in media certabit nata Subura
  nec Capitolini collis alumna tibi;
nec cito ridebit peregrini gloria partus
  Romanam deceat quam magis esse nurum.
Tu desiderium dominae mihi mitius urbis
  esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

XXIII

Dentibus atque comis—nec te pudet—uteris emptis.
  quid facies oculo, Laelia? non emitur.

XXIV

O iucunda, covinne, solitudo,
carruca magis essedoque gratum
facundi mihi munus Aeliani!
hic mecum licet, hic, Iuvate, quidquid
in buccam tibi venerit loquaris:
non rector Libyci niger caballi
succinctus neque cursor antecedit;

XIX *hab.* *T*   2 domi A^A: foras $B^A C^A$ XXI *vv.* 1–4 *hab.* *T*   1 rigidis *T*   qui se C^A sadonis *T*   2 qui *T*   3 dulci C^A 4 suam $A^A C^A$: tua B^A 6, 7 *vel sic distingue*, co. al. tibi nec c. ridebit. per. gl. (*vocativo casu*)   8 decet *ut vid.* C^A (decet *EA*, ducet *XV*)   quam B^A: cum C^A
XXIII *hab. R*   XXIV 3 acliani C^A 6 rector . . . caballi B^A: uector . . . caballo C^A

nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
aurem non ego tertiam timerem.
totus quam bene sic dies abiret!

XXV

Cum rogo te nummos sine pignore, 'non habeo' inquis;
idem, si pro me spondet agellus, habes:
quod mihi non credis veteri, Telesine, sodali,
credis coliculis arboribusque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
exilii comitem quaeris: agellus eat.

XXVII (XXVIII)

Poto ego sextantes, tu potas, Cinna, deunces:
et quereris quod non, Cinna, bibamus idem?

XXVIII (XXIX)

Hermogenes tantus mapparum, †Castrice†, fur est
quantus nummorum vix, puto, Massa fuit;
tu licet observes dextram teneasque sinistram,
inveniet mappam qua ratione trahat:
cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem,
casuras alte sic rapit Iris aquas.
nuper cum Myrino peteretur missio laeso,
subduxit mappas quattuor Hermogenes;
cretatam praetor cum vellet mittere mappam,
praetori mappam surpuit Hermogenes.
attulerat mappam nemo dum furta timentur:
mantele a mensa surpuit Hermogenes.

XXIV 8 nusquam B^A: nusquam est C^A: *fort.* nusquamst 9 hinc ait uictus C^A 10 timente C^A XXV *hab. T* 1 non *om.* C^A 4 codiculis A^A: coliculis B^AC^A 6 ex illi *T*: exili C^A: exilio *Ital.* XXVII 1 potas] pota C^A XXVIII *om.* C^A 1 Castrice *scripsi* (*vel* Maxime): *om. cod.* 5 alitus *cod.* 10 praetori *ex* -ris *L*

hoc quoque si derit, medios discingere lectos
  mensarumque pedes non timet Hermogenes.
quamvis non modico caleant spectacula sole,
  vela reducuntur cum venit Hermogenes.
festinant trepidi substringere carbasa nautae,
  ad portum quotiens paruit Hermogenes.
linigeri fugiunt calvi sistrataque turba,
  inter adorantes cum stetit Hermogenes.
ad cenam Hermogenes mappam non attulit umquam,
  a cena semper rettulit Hermogenes.

XXIX (XXVI)

Sexagena teras cum limina mane senator,
  esse tibi videor desidiosus eques,
quod non a prima discurram luce per urbem
  et referam lassus basia mille domum.
sed tu, purpureis ut des nova nomina fastis
  aut Nomadum gentes Cappadocumve petas:
at mihi, quem cogis medios abrumpere somnos
  et matutinum ferre patique lutum,
quid petitur? Rupta cum pes vagus exit aluta
  et subitus crassae decidit imber aquae
nec venit ablatis clamatus verna lacernis,
  accedit gelidam servus ad auriculam,
et 'Rogat ut secum cenes Laetorius' inquit.
  Viginti nummis? non ego: malo famem
quam sit cena mihi, tibi sit provincia merces,
  et faciamus idem nec mereamur idem.

XXX

Siccus, sobrius est Aper; quid ad me?
servum sic ego laudo, non amicum.

XXVIII 13 deerit *cod.*
XXIX *om.* C^A 1 Sexagena *Vossius*: Sexaginta *cod.* 6 numadum *cod.*: *corr. Schneidewin*: numidum *Ital.* regas *Heinsius* 11 clauatus *ex* -tis *L* 12 gelidas *L* ut B^A (*pro* at, *i.e.* ad; u *pro* a?): ad C^A XXX 2 seruus *L*

XXXI

Hoc nemus, hi fontes, haec textilis umbra supini
  palmitis, hoc riguae ductile flumen aquae,
prataque nec bifero cessura rosaria Paesto,
  quodque viret Iani mense nec alget holus,
quaeque natat clusis anguilla domestica lymphis,
  quaeque gerit similes candida turris aves,
munera sunt dominae: post septima lustra reverso
  has Marcella domos parvaque regna dedit.
Si mihi Nausicaa patrios concederet hortos,
  Alcinoo possem dicere 'Malo meos.'

XXXII

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi;
quas non retentas pensione pro bima
portabat uxor rufa crinibus septem
et cum sorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte Ditis emersas.
has tu priores frigore et fame siccus
et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare clivom crederes Aricinum.
ibat tripes grabatus et bipes mensa:
foco virenti suberat amphorae cervix;
fuisse gerres aut inutiles maenas
odor inpudicus urcei fatebatur,

XXXI *vv.* 1-8 *hab. T* 5 clusos *T* lymphis $A^A C^A$: nymphis B^A 6 gerit] ierit *T* 7 reuerse (-ae) B^A 8 has . . . dapes A^A: has . . . domos $B^A C^A$: hos . . . lares *Heinsius* 9 -ica *codd.* 10 pessem C^A (*non A*) (e *pro* o) mallo C^A

XXXII 1 kalandarum *L* 2 uadi C^A 4 rapta B^A: rufa C^A crinibus] carminibus B^A 6 necte C^A (*non A*) (e *pro* o) 7 priore C^A (*cum L*) 9 rus C^A 11 ibi B^A 14 focum ferentis suborat amphora c. C^A 16 urceus C^A

qualis marinae vix sit aura piscinae.
nec quadra derat casei Tolosatis,
quadrima nigri nec corona pulei
calvaeque restes alioque cepisque,
nec plena turpi matris olla resina
Summemmianae qua pilantur uxores.
Quid quaeris aedes vilicosque derides,
habitare gratis, o Vacerra, cum possis?
haec sarcinarum pompa convenit ponti.

XXXIV

Triginta mihi quattuorque messes
tecum, si memini, fuere, Iuli.
quarum dulcia mixta sunt amaris
sed iucunda tamen fuere plura;
et si calculus omnis huc et illuc
diversus bicolorque digeratur,
vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quaedam
et tristis animi cavere morsus,
nulli te facias nimis sodalem:
gaudebis minus et minus dolebis.

XXXVI

Libras quattuor aut duas amico
algentemque togam brevemque laenam,
interdum aureolos manu crepantis,
possint ducere qui duas Kalendas,
quod nemo nisi tu, Labulle, donas,

17 qualis . . . uissit (iussit) B^A: qualem . . . uissit (iussit) C^A uissit *pro* uix sit) 20 saleoque B^A (*praec.* s) caepisque C^A *ut vid.* 22 Summummianae C^A XXXIV *vv.* 8–11 *hab.* *T* 1 messes B^A (menses *L*) : menses C^A 3 quarum B^A : quorum C^A 8 uitare] uisitare *T* uoles A^A : uelis B^AC^A 9 tr. an.] tristia *T* XXXVI *om.* C^A 4 kandas (*pro* kalandas?) *L*

non es, crede mihi, bonus. Quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum es.
Pisones Senecasque Memmiosque
et Crispos mihi redde, sed priores:
fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince levemque Passerinum:
nulla est gloria praeterire asellos.

XXXVII

Nasutus nimium cupis videri.
nasutum volo, nolo polyposum.

XXXIX

Odi te quia bellus es, Sabelle.
res est putida, bellus et Sabellus,
bellum denique malo quam Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle belle!

XLI

Non est, Tucca, satis quod es gulosus:
et dici cupis et cupis videri.

XLV

Haedina tibi pelle contegenti
nudae tempora verticemque calvae,
festive tibi, Phoebe, dixit ille
qui dixit caput esse calceatum.

XXXVI 7 es *om. Ital.* 12 passarinum *f*
XXXIX *hab. T* 2 b. et $A^A B^A$ (b. es *L*): b. est C^A 3 mallo C^A 4 belle *om. T*
XLV 2 nuda timpora B^A 4 dixit] dum C^A (*pro* d̄, *i.e.* dixit?) calciatum *codd.*

XLVI (XLVII)

Difficilis facilis, iucundus acerbus es idem:
nec tecum possum vivere nec sine te.

XLVII (XLVI)

Vendunt carmina Gallus et Lupercus.
sanos, Classice, nunc nega poetas.

XLVIII

Boletos et aprum si tamquam vilia ponis
et non esse putas haec mea vota, volo:
si fortunatum fieri me credis et heres
vis scribi propter quinque Lucrina, vale.
Lauta tamen cena est: fateor, lautissima, sed cras
nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
quod sciat infelix damnatae spongea virgae
vel quicumque canis iunctaque testa viae:
mullorum leporumque et suminis exitus hic est,
sulphureusque color carnificesque pedes.
Non Albana mihi sit comissatio tanti
nec Capitolinae pontificumque dapes;
inputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum
et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios cenarum quaere magister
quos capiant mensae regna superba tuae:
me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
haec mihi quam possum reddere cena placet.

XLVI *hab.* *T* 1 et isdem *T* (*et fort.* A^{A}) : eisdem B^{A} : es idem C^{A} XLVII *om.* C^{A}

XLVIII *vv.* 1-6, 9-10, 13-18 *hab.* *T* 1 et *om.* C^{A} si *Ital.* : sic $A^{A}B^{A}$: *om.* C^{A} 2 nolo (*EA*) *vel* uolo (*X*) C^{A} 6 immo hodie] in medio *T* (*et fort.* A^{A}) 7 damnatae B^{A} : damna C^{A} uirgae B^{A} : uirga C^{A} 8 nec B^{A} : uel C^{A} 11 comisatio (-esa-) C^{A} 13 fiat *PQ* 15 magistros $A^{A}C^{A}$: magister B^{A} 16 capiat C^{A} superba $A^{A}B^{A}$: superbe C^{A} 17 m. m. i. subitus ad am. o. *T*

L

Daphnonas, platanonas et aërios pityonas
et non unius balnea solus habes,
et tibi centenis stat porticus alta columnis
calcatusque tuo sub pede lucet onyx,
pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit
et pereuntis aquae fluctus ubique sonat;
atria longa patent. Sed nec cenantibus usquam
nec somno locus est. Quam bene non habitas!

LI

Tam saepe nostrum decipi Fabullinum
miraris, Aule? semper homo bonus tiro est.

LII

Tempora Pieria solitus redimire corona
nec minus attonitis vox celebrata reis,
hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus,
cuius et ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo
et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos:
tu melior quae deserto raptore redisti,
illa virum voluit nec repetita sequi.
ridet et Iliacos audit Menelaus amores:
absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
Accipient olim cum te loca laeta piorum,
non erit in Stygia notior umbra domo:
non aliena videt sed amat Proserpina raptas:
iste tibi dominam conciliabit amor.

L *hab. T* 1 Dephonas C^A (Daphonas *A*) et aërios] et eriosque B^A pityonas *Heinsius in Verg. Ecl.* vii. 65: phyonas *T*: pytonas (-th-) B^A: cyparissos C^A 2 unus C^A 5 fugax] sugat *T* 7 cenantibus] cena tibi C^A (*seq.* us-) 8 nec] na *T*

LII 1 redimere turna C^A 6 tyndaris B^A: sinthesis C^A 7 desertor a patre C^A 9 audit et Il. ridet *Stephenson* 10 parem C^A 11 logalae sapiorum C^A 14 conciliabit B^A: conciliauit C^A (*pro* -bit?)

LIII

Nummi cum tibi sint opesque tantae
quantas civis habet, Paterne, rarus,
largiris nihil incubasque gazae
ut magnus draco quem canunt poetae
custodem Scythici fuisse luci.
sed causa, ut memoras et ipse iactas,
dirae filius est rapacitatis.
Ecquid tu fatuos rudesque quaeris
inludas quibus auferasque mentem?
huic semper vitio pater fuisti.

LVI

Aegrotas uno decies aut saepius anno,
  nec tibi sed nobis hoc, Polycharme, nocet:
nam quotiens surgis, soteria poscis amicos.
  Sit pudor: aegrota iam, Polycharme, semel.

LVII

Cur saepe sicci parva rura Nomenti
laremque villae sordidum petam, quaeris?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
in urbe locus est pauperi. Negant vitam
ludi magistri mane, nocte pistores,

LIII *vv.* 1–5, 7–10 *hab.* *T* 2 habes *T* paterue B^A 4 magnis *T* (*vix pro* -us *corr.* -i) 5 stytici f. ludi C^A 7 es A^AC^A: est B^A 8 haec quid *T* (*pro* ecquid): et quid B^AC^A (*pro* ecquid)
LVI *hab.* *T* 2 nec nobis *T*: sed nobis B^AC^A 4 si p. aegrotat da p. s. A^A LVII *vv.* 1–7, 9–10, 15, 28 *hab.* *T* 1 paruia C^A momenti C^A 2 petam quaeris] querem petis *T* 3 cogitandis pare *T*: cogitandis pars C^A 5 magistri A^AC^A: magister B^A

aerariorum marculi die toto;
hinc otiosus sordidam quatit mensam
Neroniana nummularius massa,
illinc palucis malleator Hispanae
tritum nitenti fuste verberat saxum;
nec turba cessat entheata Bellonae,
nec fasciato naufragus loquax trunco,
a matre doctus nec rogare Iudaeus,
nec sulphuratae lippus institor mercis.
Numerare pigri damna quis potest somni?
dicet quot aera verberent manus urbis,
cum secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista nec potes scire,
Petilianis delicatus in regnis,
cui plana summos despicit domus montis,
et rus in urbe est vinitorque Romanus
—nec in Falerno colle maior autumnus—
intraque limen latus essedo cursus,
et in profundo somnus et quies nullis
offensa linguis, nec dies nisi admissus.
nos transeuntis risus excitat turbae,
et ad cubile est Roma. Taedio fessis
dormire quotiens libuit, imus ad villam.

LX

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum
  magnaque siderei vidimus ora dei,
si te rure coli viridisque pudebit ad aras,
  qui fueras Latia cultus in urbe mihi:

7 hic A^{A} 9 palucis *Friedlaender*: pollicent A^{A}: paludis $B^{A}C^{A}$ 10 fuste] ueste B^{A} . 13 mare B^{A} 15 *post v.* 18 B^{A} qui *Ital.* 16 dicent C^{A} 17 Luna *om.* B^{A} 18 necis *ut vid.* C^{A} 19 petilianis B^{A}: petinianis C^{A} 22 colle B^{A}: monte C^{A} 23 latus B^{A}: clausus C^{A} 27 cubile stroma C^{A} (*i. e.* cubilest Roma?) LX 1 quod C^{A} 3 pigebit B^{A}: pudebit C^{A} ad *om.* C^{A}

da veniam servire meis quod nolo Kalendis
et qua sum genitus vivere luce volo.
Natali pallere suo, ne calda Sabello [LX^{b}
desit; et ut liquidum potet Alauda merum,
turbida sollicito transmittere Caecuba sacco;
atque inter mensas ire redire suas;
excipere hos illos et tota surgere cena
marmora calcantem frigidiora gelu:
quae ratio est haec sponte sua perferre patique,
quae te si iubeat rex dominusque, neges?

LXII

Antiqui rex magne poli mundique prioris,
sub quo pigra quies nec labor ullus erat,
nec regale nimis fulmen nec fulmine digni,
scissa nec ad Manes sed sibi dives humus:
laetus ad haec facilisque veni sollemnia Prisci
gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
tu reducem patriae sexta, pater optime, bruma
pacifici Latia reddis ab urbe Numae.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
pendeat et quantus luxurietur honos?
quam non parca manus largaeque nomismata mensae,
quae, Saturne, tibi pernumerentur opes?
utque sit his pretium meritis et gratia maior,
et pater et frugi sic tua sacra colit.
At tu sancte—tuo sic semper amere Decembri—
hos illi iubeas saepe redire dies.

LX 5 meis B^A: tuis C^A 7–14 *nov. epigr. in codd., fort. recte*: *coniunxit Gruterus* 7 sua (*EA*) *vel* suo C^A 10 ire] si forte *ut vid.* C^A (*praec.* s) (si forte *EA*, forte *XV*) (*pro* i fe?): sorte *Ital.* 11 hoc C^A 14 tibi B^A: te C^A LXII 2 sub quo] somno C^A 3 digne C^A 4 scisse B^A sed sibi *Heinsius Advers. p.* 515: nec mihi B^A (*gloss.*): sed sis C^A (sis *pro* s^{i}, *i. e.* sibi) 5 lautus B^A: laetus C^A 11 non *om.* C^A mens est C^A (mens ē *pro* mense) 12 pernumerantur B^A: pernumerentur C^A 15 amare (*cum L*) december C^A 16 illis B^A: illi C^A

LXIII

Vncto Corduba laetior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
albi quae superas oves Galaesi
nullo murice nec cruore mendax,
sed tinctis gregibus colore vivo:
dic vestro, rogo, sit pudor poetae
nec gratis recitet meos libellos.
Ferrem, si faceret bonus poeta,
cui possem dare mutuos dolores.
Corrumpit sine talione caeleps,
caecus perdere non potest quod aufert:
nil est deterius latrone nudo:
nil securius est malo poeta.

LXVI

Bis quinquagenis domus est tibi milibus empta,
  vendere quam summa vel breviore cupis.
arte sed emptorem vafra corrumpis, Amoene,
  et casa divitiis ambitiosa latet.
gemmantes prima fulgent testudine lecti
  et Maurusiaci pondera rara citri;
argentum atque aurum non simplex Delphica portat;
  stant pueri dominos quos precer esse meos.
deinde ducenta sonas et ais non esse minoris.
  Instructam vili vendis, Amoene, domum.

LXVII

Maiae Mercurium creastis Idus,
Augustis redit Idibus Diana,

LXIII 2 Lustra se (Lustras) nec C^A 3 qui B^A oves] soles C^A (*praec.* s) gala est C^A 6 rogo sit] rosit C^A 7 recites C^A 8 Vellem B^A: Ferrem C^A 10 *om.* B^A

LXVI 4 diuitis C^A 6 maurisiaci *codd.* 7 dephica C^A 8 domino B^A 9 minoris] ministros B^A

Octobres Maro consecravit Idus.
Idus saepe colas et has et illas,
qui magni celebras Maronis Idus.

LXVIII

Matutine cliens, urbis mihi causa relictae,
atria, si sapias, ambitiosa colas.
non sum ego causidicus nec amaris litibus aptus
sed piger et senior Pieridumque comes;
otia me somnusque iuvant, quae magna negavit
Roma mihi: redeo, si vigilatur et hic.

LXIX

Sic tamquam tabulas scyphosque, Paule,
omnes archetypos habes amicos.

LXX

Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper
et supra togulam lusca sederet anus
atque olei stillam daret enterocelicus unctor,
udorum tetricus censor et asper erat:
frangendos calices effundendumque Falernum
clamabat biberet quod modo lotus eques.
A sene sed postquam patruo venere trecenta,
sobrius a thermis nescit abire domum.
O quantum diatreta valent et quinque comati!
tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

LXVII 5 magna C^A LXVIII *hab.* *T* 3 caudicus *T* amoris C^A (*non A*) 5 negauit $A^A B^A$: negauis (-bis *X*) C^A 6 hec *T* LXX 3 deret enteropelicus C^A 4 udorum *Lipsius et Heinsius Advers. p.* 97 : nudorum *codd.* 6 biberet] hiberos C^A qui B^A : quod C^A 7 A *om.* B^A patruo *om.* C^A 9 diatrita B^A

LXXII

Iugera mercatus prope busta latentis agelli
et male compactae culmina fulta casae,
deseris urbanas, tua praedia, Pannyche, lites
parvaque sed tritae praemia certa togae.
Frumentum, milium tisanamque fabamque solebas
vendere pragmaticus, nunc emis agricola.

LXXIII

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
non credam, nisi legero, Catulle.

LXXIV

Dum tibi Niliacus portat crystalla cataplus,
accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
munera? Sed gemmis vilibus usus inest:
nullum sollicitant haec, Flacce, toreumata furem
et nimium calidis non vitiantur aquis.
quid quod securo potat conviva ministro
et casum tremulae non timuere manus?
Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

LXXVI

Amphora vigesis, modius datur aere quaterno.
ebrius et crudus nil habet agricola.

LXXII *vv.* 5-6 *hab. T* 2 compactae B^A: comptae C^A (compositae *V*) 3 urbana B^A 4 sunt B^A: sed C^A rara B^A: certa C^A 6 pragmaticos C^A LXXIII 2 credo B^A: credam C^A LXXIV 4 geminis (*PXAV*, *alii*) (in *pro* m), *unde* geminus *Gruterus* utilibus C^A 7 quid quod] nec male *N* 8 nec c. tr pertimuere *N* 9 quoquo (*EA*) *vel* quoque C^A LXXVI *hab. T* 1 uicenis A^A: uigesi *G*

LXXVIII

Nil in te scripsi, Bithynice. Credere non vis
et iurare iubes? Malo satisfacere.

LXXX

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

LXXXI

Brumae diebus feriisque Saturni
mittebat Vmber aliculam mihi pauper;
nunc mittit alicam: factus est enim dives.

LXXXII

Effugere in thermis et circa balnea non est
Menogenen, omni tu licet arte velis.
captabit tepidum dextra laevaque trigonem,
inputet acceptas ut tibi saepe pilas.
colligit et referet laxum de pulvere follem,
et si iam lotus, iam soleatus erit.
lintea si sumes, nive candidiora loquetur,
sint licet infantis sordidiora sinu.
exiguos secto comentem dente capillos
dicet Achilleas disposuisse comas.
fumosae feret ipse tropin de faece lagonae
frontis et umorem colligit usque tuae.
omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
perpessus dicas taedia mille 'Veni!'

LXXVIII *hab* *R*   1 in te] inter B^A 2 male *R*: mallo C^A satisfaceret usque *R* (*illud* usque *ex nota marginali* usque huc *ortum videtur*)

LXXX *hab. T*   1 laudet] laudes C^A LXXXI 2 haliculam (halli- C^A) *codd.*   3 misit B^A: mittit C^A halicam *codd.*   LXXXII 3 captabi *ut vid.* B^A 4 acceptas B^A: exceptas C^A 5 colliget *G*   lapsum *Q*   6 ero C^A 8 infanti C^A (*seq.* s)   9 si te B^A (*pro* scite?): secto C^A 10 dices C^A 11 tropin *Ital.*: propin *codd.*   12 colliget *G*   usque *Ital.*: ille B^A: utque C^A 13 laudauit C^A (*i. e.* -bit)

LXXXVII

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
dum neglegentem ducit ad pedes vernam,
qui solus inopi praestat et facit turbam,
excogitavit—homo sagax et astutus—
ne facere posset tale saepius damnum:
excalceatus ire coepit ad cenam.

LXXXVIII

Tongilianus habet nasum, scio, non ego. Sed iam
nil praeter nasum Tongilianus habet.

LXXXIX

Quod lana caput alligas, Charine,
non aures tibi sed dolent capilli.

XC

Pro sene, sed clare, votum Maro fecit amico,
cui gravis et fervens hemitritaeos erat,
si Stygias aeger non esset missus ad umbras,
ut caderet magno victima grata Iovi.
Coeperunt certam medici spondere salutem.
ne votum solvat nunc Maro vota facit.

XCII

Saepe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
si fiam locuples simque repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

LXXXVII 3 urbam B^A 4 sagax] suatax C^A
LXXXVIII 1 non nego *Ital.*, *fort. recte*
LXXXIX *hab. T* 1 alligat C^A
XC *hab. T* 1 clare $A^A B^A$: caro C^A 3 esset $A^A C^A$: iret B^A : isset *Heinsius* umbras A^A : undas $B^A C^A$ 6 nunc mora f. (*om.* vota) *T* XCII *hab. T. Post* XCIII *in* B^A (*propter similitudinem Epigrammatum* XCI, XCIII ?) 3 quamquam *T* futurus C^A (*pro* -ros)

XCIV

Scribebamus epos; coepisti scribere: cessi,
  aemula ne starent carmina nostra tuis.
transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos:
  aptasti longum tu quoque syrma tibi.
fila lyrae movi Calabris exculta Camenis:
  plectra rapis nobis, ambitiose, nova.
audemus saturas: Lucilius esse laboras.
  ludo levis elegos: tu quoque ludis idem.
quid minus esse potest? epigrammata fingere coepi:
  hinc etiam petitur iam mea palma tibi.
Elige quid nolis—quis enim pudor omnia velle?—
  et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

XCVIII

Baetis olivifera crinem redimite corona,
  aurea qui nitidis vellera tinguis aquis;
quem Bromius, quem Pallas amat; cui rector aquarum
  Albula navigerum per freta pandit iter:
ominibus laetis vestras Instantius oras
  intret et hic populis ut prior annus eat.
non ignorat onus quod sit succedere Macro;
  qui sua metitur pondera ferre potest.

XCIV *hab. T* 2 tuis A^AB^A : tui C^A 3 ad] ut *T* cothurnos] cornu C^A (*sed* coturnos *X*) 5 calabris A^A : doctis B^AC^A 6 nouem *T* 9 potes A^AC^A : potest B^A fingere coepi A^A : scribere (*LQf*) *vel* fingere (*P*) coepi B^A : pingere possis C^A (*pro* fing.) (poscis *G*) 10 me B^A palma A^A : fama B^A (forma *L*) C^A 11 quid A^AC^A : quod B^A enim (*PQ*) *vel* enim est (*Ef*) B^A

XCVIII 3 promius C^A 5–8 *nov. epigr. in* B^A 5 omnibus (*EA*) *vel* ominibus (*X*) C^A intrantibus B^A (instr- *Q*) : instantibus C^A 6 inter C^A erat C^A (*cum L*) 8 metitur B^A : mentitur C^A

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON

[LIBER XIII]

XENIA.

II.

NASVTVS sis usque licet, sis denique nasus,
  quantum noluerat ferre rogatus Atlans,
et possis ipsum tu deridere Latinum:
  non potes in nugas dicere plura meas
ipse ego quam dixi. Quid dentem dente iuvabit
  rodere? carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
  virus habe, nos haec novimus esse nihil.
non tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure
  nec matutina si mihi fronte venis.

III

Omnis in hoc gracili XENIORVM turba libello
  constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium? poterit constare duobus,
  et faciat lucrum bybliopola Tryphon.
Haec licet hospitibus pro munere disticha mittas,
  si tibi tam rarus quam mihi nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
  praetereas, si quid non facit ad stomachum.

II *hab. T*   1 Nasus (*EA*) *vel* Nasutus (*X*) C^A si d. *T*   2 quantam rouerat f. rogatur a. C^A 3 possis $A^A B^A$: posses C^A 5 quam] sed A^A 7 minantur B^A (-nat- *L*)   8 habe $A^A B^A$: habes C^A 9 conditus *T*   10 uenit *T*

III *hab. T*; *vv.* 7-8 *hab. R*   1 graecii C^A seniorum C^A 4 faciat A^A : faciet $B^A C^A$ 5-6 *nov. epigr. in* B^A 5 mittis B^A 6 tam] quam C^A 7 *nov. epigr. in* B^A (*qui om. v.* 8)   8 praeterea C^A (*seq.* s)

INDEX EPIGRAMMATON

(Versuum initia orthographiam usitatam exhibent.)

INDEX EPIGRAMMATON